1-
148
nta Cruz
6
UVA.BHSC

Л. 146
М. 406.

UVA.BHSC

~~2161~~ ~~324~~

A. 143.

M. 406.

UVA.BHSC

143.

1

UVA.BHSC

R.372

96 fox.

Tractatus de Prædestinatione Sanctorum et impiorum reprobatione

Disputant de Prædestinatione post Augustinum, et alios Ecclesiæ PP. Magister Sententiarum dist. 40. et 41. et cum ipso ibidem cæteri Theologi. et Alensis, D. Thomas, D. Bonaventura, Scotus, Durandus, Aureolus, et alij: nec non RR. cum eodem D. Thoma 1. p. quæst. 23; atque tandem Docta eximius multis in locis, sed præcipue in tractatu quem edidit sex libros complectente &c.

Disp. 1.ª

De Prædestinationis essentia, et comparatione cum Prouidentia

Sect. 1.ª

De multiplici Prædestinationis significatione, et definitione

Prædestinationis nomen ex Patribus et Theologis duas præcipue habet significationes; prædestinare scilicet, sæpe idem sonat, ac decernere stabilire, prædefinire, seu firmiter, et efficaciter aliquid proponere, et intendere, et quidem non utcumque, sed cum aliqua antecedentia ad rem propositam, statutam, seu definitam, ut particula præ verbo ipsi destinandi præposita satis indicat. Sæpe autem verbum hoc prædestinare significat mittere, transmittere, dirigere, ordinare, seu conducere aliquid ad aliquem

scopum vel finem consequendum, non tamen simpliciter, sive utcumque, sed (ut etiam in prima significatione notavi) destinationem, seu directionem executionem ipsam praecedentem, et causantem.

Differunt autem duae istae praedestinationis significationes: quod prima est universalior, et includit secundam non tamen econtra; quidquid enim Deus ordinatione sua tamquam finem in quem dirigendi, et transmittendi sunt, decrevit assequi, seu nobis conferre, etiam absolute amat, et decreto suo definit, ut ipsa terminis simplici apprehensione evidens est: non tamen quidquid ab ipso Deo decernitur est finis, ad quem aliquis transmittendus destinatur: imo neque subiectum quod praedestinari dicitur, neque etiam medium per quod ipsa subiecti in finem destinatio executioni mandanda est: ut constat manifeste in poenis aeternis, quas Deus efficaciter decernit neminem tamen reproborum ad ipsas proprie destinat, vel per ipsas ad finem, seu felicitatem reproborum eundem mittit etc.

Deinde eandem significationum differentiam ostendit, quod scilicet nihil a Deo causari possit, quod ab ipso non decernatur, secus vero quod ab illo in aliquem suum finem proprie non feratur; tamquam potest Deus hominem producere nullum finem supernaturalem, imo nec naturalem ipsi conferendo, tum quia lapides et bruta non sunt praedestinari subiecta nonnunquam ferunta ad aliquam finis seu bonitatis speciem ad quam propriis viribus, et suis pamburum intendant: atque ita non tam mittuntur, quae sunt magis quae a se ipsis moventur quam aliene, seu gratiose ducta destinantur: tum quia accidentia a Deo decernuntur, et tamen non sunt praedestinata, licet saepe per ipsa tamquam per media aliquis ad finem a Deo praeintentum destinetur et feratur.

Unde factum est ut Theologi ro ... significatione nemo praedestinari dicatur nisi ad finem sibi supernaturalem ad quem scilicet pervenire absque divino adiutorio non potest sicut etiam more nostro lapis cadens in centrum non dicitur destinari, aut mitti, secus vero sagitta, quae in scopum dirigitur, et quoniam omne bonum etiam supernaturale est ultimus, et excelsus creaturae rationalis finis, ideo ipsa creatura non dicitur praedestinata in ordine ad omne bonum supernaturale, quod in tempore suscipit, sed tantum

UVA. BHSC

inordine ad aeternam beatitudinem, sintimius omnium illustrissime praedestinatio Theologicam significationem obseruemus &c. quam scilicet praedestinatio est huius tractatus subiectum, et eiusdem attributa ambis disputandum.

Ex quibus iam clara fiet Praedestinationis vulgaris definitio apud D. Thomam art. 1 tradita: nempe: Ratio in Deo praeexistens transmissionis creaturae rationalis in finem vitae aeternae. Transmissio, seu missio duplex est, altera temporalis, seu passiua, execution videlicet, siue actualis vitae aeternae collatio Deo praedestinanti, et consequenti extrinseca, et creaturae beatae intrinseca: quae propter non est ipsa praedestinatio, sed praedestinationis terminus, et effectus praecipuus. Alia est aeterna, et quae intentionalis, seu actiua transmissio vocari potest; et haec est ipsa praedestinatio in mente diuina per totam aeternitatem existens, tanquam ratio seu forma, qua Deus ab aeterno proposuit aliquem in tempore in vitam aeternam transmittere.

Lucem etiam accipit celebris illa Augustiniana Praedestinationis definitio lib. de bon. Pers. cap. 14 Praescientia, et praeparatio beneficiorum, quibus certissime liberantur, quicumque liberantur. Est enim praedestinatio interna, et aeterna Dei sapientia, et voluntas pendendi perfectam filiorum libertatem, nempe gloriam ab omnibus malis liberatam, nec non beneficia illa, quae media sunt ipsi glorificationi consequenda opportuna, qualia sunt baptismus in paruulis, aut vocatio, et inde iustificatio, seu perseuerantia finalis in adultis. Dicuntur autem certissime liberari quicumque liberantur, quia non casu, aut gratia Dei intentionem liberantur, sed ex certitudine summa infallibilis sapientiae et efficacis voluntatis diuinae.

Neque diuersa est breuis illa, et clara diui Bonauenturae, Scoti, et aliorum veterum definitio. Praedestinatio est electio creaturae rationalis ad gratiam, et gloriam. Tandem magis festiuis abopinionibus, abstrahit haec definitio. Praedestinatio est determinatio diuina dandi creaturae rationali gloriam aeternam per media ab ipso Deo disposita. Iam definitio reprobationis facile sic concipi potest: determinatio diuina

dandi creaturæ rãonali pœnam æternã propter eius peccatũ, dixi, pœnam æternam ad determinãdã quia Deus pœnas purgatorij temporales sumere statuit reprobãt non dicitur, sicuti q̃ prædestinari non opponitur: sicuti q̃ fini naturæ rãonalis simpliciter non contradicit, sed potius inseruit tamquã medium vel conditio, sive quia, qui pœnis illis cruciatur improbus non est, neque a Deo contemnitur vel abijcitur: Reprobare autem significat improbare, contemnere, et abijcere, ut ex A.A. latinis constat.

Sect. 2.ª

Comparatur Prædestinatio cum Providentia

Prædestinatio dicitur etiam a Theologis, Providentia efficax supernaturalis perducendi creaturam rãonalẽ in finem æternum. Est autem providentia rão ordinandi rerum in finem, sive actus ille, quo Deus apud se disponit, vel ordinat naturam in suum finem, quapropter providentia latius patet, quam prædestinatio, nam circa reprobos providentiã Deus exercet, non tñ prædestinationẽ. imo de creaturis irrationalibus, quæ prædestinationis incapaces sunt, Deus providentiam habet illas scilicet aptis causis producendo, et conservando in plures q̃ fines, et usui creaturæ rationalis referendo, ideo q̃ providentia alia naturalis, alia supernaturalis est: rursus alia efficax, et alia inefficax dicitur; prædestinatio autem non nisi supernaturalis et efficax est; q̃ infallibiliter finem supernaturalem gloriæ, et per media supernaturalia gratiæ exsequitur.

Quæritur 1.º an Deus circa reprobos habeat providentiam tantum inefficacẽ? R.º in ordine ad finem vitæ æternæ esse tantum inefficacem, vel potius non efficacem providentiã: non enim est simplex duntaxat complacentia, aut pura velleitas dandi gloriam: quippe amor ille divinus non adeo flexilis est, qui non habeat efficaciã inducendi media sufficientia, et propter colocandi ipsum finem, vel eius assequutionem in potestate liberæ hominis, qui gloriã ñ comparat, q̃a comparare ñ vult, ideo q̃ providentia illa circa reprobos involvit voluntatẽ quamdã ipsius Dei pro fine consequendo sufficientẽ, media scilicet inter simplicẽ volitionẽ et efficacem amorem finis. At Deus exercet etiam circa reprobos

providentiæ efficacis in ordine ad pœnas in ostensione suæ iustitiæ.

Quæritur 2.º an prædestinatio sit pars obiectiva providentiæ. R.º 1.º Prædestinatio est pars obiectiva providentiæ; in hoc scilicet sensu, ut obiectum prædestinationis, sit pars obiecti providentiæ; homo enim prædestinatus, media gratiæ, et finis gloriæ sunt particulæ congregationis creaturarum erga quas providentia exercetur: in hoc ipsa sensu nequit dubitari prædestinationem esse partem obiectivam, et extrinsecam Providentiæ; sicut scientia divina circa hominem est pars obiectiva scientiæ divinæ cognoscentis omnes creaturas &.

R.º 2.º Prædestinatio est pars obiectiva providentiæ, etiam quatenus hoc obiectiva significat non quidem obiecta prædestinationis, et providentiæ, sed ipsas prædestinationem, et providentiam, quatenus ipsæ sunt obiectum nostrarum cognitionum inadæquatæ, et abstractivæ concipientium cum distinctione, et partitione rationis easdem Prædestinationem et Providentiam &.

Hoc videtur perse notum et ex prima responsione evidenter inferri; nos enim actus divinos, vel etiam creatos licet indivisos per ordinem ad obiecta distinguimus. quamvis ipsa Dei providentia non dicatur realiter comparari ad prædestinationem tamquam ad suam partem, comparatur tamen cum distinctione rationis, nempe per relationem ad obiectum, quod est totum, et ad obiectum, quod est pars, dicitur providentia totum obiectivum, et prædestinatio pars obiectiva, nempe quatenus sunt obiecta nostrarum cognitionum terminantia &.

Quæritur 3.º an Prædestinatio sit tantum pars obiectiva modo nuper explicato, nempe extrinsece per ordinem scilicet ad creaturas, et ad nostras inadæquatas cognitiones; verum etiam intrinsece, ita ut providentia integralis, et veluti composita ex prædestinatione, reprobatione, et aliis erga creaturas irrationales et rationales providentiis, tamquam ex partibus actualibus inter se distinctis et constantibus integram Dei providentiam.

R.º providentiam, et prædestinationem sumptas in recto pro divina scilicet sapientia, et volendi perfectione

UVA.BHSC

intrinsece n̄ distingui realiter, aut virtualiter: sicut non distinguitur omnium SS. prædestinatio à Prædestinatione D. Petri: atque ita in hoc sensu Prædestinatio, nequit objective intrinsece esse pars providentiæ, ut omnibus constans electorum in obliquo, et quatenus omnis actus Dei liber importat denominationem contingentem, et superadditam necessarijs rerum Dei perfectionibus, distinguitur prædestinatio a providentia eo modo quo dicitur varias Theologorum sententias omnis actus Dei liber distinguitur ab omnibus, et quia nos disp. 1 de voluntate Dei diximus distinctionem eam esse realem denominativam, sive denominationum realiter distinctarum, ideo modo consequenter asserimus prædestinationem esse partem denominativam providentiæ, sive denominationem prædestinationis et denominationem reprobationis esse duas partes realiter distinctas actuales, et integrales totius complexi, et quasi reipublicæ denominationum quibus Deus circa creaturas rationales in remunerando, et puniendo providens prædicatur.

Quæritur 4. An prædestinatio, sit etiam pars subiectiva providentiæ, nempe tamquam species sui generis? Caietanus quem sequitur P. Vazquez disp. 87 cap. 1 negat. Affirmant vero apud eundem Vazquez D. Thomas, Capreolus, Durandus, et Alensis; quorum sententia mihi probatur: nam prædestinatio, et reprobatio differunt in ratione specialiter providentiæ, et conveniunt in ratione communi providentiæ: ergo prædestinatio et reprobatio sunt partes subiectæ rationi communi providentiæ tam, quam totius generici, potentialis, seu logici.

Arguunt omnes actus Dei voluntatis aut intellectus habent idem obiectum formale, et motivum, nempe ipsum Deum. ergo omnes sunt eiusdem speciei; atque ita non sunt multæ omnis generis species. Omitto modo antecedens; et neg. consequentiam quia actus intentionales etiam si habeant idem obiectum formale principale, seu motivum, distingui possunt specie, vel ex obiecto terminativo expresse cognito, vel amato quod etiam formale a multis appellatur, vel saltem ex modo peculiari tendendi, cum autem prædestinatio, et reprobatio habeant obiecta diversa, ut gloriam, et pœnam, vel saltem includant modos diversos tendendi, non potuit non constitui sub diversis providentiæ speciebus; videri potest P. Suarez lib. 1 cap. 18 latius rem illustrans.

UVA.BHSC

Disp. 2ª

An Prædestinatio consistat in actu intellectus, vel voluntatis Dei?

Hæc disputatio modo realis, modo nominalis, a diversis Theologis esse dicitur: sed certe et realis, et nominalis est: neque enim non est res, quod existat vel non existat in Deo aliquis intellectus actus determinans infallibiliter ad causandum finem, et media; Nominumque dicendum erit utrum si ille actus existeret in divino intellectu, ei applicanda sit præcipue dicenda prædestinationis appellatio: nos utrumque seorsum examinabimus

Sect. 1ª

Utrum in Deo sit aliquis intellectus actus, qui ipsum ad Prædestinandum determinet

De illo divini intellectus actu multa prolixe admodum scribuntur: magnam etiam auget obscuritatem sententiarum, et nominum varietas: hanc prolixitatem, et obscuritatem cavere curabimus, distinctis assertionibus quasi magnis passibus immensum prope campum percurrentes; illud tamen prænotare oportet, quæstionem istam communem esse reprobationi, et omni divinæ providentiæ, atque decreto; ideo que ea de Providentia in genere non minus, ac de Prædestinatione Theologi disputare solent.

Assertio 1ª.

Neque simplex intelligentia, neque scientia media est actus determinans Deum ad prædestinandum, reprobandum, vel aliquo modo providendum: conclusio omnibus est certa, et constat evidenter: nam circa perseverantiam finalem, et vitam æternam reproborum erat etiam in Deo utraque illa scientia, ut Evangelico celebri que Tyriorum, et Sidoniorum exemplo comprobari potest: deinde est etiam in Deo quædam Prædestinatio utraque

UVA.BHSC

illa Deus possibilium, et determinatorum cum impœnitentia finali peccato
rum; et sic nequeunt sint reprobati: nequeunt prædestinati fuerunt. Tandem
etiam circa homines, et Angelos pure possibiles habet Deus necessarioque, et conditi
onalem, omninoque ad providendum sufficientem sciam: nullam tamen circa
illos providentiam, aut gubernationem exercet &c.

Assertio 2.ª repugnat in Deo
actus intellectus, qui imperet omnem, seu primum etiam voluntatis suæ actum,
illum infallibili connexione prædeterminando; illi conclusioni adversantur Ma-
drina, Alvarez, Martinez, et Nazarius apud Ribadeneira disp. 18 cap. 4
qui adversarios etiam exire refert Belarminum lib. 3. de gratia liber. arbit.
cap. 8 propositio 6 et Valentiam tom. 2 disp. 2 q. 4 punct. 1.º versic. de qua
sta quæstione; hi tamen non de divina, sed decreata voluntate loquuntur.
Conclusio autem reliquis theologis communis est, pro qua videri possunt P.
Suarez disp. 19 Metaph. sect. 6. et lib. 1.º de Prædestinatione cap. 16. Montoia
disp. 3.ª de Providentia, et disp. 1.ª de Prædestinatione, necnon Ribadeneira
citatus &c.

Probatur assertio 1.º nam imperium illud determinatum seu judi
cium practicum intimans voluntati hic et nunc volendum destrueret eiusdem divinæ vo-
luntatis libertatem. Tum quia decretum provenit ex principio indifferenti, sed ex
determinato, et cum determinata voluntas divina, nec impedimentum, neque re-
sistentiam opponere posset, vel potius antecedenti eiusdem voluntatis exercitium
omnino que infrustrabili: atque ita neque absolute, neque ex suppositione volun-
tas Dei libera foret. Tum quia etiam si prædeterminationem permitteremus physicas præde-
terminationes in voluntate humana creatas nonesse eius libertati contrarias:
at saltem judicium illud determinatum nequit non praevertere libertatem
illius inquo resideret, quandoquidem judicium, quo voluntas libera gubernatur,
et movetur spectat ad actum primum volitionis, qui ex omnes indifferens
debet esse, neque ob aliam rationem Beatus etiam si multis scientiis ad amorem
Dei non determinantibus instructus sit, sine libertate tamen Deum amat, quam
habet unam sciam, nempe visionem beatam, qua infallibiliter ducitur
ad amandum Deum &c.

2.º Deus nequit habere illud iudicium, nisi velle
necessario vel libere, vel pure contingenter extra necessitatem scilicet, et libertatem
suam. hæc enim sunt omnia excogitabilia genera habendi aliquem scien-
tiæ, alterius ve perfectionis actum. At illud iudicium imprimis non habetur
necessario, quasi oppositum evenire non potuerit, ut ex fide et evidentia constat ill.

Deinde nec habet liberé, ut ex terminis constat: illud enim habet liberé, quod ideo existit quia habenti liberam voluntatem vult a cuius scilicet electione, et determinatione pendet. At iudicium practicum, et intra imperans, primum etiam voluntatis actum non existit, quia voluntas vult, et libere eligit illius existentiam; sed potius voluntas vult, quia iudicium illam praedeterminat, et volitionem ipsam determinate praecipit, et causat. Tandem nec existit in Deo illud iudicium pure contingenter: ut adversarijs etiam certum est: hic enim existendi modus reducitur ad libertatem alienam, quae eterna scilicet scientia ideo existit, quia alia natura vellet sic determinate operari, ut de scientia Media dicere solemus: aut saltem reducitur ad libertatem propriam conditionatam, ut in scientia media reflexa contingit; alias probationem ex nostris principijs deductam dabimus sectione sequenti.

Obijciunt. Voluntas est appetitus rationalis: ergo habet aliquam rationem ob quam libere determinetur magis ad unum, quam ad aliud. igitur ipsa determinari non potest, nisi procedat in ratione quadam diligita, aliquod imperium determinans, et dictans quid cum ratione prodigi debeat. Distinguo primum consequens, rationem determinatricem voluntati: nego: determinabilem a voluntate, concedo: praecedit enim ratio sufficiens obtinendi divinae voluntati honestissimum esse eligere Petrum ad gloriam, non tamen imperans eam electionem, vel prohibens, seu impossibilem reddens eius electionis omissionem, sed utrumque arbitrio divino determinatum relinquens &c.

2.º obijciunt, et instaurant argumentum 3.º Voluntas divina eliget sapienter, et prudenter Petrum ad gloriam; non enim operatur insipienter, neque sine prudentia, vel sapientia: sed prudentia est practica sapientia, sive ratio ostendens hic, et nunc quid sit faciendum: Ergo voluntas divina operatur cum et de ratione ostendente quid abique fieri debeat.

Hoc argumentum caute proponendum est, ipso enim utuntur Abailardus, Vuiclef, Lutherus, et Calvinus ad impugnandum Dei liberum arbitrium, ut constat ex Belarmino lib. 3 de gratia et libero arbitrio cap. 15 et 17 in 2.º argumento. Respondeo igitur pro omnibus distinguendo minorem, prudentia creata, concedo: divina, sub

UVA.BHSC

distinguo praesupposita aliqua determinatione voluntatis Dei dudo: ante omnem eius determinationem, nego. Sapientia enim vel prudentia divina ipsa supremi domini non dicit ante liberam voluntatem, hoc est faciendum; sed, quidquid ego ex possibilibus fecero benefaciam; et ideo ut acute notavit Bellarminus Apostolus ad Ephesios 1° dixit Deum operari omnia secundum consilium voluntatis suae, quia scilicet consilium non in sola eius sapientia, sed in voluntate etiam consistit, et voluntate consumatur, mutuo enim sapientia, et voluntas conformantur, et attemperantur, in qua conformitate ratio consilij, et prudentiae divinae collocata est.

Sect. 2.a

Duae aliae circa idem punctum assertiones

Sit 3.a assertio. Post actum intentivum gloriae, vel ipsius (ut nostra fert opinio) per ipsum actum factae, et ante electionem mediorum singularia determinantem, existit in Deo iudicium practicum, et imperium intellectuale dictans divinae voluntati, ut eligat media congrua ad finem illius intentionis, quam ut existentem intuetur illud iudicium; quamvis hoc minime determinet in specie, aut singulariter media, sed tantum in genere. Istam conclusionem paucissimi negabunt: multos tamen ex Ex[?]ploratos Patres allegare non audeo, sufficiat vero unus pro mille Magnus Suarez lib. 1 de Praedest. cap. 16. num. 11. et 12 qui certissimum hoc assertum esse protulit, a quo alienus non esse mihi videtur Angelicus Praeceptor q. 22 art. 1 ad 3.um et q. 23 art. 4 in corpore.

Probatur solum 1.o Voluntas divina supposita intentione illa finis tenetur ex necessitate consequente et obligatione aliqua Deo libere imposita ad eligendum medium congruum fini praeintento consequendo. Sed nulla esset talis obligatio, et necessitas, nisi existeret in Deo vi illius intentionis iudicium infallibiliter determinans atque ita imperans existentiam alicuius electionis. Ergo etc. Sequela et maior sunt evidentes; minorem tamen ita probavi disp. 11 de Incarnatione sect. 2.a

In primis quia voluntas obligari non potest nisi cognita obligatione, neque aliquis obedit nisi cognito imperio: deinde

UVA.BHSC

a voluntati n'est necessitari inanimi, et despotico modo, sicut ne
cessitantur potentiæ externæ, et instrumenta mortua, sed vitaliter, et
voluntarie atque ita a principio intrinsece determinante cognoscente.
Prob. 2a quia voluntas ideo eligit medium quia intendit finem: ergo ratio, et
motivum ob quod eligit voluntas est ipsa intentio; motivum autem, ut
influat, et moveat debet cognosci, seu in ratione apparere. denique
quia saltem ne voluntas temere, vel importune eligat debet cognos
ci convenientia, et proportio electionis cum intentione, seu mediorum
cum fine: in Deo igitur, ut post intentionem eligat, sua voluntas, nece
ssarium est iudicium intentionem conspiciens, et electionem vage impetu deter
minans ~

Probo 2o. Nam Deus, si post intentionem nullum eligeret medium
foret turpiter inconstans: atque vituperabilis: sed talis esse non posset,
nisi quia cognoscendo vagum propositum eligendi media inclusum in illa
determinata finis intentione, iam neque finem, neque media amare
censeretur a proposito quod suo caderet: nemo enim est turpiter, et mo
rali deformitate inconstans, nisi operetur contra cognitionem et conscientiam: ne
ergo quod in Deo ante electionem determinatam mediorum datur cognitio pro
ponens obligationem, et necessitatem standi proposito: atque eligendi aliquod
medium ~

Probo 3o. ipsa intentio finis sine illa deliberatione virtualiter
continens est sola intuitiva sui ipsius, per se enim habet infallibilem con
nexionem, ut cognoscatur existens a Deo praehabente formam, et assumptam
sufficientem, omnia omni modo sciendi: talis enim est substantialis,
et necessaria Dei sapientia. quapropter solum indiget connexione con
tingenti, ut praebeat in concreto effectum talem sciendi contingenter
ergo ipsa finis intentio habet sibi identificatum iudicium practicum impe
rans aliquam electionem. Probo conseq. quia actus ille divini intellectus om
nino identificatus cum volitione finis intentiva videt et comprehen
dit existentiam et naturam intentionis: agnoscit ergo eam esse infrustrabilem, atque
ita imperare necessitatem eligendi media. Iudicat igitur, et proponit ipsi
voluntati divinæ, necessarium esse eligere media. Hoc autem est nisi latius

UVA.BHSC

nomine imperij significamus.

Obijciunt perdocti PP. Salmanticenses: Ut voluntas intendat efficaciter finem satis est cognoscere naturam, consequibilitatem et honestatem finis; ergo sit necessarium iudicium proponens, aut aliquo modo repraesentans intentionem: ergo etiam ut voluntas efficaci finis intentione iam posita eligat media non est necessaria cognitio, quae reflexe intueatur intentionem; sicut enim intentio solum amat honestatem, aut bonitatem finis, electio congruitatem mediorum.

R. 1.° antecedens, sibi implicare quod iudicium repraesentans finis honestatem attingat eius amabilitatem, atque ita proponat intentionem honestum et possibile; cognitio ergo etiam consequibilitatis finis etiam se extendit saltem in confuso ad ambitum, quo finem procurari, et exsequi possumus. 2.° Consequentia est nulla, ob illa, quae in 1.a et 2.a probatione diximus. 3.° argumentum esse concluderet in voluntate creata; indigna tamen esse non haberet: sumo tertiam nostram probationem: sum imperfectionem qua Deus suam intentionem ignorans ad electionem procederet; qua responsione occurrendum est similibus argumentis, quae ab ipsa creatione desumi solent.

Assertio 4. si intentio divina vitae aeternae Petro conferendae determinet non tantum finem, verum etiam media particularia, nullum iudicium practicum est necessarium, vel possibile, quod impereret electio in sententia scilicet probabiliori non distinguente praedictam intentionem ab electione. At in 2.a contraria sententia necessarium est iudicium omnino determinans electionem imperans.

Prior assertioni pars probatione non indiget, quia ante actum illum indivisibilem intentionis, et electionis, nulla praecedit cognitio eorum intimans, vel imperans, ut sectione praecedenti 2.a vidimus neque post intentionem finis, et ante mediorum electionem possibile est iudicium aliquod intermedium, alioquin distingueret, et quasi duceret eas quae neque virtualiter distinctae sunt, non tamen nego actum illum intentionis, et electionis esse etiam verum iudicium speculativum, contemplans scilicet cognitionem intentionis electivae: sed tantum assero, nullum iudicium esse practicum, sive imperium ad illam electionem determinans; est enim ipsa primus divinae voluntatis actus.

Posterior vero assertionis pars satis manifeste infertur ex 3.a assertione: nam si intentio finis determinata, et media nondum determinans fundat, vel potius constituit scientiam divinam, quae suo imperio determinet voluntatem ad aliquod medium eligendum; etiam intentio quae media simul

UVA.BHSC

determinet debet constituere iudicium, quo Deus agnoscat, sibi iam necessarium esse directe diligere hoc medium, quod indirecte per finis intentionem praeelectum esse dicitur, si minimum possibilis sit alia nova et directa medii ipsorum electio ~

Verum talis nova electio absolute impossibilis mihi censetur, et ideo prior aeternitatis pars praeferenda est, quam utrinque ex devota bonitate Dei firmavi: postquam Deus determinatus est ad amandam efficaciter creaturam non est locus ad novum eiusdem amorem, nisi forte adveniat etiam alterius creaturae alius amor ad quem ex vi primi non erat determinatus. Ratio autem huius doctrinae, quae huic, et sequentibus disputationibus non raro nobis usui erit, est quia Deus prior signo priori antequam amet libere creaturam, et ipsam extitura videat, habet necessario amorem efficacem ipsum eiusdem creaturae in abstracto vni patum, nec non scium, qua illam intueri potest: habet enim in sua perfectione substantiali omnem entitatem formam, actum, et excellentiam amandi, et sapiendi quidquid amabile, et cognoscibile est; et tantum requirit illa forma divina ad concretum, et effectum formalem videntis et amantis libere aliquam tantummodo habitudinem vise non necessariam connexionem scilicet, denominationem, seu relationem contingentem tamquam conditionem, complementum, vel connotatum, sineque forma illa infinita et actus perfectissimus scientiae et amoris non reducitur ad exercitium liberum amandi, et sciendi. An autem illa conditio, seu denominatio desumatur ex creaturis, vel consistat in praedicato divino contingenti, vel, ut ego disp. 6. de voluntate Dei opinatus sum, in entitate secundum quid, et diminuta, seu absurda ab aeterno existente, et contingente a Deo quae et creaturis distincta; sublime Theologorum est ~

Hinc igitur inferimus Deum ut existentem iam cum forma, seu actu necessario volendi martyrium Petri, et cum connexione ipsi Deo libera, requisita tantum ad exercitium amantis martyrium, non posse iterum illud pretium amare: quia nec alius amor possibilis est, neque alia connexio, nisi superflua excogitari valet. Sicut Deus duplici amore necessario se aut creaturas pos

UVA.BHSC

sibiles amare v.g. Petri: neque duobus affectibus liberis solo numero distinctis volet amare creaturam existentem. Neque duobus actibus amat, aut videt sensibilitatem, animalitatem, et rationalitatem in homine. Vtile quo declinare exemplum est relatio praedicamentalis creata, quae iuxta nostram scholam neque adhuc non potest tamquam modus distinctus ab extremis per se ad relationem determinari. Et saltem etiam iuxta Thomistas, et Scotistas illarum relationum modalitas partitione, unius relativus modus non superveniet alteri, ut eadem extrema, et sub uno fundamento, seu ratione fundandi referantur. Deus ergo perfectus amantis coronam Petri, ut dandam per martyrium non potest ad martyrium de novo referri.

2.° inferimus non esse considerandam cum fundamento intrinseco conditioni creaturae ex. g. vita aeterna D. Petri, tamquam adveniente Deo post intentionem efficacem ipsius gloriae, sed potius constitui per eandem intentionem ut aptè connexam per se cumque quod Deus praevidit gloriam futurum ad quam intentio illa infallibilem connexionem relationis dicebat. 3.° inferimus idem esse dicendum de scientia videntis electionem, et media futura. est enim omnino idem cum electione.

4.° inferimus probationem, quae sectione 1.ª pro 2.ª assertione confirmanda premisimus impossibilem scilicet esse scientiam determinatè imperatricem primi affectus liberi Dei: quia illa ipsa scientia sive ulla formali, aut virtuali intrinseca distinctione foret prima volitio Dei libera, quam supponitur carere: per illam enim scientiam, velim petivum, tam primo determinate Deus infallibili connexione referretur ad coronam exempli gratia data Petri, ut libere ab ipso Deo futuram.

Sect. 3.ª

An praeter intentionem et electionem requiratur in voluntate praedestinativa usus: atque ita peculiare illius imperium.

Vidimus in 1.ª sectione ante intentionem finis, seu primum divinae voluntatis actum, etiam si simplex intelligentia, et scientia media praecedant, nullum esse intellectus imperium: vidimus etiam in 2.ª sectione, ante electionem non praedeterminatam omnino ab intentione dari requiri sed divinitus imperium divini intellectus, et dandum etiam imperium omnino deter

UVA.BHSC

minatum, seu determinans ante electionem medium ab ipsa intentione determinatum praefinite, ita ut talis electio possibilis esset. Videndum est modo an praeter hoc sextus divinae voluntatis actus, quem usum appellant, sit necessarium, vel utile imperium dictans, et intimans illis, sicut quidem est nobis, an admittenda sit talis volitio pure executiva ab intentione, et electione tamquam ordinem praecise intentiuum consti-tuentibus distincta, atque posterior ~

Usus autem in praesenti materia usurpatur pro applicatione agendi, et ipsa duplex esse dicitur activus, et passivus, activus qui forte etiam appellari est volitio qua Deus ab aeterno decernit operari per suam omnipotentiam in tempore effectus illos, qui prae gravi ratione seu natura praeintenti aut praelecti fuerant per aliud decretum, passivus est usus ipsius dicti executiva scilicet externum, et creatum exequendi medii praelecti, finemque praeintentum ex. g. ipsa actualis deambulatio pedibus executa, vel illa creata vocatio, qua D. Petrus in tali tempore tractus ad poenitentiam fuit. qua propter differunt isti usus scilicet quia activus semper est actus elicitus a voluntate; passivus vero licet plerumque ab alia facultate immediate nascitur, tantum imperatus a voluntate. Deinde activus est causa, et passivus effectus; Sicut activus est imperans, passivus imperatus; Tandem activus in Deo non potest esse nisi aeternus, cum posse in eius aeterna volitione consistens: passivus vero etiam quia a Deo procedit est temporalis, identificatur enim cum effectu, vel actione creata. De usu actu activo, et imperio ad illum requisito in hac sectione; de passivo in sequenti agimus ~

Sit ergo quinta nostri assertio.

Nullum est imperium, vel intellectuale iudicium determinans divinae voluntatem ad purum usum activum, seu distinctum ab intentione, et electione efficaci et determinata, quae potest superfluus, atque certe impossibilem in Deo. Conclusioni isti refragantur communiter thomistae, qui scilicet in illo intellectus imperio essentiam Praedestinationis, et omnis providentiae intrinsece collocare volunt. Suffragantur vero fere Scholastici non Thomistici, ut P. P. Suarez lib. 1 cap. 16, Molina, Vasquez

UVA.BHSC

Montoia, et alij quos sequuntur et referunt Tanlus q. 22 art. 1 num.
3 et Ribadeneira disp. 13 cap. 4.

Probatur 2.º ex doctrina 1.ª illationis
quam circa finem sectionis proximæ dedimus: sicut enim post intenti-
onem omnino determinantem de medio, vel superflua foret alia eorum
electio, ita efficaci post electionem determinantem de ipsa media
operando otiose adveniret nova volitio, nova ve applicatio voluntatis
iterum ad eadem media determinans.

Tertio humana voluntas ideo
post efficacem alicuius medij electionem sæpe indiget alia volitione appli-
cante manus ex. g.ª ad scribendum, vel quia prior cessavit, vel quia forte
non determinavit circumstantias scripturæ in particulari: in alijs enim
casibus nulla probabilitate admitti illa nova volitio, seu electionis renovatio
potest, neque si duo illa experimenta deficerent, fuisset locus aut
occasio imaginandi prædictam nostrarum volitionum distinctionem
ac [illegible] electionum repetitionem. Sed in divina voluntate volitio efficax
producendi mundum, vel conferendi Petro tale auxilium, nec cessat, nec
est indeterminata ad varios mundos, et auxilia producendos: ergo nulla est
etiam virtualiter diversa, et nova volitio ultimo applicans omnipotentiam ad
istam mundi productionem, seu collationem auxilij.

Quarto ea quæ in nobis realiter iden-
tificari possunt in Deo non distinguuntur etiam virtualiter, sed electio effi-
cax medij, et actiua applicatio voluntatis ad ponendum illud possunt in
nobis identificari ergo etc. Consequentia est legitima: maior est certa, tum quia talis
separatio statim danda probatur, tum quia alioquin scientia, aut visio plurium
objectorum duplex, duplex etiam potentia causativa, et duplex volitio
distinguenda forent in Deo saltem virtualiter intrinsece; cum tamen in nobis
una omnino entitas sine virtuali sit duorum objectorum scientia, aut vo-
litio vel sit potentia distincta specie, aut etiam genere causans termi-
nos, vel sit unica multas loci partes replens, tum a priori quia infi-
nita perfectio non opponitur, sed maxime favet identitati etc.

Minor autem ex
[illegible] contentionem esse debebat, siquidem electio, et applicatio intentiona-
lis, neque involvunt prædicata contradictoria, neque habent modos
tendendi oppositos, neque respiciunt objecta diversa, et quamvis repe-
riuntur, non propterea distingui deberent, ut in maiori probatione vidimus,
et iterum mox videbimus.

UVA.BHSC

4º quamvis in nostra voluntate electio, et usus reperit, in-
ctio si semper debeant esse actus diversi, et tamquam partes et poste-
riores ordinati, in divina tamen voluntate possunt esse omnino indi-
stincti: ergo ita sunt. Consequentia est adversarijs indubitata: antecedens
confirmari potest exemplo substantiae intelligentis, et intellectionis
quae in nobis necessario realiter distinguuntur; in Deo autem neque virtualiter. Po-
test confirmari celebri intellectionis, et generationis exemplo: illae enim
in creaturis adeo diversae sunt, ut inveniuntur lineas, seu rationes formales, ita ut generativum
et humanam possunt in eamdem entitatem convenire intellectio, et termi-
ni substantialis generatio, neque potentia generativa, et intellectiva: cum
tamen in Deo ipsa intellectio dicatur formaliter generatio, aut saltem potentia
Filij divini generativa.

Deinde, et proximius ad rem praesentem duo sunt
opportuna exempla: alterum amoris, et gaudij in voluntate nostra a parte
rei distinctorum; in divina vero non nisi per apprehensionem, et comparationem
nostrae imperfectae. Aliud est voluntatis inceptiva, et conservativa, quae
in nobis, vel semper, ut ego arbitror, vel saltem saepe distinguuntur: secus
vero in Deo. Tandem ratio a priori sit vulgaris illa regula, quae in infe-
rioribus sunt divisa, in superioribus coniuncta sunt.

Obijciunt 1º ordo
intentivus, et ordo executivus distinguendi sunt, etiam in divina vo-
luntate, sed electio efficax mediorum, et quaevis alicuius obiecti 1ª volun-
tas pertinet ad ordinem intentivum: ergo admittenda est alia voluntas exe-
cutiva. Respondeo 1º negando maiorem: cuius scilicet falsitatis probationes
nostrae satis ostenderunt. Secundo nego minorem, quia electio ut a volunta-
te fini distincta, et nunquam non pertinet, nisi ad ordinem executivum:
ut enim late probavi disp. 13 de voluntate Dei, ea voluntas (seu finem
seu medium amet) pertinet ad ordinem executivum, quae comparatur
ad alterum tamquam terminus ad potentiam, vel ad actionem suam;
quod autem ita se habeat electio mediorum respectu amoris finis, indu-
bitabile videtur.

Obijciunt 2º reliquam partem praecedentis argumenti:
actus qui habent obiecta formalia diversa, reducendi sunt sub diversa ratione formali

UVA.BHSC

non possunt non esse etiam in Deo diversi. Sed intentio, et executio actus sunt actus, qui habent diversa formalia obiecta, aut rationes formales: alter enim respicit obiectum, ut intentibile, seu praecise amabile; alius vero ut exequibile; ergo etiam in Deo sunt diversi. Hoc syllogismo, qui nihil praeter vehementer nere videtur, adversarii praecipue pugnant, et propugnant.

Respondeo primo negando maiorem: tum quia circa eius felicitatem, quod attinet ad Deum, monstrabimus infra probando; tum quia in nobis etiam saepe unus indivisibilis actus habet diversas rationes in obiecto motivas, et ex se sufficientes ad terminandum distinctos specie actus, ex gratia Deum uno amore quia misericordem, et quia iustum amare possumus, sicut etiam una cognitione contemplari: saepe etiam diversis motivis trahimur ad praebendum assensum alicui propositioni, atque uno affectu volumus audire sacrum tam ratione obedientiae, quam spei, religionis vel poenitentiae. Plura satis perspicua videri possunt in P. Rigaldo disp. 47 de ente supernaturali sect. 15.

Respondeo 2° negando minorem quia intentibilitas, et exequibilitas mediorum vel finis non sunt obiecta formalia diversa, sed tantum nomina distincta: poenitentia enim v.g. non est intentibilis efficaciter, nisi quatenus est talis bonitas creata, atque ita ut producibilis, et consequibilis a Deo ipsam intendente, est scilicet amabilis, sicuti est intrinsece.

Si autem intentibilitas, et exequibilitas dicant distinctas rationes formales obiectivas non absolute, et in se, sive ex natura rei, sed comparative in ordine ad diversos actus, sive in eo obiecto, id quidem in primis est incurrere circuli vitiosi genus, nempe distinguere actus propter obiecta, et cursu retrogrado obiecta propter actus. Deinde minime sufficit ad distinctionem actuum ut constat exemplis in prima responsione adductis. Tandem ex ea doctrina, ut summum probari potest possibilitas, non vero necessitas distinctionis actuum, ut ex exemplis intendibilitatis, seu quasi primae amabilitatis, et eligibilitatis, atque iudicabilitatis, et discernibilitatis, necnon acceptabilitatis, et connexabilitatis convinci probari potest; in eorum scilicet singulis concurrentibus reperiuntur rationes sufficientes, ut actus ad illas terminati possint esse distincti, non tamen ut debeant &c.

Obiiciunt 3° dicta ad gloriam data in Deo ante praevisa merita: sed data etiam post merita praevisa voluntas alia conferendi gloriam propter illa merita. Ergo datur duplex voluntas circa gloriam, altera in ordine intentionis, et alia in executivo. Igitur etiam circa gratiam,

UVA.BHSC

circa opera meritoria, imo circa quodlibet obiectum concedenda necessario est du
plex illa voluntas: admitto praemissas, de quibus in alia disputatione
fiet sermo. Vel illas simul cum consequenti ita distinguo ex libertate
Dei volentis ita pro suo bene placito decernere, seu distinguere, et ordinare
decreta sua; concedo, vel admitto: ex impossibilitate aliter decernendi ne
go. Poterat enim Deus eligere ad gloriam dumtaxat post praedefini
ta, aut praeuisa merita. Poterat etiam uno decreto gloriam, et gratiam,
necnon merita praedestinare, ut fortassis modo gloriam, et gratiam
parvulis baptizatis dandam praedestinauit &c.

Inde nego secundam consequentiam

nullum enim est exemplum a gloria ad merita, gratiam, et quodvis
obiectum, quia licet gloria ut liberalitatis intenta moueat ad procurandam e
a, et illa, ut sunt merita praemiua, moueat ad voluntatem remune
ratiuam, et eiusdem gloriae iuste collatiuam: at ista diuersitas in voluntate
medietatem locum non habet; non enim medium ut intentum causa est
ut ipsum existat, et si existens causet signum &.

Sect. 4a

An ad usum externum requiratur iudicium imperans diuinum.

Affirmat P. Ruiz. disp. 13 de prou. sect. 9 allegans Conr
adum, et Fonsecam: sequitur Granadus in praesenti: et probabile re
putauit P. Suarez in metaphysica disp. 19 sect. 7 num. 12 et lib. 1o
de Praedest. cap. 16 num. 13. Affirmant etiam maiori cum exten
sione amplectente scilicet usum operationis nostrae liberae passiuum
et a Deo factum plures moderni Thomistae asserentes scilicet ipsam
visionem diuinam uniuersaliter esse omnium rerum causam, et quidem im
mediatam: negant vero praeter citatum Suarez P. Vazquez disp. 80
Fasolus q. 22 art. 1 num. 7. et communiter nostrates apud Riuade
neiram, disp. 18 cap. 2.

UVA.BHSC

Stringitur ultimo assertio bipartita: Iudicium intellectuale divi
num toties ipsa, et solitu intrinsece praecedit, et praedeterminat, usum pas
sivum et externum, quoties, et non minus, ac tantum, ac ipsa voluntas, si
ne usus internus et activus electivus, vel intentivus identificatus cum ip
so iudicio. Sed numquam tale iudicium ratione sui, vel sub conceptu iudicij
et attenta praecise effectus producendi necessitate habet praeceden
tiam practicam, vel imperatricem, sed tantum speculativam, et mi
nime causativam &c.

1.ª assertioni pars constat quia decretum
producendi in tempore Angelum, seu dandi illi gratiam et gloriam est ab
aeterno Christi indiminuibiliter, et sine ulla distinctione virtuali, vel formali
intrinseca, ipsa scientia absoluta affirmans Angeli gratiam et gloriam exi
stentiam. Ergo sicut decretum praecedit, causat, et imperat usum exter
num, seu productionem passivam Angeli gratiae, et gloriae, etiam scientia illa
virtualiter identificata cum eo decreto praecedit, et praedeterminat intrin
sece, solitu eumdem usum productionis passivum. Confirmatur quia minime
repugnat, ut una formalitas sit producta, et altera ibi etiam formalitas identi
ficata non sit producta ab eodem principio, quam repugnat, ut una
sit producens, seu effective praecedens, et altera non sit producens &c.

Dices scientia illa
qua Deus iudicat se velle producere Angelum est scientia visionis igitur Angeli
et scientia visionis [illegible] Nicolai Theologi familiarem non est causa rerum,
eas scilicet potius supponit, quam ponit. Contra, ergo scientia visionis, quae videt ut
in se ipsa, et non in sua causa determinata, ut decreto productiva, non sit causa
rei, ut scientia operationi nostrae liberae. At scientia visionis in decreto causante effectus
nobis non liberos et possibiles, et debet esse causa, ut potest omnino identificata cum
vera causa, ut latius probavi disp. 14 ex voluntate Dei, et satis iam ex
dictis constat praecipue ex dilatione secunda, quam infra solutioni 2.ª ita
bilivimus &c.

Dices iterum Deum concurrere ad entitatem peccati, et tamen nul
la est in Deo praescientia imperans, vel praedeterminans concursum, aut
existentiam peccati. Respondeo me obiiciere praecipue obiectionem consulto in ipsa
2.ª assertionis parte dixisse toties praecedere, et praedeterminare iudicium opera
tionem quoties externam quoties praedeterminat ipsa voluntas divina,
cum autem illa minime praedeterminet, Ergo neque inefficaciter ametur enti
tatem peccati nihilominus, si nulla etiam causalitati praecedat divina
scientia: ipsa infallibiliter affirmet peccatum futurum: tantum enim &c.

UVA.BHSC

Sciẽ speculatiua fundata, vel constituta in aggregato sciẽ mediæ et de
creti indifferentis dantis libertatem, vel saltem resultans ex ipsa futuritione
secuta a Deo dumtaxat permissi, et minime prædeterminati. Semperque
habemus de operibus bonis nostro arbitrio liberis, si nullam efficacem, et ante
cedentem præfinitionem determinare credantur &c.

Dᵉ 2ᵃ assertionis parte declaratur
cum prouidentiam non esse practicam, ratione scientiæ conceptæ antea, ut talis,
sed speculatiuam, atque adeo ex prouidentia non denominari sciam diuinam et
nostras fortes praecisionis, seu potius obscuras apprehensiones imperantem,
vel causantem, sed contemplantem, quod imperata, et causata per ipsam vo
luntatem identificatam cum eadem scientia: est enim voluntas sine vlla di
stinctione iudicans, seu decretum scientificum non minus ac illa æterna &c.

Exemplum rei explicandæ assumemus de
ea, quod diximus disp. 10 de Trinitate sect. 4. nempe etiam si volitio
Dei necessᵃ et eius sapientiæ essentialis identificentur etiam virtualiter, vo
litio tamen non est ratio, aut formalitas praecedens ad productionem verbi
diuini tamquam causatiua, seu cum prouidentia practica, sed tantum
speculatiua, et veluti materialiter, quatenus scilicet identificata cum scien
tia practici, seu per modum principii praecedente, et eodem fere modo
de scientia in productione Spiritus Sancti per volitionem, et non per intelle
ctionem procedentis philosophari licet: neque ineptum est exemplum vo
litionis nostræ creatæ, quæ si foret simul intellectio eiusdem obiecti volitι,
denominaret illud obiectum ex. g. motum localem volitum efficaciter,
seu voluntarie causatum, quatenus volitio imperans, et quatenus intel
lectio praecise contemplatum, seu visum &c.

Non aliter igitur scientia ea absolu
ta in decreto imbibita, et implicite inclusa, ideo materialiter se habet
ad productionem effectus creati, quia ipsa dumtaxat requisita ex par
te diuinæ perfectionis, non vero ex parte ipsius effectus. atque sicut nos
fuisset voluntas Dei efficax praecise quoad aliud, et aliqua requisita tantum
ex parte Dei, et non ex parte effectus consistit exemplis sciæ mediæ, præ
finitionis efficacis puræ sciæ visionis æternitatis decretorum ipsorum,

immensitati, atque etiam ex Probabili n 3. distinctionis personarum in Deo quod autem sola absoluta in decreto fundata, reconstituta, sit etiam illius generis, videtur satis explicari, tum ratione a priori iam indicata desumpta nimirum ex infrustrabilitate et efficacia propriantes stoli divini voluntatis, qua non conveniret perdere suam vim, quamvis sit effectus producendi distinguerete et cuncitaret, ut novum executrix ex ipsa voluntate, absque ita gravi commiteretur, et contemplante ab aeterno effectum in tempore constituendum; tum a paritate voluntati creatae quae etiam, sine sua opera externi absoluta, vi intuitiva vim habet movendi efficaciter alias potentias, ut inviti effectus erumpant &c

Sect. 5.

Cui actui divino directe tribuenda sit Praedestinationis appellatio &c

Hoc est 2. punctum, quod in ipso disputationis exordio dicebamus et examinare promisimus: in ista ergo quaestione tres invenio sententias. 1.a affirmat praedestinationem, et omnem providentiam praecipue, seu in recto constitui per actum divini intellectus, et connotari de obliquo actus voluntatis, quem vel praesupponit, ut plures arbitrantur, vel saltem subsequitur. Sententiam istam docuit D. Thomas q. 22 art. 1.o et q. 23 art. 1.o quem sequuntur Thomistae in praesenti: necnon P. Belarminus, Valencia, Fonseca, Montoia, Granadus, et alij. secunda sententia quaerit praedestinationem et quamlibet providentiam consistere in actu voluntatis, et extrinsece vel saltem ab obliquo intrinseco connotare actum intellectus. sic D. D. Scoto, Sapientius, Subtilis, et Eximius: necnon P. Vazquez disp. 87. P. Lanus et alij multi. 3.a sententia aeque in recto, atque directe consistere praedestinationis naturam in actibus intellectus, et voluntatis contendit. Eam defendunt P. Molina 1.a p. q. 22 art. 1 disp. 2. et alibi. Vecanus, Henricus, et antequam Albertus, Marsilius, et alij. Plures allegationes videri possunt apud Ribadeneira disp. 19 cap. 5.

Concluno 1.a praedestinatio, aut alia Dei providentia non consistit directe in actu divini intellectus, qui sit vel simplex intelligentia, vel scientia media, etiam connotans actum voluntatis. Conclusio iam communis est, et merito, nam praedestinatio

UVA.BHSC

directe et in recto est actus ille, qui per se, et ratione sui habet efficaciam, et rationem transferendi intemporie creaturam rationalem in finem supernaturalem: et quamvis providentia etiam est actus ille divinus, qui est ratio vel forma ordinandi, seu disponendi, et ponendi media in finem. Sed nihil horum convenit scientiæ necessariæ, aut mediæ ratione sui; siquidem summum ratione voluntatis: ergo prædestinatio, aut providentia non est scientia necessaria, neque media connotans actum voluntatis, sed potius ipse voluntatis actus connotatus. Confirmatur quia alioquin etiam decretum consisteret directe, seu in recto in ipsa scientia Dei necessaria connotante volitionem, seu volendi liberam creationem: et similiter divina personalitas posset præcipue collocari in essentia absoluta dicente de obliquo divinam divinam relationem. quæ et similia loquutionum genera ab omnibus ut absurda reijciuntur.

Concluso 2.a Prædestinatio non consistit in aliquo iudicio practico, vel imperio divini intellectus determinante ad primam intellectionem, seu electionem Petri ad gloriam: est enim illud imperium omnino chimericum ex art. 2. quam scilicet 1.a dedimus: si autem tale iudicium existeret in Deo ... posset illi applicari dispositum prædestinationi eius nomen, ut potè primæ radicis determinanti ad propria illius providentis attributa.

Concluso 3.a Prædestinatio, aut providentia non consistit in aliquo divini intellectus actu qui ab omni libera Dei volitione distinguatur eo scilicet distincti omni genere (virtuali, aut denominat. reali) quo actus divini solent contingenti distingui inter se solent. Conclusio ista contra 1.a 3.a auctoris quaravi videtur: ea autem probata in primis manet vera 2.a et 3.a in hac re ubi vidimus impossibilem esse scientiam Dei absolutam a voluntate eius libera distinctam. Deinde, quamvis ea scientia, iudicium, vel imperium admitteretur in Deo adhuc tamen non constitueret prædestinationem aliquam providentiam deberet enim supponere actum voluntatis liberæ in quo fundaretur ut potè existens; quia ita decerneret voluntas ergo actus ille liber esset prædestinationis essentia, ut potè 1.o distinguens

praedestinatum a non praedestinato: atque adeo stia resultans tantum se habebit, ut praedestinationis proprietas; sic enim in omnibus essentijs assignandis philosophari solemus &c.

Tandem contra Thomistas specialiter ad hominem sic arguimus. Voluntas executiva, siue vivus Dei actuum penes praedestinati, sed illius proprietas quae scilicet ex illo nam dicitur ab imperio praedeterminante eam in terram, et ad terminam executionem, sed etiam tale imperium ex eadem A A nascitur ab actu divino mediorum ad gloriam perducentium electio, seu directe volitio. quo potius ille quam imperium subiecti mereretur appellari praedestinatio. Si igitur volitio, qua ad imperium praesupponitur dicta non censetur ab Thomistis vocanda praedestinatio formalis, sed tantum radicalis ut pote radix imperij intellectualis destinantis media ad gloriam: neque praedictum imperium meruit praedestinationis formalis nomen; siquidem etiam ante cum radix volitionis divinae transmittentis, et destinantis hominem per media gratiae ad gloriam &c.

Conclusio 4. Praedestinationis essentia, seu appellatio directe tribuenda est actui divino, qui indiuisibiliter sit non solum voluntas efficax perducendi in finem supernaturalem: sed etiam iudicium assumens, determinans, efficiens que, ut in tempore illa vita aeterna finis conferatur. in illam conclusionem non repugnanti venient A A tertiae sententiae quamuis ipsi non videantur expresse indistinctionem, seu identitatem illam, sed eadem volitioni, et scientiae practicae: eam hi indistinctionem consequenter ad sua principia circa actuum Dei liberorum constitutionem non censentur nobis negaturi &c.

Neque A A 2ae sententiae an obis dissentient si illis concedamus, praedestinationem melius quoad nostros conceptus, et praecisio respectu effectuum producendorum necessitate explicari nominibus Dei volentis, decernentis, diligentis, proponentis, eligentis, intendentis, et similibus ad voluntatem spectantibus, quam praecurrentis, intelligentis, iudicantis, aut intellectualiter imperantis, quod certe nos libenter concedimus, ut constat ex sect. 4 id quod modo eleximus approbamus: tum quia praedestinatio nobis sonat liberalem misericordiam, et beneficij speciem, atque ita singularem quemdam amorem, non vero ita proprie, aut expresse altam sapientiam, vel insigne iudicium clamet si, ut verum fatear, saepe apud illa iudicij, et prudentia saepe congruentius, quam nomen

voluntati explicat nobis reprobationis naturam. Atque praedestinare ad libertatem Dei maxime spectat: libertas autem ingenere, et vbi eius propriae, atque formali conceptu spectata exprimitur exerceri per voluntatem, et non per intellectum &c.

Iam praedicta conclusio probatur 1.° ex identitate formali, seu intrinseca virtuali omnis decreti cum iudicio diuino doctrina Anglici commendata. 2.° quia ut sectione 2.a auct. § vi dimus non solum diuina voluntas intendens finem mouet ad electionem determinatam mediorum, sed etiam iudicium in illa voluntate indeterminata inbibitum, a quo scilicet formaliter ut tali habet Deus ex obligatum ad media procuranda, atque ita ad finem etiam exequendum; sed praedestinatio prius, secundum finem, quam media est aeterna illa determinatio, infallibilitas rationalis, seu obligatio, qua Deus tenetur ad finis executionem per certam mediorum electionem, utpote propriâ prouidentiae species, cui nemo resistere valet: ergo saltem illa praedestinatio consistit simul in amore finis, et in iudicio imperante media. 3.° quia sic maiori cum proprietate verificatur illud Apostoli ad Ephesios 1.° Praedestinati secundum propositum eius, qui operatur omnia secundum consilium voluntatis suae, nimpe per consilium prudentiam, seu iudicium, quod est decretum, determinatio, seu propositum voluntatis suae, ita scilicet volentis iudicare, et iudicantis velle &c.

4.° quia haec opinione optime conueniunt in Scripturis, Concilijs et PP. diuersa loquutionum genera, quibus praedestinatio indifferenter modo per actum intellectus, modo per actum voluntatis explicatur. Ex. g. per intellectum ad Romanos 11 Non repulit Deus plebem suam, quam praesciuit, id est, praedestinauit, ut per se constat, et Augustinus commentatur cap. 18 de bono perseuerantiae. ad Romanos 8. Quos praesciuit, et praedestinauit. Per actum vero voluntatis ut ad Ephesios 1.° Sicut elegit nos in Christo ante mundi constitutionem: electio autem voluntatis actus est, et ad Ephesios 2: propter nimiam charitatem suam, qua dilexit nos.... et consedere fecit in caelestibus in Christo

UVA.BHSC

Tandem q^a Augustinus n̄ solum illum ordinandi modum in vsum traxit, vt quando predestinationem definit, prescientia, et preparatio beneficiorum est. Sed etiam in actu signato declarat, et commendauit loco enim citato ait: Vnde aliquando eadem predestinatio significatur nomine prescientie: Igitur autem Augustino aliquando etiam vel saepius predestinatio significatur nomine alicuius actus voluntatis: Et quae de gratia ex [illegible] nostra sententia statim ita concludit: in hac ergo electione voluit Apostolus intelligi plebem, quam propter Deus non repulit, quia praescivit. Vnde sic argumentor. Ratio sufficiens, et vnica qua Deus non repulit plebem suam, est diuina electio, vt Augustinus etiam immediate declarat, et per se numerat, sic enim predestinati electi, atque dilecti vocantur, vt Apostolus qui sola Dei misericordi electione, et liberali dilectione segregati sunt a massa perditionis. Sed ratio qua plebem Deus non repulit est prescientia: ex Apostolum, et Augustinum: ergo prescientia est ipsa electio: prescientia, in quam, eiusdem electionis, et finis ad quem plebs eligitur. At predestinatio est illa ratio, ob quam Deus non repulit plebem suam: Igitur predestinatio est electio, et prescientia tamquam indiuisibilis, sufficiens, et vnica ratio non repelendi plebem, nempe non reijciendi illam ab amicitia diuina, et perseuerantia finali &c.

Arguitur in contrarium. Predestinatio est quaedam diuina prouidentia. Sed haec prouidentia tantum est actus intellectus; ergo et predestinatio. Minorem suadent 1° ad finitio prouidentie, quae est ratio ordinandi media in finem: ratio autem est intellectus. 2° ab eadem definitione, quia ordinare est referre vnum ad aliud: referre autem, seu comparare solius intellectus munus est. 3° ab exemplo prouidentie humane, quae prudentia quaedam est, atque ita sola cognitio eorum, quae agenda sunt. 4° ab ipso prouidentie nomine, quod procul videre significat &c.

Nego minorem.

In 1a probatione distinguo, hic est ratio tantum vel praecipue intentionalis, nego: realis, seu obiectiua, concedo; per enim illa ratio non semper significat rationem intentionalem, siue intellectionem: nam saepe vsurpata pro reali, seu obiectiua, nempe pro causa, aut forma aliquid agendi, vel constituendi: sic dicimus, calorem esse rationem calefaciendi, albedinem dealbandi, relationem referendi, voluntatem diuinam creandi, voluntatem nostram peccandi, et risibilitatem esse rationem [illegible] leonis, nec non aeternitatem esse rationem constitutiuam perseuerandi [illegible], non minus ac sapientiam cognoscendi &c.

UVA.BHSC

Ad 2.um negamus assumptum, quatenus ponit ordinare, et referre solius intellectus esse, et quidem ab ipsis Thomistis negandum erat: tum quia relatio quamvis est ratio seu forma ordinans, vel referens unum ad alterum: non tamen propterea omnis relatio est cognitio. Tum quia voluntas etiam comparat, et ordinat, amando scilicet unum propter alterum: tum quia ordo est relatio prioris, et posterioris, quae certe relatio etiam extra intellectum reperitur, ut in similitudinis relationibus constat &c.

Ad 3.um dedimus solutionem sect. 1.a in fine: et modo etiam negamus providentiam nostram esse solum prudentiam, vel intellectionem practicam, atque operationum directivam: nonenim providus est ille, qui valde sapit, aut qui multis operandi regulis instruitur, media ve opportuna penetrat, sed qui regulis illis, et mediis apponendis applicatur &c.

Ad 4.um dicimus, levem esse probationem, quae a nominis ethimologia sumitur: saepe enim nomina ab aliqua occasione, vel circumstantia, et non a proprio conceptu, vel munere originem ducunt ex. g. homo ab humo dicitur, et lapis a laedendo pedes; homo tamen esset etiam qui ex humo non formaretur; neque propria lapidis natura est laedere pedes &c.

Ex dictis in tota disputatione infero, inutile, et impossibile esse imperium divini intellectus, sive quolibet modo existens in Deo distinctum ab omni iudicio requisitum scilicet ad unum vel actum, vel passivum; sive illud imperium (cum Medina et multis RR.) distingui dicatur ab omni cognitione, sive esse tertiam quandam cognitionis speciem a simplici apprehensione, et iudicio diversam, tamquam puram significationis intimationem, seu praeceptivam, et non praeceptivam intellectionem, ut philosophantur communiter Thomistae cum Capreolo in 1.o distinct. 45. q. 1.a nec non Valentia, Salas, et Granadus: inutile quidem est, quia eo praecise, quod Deus per intellectum iudicet, et per voluntatem velit aliquid amare, et exequi, requiritur non illud determinare, et executioni mandare. ergo omne imperium explicabile

per has voces *Fac hoc*, sub distinguata a iudicio, et intentione, et electione efficaci inutile est; impossibile etiam est, quia cum illud sua infallibili connexione referret Deum ad creaturam absolute futuram, non posset non determinare infinitam, et praesuppositam necessario firmam scientiam, et amoris intrinseci, et executio sciendi, et volendi contingenter creaturam eam futuram, atque ita iam idem omnino foret cum iudicio, necnon cum decreto diuino, ut supra in simili obseruaui

Disp. 3.ª

An Deus antequam praedestinet debeat cognoscere merita nostra non solum ut possibilia, sed etiam ut condionate futura

Sect. 1.ª Status controuersiae, et praecedentia scientia naturalis explicatur

Diximus de decretis directe constituentibus praedestinationem eas subiectiue absolutas, radicatiuas, et libere decretiuas, ut ipse omnino demonstrat in actibus diuinae voluntatis eandem praedestinationem constituentibus atque ita intelligentibus eas praescientias, per quas praedestinatio, non quidem gubernata, dirigata vel possibilis reddita, sed vere constituta, et existens determinata, atque indicando non minus quam volendo dicta praedeterminare, et imperare vel aliquam modicam electionem, necnon aliam portebula, et gratiam merita remuneratiua, et praemiorum executiua, ut taliter, si nimium praedestinatio sit electio ad gloriam ante praeuisa merita illuminatione, vel saltem unum pariumque mediante circa suas gubernationes, et praedestinationi directiuas, siue ad libertatem praedestinandi perfectiores, ipsam quae praedestinationem separabiliter atque indifferenter praecedentes, triplex praecipue suscitat quaestio

Prima earum leuis, dicitur de scientia naturali, siue simplici intelligentiae. 2.ª de pure conditionali, seu media, et ingentem continet controuersiam, et magis diffusam

UVA.BHSC

rei difficultatem, quam ob acrem partium contentionem. 2.ª etiam gravissima de scientia absoluta, libera, seu visionis meritorum dixerit. Duas priores in hac disputatione, postremam in sequenti examinabimus. Observare tamen oportet nos deinceps praedestinationem fere semper nominaturos, quibus eam praecise explicantibus ut divinae voluntatis actum: tum quia hac nuncupatio, et nobis clarior et PP. atque scholasticis familiarior est: tum quia non de scientia absoluta, sed ad volitionem finalis ut talem praerequisita ali quae scientia gubernativa, et obiecti amandi praesentativa, de qua nos in sequentibus sermonem instituimus ~

Conclusio 1.ª Scientia naturalis, seu necessaria qua Deus agnovit homini praedestinandi illa merita possibilia, per quae ipse perducendus est ad vitam aeternam, debet praecedere praedestinationem, nempe intentionem, qua homo ille eligitur ad gloriam, ut eorum meritorum coronam. Conclusio est per se nota: 1.º quia alioquin Deus non satis apud se certus esset se non exponere decretum suum periculo frustrationis. 2.º quia nihil est libere volitum, quod non sit prae cognitum: cognitio scilicet constituit libertatem, et actum primum libere volendum: sed voluntate intentiva gloriae ut coronae iam amantur merita saltem vage, et indeterminate, ergo debent praenosci ut possibilia, sive quoad essentiales eorum bonitates. Unde infertur possibilitatem esse necessario praecedentiam scientiae naturalis repraesentantis finem, ut possibile, et a Deo conferibilem, atque etiam ipsum subiectum, quod sit praedestinationis et finis capax ~

Conclusio 2.ª Itaque loquendo, et 2.º 3.º nostro forte deceptus de praedestinatione aliqua non omnino determinata, seu in ordine intentionis priorem fini volitionem, sufficit scientia naturalis alicuius meriti secundum quantitatem, vel conditionem gloriae ad quam homo praedestinatur. — At aliquam praedestinationem determinationem omnino est intelligenda praecedere etiam 2.º 3.º nostri respectus scientia naturalis plurium peccatorum possibilium, necnon aliorum meritorum eiusdem creaturae praedestinatae, quam aliarum ~

UVA.BHSC

Prior conclusionis pars patet, quia ex eo quod Deus praedestinet Petrum ad gloriam victoris, numquam inferre possumus per consequentiam formalem, et immediatam, nisi scientia divina naturale alicuius meriti possibilis: nam quodlibet sufficeret, et consulto de praedestinatione gloriae victoriae, vel studiorum Martirii pure, et omnino facta, non requisita scientia alterius meriti possibilis, nisi victoriae, vel alicuius martirii: hoc enim dumtaxat est medium post intentionem finis eligendum executioni finis.

Posterior vero conclusionis pars manifesta etiam videtur, quia saepissime aut fere semper in nobis unum meritum supponit, vel includit peccati possibilitatem, et libertatem peccandi. Laudatur enim iustus, qui potuit transgredi, et non est transgressus, facere mala, et non fecit: quo scientia naturalis actionis illius est meritoria comprehendit aliam turpem etiam ut possibilem. Ergo repugnat praedestinatio ad gloriam tamquam coronam victoriae tentationum turpium, nisi prius supponatur scientia naturalis peccatorum, in qua praedestinatus incidere poterat. Et similiter requirit intelligentia naturalis plurium meritorum, utpote quae a nobis etiam bene merentibus, quoniam minora non raro reijciuntur: scientia etiam plura aliena merita, et peccata possibilia comprehendens, ideo prius requisita est, quia non solum aliorum merita, sed etiam peccata, nec non merendi possibilitas, et peccandi pericula multoties sunt media praedestinationis, si hoc in 1.° vel in 2.° decreto hominem destinat ad gloriam victoriae, sive patientiae aliena peccata tollerantis, sive charitatis eadem, vel praecaventis, vel lugentis &c.

Conclusio 3.a Scientia naturalis aliorum operum, hominum, et Angelorum, nec non reliquarum creaturarum possibilium, non solum requisita non est ex parte subiecti praedestinati, vel mediorum, et finis praedestinationis: sed neque ex parte ipsius Dei sic praedestinantis illum hominem. Haec conclusio est contra aliquos modernos, quos sequitur P. Ribadeneira disp. 16 num 4 &c.

Ratio conclusionis est quia nullus voluntatis actus prius requirit aliam notitiam, vel scientiam, nisi illam, quae ostendit obiecta, quae amanda, aut fugienda sunt, vel aliquo modo terminativa eiusdem actum: sicut enim ad nullam obiecti volitionem nulla requiritur scientia, ita ad nullam aliquorum obiectorum volitionem, nulla ipsorum notitia prius requisita est. Si ubi Deus praed.

destinat ex. g. Petrum ad gloriam ut coronam perseguutionum Joannis, Michael, et eius opera, alteriusi operibus gentes non sunt obiecta illo pacto terminantia illam prædestinationem sive ut media, sive ut impedimenta, sive ut subiecta, sive ut fines, sive ut termini tamquam de obliquo per ipsam prædestinationem intrinsece connotati, seu vere quacumque appellatione actum prædestinatiuum terminantes: ergo prædestinatio Petri non requirit per se illarum creaturarum simplicem intelligentiam &c.

Arguunt. Deus ut potenti prædestinare Petrum ut voluntarium, et liberum summa cum perfectione decernere circa omnes creaturas possibiles: ergo ut prædestinanti Petrum competit scientia omnium possibilium. Consequentia est certa. Antecedens sic probant: Petrus eiusque gratia, et gloria (nec non singula, quæ illius prædestinationem ponunt, vel removent) referuntur ad reliqua possibilia tamquam ad illa quibus coexistere, vel possunt, vel non possunt: atque ista ut capaces quæ a divina voluntate, vel iungantur cum reliquis, vel ab istis separentur. ergo Deo ut potenti prædestinare etc.

Respondeo negando antecedens. Circa probationem: in primis nego antecedens susceptum, ut ab adversariis susceptum de relatione intrinseca essentiali, et immediata, qua Petrus connectatur cum omnibus rebus possibilibus. Cum illi enim sit omnino vnaquæque res immediate, et ratione sui, saltem in genere entis, quid scilicet intersit potest lapidis herba, aut frigoris calor? Secundo negari potest consequentia quia licet vnaquæque creatura sit essentialiter connexa cum aliis omnibus possibilitatibus, prædicatum tamen illud connexionis est adeo vniversale, etiam chimeris, et negationibus (si quæ sunt) nec non adeo abstrahens a perfectione ut non continuo inconveniens, ut voluntas prædestinatiua præscindat, prætermittat, et veluti contemnat illam connexionis rationem in gloria Petro, gratia, et reliquis specialibus prædestinationis obiectis &c.

Dices etiam si in gloria Petri, vel nullum sit prædicatum essentialiter connexum ratione entis immediate cum lapidibus vel illud sit omnino transcendentale, et ab

UVA.BHSC

-trarie ab omni perfectione, seu amabilitate: et in razõe causæ, et effectus mutuo evidentialiter resituntur, quatenus scilicet unus causare alterum possit, sed hæc prædicata virtuti partiali causativæ, et entitati causabili conveniunt intrinsece lapidi, et gloriæ, et non abstrahunt ab omni perfectione; non enim possunt convenire, nisi veris entitatibus. Ergo ea prædicata postulant pro signo priori ante prædestinaõem vnus lapidi, et omnium aliorum possibilium &c.

Nãm eorum negabunt omnes illi theologi, qui affirmant nullum esse in Dominis virtutes elevabiles ad omnes omnino effectus producendos: quæ sententia probabilior semper mihi visa est; deinde alij in minori propositione negabunt 1.ãm partem, existimantes videlicet in lapide virtutem, aut potentiam gloriæ causativam, non esse graduatum adæquate intrinsecum ipsius lapidis naturæ, sed partim intrinsecum, et partim extrinsecum, consistentem scilicet in lapide, et virtute elevativa divina ad producendum effectum, qui nec exigit lapidem, neque lapidem exigit: quam doctrinam P. Ripalda, et alij expendebant ad omnes potentias, quæ elevabiles est ad effectus supernaturales ex g. ad visiones beatificas realiter exigentes potentiã intellectivã. Rursus alij verisimiliter negabunt 2.ãm minoris partem, quia licet ea elevabilis capacitas multis etiam modis, qui omni perfectione vera carent, non minus, quam lapidi conveniat possit. Tandem concedetur etiam omnino admissis illis præmissis nihil speciale de prædestinaõe probatur, sed utrumque inferret necessitatem quamdam transcendentalem scientiæ divinæ universalissimæ pro quolibet decreto possibili, de quo in præsenti nimis curandum non est &c.

Est 2.ũ ultima solutio; si vera sit communis sententia affirmans divinam bonitatem esse obiectum intrinsecum omnium affectuum Dei liberorum; prædestinaõ ex parte Dei non prævenit ut prædestinantis, sed ut obiecti, vel motivi intrinseci proprie terminativi volitionis liberæ prædestinatricis, præsupponit esse, et fluxu scientiæ realis omnium penitus obiectorum. Dixi, si vera sit ea sententia, quia ego in tractatu de voluntate disp. 15 et 16 non nihil dubitavi, et late ultra illa omnium dixi disputavi &c.

Absolute tñ duobus modo probatur, quod scilicet omnia divina decreta sunt in bonitate, seu laudabilitate morali omnino æqualia intensive, et extensive, quatenus singula sufficiunt supra divinæ bonitatis ut continentis, nisi omnium creaturarum eminentias, et chimæras, ie-

UVA.BHSC

pugnantia; singula nonsunt divinæ bonitatis incompatibilia; denique punita labe Seraph: disp. 2 de Incarnatione. Igitur singula per se supponunt omnem Dei sapientiam naturalem, et in hoc sensu facile cum A.A. proxima conclusio impugnatis conveniemus

Sectio 2.ª

An Deus prædestinet post scientiam meritorum conditionalem, ubi scientiæ mediæ existentia necessitas et utilitas ostenduntur.

Negant imprimis omnes thomistæ, qui post Magistrum Varrez, et Alvarez scientiam Mediam impugnaverunt: quibus ob eam dem causa non nulli Scotistæ adhæserunt; deinde etiam ii omnes nostri A.A. alij qui innumeri scientiam mediam admiserint, non nulli tamen licet admodum panci arbitrati sunt, non esse necessario præcedentiam scientiæ mediæ ut prælucentis videlicet ante executivum prædestinandi, sed eam scientiam existere posse pro signo prædestinationis subsequente, vel potius committente. Ita, licet varias ob causas opinantur Granadus Herice, et Arriaga infra citandi. Communissima tamen nostrorum theologorum, et aliorum scientiæ Mediæ prosectorum sententia assumat, eam scientiam ante prædestinationem requiri in Deo &c.

Suppono 1.º in Deo dari scientiam Mediam, quæ nihil aliud est, quam notitia evidens conditionalis independens ab omni decreto actuali, sive absolute existente penetrans in quam partem homo se determinaret, si instructus esset omnibus com principijs indifferentibus ad operandum, et non operandum alij da schabiret divinam omnipotentiam ibi præparatam indifferentiam, et nostræ libertati relinquentem officium determinandi igitam omnipotentiam, et reliqua compumi pra libertatem consumantia. In summa scientia media est notitia divina contingentium conditionatorum independens a decreto præsenti. Ideoque Deo requi simpliciter necessariam neque ullo pacto inse libera est, sed intra necessariam est

bera media, unde ea scia quae attingens nomen media usurpabit. Absolutam ea libera, sicut si haberemus libertatem operandi, sub qua scilicet illa scia opus conditionalem affirmat; libera vero est, quando absolute eam operandi libertatem habemus &c.

Utriusque scientiae possibilitatem, existentiam, utilitatem, et necessitatem multis disputationibus examinavi, et probavi, non solum in tractatu de scientia Dei, sed etiam, et opportunius in nostra praedestinationis methodo, doctrinae que amplitudine, in Concordia liberi arbitrii, unum tamen vel alterum caput per quam breviter rememorare oportet, ne scilicet omnia ab omnibus desiderentur; caeteris vero esse non ingratum doctrinae compendium &c.

Suppono tamen primo 1º. nos sicut damus scientiam conditionalem Deo contingentem, et ipsi non liberam, quae scilicet non in decreto cognoscit, sed immediate, et quasi recta via tendit ad operationem nostram in se ipso, sic damus scientiam absolutam, quae supponit quidem decretum indifferens collativum efficacitatis nostrae libertatis, et ideo libera est Deo, sed duntaxat tamquam potenti impedire eam, nolendo scilicet decernere libertatem nostram; non vero tamquam potenti per decretum suum eligere, vel determinare hanc scientiam potius quam aliam, consentiens nostrae pendentis ab illis determinati principii et eadem visioni, seu absoluta scientia libera est nostro arbitrio iam completo per compraecipitatam intrinseca, quam extrinseca indifferentia, tamquam potenti, et impedire, et determinare ipsam, quatenus scilicet ea intuitiva cognitio imitatur modum scientiae mediae, a qua vel resultat, vel potius inadequate constituitur; videt quod propter peccatum Antichristi est in ipso, et non in aliqua causa increata, vel creata ad illud praedeterminante, ipsum vere infallibiliter eligentis: nempe non ideo peccaturus est Antichristus quia Deus ipsum peccaturum praevidit; sed ideo Deus praevidit, quia Antichristus peccaturus est; ut celebre SS. Patrum axioma, necnon ipsa divinae Sanctitatis evidentia demonstrant &c.

3º inde suppono, quod sicut praescientia media de utroque disserimus, compraebat etiam scientiam absolutam a decreto determinante independentem, atque ut multa paucis comprehendam; scientia media nullo indiget praevienti decreto: scientia vero absoluta non nisi indifferenti, nempe minime connexo cum aliquo nostro

extremo determinato, sedtantum cum ipsa libertate maiestatis constituta, atque ita indifferenti omnino et flexibili adeunensis et diversorum, et determinante ad libertatem potentiam, et indifferentiam consentiendi, ac dissentiendi &c.

Iam primum caput quo argumentari propono sic probat existenti scientia media; infinitus Dei intellectus sua perfectione determinatus est ad cognoscendum infallibiliter et rigorem nepossibile, et omne absolute futurum, sed aliud omne, quod rigorem foret, ne scilicet aliquid ignoret, quod si sciret, vere sciret et affirmaret, vel quod determinate foret. Sed voluntas Tyriorum ex suppositione cum tali libertate ad penitentiam agendam rigorem fuerit determinate penitentiam etiam si nullum decretum conditionale prius existeret determinans hoc nihil, volo ut Tyrius ageret penitentiam, si Christus apud illum hec signa operaretur: ergo infinitus Dei intellectus determinatus est ad cognoscendam illam penitentiam conditionate futuram, sine quo tunc foret, etiam sine decreto conditionali; atque fundetur vel pendeat ea conditionali scientia: data igitur scientia media; utraque sequentia et maior sententia data &c.

Minor perspicua est quia quid quod absolute essentialiter est alicui rei absolute existenti, vel possibiliter essentiali est rei considerata ut possibili, est etiam conditionaliter essentiale, ut conditionaliter existenti v.g. sicut homo existens est animal rationale existens, et homo possibilis animal rationale possibile; ita homo conditionatus, seu qui existeret est animal rationale conditionatum seu quod existeret; sed ex ratione omnes etiam sine decreto conditionali essentiali est cuilibet voluntati libere ut ad penitentiam agendam absolute existenti, ut absolute agat determinate penitentiam, vel illam determinate ommittat; non enim potest in pendulo manere, et ab utroque extremo abstrahere, ingenium esse, dum absolute libera est (quamvis ante intellectu obseruisgnorantiam raro determinari possit aliquid designati extremum dictis) inhiti libertati possibili illud ipsum ut possibile essentialiter convenit. ergo etiam voluntati libera, qua existeret sine quo decreto Dei abso

luto libertatem haberet essentiale esset, ut determinate ageret penitentiam
vel determinate illam non ageret etiam si nullum decretum subjonatum praecessisset. Et ratio a priori est, quia una, et eadem est res possibilis, absoluta,
et conditionata: una igitur et cum eidem praedicatis est libertas possibilis
absoluta, et conditionata, nempe quae potest esse, quae est, et quae esset ~

Ex dictis patet non solum existentiam
scientiae mediae, et eius necessitatem ad nostrae libertatis cum Deo sciente et volente
concordiam, sed etiam partem ostendit scientiae mediae rerum absolutam
a decreto independentem: hoc sic ostendo: scientia media est cognitio divina, et evitabilis, seu impedibilis a libertate creata: sed scientia qua Deus agnoscit Tyrios fore
convertendos sub Christi praedicatione erat impedibilis ab illis: ergo est scientia media: eodem
discursu scientia visionis independens a decreto, praedeterminanti, vel inevitabili connexa: nempe scientia absoluta, quam evitare, impedire, seu dividere
potest voluntas creata, est independens a decreto praedeterminante, et inevitabili: dividere et dividi divisum Petri. Sed talis est scientia, qua Deus videt Petrum peccantem, vel dissentientem; ergo etc.

In utroque syllogismo sola minor probatione indiget, ea autem ita se habet: Scientia essentialiter vera, cuius obiectum
simpliciter, et antecedenti potestate est impedibile a voluntate humana, est
etiam ab ipsa impedibilis simpliciter et antecedenti potestate: nam quae
impedit obiectum est prius, ponere scientiam impeditam, nempe aliquid omnino
cum ea scientia incompossibile. Sed obiectum scientiae affirmantis Tyriorum
conversionem conditionate futuram erat impedibile et divisibile ab ipsis Tyriis
potestate antecedenti: et obiectum scientiae absolute videntis Petri peccatum
est impedibile, atque divisibile per ipsius Petri voluntatem: quisquam est, ut habere
ce neget Tyrios voluisse impedire penitentiam, si Christum audirent, et Petrum posse impedire, seu a se atque aeternum natura dividere peccatum suum:
ergo etc.

Hinc caput concludit necessitatem scientiae mediae pro altera praedestinatione efficacis exigente ad gloriam ante praevisa absolute
merita. Probo: Praedestinatio Petri impedibilis est ab ipso Petro; sed
praedestinatio illa impedibilis a Petro debet supponere scientiam mediam merita
[illegible] ipsius Petri: ergo Praedestinatio Petri supponit scientiam mediam.
Consequentia liquet: minor est omnibus constat: siquidem Petrus non aliter
posset impedire hanc suam praedestinationem, nisi quatenus valet impedire merita sua, per quae explenda est Praedestinatio, et impediendo merita impediret mediate scientiam aliquam requisitam ad praedestinationem.

UVA.BHSC

saltem istam, nec ut coniunctam cum electione illorum meliorum, seu
Mentorum: Petrus enim; neque in diuina, neque in humana voluntate, si propriam exigias, impedire potest aliquem actum, nisi quatenus impedit scientiam requisitam ad illum; quandoquidem illa scientia constituit perfectam libertatem actuum exercendi &c

Jam maiori suadetur: praedestinatio Petri impedibilis antecedenter est a Deo quilibet potest ponere illius impedimentum. Sed a Petro vera, et antecedenti potestate poni potest impedimentum praedestinationi praedictae: nimirum impenitentia finalis, quae essentialiter est incompossibilis cum praedestinatione, atque ita essentiale impedimentum saltem ut conditionaliter a Deo praecognita. Ergo praedestinatio Petri potestate antecedenti impedibilis est ab ipso Petro &c

4° Et non absimili disputandi genere probat scientiam absolutam, antri determinabilem, atque ita independentem a decreto praedeterminante meritali. nempe, qui habet libertatem perseuerandi usque in finem habet etiam libertatem ut saluus fiat: nam in hac prouidentia decretum est, ut qui perseuerauerit usque in finem, saluus fiat. Sed quilibet homo habet libertatem perseuerandi usque in finem: ergo etiam ut saluus fiat. sed ille non habet libertatem ut saluus fiat, nisi habeat libertatem, ut a Deo videatur perseuerans finaliter; saluus enim fieri non potest, nisi a Deo absolute volente, neque homo habet libertatem, ut Deus ita absolute velit, nisi quod ex suppositione generali vel conditionali voluntatis, ut omnis perseuerans usque in finem saluus fiat, ipse libertatem habet ut Deus videat eum perseuerantem: atque ita vi illius visionis decernat absolute, et impartiatur gloriam, quam conditionaliter vel generaliter intenderat, et promiserat omni perseueranti usque in finem, quod homo habet libertatem ut Deus videat absolute scientia illum finaliter perseuerantem &c

Quintum propterea disputandi caput ad reprobationem atque ad scientiam absolutam sic etiam applicare possumus. Nulla est in Deo reprobatio Petri, nisi cum vera scientia saltem absoluta vidente impenitentiam eius finalem: sed Petrus propria libertate

UVA.BHSC

facere potest ut in Deo nulla sit scientia vera absoluta videns, seu affirmans eius impenitentiam finalem. ergo etiam facere potest, ut nulla sit ipsius reprobatio: igitur neque scientia absoluta, neque reprobatio supponit decretum, vel praedeterminans, vel a nobis inevitabile. Maior, et sequela sunt certa: Minor ex potestate impediendi impenitentiam finalem iam superius probata, et iterum perspicue iterum comprobatur &c.

Quippe nulla est potestas etiam antecedens vel simpliciter talis, ut inde duas propositiones seu scientias affirmativas eiusdem omnino obiecti, una non sit vera et altera vera sit. utraque enim est vel conformis, vel difformis obiecto suo: sed in Petro est potestas libera, et antecedens faciendi ut propositio, seu scientia humana affirmans ipsum esse reprobum non sit vera: ergo etiam in Petro est potestas antecedens, ut nulla sit divina propositio vera affirmans ipsum esse reprobum; atque ita Petrus frustrare potest ut talis propositio divina (in concreto, et 2° videntis determinate enunciata) in Deo non existat: nam quae in ipso vera est, omnino existit: ideoque propositionem humanam, quae falsificabilis est non impedit Petrus; sed frustrat, falsamve facit; divinam vero non frustrat, sed impedit.

Probo minorem: omnis potestas antecedens faciendi ut propositio humana non sit vera, affirmans scilicet impenitentiam finalem Petri est etiam potestas antecedens faciendi ut non sit vera propositio humana affirmans reprobationem eiusdem Petri in nulla finali impenitentia aliqualiter fundatam: nam 2a propositio affirmat solum obiectum quod prima, atque ita obiectum prioris, nequit aliter se habere, quam affirmatur, si obiectum posterioris ita se habeat, sicut affirmatur: essent enim duo contradictoria simul vera, et coexistentia non alio modo, quam si Petrus non esset sapiens, et tamen esset sapiens, et dives. Sed in Petro est potestas antecedens, ut propositio humana affirmans ipsius impenitentiam finalem non sit vera: certum enim potest facere ille, ut obiectum nempe impenitentia aliter se habeat ac affirmatur ab hominibus. ergo in Petro est potestas antecedens, et libera faciendi, ut propositio humana affirmans ipsum esse reprobum non sit vera &c.

Eiusdem argumenti sola forma mutata probari directe potest nostram libertatem omnino everti, nisi scientia divina

nt anobis excitabiles, sicut ipsa nostra operatio. ex quo operari libere est impedire, vel frustrare etiam negativam operationem: sed ex homo [illegible] homo nulla potestate impediri potest suis [illegible] finali impenitentie, ut pote in solo Dei decreto fundatur, et ex omnino illam [illegible], aut voluntatem frustrare minime potest. ergo [illegible] homo nulla potestate impediri potest operari impenitentiam finalem libere, sed tantum omnino necessario.

Vel isto secundo modo: homo ante omnem culpam suam praedeterminatur (sive extrinseco solo decreto, sive etiam physico Dei impulsu, eo que infrustrabili) ad impenitentiam finalem: ingruenti non habet potestatem liberam, ut ponat poenitentiam in signo priori antecedenti impenitentiae praedeterminationis: neque ut ponat poenitentiam in signo concomitanti, illiusque determinationi ad impenitentiam efficaciter praemovendis: neque ut ponat poenitentiam post illam impenitentiae praedeterminationem: ut ipsi adversarii etiam affirmant; erit enim componere, sive sensum compositum facere inter [illegible] et infrustrabilem impenitentiae praedeterminationem: nec non voluntatis divinam efficaciam, cui nemo potestate ulla resistere valet. aliunde, ut ipsi etiam affirmant, neque potestatem habet homo faciendi servus divinus, sive [illegible], recusandi, aut repellendi a se illam finalis impenitentiae praedeterminationem. nihil igitur agere potest miser ille, ut se aeternae poena aeterna liberet.

Caeterum illa, alia que similia non semel frequentibus illustrabuntur, ut duo alia disputandi egregia capita, nempe certitudo divinae praedestinationis, et repugnantia divinae voluntatis circa peccata, quae sunt [illegible] media salutis esse non possunt, ut alibi late dixi; nunc vero ad quaestionem principalem redeamus, qui [illegible] respondere incipiamus.

Sect. 3.a

Praedestinatio, quae post praevisa merita eligit ad gloriam potest a nobis intelligi cum praescientia a suis mediis praecedentibus non tamen cum eius exclusione

UVA.BHSC

Primam assertionis partem ultro dabunt ipsi scientiæ media impugnatores, neq. cæteri theologi eam negaturi videntur: quippe Deus eligens Petrum ad coronam gloriæ ipsum, usque in finem legitime certaturum videt, potest habere infallibile certum, et minime temerarium coronæ in tempore conferendæ decretum, quod etiam libertatem humanam non corrumpat, quamvis scientia media lux præcedere non intelligatur; sed ea scientia illis dumtaxat duobus titulis præcedere deberet, nempe ad infallibilitatem divinam, et libertatem humanam. q. prædestinatio eligens hominem ad coronam ante prævisa absolute merita potest a nobis intelligi cum præcisione a scientia media, et eius præcedentia. Prob. a. et minor elicitur, maior persuadetur quia illa prædestinatio supponit per se præscientiam divinam, et infallibilem actionis liberæ cum honestate et merito a Petro exercitæ, seu absolute in tempore exercendæ quæ intrinsece est infallibilis, seu certa de præmio non dando nisi præcedentibus meritis, et simul supponit totam libertatem humanam cum merito exercitam, quam præscientia destruere non potest a.

Obijcies præmissio absoluta meritorum Petri, vel supponit, vel includit per se scientiam mediam illorum meritorum, nempe tamquam inadequatum vel fundamentum, vel constitutivum ipsius præmissionis absolutæ, ut supra diximus, sed prædestinatio eligens ad gloriam post merita prævisa, supponit ita per se præmissionem illorum absolutam, ut neque per nos receptum absque præmissionis posset, ut ex terminis liquet. Ergo

Rº distinguendo maiorem: supponit per se scientiam mediam ex conceptu primario, et nobis formali, seu explicativo ipsius præmissionis: nego. ex conceptu vero secundario, et dumtaxat fideli, nempe reali, et implicito, concedo; ratio distinctionis est, q. præmissio absoluta in genere spectata non postulat scientiam mediam, ut patet in præmissione ligni producendi, vel ignis calefacturi: deinde etiam in specie loquendo de præmissione actionum liberarum, certe veritas futuri absoluti præscindere potest a veritate futuri conditionati: non solum quia multi illam sine ista existere opinantur, ut circa opera ipsius Dei aliqui nostrates, et circa opera voluntatis creatæ moderni thomistæ affirmant, sed etiam et præcipue quia omnes, sæpe, licet immemores scientiæ conditionalis, concipimus in Deo scientiam meritorum absolutam eam q. sufficienter definimus, et tamquam conditionali faciliorem

UVA.BHSC

apprehendimus &c.

Qua propter hoc argumentum 2. 3. tertiæ assertionis partes persuaderi potest; nempe, ut quicumque excludat, vel neget scientiæ mediæ antecedentiam, parata saltem per legitimas consequentias deducetur ad negandam prædestinationem post prævisa merita, quam tenebitur negare quam prædefinitionem absolutam, ut potius recipiat in scientia media, et decreto indifferenti fundatam, vel constitutam. Prode qui bene penetrat terminos prædestinationem illam, æterniter tantum vel præcedente sine scientia media meritorum intelligere, seu affirmare non poterit. Hoc nimirum distinctionis genus pro designationum vii inter suppositiones præcisivas, et exclusivas, mutuo dicatur, ad fugiendas scilicet inutiles, implicatorias, veritatique indagandæ inimicas suppositiones chimericas, diligenter observandum est, illud quæ accurate propugnavi disp. 9 de Trinitate, et disp. 5 de Scientia Dei &c.

Iam ex secunda sectionis vel assertionis parte connexio scilicet realis prædestinationis dictæ cum scientia media, ut mediate saltem præcedente adversus scientiæ mediæ impugnatores ex dictis in sectione 2.ª efficaciter comprobatur 1.º Prædestinatio illa gloriæ supponit prædefinitionem meriti absolutam: quia meritum sine prædefinitione, voluntate ve divina operationis honestæ efficaci, existere respective non potest, ut sentiunt omnes Thomistæ; nec non multi nostri Theologi, quibus ego assensi in Controversia disp. 13 sect. 4, si prædefinitio non distinguatur adæquate a decreto indifferenti aliquo quod ipsa prædeterminet, aut determinet, resultat partim ex eo decreto indifferenti, et partim in scientia media; et quidem saltem possibilis est operationum honestarum prædefinitio, etiam simplex, et incomplexa, nempe quæ in illo scientiæ mediæ, et decreti indifferentis complexo non consistat, ut tenet communissima omnium scholasticorum sententia quia scilicet bonitas efficaciæ auxilii amabilis est a Deo: licet nostri P. P. cum P. Suarez frequentius, et verius asserant, eam prædefinitionem minime requiri ex &c.
Prædestinatio igitur illa post prævisa merita eligens supponit prædefinitionem

UVA.BHSC

vel existentem, vel saltem possibilem. Sed nulla est possibilis praedefinitio saltem determinata huius meriti, qualis est illa, de qua in praesenti loquimur, quae scientiam mediam non supponat; ergo etc.

Solam minorem postulat probationem, cui in primis opportuna sunt omnia arguendi capita, ex 1° usque ad ultimum, quae retinuere 2° scientiam mediam, et cuius verum commendavimus. Deinde eadem propositio maxime comprobata illa nobis patenti veritate, quod scilicet omnis praedefinitio scientiam evitabilem non supponens est temeraria, incerta, quia ut potest frustrabilis per humanam voluntatem, a qua evitari non potest. Nam qui potest peccare, potest facere id quod est peccare, sed peccare est impedire, vel frustrare (cuius vel impedimentum, vel frustratio) omne essentialiter incompossibile cum ipso peccato: ergo qui potest peccare, potest impedire, vel frustrare omne essentialiter incompossibile cum ipso peccato. Sed omnis praedefinitio operis meritorii est essentialiter incompossibilis cum peccato opposito: ergo qui potest peccare, potest impedire, vel frustrare praedefinitionem. At ex Thomistis, quas impugnamus, homo non potest impedire praedefinitionem operis meritorii, utpote non fundatam in aliqua praescientia impedibili ab homine, quam nos mediam appellamus: ergo solum superest, ut homo possit praefinitionem frustrare. Est igitur illa praedefinitio perenni frustrationi exposita: atque pariter consequenter praedestinatio frustrabilis quoque erit, ostendo in illius praedefinitionis certitudine fundata, nisi videlicet infallibilis aliqua praecognitio monstret prius, quem effectum habitura sit gratia divina sidetur, nempe quam partem ipsum arbitrium humanum determinaturum, et non impediturum est etc.

2° secunda conclusionis pars probatur. Praedestinatio quae est post praevisa merita importat favorem specialem Dei erga electum: sed favor ille saltem in hac providentia coronam omnibus usque in finem perseveraturis promittente, intelligi non potest, sine scientia media: ergo. Explico minorem, favor specialis non consistit in decreto, seu promissione conditionali vitae aeternae, utpote probi etiam communi; neque consistit solum in ipsa praedestinatione electionis post praevisa merita; ea scilicet non est in se libera, vel liberalis, sed tantum arguitive, et in causa, quatenus nimirum nascitur a conditionali promissione coronae, et voluntate praeviae quae absoluta meriti, tota igitur favoris specialitas consistit in voluntate, qua ex suppositione decreti illius conditionalis eligit absolute, et absolute cedet potius auxilium efficax,

UVA BHSC

quam inefficax perseverantia finalis: at nisi Deus eam efficaciam per suam mediam praenovisset, nullum ex iis electionem exerceret favorem specialem

Favor enim ille non consistit in eo, quod velit Deus praebere auxilium intrinsece, seu praedeterminative efficax, quando quidem favor ex parte speciali neque etiam numeri esse potest voluntas illa, cuius contraria conferens confertur auxilium: (si tali nomine digna est) intrinsece inefficax, seu involvens efficacem operationem turpis voluntatis, non quidem est aliquis favor, sed vera crudelitas, et tyrannis, nempe insignis ingenuendo liberalitas, et aviditas, quales certe ab omni sincere veritatis amatore, separatim studio procul hi abeant, (si arbitrarii) concederit voluntas efficax inevitabilis, et irresistibilis, qua Deus antecedenter ad naturae concursum vel culpam voluit operationem turpem decernere, velitque reprehendere modo, et puniri ea, qua ipse summa cum efficacia amavit, quae ipse propter proprio ipsius voluntati conformia sunt, qua tandem ideo ipsi non minus, sed magis auctorem, quam hominem habent, ut potest paratas aut magis eorundem amatorem. Sed de hoc plura infra circa reprobationem

Superest igitur ut tota favoris specialitas consistat in electione illius auxilii, quod non solum per suam necessario repraesentatae intrinsece sufficientiae, sed etiam per aliam suam contingentem ministeria efficax extrinsece ex cooperatione scilicet liberae voluntatis humanae, quae essentiali auxilii sufficientiae liberae ad accidentalem efficaciam determinaret, quatenus gratiam Dei vacuam non faceret, ut Apostolus exhortatur

Sect 4

Quo pacto Praedestinationi ante praevissa merita supponatur illorum sua media.

Quaestio ista, quae nobilior huius disputationis pars est, postulat aliquas reponsiones, sine quibus resolvi non potest, quippe non omnes eius partes sunt eiusdem certitudinis, neque eisdem fundamentis probantur

UVA.BHSC

requisita concedere partes habent &c.

Sit igitur responsum 1°. Praedesti-
natio aliqua eligens ad aeternam ante praevisa merita, et non determinans
auxilia quibus homo sibi sua merita perducendus est ad gloriam; quamvis
non supponat scientiam meritorum conditionalem, et mediam infallibilis eventus
intelligitur: ideo que non apparet repugnans ex capite fallibilitatis, seu ti-
tulo periculi frustrationis. Haec conclusio habet pro se etiam ex patronis
scientiae mediae omnes illos, qui cum Doctore eximio in opusculis lib. 3 de
auxiliis cap. 14 num. 16 affirmant esse omnino, seu metaphysice neces-
sarium, ut aliqua auxilia, quatenus disiunctim, et vaga suppositione sump-
ta sint efficacia; impossibile que proinde esse, ut aliquis homo peccans
per scientiam mediam illius opera repraesentantes quaevis conditionaliter
male operaturus, sive omnibus collectim divinae gratiae auxiliis resti-
turus &c.

Supposita scilicet illa vaga auxiliorum efficaciae necessitate
quam disputatione sequenti illustrabimus, nostra solutio indubitata est, quippe
ut actus divinae voluntatis sit infallibilis sufficit, si scientia praecedens, et
aqua ipse dirigitur, sit etiam infallibilis. Sed scientia necessaria, nempe simplex
intelligentia, a qua dirigeretur praedestinatio eligens ad gloriam per aliquod
auxilium vaga suppositione sumptum est infallibilis in repraesentando
aliquorum auxiliorum efficaciam, ut pote veritatem necessariam, et a scientia necessaria
cognoscendam. Ergo actus divinae voluntatis eo modo praedestinantis erit infal-
libilis &c.

Respondeo 2°. Licet praedicta forma praedestinationis in
ordine intentivo, sive in decreto illo primo media omnino non determinante,
non supponat ad suam infallibilitatem scientiam mediam; in ordine tamen executivo, nempe
in 2° et determinativo auxiliorum decreto scientiam mediam, ut praecedentem, atque
ut illum gubernatricem supponit. In hac conclusione conveniunt scientiae mediae
defensores, cuius ratio est, quia Deus virtute anterioris praedestinationis non de-
terminavit auxilia: ergo quod nulla determinata efficacia movens habebantur
per scientiam necessariam. Ergo 2° decretum quod auxilia determinaturum est, indiget aliqua
scientia, quaenam auxilia efficacia sint: hanc autem aliam scientiam dicimus prae-
contingentem, aut mediam: non enim Deus pro suo libito facit, auxilia fore
efficacia, vel inefficacia, ut ex infrustrabilitate decretorum atque libertate

nrã, nec non ex divina nobilitate satis probatum supponimus ~

Respondeo tertium. Prædefinitio illa, quæ circa auxilia vagam efficaciam haberet, quamvis satis infallibilis per sciã necessaria esset, absolute tamen repugnat. Ita concludunt nonnulli PP. nisi refragante. Ita autem probari potest 1º quia scientia media maiorem necessitatem habet in existendo, quam omne decretum, ut pote liberum: sed quod magis necessarium est, præcedere debet ea quæ minus necessaria sunt, ut patet exemplo simplicis intelligentiæ comparatæ cum scientia media et quovis decreto illam subsequentibus, nec non exemplo vulgari relationum Trinitatis, quæ 2ª communis sit omne prædicatis absolutis qui pro decreto dicuntur ~

2º efficaciter probatur ex libertate humana detrimento. nempe, prædestinatio, quæ est inevitabilis à voluntate humana opponitur eius libertati: sed prædestinatio, cui non antecedit, et præluceat scientia media, est inevitabilis a voluntate humana: ergo prædestinatio, cui sola scientia necessaria, et non media prælucet opponitur humanæ libertati ~

Maiorem satis probavi sub. 2. argumento dum scilicet illis quibus firmabam scientiam tam absolutæ quam conditionalem à nostra voluntate evitabiles esse, ut pote connexas cum opere præcognito, atque ita infalsificabiles, sed capaces ut sicut illarum effectus impediri potest, ita etiam ipsæ per connexionem evitari valeant. Minor autem sic probatur: nullus actus divinæ voluntatis evitari à nobis potest, nisi quatenus evitare valemus eius obiectum inesse rei, atque ita etiam in eius cogniti, et in æquo proximo ad ultimum etiam inesse efficaciter voliti, prædefiniti scilicet vel prædestinati: ergo nisi impediendo scientiam præ requisitam, et antecedentem ipsi prædestinationi, haec evitari a nobis non potest. Nulla autem scientia illi prædestinationi requisita evitabilis est, nisi scientia media, ut omnes supponimus ~

Obijciunt aliqui 2º ut ..
prædicti syllogismi præmissam, quæ scilicet tertius respondeo probabamus. Nempe voluntas nostra libera sit non requisita, sicut ut omnia principia

proxima operandi sunt indifferentia, sive compossibilia, tam cum om/
missione, quam cum operatione; tum quia sedata libertas proxima, si
cut indifferentia, tum quia principia remota non influunt in effectum prin
cipij proximi, atque ita non immutant, (saltem si requisita non sint)
modum immediatum operandi. Sed quamvis illa praedefinitio, aut
praedestinatio regulata per solam scientiam necessariam in statu inten/
tiue, sive quod suam existentiam sit inevitabilis antecedenti voluntate adhuc
principia immediata sunt indifferentia, quandoquidem illa gratia, qua per scien
mediam agnoscuntur fere tempus extrinsece et contingenter efficacia: quo quamvis ea
praedestinatio sit inevitabilis adhuc salva est nostra libertas &c.

Alij vero tantummodo
2am praemissam illius nostri syllogismi falsam arbitrantur: quia praedestinatio, inquiunt,
licet vere supponatur ante scientiam mediam non sit antecedenter evitabilis, veruntamen quatenus
tenus post scientiam mediam exigitur cum electione huius auxilij praecogniti per
scientiam mediam, ut efficacis, et ab homine reipsa suscepti: tunc enim, sive pro
eo libertatis habito signo tam connexa infallibiliter cum nostro consensu
cumque ad suam existentiam determinate postulat, reddit, ea propter, nobis
non evitabilis, quam ipse consensus, exemplum quod afferunt etiam in scientia
media directa, quam reflexa, quae scilicet, non sunt impedibiles antecedenter
absolute, et in omni statu atque signo, sed tantum sub conditione, etiam
signo libertatis consensus &c.

Haec certe satis acuta, et gravia sunt; tamen
antequam vi convincunt: Ad 2um enim 2o negando minorem, quia iam satis cons
tat principia indifferentia involvere, seu constituere potestatem, qua ho
mo potest sponte sua, et dividere a se consensum, et dissensum, delectatione
tione vincatur; atque ita etiam omne connexum cum consensu, vel
dissensu. Unde per locum ab intrinseco ex illa inevitabili praedes
tinatione sequitur, neque dari scientiam mediam, neque efficaciam auxiliorum esse
extrinsecam, et contingentem, quamvis contrarium ab arguente supponatur:
tur: haec enim est omnis suppositionis chimericae natura, ut utraque
contradictionis pars ex illa legitime deducatur, unaque alteram, etiam sup
positam, mutuo destruat, ideoque arguens munere suo non satisfacit,
sicut nec etiam respondens, licet unam partem a se intentam ex aliquo prae
dicato evidenter concludat, nisi etiam probet oppositam ex alio eiusdem
suppositionis praedicato, vel subiecto inferri minime posse &c.

Ad 1um quod praecedenti probabilius

est, ergo etiam ob illam repugnantiam, et monstruosam suppositioni chimericam naturam fieri; ut illa prædestinatio quatenus coniuncta cum electione divina, et passiva executione huius auxilij et libertatis servanda sit evitabilis a nobis: at quatenus ea ipsa prædestinatio exterior magis postulat etiam conditionatam efficaciam huius auxilij, quæ equidem inefficaciæ non habet aliquam oppositionem cum inefficacia, seu cum dissensione nobis libera, unde per istam a nobis impediri non potest: nos enim tantum possumus impedire scientiam mediam huius auxilij ut efficacis: at non sufficit scientiam illam impedire, ut prædestinatio impediatur, siquidem ista non supponitur ligata intrinsece cum ea scientia mediæ determinata: quapropter exemplum scientiæ mediæ directæ impeditum est quod illam iam a principio, ut ita loquar, exhibet in Deo gratia quia homo sic vellet operari per hoc auxilium: secundo prædestinatio illa scientiam mediam præcedente &c.

Maioris autem difficultatis est secundum scientiæ reflexæ exemplum: nos tamen expeditius quam alij eam superare videmur, nam (ut etiam observavi in concordia disputatione 12 in fine) scientia media reflexa qua Deus scit se negaturum ex. g. auxilium efficax Divo Petro, verum si agnosceret ipsum fore inefficax, scientia, inquam, illa reflexa non existit in Deo, nisi post decretum, et scientiam liberam donandi eam gratiam ut efficacem, quamvis in illo decreto aut scientia visionis libera non agnoscat conditionalitatem decretum illud conditionatum negandi productam gratiam, quia inefficacem. Cum autem homo impedire possit scientiam visionis seu absolutam sui dissensus, nec non decretum præsens conferendi gratiam, quæ efficacem, ut possit prædefinitivum a scientia media dependens: ideo etiam illa scientia reflexa evitari potest ab ipso homine. Cæterum de hoc puncto quod nec levi, nec vulgari infra disputatione appendicem dare speramus &c.

Respondeo ultimum. Scientia media est necessaria omni prædestinanti eligenti per hæc auxilia adeoque ante prævisa merita tamquam lux præcedens, quæ constituit divinam prædestinandi libertatem. Ratio huius apud nostros theologos communis scholasticos est: quia providentia prædestinativa debet attingere omnia futura.

UVA.BHSC

et disponere omnia suaviter: praedestinatio autem praedicta, neque minus fortis neque suavis nostrae libertati esse potest, sive praevia sive media lucet: non quidem fortis quia ut vidimus 3ª infra vidimus, nulla divina volitio est irresistibilis, vel infrustrabilis, nisi accipiat securitatem a scientia media praecedente; antequam Deus efficaciter velit operationem nostram, illam ab homine eligendam esse, etiam independenter ab illa Dei efficaci volitione, sive praemotione ex principiorum omnino indifferentium, atque in utramque partem ab homine flexibilium. si enim Deus non praesciat ante decretum illud, quod sit homo acturus cum illo auxilio, si vel licet dicti, imprudenter decernit operationem eam, cuius exitus in manus eiusdem hominis constituta erit: quapropter praedicta sunt potentiae ut ille operari, vel fortasse pro suo libito non operabitur.-

Neque suavis est ea praedestinatio ipsa enim vel secunda, vel per decretum temporalem praedeterminans est causa et necessitas sibi connectens: quod etiam necessitas causans: at necessitas causans teste D. Anselmo, et assentientibus omnibus theologis, est necessitas antecedens, quae scilicet causat rem, seu actum: cum propterea libertati antecedenti opposita, atque ita ediametro diversa, et adversa est necessitati consequenti, quae videlicet secundum Anselmum, et reliquos est illa tantum, quam causat res vel actus

Quod praeter alibi dicta hac gravi consideratione cui libet ostendi potest, nempe Iuda, aut Syrus ex g. non fuisse liberum vitam aeternam comparare. Nam ille qui nec habet, neque libere habere, seu consequi potest causam, vel conditionem praerequisitam ad aliquem effectum vel terminum; nullam vere libertatem habet ad producendum, vel consequendum illum effectum vel terminum, sed Syrus secundum adversarios, nec habuit, neque libere habere, seu consequi potuit praedestinationem, quae est conditio vel causa praerequisita ad salutem consequendam. ergo Syrus non habuit veram libertatem ad salutem

neque. In hoc syllogismo Maior ex terminorum apprehensione constat, et nullo exemplo, vel levitate potest infringi: minor est ipsa adversariorum doctrina, qui cum praedestinationem nullo modo ipso dicant supponere divinam scientiam an ... bis libere acquisibilem: illa propterea ambobis libere comparari non potest. eam tandem consequens pessimum quidem est, sed consequentia optima.-

Dices: neque secundum Societatis sed praedestinatio ante praevisa merita potest ambobis libere comparari: ergo illud nullum est absurdum. Dicitur, quamlicet etiam secundum nostram theologiam praedestinatio, quae in deo

UVA BHSC

ante praevisa merita exurgit a Iuda vel Tyrio neque habita fuerit, neque pro ipsorum libertate haberi potuerit, sicuti alia praedestinatio quae post praevisa merita exurgeret in Deo, easque requisita, et sufficientissima, ipsamque homo catenus acquirere potest in hac providentia promittente conditionaliter gloriam, et dante absolute gratiam sufficientem, quam nisi praestare cum illa gratia potest ut sit praevisus, atque ut talis videatur a Deo, sicque tandem ad coronam promissam eligatur: illa autem ante nostri praedestinatio, quae ante praevisa merita esse dicitur, licet efficax, et infallibilis sit, nostrae salutis consequendae requisita in nostra igitur sententia Iudas sua dumtaxat culpa caruit causa, vel conditione requisita ad salutem consequendam.

Dices iterum; neque ex hoc capite probari necessitatem sciae Mediae, ut Deus ante praevisa merita eligat ad coronam: siquidem praedestinatio ea obligaret Deum ad inquirenda media, atque varia probando et exequendo non desineret terminos nostrae vitae quousque praescientiam absolutam videret a homo cum meritis gloriam praeveniret aequalibus.

Contra 1o quia eiusmodi praedestinatio, licet infallibilis foret, nostrae libertati non idonea, ut ex 3o responso apertum constat. Contra 2o quia illa tentativa providentia caeca foret siquidem inquireret varia media, seu auxilia, et Deus esset incertus, quando tandem illa inventurus esset. Contra 3o quia re vera illud providendi genus fallibile foret: nam posset Deus dare alia, et alia sine fine auxilia, quin aliquando deveniret ad aliquod efficax non enim poterat pervenire ad nullum aliquod in quo Deus, vel omnia vel infinita auxilia praeviderent atque ita omnia data fortassis fuerunt inefficacia.

Sect. 5.a

An etiam ubi auxilia sunt moraliter infallibilia Praedestinatio requiratur scientia Media.

UVA.BHSC

Supra in sect. 1ª retulimus mediã pauciorum nostratũ, quæ sciam mediã ante prædestinationẽ requirebant non esse asserebat, sed quia fundamenta varia sunt, diversaque omnino opiniones in illas sẽ continentẽ, seorsim examinandæ sunt: modo autẽ principaliorẽ, et in paucis moderatissimã breviter reiiciemus &c.

Et sit igitur 1ª sententia necessitatẽ sciæ mediæ limitans, quatenus asserit Deum posse conferre homini plura auxilia, quæ habeant moralem infallibilitatem intrinsecã, quæ certẽ sciã Mediã, sed necessaria penetrat. At cum illa morali prædeterminatione Deus sciuius ita est, cuique non solum moraliter, sed metaphysicẽ etiã, sicut infallibilitatem habet, ut possit coronam, et merita statuere decreto metaphysice infrustrabili. quæ propter licet cum ordinarijs, vel cum omnibus auxilijs non possit Deus ad coronam, et merita prædestinare, nisi per scientiã mediã; secus autem cum extraordinarijs, sive cum illis, quæ valde vehementia sunt. licet igitur simpliciter loquendo prædestinatiõi sciã media utilis sit, necessaria vero non nisi cum limitatione, sive pro illis casibus in quibus sine necessitante antecedenti morali operamur &c.

Istam limitatiõ 1º adduxit P. Montoia disp. 10 Prov.º sect 4 et 5, male excusatã a P. Ribadeneira disp. 17 num 7 quasi illã retractaverit disp. 69 de scientia Dei sect. 5: siquidem tomus prior, quali ille fuit, opportunus non erat retractandi illã quo in posteriori scripta sunt. Illam autem secutus aperte Granados 1ª p. 1ª controversia 2 tractatu disp. et sect. 4 &c.

2º Tamen sententia ea quæ communis præ dictam limitationem minime probavit, et merito quidem, nam obiectũ ea quia auxilium physice fallibile, seu non connexũ metaphysica infallibilitate cũ libero consensu, nequit esse ratio, vel motivum affirmandi metaphysica certitudine illum consensum, siquidem in obiecto, vel quasi motivo, non potest cognosci plusquã ipsum monstrat, neque monstrat plusquã continet, aut recipit, neque maiori connexiõe, quã illa quã habet ad extrema, quibus connectitur, vel refertur. ergo motivum moraliter infallibilitans, ut loquuntur, nequit monstrare plusquam morali infallibilitate consensũ futurum.

Et arguunt. Necessitas moralis est potentia illa quæ semper de facto coniungitur cum effectu, licet absolute, et physice possit non coniungi: sicut contra impossibilitas moralis, seu moralis impotentia

UVA BHSC

Et illa causa, quae simpliciter et physice operari potest, numquam tamen operatur, aut saltem non nisi raro. Sed Deus simplici intelligentia comprehendit necessitatem moralem auxilii eam importantis, ut pote ipsi intrinsecam, et essentialem. ergo Deus ex infallibili scientia agnoscit eam necessitatem moralem coniungendam esse de facto cum effectu, seu consensu, licet physice ea possit non coniungi, de eo igitur sine ulla temeritate, vel formidine potest definire potest operationes bonas, atque ita ad coronam praedestinare ex vi scientiae illius necessariae, ut pote metaphysice infallibilis, et dare ipsa cum evidente reflexione cognoscentis non esse ullius falsitatis periculo expositam &c.

Hanc difficultatem nimis operosam esse nemo est qui statim non sentiat. Distinguo maiorem: necessitas moralis sumpta praecise antecedenter, sive in actu 1.° in radice, vel significatione: nego: sumpta antecedenter, et consequenter simul, vel pro ipso exercitio, seu in sensu reduplicativo, nempe pro ipsa contingenti, et libera coniunctione actus primi cum secundo, seu potentiae cum operatione; concedo: &c.

Itaque auxilium moraliter efficax ante ipsam actualem operationem talem non est in exercitio; non enim habet infallibilitatem, seu connexionem sibi intrinsecam ratione cuius coniungatur cum nostro consensu, alioquin infallibilitas, et necessitas illa moralis in nihilo certe differret a metaphysica, quandoquidem nulla est potestas, nec creata, seu divina, quae praedicatum essentiale ab eius subiecto dividere valeat; atque ita connexio illa infallibilis auxilii cum nostro consensu, neque physica potestate, aut alia miraculosa frustrari possit, quod certe incommunicabilis speciei nostrae libertati apertius contraria fieret, quam ipsa physica praedeterminatio, consisteret scilicet illa in ipso auxilio sufficienti, seu in actu primo operandi: atque ideo careret, etiam physica praedeterminatione, non solum quoad sufficientiam, et potestatem ad resistendum etiam in sensu diviso, sed in absentia cuiuslibet praedeterminationis advenientis; esset nimirum ipsa infima nobis vocatio pure, et essentialiter praedeterminans.

Infallibilitas ergo seu necessitas moralis consistit etiam in actu 2. libero, et vere contingenti: atque ita auxilium esse moraliter infallibile est praedicatum contingens

UVA.BHSC

seu relãe prædicamentali partim intrinseca, et partim extrinseca: est scilicet aliquid intrinsecum, quatenus essentialiter importat difficultatem magnam resistendi, quæ certe difficultas tota et essentialiter existit in actu primo, nempe in perspicua admodum cognitiõne, et vehementi complacentia bonitatis, aut turpitudinis displicentiã liberum consensum præcedentibus est vero aliquid extrinsecum quatenus importat, et supra addit difficultati antecedenti contingentem, et impedibilem consensum &c

Ipsa videlicet potentia operandi modo difficultatem, modo facilitatem continet, nam teste Aristotele lib. Rethoric. cap. 6. possibilia duplicia sunt, quæ vix fiunt, et quæ facile, talia vero sunt, quæ sine dolore, vel tempore brevi fiunt. difficile enim, aut dolore, aut magnitudine temporis definitur: Impotentia autem resistendi auxilio, vel tentationi nimis vehementi sine dolore, aut sine animi secum pugnantis lucta, et veluti sudore, impotentia, inquam, illa essentialis est ipsi auxilio, vel tentationi: at resistentiã carentia, seu ipsa consensio in nullo illius auxilij, vel tentationis intrinseco prædicato continetur. Necessitas ergo moralis in exercitio denegata, ne stilo loquar ipsa necessitatis non consistit in causa, potentiã, vel dispositione conditioneve necessaria operandi, sed in libera, et ultimo cum difficultate evitabili operatione &c

Iam minor syllogismi nobis supra obiecti neganda est: simplex enim intelligentia solum cognoscit vi auxilii magnam propensionem ad consensum, et parem resistendi aversionem, seu difficultatem: at scientia media penetrat ipsum consensum conditionate futurum; quippe prior scientia simplex necessario dignoscit quod est necessarium, seu essentiale, eventui necessario: posterior vero quia contingens manifestat illud, quod etiam contingens est: &c

Sed replicant: homo per moralia moraliter tantum infallibilia, sine dubitatione plura affirmare, absque imprudentia solet, et sine temeritate vel frustrationis periculo in illius eventu: sive finem, et media omni sibi possibili efficacia intendit, et eligit, si nimirum sibi in magna miseria constituto, non dubitat se a parente optimo, prudente, divite, et minime offenso remedium suscepturum, si miseriam patefaciat; atque ita illam ab illa scientia directus integre patefacit. Ergo si multo melius Deus scire, et intendere, atque eligere sine ullo frustrationis

timore &c.

Nego deinde quod intellectus humanus ut possit imperfectum evidentiis humanis contentus est, tumque maxime iam dictis: tum humanae seu morales, numquam, vel raro frustrantur. at si intimi propositionem, et eius motivum consideret aliquam saltem minimalem dubitationem admittere potest, et debebit, siquidem satis intelligit, arbitrium humanum, vel saltem divinum posse impedire, ut quae ita futurum impeditur illos quos affirmat effectus. Unde ante ad divinum intellectum non est exemplum transferendum; retorquemus quod manifeste argumentum in voluntatibus; homo enim per scientiam moralis tantum infallibilem gubernat, ut efficacia amet operationem eo modo praecognitam, ut ipsi adversarii certum etiam est, et satis ille filii exemplo constat. At Deus per similem scientiam moralis, et non metaphysice infallibilem minime posset fine efficacis intendere, et media praedefinire, ut adversarii etiam affirmant, est nimirum intentio et electio divina, non solum affectivae, sed etiam effectivae efficacia, et summa infallibilitate suis obiectis connectitur: quod motivum physice fallibile, quod scientiae et volitione humanae sufficit, divinis ineptum est &c.

Dices intellectus humanus ex motivo morali infallibili, habet scientiam moraliter infallibilem: sed intellectus divinus infinite alteri modo penetrat illud motivum: ergo ex illo, vel in illo potest habere scientiam infinite, seu omnino infallibilem. Nego consequentiam et quidem illius propria modo solis adversariis noceri possunt in ipsorum efficacie retorquentis: nam altior obiecti penetratio, nequit conducere, ut in ipso videantur ea quae in ipso non sunt: cum igitur etiam ex adversariis in motivo illo morali tantum infallibili nulla sit essentialis, seu metaphysica infallibilitatis connexio, haec certe, neque in illo videri, neque propterea ex illo accipi, velut ipse haberi potest; alioquin etiam ubi intellectus noster aliquem effectum ex causa libera futurum opinatur, vel suspicatur, vel etiam omnino dubitat, divinus in eadem causa libera nulla, vel morali necessitate praedita, omnino evidenter, effectum illum affirmare posset, quod ipsi minime admittent; quandoquidem prae tali scientiae evidentia

UVA.BHSC

theologi recurrunt, vel ad causam praedeterminatam, ut novi thomistae, vel ad ipsum effectum inse cognitum, et non in causa ut nostri theologi

Sect. 6.

Judicium circa secundam communis sententiae limitationem.

Haec limitatio dicit scientiam mediam non semper esse necessariam praedestinationi eligenti ante praevisa merita, sed tum dumtaxat quando illa efficax est, secus vero, si inefficax fuerit. Ratio discriminis esse dicitur: nam praedestinatio inefficax indifferens, et compossibilis est cum divisione, et damnatione: ideo que illi simplex intelligentia sufficit: secus vero efficaci. Ita dicunt aliqui RR. male existimantes eam esse communem Societatis sententiam.

Nam in ista limitatione nihil a communi doctrina discrepans praeter vocum abusum video, quia si fiat sermo de praesenti praedestinatione, iam supra sectione 1.a expendimus causas ob quas ipsi necessaria sit scientia media, quamvis ea praedestinatio ante praevisa merita, efficax esse non credatur, si vero loquamur de alia possibili praedestinatione, quae neque meritorum absolute praedefinitiva, neque praemiorum ante merita praevisa promissiva conditionalis sit; ea quoque scientiam mediam importare debet. Praecisius intelligentiam diligenter fugienda est aequivocatio, qua illi RR. praedestinationem adaequate, et integraliter usurpatam, cum decretis scientiae mediae destitutis, confundere videntur. Fatemur enim, scientiam mediam auxilii efficacis non esse requisitam ipsi decreto, quo ad meritum, et praemium necessaria sunt, sed ad complexum quoddam ex decretis et scientia media coalescens, quod providentiam, et praedestinationem completam, atque integram appellamus, sine qua scilicet Deus perfecte praedestinare non potest, id quod bene explicant P. Molina, et communiter alii exemplo unitatis, quae licet alteri unitati necessaria non sit, binario autem, et alteri compositio penitus requisita est: corpus etiam animae necessarium non est, sed tantum homini: neque una continui pars alteri requisita, sed tantum continuo ex utraque composito. Constat etiam exemplo scientiae mediae auxilii inefficacis, quae decreto, gratiam sufficientem conferenti non requisita, secus vero providentiae peccatum permittenti; haec enim est ea praemissis

UVA BHSC

qua potuerat a Deo libere non haberi, atque in aliam benigniorem permutari, ideoque importat intrinsece pravitatem peccati sub conditione futuri ~

3.° Ceterum omnino ut limitatio afferta a P. Arriaga disp. 32 sect. 4 subsect. 2, a qua discrepare non videtur Herice disp. 22 cap. 3. Asserit scilicet Arriaga, scientiam mediam omnino quidem necessariam esse ad providentiam, quae meritis, et praemijs nostris requisita non est, ea nimirum, quae meritum praedefinit, atque de praemium ante praevisa merita praedestinat: at, inquit, scientia media non praerequisita etiam ex parte Dei ad providentiam nostris operationibus, atque ita meritis, et praemijs requisitam: nam si illa scientia in statu absoluto esset causa, vel ratio ad operandum requisita, pervereta, atque ita apprehenderetur per se ipsam in statu conditionato, ut conditio, de qua sic affirmaret, si eam scientia media efficaciam dederis, hunc anulum Petro, ipse consentiet: quae certe scientia non solum facilis, sed puerilis, et nugatoria est, eamdem que veritatem ut pote necessariam digniori modo penetrat simplex intelligentia ~

Haec limitatio praecedenti satis similis est: deinde fallitur existimando necesse esse, ut omnia, quae requiruntur de nostrarum operationum providentia, significari suspensive per ly *Si* a scientia media. primo quia omnipotentia et simplex intelligentia procul dubio requiruntur ad praedestinationem et providentiam, non tamen sunt conditiones abstracte suspensive, atque in illa particula *Si* per scientiam mediam apprehensae. 2.° quia licet scientia media non sit conditio per se ipsam significata, ut pote quae ad potentiam, sive sufficientiam operandi non pertinet, requiritur tamen in Deo tamquam proportio, seu forma conditionalis, quae ipsam, atque conditionem, nec non conditionatum agnoscit, seu quae Deum ipsum reddit intrinsece certum de opere sub conditione futuro, et opus extrinsece et ab aeterno denominat sub conditione exiturum, atque speculative designat: et isto modo eumdem ceteris subsequentibus Deum providentem constituit ~

UVA.BHSC

3º quia scia media ab ipsa assumitur, l. apprehenditur ex parte ipsius conditionati operis; non quidem suspensive, vel prout est divinus concursus, et scia visionis, sed positive, l. cumulative nempe non solum ex parte forma statum conditionalem abstractione constituentis, sed etiam ex parte ipsius operis conditionati, quod ipsa infallibiliter affirmat, tamquam obiectum cui intrinsece, si illud existat, annectitur, et quod in solius hominis potestate proxima esset eritare, et determinare, propterea que impediret ponere media propria, eadem quae obiectum, et necessario illius scia; ideo que et ipsam sciam, quia propterea sic tendens videtur: si Deus ____ tro conferret hoc auxilium, sic ipsum determinatum operans ____ obiectum quae huius scia, nec non mediate ipsam sciam et contrariam impediturum. Aut hoc modo: quia Petrus ita vellet operari, ego ita scio, et quia non vellet committere, ego non agnosco commissum

Sect. ultª.

Argumenta thomistica.

Ea quidem ad duo reducunt capita in q. divinæ prædestinandi libertatem diminuunt per sciam mediam recurrentes contendunt quod ille possit attingere casus in quo homo semper male operaturus præcognoscitur. Verum hic casus examinabitur, et negabitur d. sect. Ad 2um vero caput pertinent argumenta quae thomistae arbitrium nostrum circa prædestinationem nimis augeri et superbe extolli proclamant, si illa per sciam mediam est gubernanda. 1um arg. Prædestinatio non habet causam, aut quasi causam, nempe rationem ex parte meritoriam l. impetratoriam ex parte nostra, neque illa esse dicitur ex electione prædestinati, sed potius prædestinantis, qui scilicet eligit nos, et non nos eligimus. At prædestinatio causam haberet in nobis, eligerentur quod ab ipso prædestinato, si gubernaretur a scia media, consensus, seu perseverantia finalis, quippe scia ea veluti causata, eligitur, seu determinatur ab homine quod prædestinatio a scia media non gubernatur. Distinguo maiorem: Prædestinatio ante prævisa merita, concedo. Prædestinatio post prævisa merita subdistinguo: supposita conditionali corona promissa, et gratia sufficiente tamen viris clemente ad salutem et perseverantiam, nego. Illis non suppositis, spectantibus per nostras vires, l. merita naturalia

UVA BHSC

Concedo. Distinguo non absimiliter minorem: prædestinatio quantum ad illa decreta, quæ habet ante prævisionem meritorum absolutam, sive in ordine intentionis visupatis; nego: quantum ad decretum, quod habet ex meritis prævisis, sive in ordine executionis; concedo.

Itaque Deus ex propria liberalitate, et nullis præexistentibus meritis absolutis, sed tantum conditionatis (quæ scilicet liberalitati in nihilo opponuntur, neque aliquid meriti rationem veram habent) elegit ad coronam homines, quos ante merita prædestinare dicitur amore supponente dumtaxat eorum statum, seu scientiam conditionalem, et ponente, atque causante ipsa merita ut absoluta, eorumve scientiam visionis per media indifferentia. Similiter Deus gratuito omnino, et ante omnia vera merita, etiam si ante ipsa prædestinare ni dicatur, promittit, vel decernit conditionaliter omnibus usque in finem legitime certantibus coronam gloriæ, et statuit absoluta voluntate conferre gratiam sufficientem, quæ est omnium meritorum radix et principium, cuius usui, et abusui in humana potestate donis gratiæ instructa positi sunt, nostroque arbitrio committuntur &c.

Ideoque homo sic donatus, et elevatus, provisionibus acquiescendo, et gratia divina utendo meritis, impetrat et consequitur, atque ita per absolutam meritorum visionem divinam quasi causat non solum temporalem præmii collationem, sed etiam æternam, et executivam illius collationis volitionem, seu potius volentis denominationem. Et hoc pacto Deum, qui ab æterno decretis suis prædestinante, promittente, vocante, aut etiam per Baptismum iustificante nos prius, atque ante merita eligit, eligimus interim operibus, ex gratia auxilante nascentibus, quibus meremur, aut impetramus coronam, ipsumque coronæ decretum, sive ex iustitia, sive ex fidelitate, sive ex præcisa constantia, sive quovis alio modo debitum

UVA.BHSC

Hanc autem nostram potestatem merendi, et infallibiliter quasi
eligendi decretum illud prædestinationis, sive executivum tantum,
sive simul intentivum, ex communibus aliorum principijs
direxerim. Ego enim, qui cum multis existimo, divinam vo-
luntatem rapiendi cuiusvis hominem iustum esse ipsam prædesti
nationem, vel saltem decretum cum prædestinatione connexum
(id quod inuita Providentia nemo negare videtur); e contrario
existimo hominem, non aliter Deum prædestinantem, seu glo-
riam conferentem eligere posse, nisi quatenus in nostra potestate
liberaliter constitutum habemus, ut parati simus in qua
cumque hora filius hominis venerit; semper enim gratia
divina nobis præsto adest, alioquin Christus frustra nos, ut
ita simus parati exhortaretur. At non habemus etiam per divi
nam gratiam in nostra potestate positum, ut infallibiliter impetre
mus, vel consequamur, ut filius hominis veniat, quando nos
sumus parati, et vitam nostram non differat usque ad aliud tem
pus, in quo videt intellectum nostrum malitia mutandum esse;
hoc enim insigne beneficium de condigno non meremur, sed tan
tum de congruo, impetrare quod a divina bonitate possumus, li
cet illud Deus operibus nostris quamvis sanctissimis infalli
biliter dandum non promiserit &c.

Secundum argumentum et præce
dentis instauratio, ita habet. Prædestinatio saltem intentiva non est dicen
da esse in nostra potestate, non enim acquiri potest neque permeritum conditi
onate, ut certum est, alioquin omnes prædestinarentur, neque per merita
absoluta, ut posset in hac providentia Christi et ... ut supponentia
in prædestinato ipsam prædestinationem tamquam eorum meritorum causam.
At si prædestinatio gubernaretur per scientiam mediam, caderet in nostra potesta
te, qua scilicet possit cum divina gratia finaliter perseverare, alij
ita tam valet non solum præmium gloriam, sed istius requisitum
prædestinationem, nempe electivam intentionem acquirere. Ergo &c.

Distinguo maiorem: Prædestinatio intentiva

UVA BHSC

qua merita praecedit, seu causat, et facit, ut absolute existant, quae conditionalite erant futura, et praecognita: concedo: intentionem, quae merita, ut praeuisa supponit, et sequitur, et quasi ab illis ita absolute exis-tentibus causata. nego. Aliter eam tamquam contineret propositionem, Praedestinatio non est in nra potestate, sic explico, et distinguo; quoad omnia decreta, et omnes effectus Praedestinationis concedo quoad ali-quod decretum, et aliquos Praedestinationis effectus, nego: nempe non est in nra libertate neque meritis nris debeto, ut praedestinemur decreto ipsa merita causante, seu antecedente; id enim manifeste implicat in terminis: nec liberum nobis est, ut Deus velit vocare nos, aut re ipsa vocet: neque ut respondentibus, et consentientibus decernat, promittat, aut donet gloriam.

Tria tamen in nra potestate, et diuina libertate collocantur. Primum est salutarite operari, seu cooperari cum diuina gratia etiam usque in finem: secundum iustificari: ter-tium glorificari. 1m fit respondendo gratiae excitanti, et vocanti, atque ita adiuuanti gratiae cooperando: secundum, quod ex primo sequitur non aliud fit quam gratiae iustificationis per dilectionem Dei, vel sacramenta adipiscendo, nec non etiam instrumentis, et aliis salutaribus operibus libere etiam conseruando. 3m quod ex praecedentibus infertur contingit gloriam ipsam consequendo, unde primum est immediate in nra potestate li-berum. 2m 3m uero mediate, nempe mediante 1o. 3m autem mediatione, supponitis scilicet apta ad iustificationem dispositione, ipsis quae sacris ius-tificatae, quibus adultus gloriam consequitur.

Tamen est obseruanda inter haec praedicta discriminis ratio, quod uidelicet 1m est in nra potestate, nempe consensus, et perseuerantia, non tamen eius causa, decretum nimirum uocandi, et ipsa uocatio. 2m 3m uero nempe iustifica-tam tamen, quam in nra causa, quod decretum diuinum est, potest libere a nobis acquiri: tenetur enim Deus sua promissione diligentibus se, uel sacramenta mortuorum rite suscipientibus decernere iustifi-cationem. 3m ergo similiter non tantum tunc sed etiam in nra causa

UVA.BHSC

acquisibile est a nobis, qui scilicet decretis divinum glorificationis liberum penitus separare, seu determinari, quatenus potentes sumus ex gratia Dei ponere adeum meritum (perseverantiæ nimirum, cuius sola est corona promissa, atque ita possimus etiam meritum per divina et æterna merita intuitionis Deum ipsum, ut velit salutem promissam conferre. – Ad 3. ex proxima doctrina impugnatio. homo nullam influxum antecedentis, vel causalitatis habere potest in divina decreta, ut esse increata, et a solo Deo, et ex divinis motivis extra ducentia: ergo homo nullam Prædestinationem ipse spectatis, sed tantum in effectu, nempe gloriam ipsam, et non gloriæ causam, seu electionem meritis suis acquirere potest. –

De hoc argumento inquam nihilo diequum esse ibi implicatorium, quippe homo mereri non potest gloriam, si meritis suis non exigit, vel dignus non est, ut ipsi Deus gloriam conferat. at Deus gloriam meritis exigentibus et dignis non confert, nisi per voluntatem suam remuneratricem, quæ aliquo modo ex illis meritis nascatur; primo quia alioquin falso diceretur Deus iustitiam aliquam, aut fidelitatem exercere, dum propter merita præmium confert; virtutes enim in actionibus externis non sunt, nec antecedens prædestinationis, seu præmium Coronæ fuit iustitia, aut fidelitas, sed tantum liberalitas. 2°. quia decretum saltem executivum gloriæ debet esse post prævisa merita etiam ad illos, qui ante prævisa merita prædestinationem præintentionem admittunt: posterioritas autem sine aliqua subsequutione, et quandam pendentia consistere non potest. 3° quia Deus inconstans, infidelis, aut etiam iniustus fieret nisi ex meritis prævisis gloriam conferret: talis autem esse non potest, nisi qui voluntate regat, quæ voluntate decernere tenebatur: 4° quia agens rationale non movetur immediate ad actiones exteriores et contingentes, sed tantum per intellectum et voluntatem cognoscendo scilicet et amando, ut nobis etiam experimento constat. –

Iam distinguo antecedens, in divina decreta, ut iurgata secundum substantiam, et entitatem eorum necessaria concedo: secundum denominationem contingentem nego: In primo enim sensu neque ab ipso Deo causabilia sunt: in 2° autem etiam a nobis aliquo modo, sic enim vel important ipsas creaturas, quas connotant, ut ipsius homi

UVA.BHSC

Sic vulgare est; atque ita sunt à nobis operatio creata proficiscentia, etiam denominatio Dei volentis, eandem operationem, à nobis pendentem, includunt aeterna atque à Deo ipso, et creaturis adequate distinctam, puram denominationem, identitative non divinam, neque creatam, et quae proptereà potest supponere operationem creatam, non quidem ut principium physice influens, sed vel ut motivum intentionale, vel ut conditionem requisitam ex cuius aeterna visione ortum immediate ducat. nam ut eleganter notavit D. Damascenus in Dialogo adversus Manichaeos, qui Dei gratiam à nobis causam, haud quaquam habet; at vero ut ea, qua facturi sumus gratiam à nobis proficiscitur. Atque eodem sensu de voluntate divina loquens D. Augustinus in Enchiridion cap. 103 pro nobis ita dicebat, nullus fit salvus nisi quem Deus voluerit salvari, et ideo rogandus est ut velit quia necesse est fieri, si voluerit: ipsam ergo Dei voluntatem in concreto, et denominatione volentis, Autore Augustino, orationibus nostris impetramus: nec aliis sensus vulgari illo ipsi Augustino imputata, vero quod asserto; si non est praedestinatus, fac ut praedestineris: quamvis verba illa in eius operibus non legantur.

Quartum: certitudo Praedestinationis non est ex sola scientia Dei infallibili, sed etiam ex voluntate eius efficaci, ut PP. nonnulli admonuerunt. At si scientia media Praedestinationi requisita, illius certitudo ex sola scientia esset: ergo: Probant minorem quia non tollit voluntati divinae efficaciam, et certitudinem à scientia media sumendam esse dicimus: ergo tota certitudo est in sola scientia &c.

Nego minorem: distinguo probationis antecedens à scientia media, tamquam a certitudine, seu certitudinis radice, et forma, concedo: tamquam ab unica certitudinis radice: nego: est enim divina voluntas hominem praedestinans ut se certissima, sed exurgit eius certitudo, et infallibilis efficacia ex qua exurgit scientia media infallibilitas: et ex scientia ista et voluntate Dei intendente finem, et decernente media, quae ex se non certa neque determinata, sed contingentia, et fallibilia sunt, consurgit

divina providentia, in qua consistit adequata, vel utraque sapientiae et voluntatis certitudo; cuiam doctrinam D. Thomas expresse adduxit quodlib. 12 art. 3, ubi: Predestinatio habet certitudinem ex parte scientiae Dei, quae non potest falli, et ex parte voluntatis divinae, cui non potest aliquis resistere, et ex parte providentiae, quae certissimo modo ducit ad finem, cum Deus sit agens summus ~

§ 3. merita conditionata nullius sunt valoris, ad movendam voluntatem divinam magis, quam si talia non essent, ut Augustinus et reliqui P.P. Semipelagianos arguebant. Alii merita conditionata praedestinari necessario praesupponantur tam sunt magni valoris, et maioris, quam si conditionata non essent. ergo.

Distinguo maiorem cum D. Thoma in hac quaest. 23 art. merita conditionata nullius sunt valoris in genere causae meritoriae moventis ad voluntatem remunerandi, aut praedestinandi: concedo: in genere causae finalis, et conditionis, sine qua non est possibilis voluntas praedestinativa: concedi nego; et similiter distinguo minorem: valoris meritorii, nego: finalizantis, seu conditionem afferentis, concedo; et nego consequentiam. Inde quod evidenter arguments in meritis possibilibus, quae nullum valorem in genere causae meritoriae habent, nec praedestinationem merentur, sed tantum sunt fines, qui praedestinare intendi potest, et media ad praedestinare eligibilia ~

Massilienses autem et alii monachi in Concordia bifariam circa merita errabant. 1.o ut conditionata, sive ut conditionaliter cognita, quatenus scilicet illi turpiter credebant merita ea etiam si absolute non fiant, sufficere, ut praemium Deus conferre decerneret, et re ipsa conferat. 2.o errabant circa merita absoluta existimantes, ut saltem opus initium, quamvis salutare nulla indigere gratia divina semper Christi data, neque liberum esse, nisi a solis viribus naturalibus nascatur, quod ita sit origo, et meritum subsequentium, quae divina gratia post illud naturale nostrae salutis initium perfici dicebantur: in quo a Pellagianis dividebantur, ut postea qui sine ullo discrimine de omnibus operibus salutaribus tamquam a gratia, et a Christi redemptione independentibus loquebantur. Iam ergo quam perspicue et ex regione duplici illi errori sententia media adversetur, clarum est quam probari debeat, ea enim utroque merita, et demerita agnoscit, atque ita in meritis conditionatis non reperit rationem magis praedestinandi, quam non praedestinandi vel demeritis. De meritis quoque absolutis agnoscit ea non aliter fore quam per Dei gratiam salutarem, nempe eo modo esset quo re vera sunt ~

UVA.BHSC

Disp. 4a

An possibile sit ut aliquis homo sit impraedestinabilis, aut saltem irreprobabilis, ubi de impossibilitate resistendi omnibus auxiliis

Disputationem istam promovimus in principio praesentis [illegible] [illegible] quia dixit ex argumentis illis [illegible] obiiciente [illegible] divinae libertati diminuentes [illegible] media [illegible], et [illegible] quod [illegible] [illegible] ita [illegible] utrumque [illegible], utrumque unum alteri vel praeferre [illegible]

Sect. 1a

Impossibile etiam metaphysice est ut aliquis homo per scientiam mediam praecognitus omnibus auxiliis resistat

Haec assertio in manuscriptis [illegible] [illegible] tradi merito videtur. Allegans Suarez in opusculis lib. 3 de auxiliis cap. 14 num. 6 quamvis subobscure prolocutus, adeo ut nonnulli pro contraria sententia allegarunt.

Assertionem autem a priori sic probo. Ostenditur ponit omnia auxilia distributive [illegible], nimirum singula determinate esse indifferentia, et in ipsa eorum collectione

esse aliqua ex suppositione vago intrinsece efficacia, sine ea tamen stare posset si in nullo determinato repeniatur necessaria efficacia, et si repeniatur illa necessario in aliquo vage accepto, seu in quali qua totius collectionis parte indeterminata. Vel si nullum individuum habeat exercitabile infallibilitate, seu connexione infrustrabilem, efficacia ipse irresistibile, et si eam habeat omnium individuorum, seu auxiliorum possibilium infinita collectio quod Deo convenit summa, seu metaphysice necessitas, si multa seu infinita totius collectionis auxilia possibilia praenovcanta: nonesse frustranda, sicuti te confessi decernante. Consequentia est indubitata, tum quod nulla possibili perfectio Deo negari potest, ea autem necessitas est perfectio quide sine imperfectione, qua quae possibilis est, cuius in differentia cuiusque determinati auxilii cohaerere posit, si enim ea necessitas nostra libertati contraria non est, si omnibus est manifestum; quippe libertas tantum postulat, ut auxilia, et reliqua compatricipia, quae ipsi libertati coexistunt, vel potius constitutione praebent, sint indifferentia in eo determinato tempore, seu momento, in quo libertas existere verificatur. Tum quod ea necessitate, nimis explicatur, dignusque asseritur omnipotentium a Dei potestas, qua omnium corda in sua manu tenere praedicatur, et ipse omnes homines convertere, atque cogere potest, etam illo, quamvis vitiis deditissimo vinci valet.

Antecedens quod in quo tota disputationis difficultas sita est: ostenditur primo, praecipuum adversariorum fundamentum enervando, nempe multa praedicata physica, seu physice causabilia, et causativa conveniunt singulis individuis, quae tamen repugnant ipsius quantum collectioni, aut econtra: ergo defectus efficacia intrinseca, seu potentia indifferentia causandi potest convenire singulis individuis licet non conveniat collectioni, et collectioni convenire potest intrinseca efficacia causandi continens, licet nulli determinata parti, seu gratia auxilianti ea efficacia, et quantibilitas intrinseca conveniat. Consequentia est bona. Singuli

arguimus enim ex opposito antecedentis ad oppositum consequentis

Antecedens, telum que probationis doctri-
nae; necnon ipsum consequens non nullis exemplis persuadeo. 1.º Offert
aeternitas a parte ante: quippe nulla est determinata antiquitatis carentia
(seu nulla est durationis antiquitatis divinae notitia) quae non sit contingens,
et deffectibilis indeterminate tamen aliqua necessaria est, imo infinitae
necessariae sunt. Sicut igitur aeternitas divina, ut ab omni creatura du-
ratione incomprehensibilis et inaequabilis concordiam habet cum libertate
ipsius Dei ad producendam creaturam in quovis momento, sive cum con-
tingentia cuiuslibet durationis creatae, quatenus scilicet ex parte aeter-
nitatis, et eius superioritatis datur sola necessitas infinitarum antiqui-
tatis carentiarum, et ex parte libertatis ipsius Dei ad producendum nec
non contingentia antiquitatis ad existendum in quovis momento da-
tur sola contingens cuiuslibet determinatae carentiae. Sic superioritas,
vel invincibilitas omnipotentis libertatis, et supremi Dominii ad
convertendum hominem concordiam habet cum ipsius conversionis
contingentia, sive cum auxilii plena indifferentia, quatenus pro
omnipotentia ascendenda invincibili assignamus solam necessitatem infinita-
rum vage efficaciarum: pro contingentia, et libertate nostra conversionis
assignamus solam cuiuslibet efficaciae contingentiam.

2.º exemplum
habemus in aeternitate a parte post: nulla enim est in tota aeternitate
Adami duratio aut operatio, quae non sit causabilis a Deo et nulla
quae non sit effectus suus causatura, attamen non omnis collectiva est cau-
sanda, vel causatura, sed potius aliqua in sensu vago rerum quae non
quam est futura: quia propter sola cuiuslibet durationis seu operati-
onis in sensu distributivo, et determinato causa est contingens, et li-
bera Deo: sola vero omnium collectio est impossibilis, et sola
oppositarum negationum est necessaria.

3.º sumitur ab operationibus nostris liberis
in tota aeternitate conditionate futuris. Ignorat enim Deus per
scientiam mediam omnes liberas operationes Petri, ut contingentes, aliquas vere

UVA.BHSC

liberas conditionate: omnes inquam distributive, seu earum singulas: non vero omnes collective, ignarum enim carentia vagam, et necessario simplex intelligentia affirmat: necesse siquidem est ut Petrus non operetur omnem actionem honestam collective acceptam, quam distributive operari potest: quia necesse est, utique ab æterno non operetur cunctas actiones, quarum singulas in tempore operari potest: in quo certe exemplo item omnino mysterium, ac in nostra disputatione casu unusquisque facile deprehendet

vel saltem in æternum,

4.º trahitur ad impossibilitatem omnium numerorum, vel quantitatum, ut eam communis sententia affirmat: itaque sive seu negativa, seu affirmativa singularum hominum est contingens, et sic divinam libertatem conservat: sicut vero affirmativa omnium collective est impossibilis, et sic aliquorum vage, imo infinitorum negativa debet esse necessaria et sic divinæ omnipotentiæ eiusve inexhaustibilitatem protegit.

5.º sumi solet a necessitate morali, quæ admittitur in multitudini saltem infinita auxiliorum, quorum nullum est moraliter necessitans, inde que ad physicam vi collectionis infinitæ necessitatem discursus fieri solet. Cæterum hoc exemplo ideo modo ~~[illegible]~~ non utor, quia ipsum in numero auxiliorum finito, in quo nulla esse potest metaphysica necessitas, sed sola moralis, refutatur patet instantia, et quia illo infra erit sermo, confirmabimusque ea ipsa paritate conclusionem nostram, est quod nulla sit possibilis moralis necessitas in multitudine finita, nisi supponatur necessitas metaphysica in multitudine infinita.

Epilogus ergo totius probationis sit iste syllogismus. Homo non debet habere maiorem libertatem in fallendis auxiliis, sive in impediendo eorum efficaciam, quam Deus in producendis creaturis, sive in impediendo earum carentias: sed Deus est perfecte liber eo præcise quod possit producere quamlibet determinate creaturam, aut creaturarum duarum, quamvis aliquam vage, aut omnem collectim non possit; sive eo præcise, quod possit impedire quamlibet determinate carentiam, licet aliquam vage, aut omnem collectim non possit: ergo homo etiam est perfecte liber, eo præcise quod possit ita resistere auxiliis ut possit impedire efficaciam cuiuslibet determinati, quamvis aliquam vage, seu omnem collectim impedire non possit

UVA.BHSC

Sect. 2
Alterum ab Omnipotentia fundamentum, et an Deus possit predestinare hominem quem semper restiturum agnosceret.

Deus predicatur et a lumine naturali, et a PP. in connectendo omnipoten
tissimus, ita ut a virtute humana vinci non possit: nec minus facile
tentarum victoria, preceptorum quam obedientia, nec libertati dare valeat
quam nobis vitam conferre, vel eripere: nec aliter ac esse invincibiles,
quam in fallibiles in sciendo, et infrustrabiles in volendo: quo sicut infalli
bilitas, et infrustrabilitas scientiae et voluntati metaphysice sunt, ita omnip[otentiae]
invincibilitas in conferenda nobis victoria, vel in vincendis peccati
nostri gratia arma cordibus nostris metaphysice debet esse. Consumat hic as
sumptum summa absurditas, atque divina maiestati indignitas,
qua Deus nullam operationem praeceptam, aut etiam determinate consul
tam predefinire, aut assequi posset in casu quo non solum unus ho
minum, vel Angelorum semper restituens videretur; sed etiam omnes
omnino homines, et Angeli, aliaeque rationales creaturae adeo pertinaces
per suam mediam agnoscerentur, ut nulli licet vehementissimo au
xilio consentire vellent: inde quae Deus facultatem, ac libertatem benefa
ciendi, donandique aliquod speciale beneficium in ordine ad illorum conversionem
et obedientiam penitus amitteret &c.

Respondent autem aliqui Deum
etiam in illa universali resistentia, seu apud unum, seu apud omnes
homines, et Angelos casu minime vincendum esse, quia adhuc posset
hominem ad aeternam predestinare, et conversionem predefinire. Sed hoc
non verum est. Suius universalis responsionis genus, aggregatum exit,
singula audire, atque vel tanquam falsa vel saltem ut impertinentia
refutare &c.

1.º enim non nulli dixerunt Deum posse quolibet

UVA.BHSC

auxilio, etiam praecise sufficienti hominem victorie facere, atque
ita triumphum illi decernere, quia solum cum illo auxilio poterat conuer
ti et vincere: Sed homo conuerti non potest, nisi Deo ipsum conuerten
te, quia Deus potest eo cum auxilio hominis conuertere, atque ita etiam
ad gloriae coronam praedestinare ~
Contra 1.º nullum est euidentius impo
tentiae signum quam si qui faciat quantum potest, et sui nihil profi
ciat neque finem assequatur: At Deus in illa hypothesi licet faciat qu
antum posit conuersionem humanam non consequitur: conferendo enim
auxilium sufficiens faceret quantum posset, siquidem efficax non haberet.
ergo vere impotens esset ad conuersionem humanam comparandam ~
Contra 2.º
homo ideo cum auxilio sufficienti vincere, et conuerti potest, et ideo si
non vincit, eius voluntati, et non impotentiae imputandum est quia ipse ha
bet proximam libertatem, seu omnia requisita ad determinandam pro
suo beneplacito victricem tentationis conuersionem: At Deus, qui semper
debet determinare suam voluntatem, ut existat ea libertas humana in illa
hypothesi, de qua disputamus, non haberet potentiam proximam apponen
di medio congruentiam pro finis assequutione: deficeret enim necessarium pro
illa diuina libertate requisitum, quod est scientia conditionalis efficaciam dirigit
ut cum Augustino lib. de spir. et litter. cap. 31. vtrum quaerimus qu
ando quidem hanc dicimus potestatem ubi voluntati adiacet facultas fa
ciendi: unde hoc quisque in potestate habere dicitur, quod si vult, facit,
si non vult non facit ~
Vnde illa adueniariorum propositio: homo conuer
ti non potest, nisi Deo ipsum conuertente; sic est distinguenda: conuerten
te pro libito, vel iuxta electionem suam Dei potentiis determinare ad
conuersionem per auxilium homini datum nego: pro libito hominis
potentiis determinare ad conuersionem per quodlibet auxilium suffi
ciens: concedo. Nisi igitur Deus habeat aliquod auxilium efficax, quod
eligere valeat, conuersionem nostram, eligere vel libere assequi non potest
2.º alij nostro fundamento respondent. Deum enim
illo metaphorice posse hominem conuertere negando scilicet illi libertatem
et faciendo ut ipse actum charitatis supernaturalem necessario producat
iustificationem quae sponte et voluntarie, quamuis non libere surgerat

Haec 2.a responsum quaestioni praesenti non quadrat: ea enim ad gloriam electio non esset praedestinatio ad coronam, neque ullum meritum poneret vel supponeret: in praesenti autem de sola corona electione et meriti praefinitione, vel assequutione disputamus; contendentes nimirum, ut humana libertas, quae finita resistentiae potentia est, nullatenus de Deo infinite potenti separatim non dicatur.

3.o alij respondent etiam in ea disputatione hypothesi infallibilitate comparari a Deo grave consummationis illius hominis meritoria, si nimirum ipsi dareta libertas ad actus honestos similes vel saltem aequales; et alia quavis, praecipue vero peccandi libertas negaretur. Verum haec responsio displicet dupliciter de causa, 1.a quia supponit doctrinam pauci admodum non ingratam, quam satis impugnavi disp. sect. et subsect. 2. de Incarnatione. 2.a displicendi causa est, quia etiam si ea doctrina[+] ad hunc imponitur esset, quia potentia seu libertas Dei minor fuit quam libertas contrarietatis, vel peccatrix nostra, quae scilicet expugnari non praevalet; hoc autem esse absurdum ex nostro fundamento atque exterminorum apprehensione consistere videtur, et insequentes responsionis impugnatione magis constabit.

Quarto alij nostri fundamento occurrere conantur, asserentes, posse Deum in ea quaestione supponitione infallibilitatem hominem cum laude et merito adire converterе; si praebeat scilicet illi libertatem duntaxat ad actus bonos, sed inaequales intensiores atque minores et minores sine fine, ita ut omnium infimus impossibilis sit; sic enim meritum, atque laudabile consecuturum non eligeret minorem actum, cum ipse certe minori offeri possit eligi, quovis excommunibus illi electo.

Illustrissimo acumine et pondere suo satis speciosa gravem quae doctrinam nos impugnamus; non quidem quasi ea falsa sit; sed quia inepta omnino est nostro labefactando fundamento, illi que vitando absurdo, quod non semel inculcavimus, Deum scilicet inferiorem fore humana peccandi libertate. quod certe apertam in dignitatem affert, superbe que vires nostras extollere videtur. Ideo

[+] vera diceretur

UVA.BHSC

illud damnabat Augustinus cum de peccatoribus ipsis seu de tentatis et cadere potentibus indubitanter asseruit eos vinci a Deo facile posse, etiam retenta peccandi libertate. Et cap. 8 de dono persev.^a asseruit, non esse minus possibile Deo in cordibus hominum operari, ut nullis adversitatibus cedant, nec ab ipso aliqua tentatione superati discedant, quam esse possibile illos cum voluerit auferre de vita.

Unde infero 1°.

Adversarios n[ost]ros, non esse sufficientem necessitatem moralem efficaciae auxiliorum. Ut salvarit potestas Deo digna ad praedefiniendas tentationum victorias, et earum coronas praedestinandas; siquidem teste August.° ea potestas non est minor, nec minus Dei propria, vel ipsi debita, quam potentia auferendi nos de vita. At illa potentia invincibilis metaph.^ce est a vita humana, neque adeo ullo pacto deficere potest: ergo similiter illa. Siquidem tam libertas n[ost]ra moralis, qua scilicet a bene operandum morali necessitate non trahimur, maior foret, quam divina potestas, haec enim ab illa consensum extorquere non posset, facileque homo omnibus ordinariis auxiliis resisteret; siquidem eadem imperfectio Dei foret ut ab illo in aliquo licet metaph.^co casu nihil nisi frustra rogare possemus circa n[ost]ram tentationum victoriam, cum nihil ab illo accipere possemus.

Infero 2° decisionem quaestionis in hac praesenti sectioni titulo praefixae: dicimus nimirum si n[ost]ra sit verum nonteneret Deum non valiturum ad victoriam coronam praedestinare homines illos, quos semper resistituros praescientia media agnosceret. Hoc autem indignum Deo esse satis constat: aperuitque Augustinus, dum cap. 14 de correctione, et gratia dicebat sine dubio habet Deus inclinandorum cordium voluntatem quo placet omnipotentissimam potestatem, et postea Magis habet in potestate voluntates hominum quam ipsi suas. [illegible] et comparatione metaph.^ce Dei potentia convenitur necessitatem compatibilem licet. Concludamus igitur cum ipso Augustino cap. 98 Enchiridion: quis tam impie desipiat, ut dicat Deum malas hominum voluntates, quas voluerit, quando voluerit, ubi voluerit, in bonum non posse convertere. Iste autem disputationis casu n[ost]ro Deus posset convertere, neque foret impia desipientia sed vera sapientia eam potestatem illi negare.

Sect. 3a

Fundamentum 3um a necessitate vaga morali: ubi quid ea sit: et an metaphysica reperiatur in multitudine finita

Theologi qui nobiscum sentiunt in defendenda necessitate metaph.ca auxiliorum vaga, praecipue a necessitate morali sunt [illegible] ita probare solent. In collectione auxiliorum, quorum nullum sit moraliter necessitans: datur necessitas moralis vaga: ergo in collectione auxiliorum, quorum nullum est metaph.e necessitans reperiri potest necessitas metaph.ca vaga. Consequentia censetur non solum legitima, sed etiam conferre nobis promptam omnium obiectionum instantiam, et solutionem &c.

Antecedens certum est communiter reputatur. 1° quia experimento cognitum. 2° quia in ipsa libertatis mutabilitate, atque ita in valde contingenti connaturali et frequenti operandi difformitate fundatur. 3° quia manifeste comprobatur pravitate tentationum, quibus fidelis sine speciali Dei privilegio nullus moraliter potest longo tempore resistere, vel etiam in illis omnia venialia vitare, ut docetur in Tridentino ses. 6 canon. 23. Denique tam antecedens quam ipsum consequens egregie confirmant visibilibus talorum, et publica exempla, nempe in illas miraculi haberetur si in talis [illegible] eadem sortes, vel figuras continuo obvenirent: nec non si modo omnes Hispani orarent, aut verbum otiosum non loquerentur, vel a peccato mortali liberi essent: cum [illegible] aut facile, aut non moraliter impossibile sit &c.

Ceterum ut adversarii fundamentum istud adeo grave facilius convincant, in primis subtilem instantiam nobis sic obiiciunt: in collectione finita auxiliorum, tentationum, figurarum, vel hominum reperitur necessitas moralis vaga, quamvis in nullo illorum detur moralis necessitas: ergo in collectione ignium finita reperitur

metaph.ca necessitas vaga, quamvis necessitas metaph.ca in nullo deter minato repertiatur. consequens autem absurdum merito reputatur. Atqui hac sectione monstrabo, sicut ipsa necessitas moralis collectioni finitae non probat necessitatem metaphysicam collectioni finitae: ita, inquiunt, nec ipsa infinitae collectionis necessitas moralis esse argumentis, quod necessitatem metaphysicam in collectioni infinitae persuadere possit. Et quidem hac instantia adeo urgens aliquibus rita sententiae defensoribus visa est, ut ipsi difficultate perterriti non dubitaverint consequentiam et sequens concedere, iam docente theologiam amplectentes.

Deinde ipsi adversarii fundamento respondent, negantes necessitatem vagam moralem rebus ipsis, antecedentem, collectioni convenientem consentientem infallibilitatem moralem, qua certi sumus Petrum intra paucos dies, vel etiam uno, venialiter peccaturum, aut peccavisse, fallaque non unam figuram in hac luce continuo redituram, necnon aliquem hominum modo paene loquuti, aliasque similes morales evidentias non fundari in ipsis rebus, causis creatis, antecedenter collectionibus propriae esse obedientias, sententiales infallibilitates, sed tantum intentionales, nempe sumas auctoritates fructus non aeterni creati, sed ab experimento, quae hactenus vidimus, Deum voluisse, ut causae praedictae deformiter operentur.

Nos autem, ut praevalidum nostrae fundamentum stabile maneat, haec examinare debemus, quae illi, et alii disputantes magno studio afferunt. 1.° an in collectione finita auxiliorum vel tentationum, sit ea cedenda necessitas metaph.ca? 2.° an saltem dicta in collectione finita moralis necessitas, et quae illa sit? 3.° an moralis necessitas finitae collectionis stare possit sine metaph.ca necessitate collectionis infinitae?

Assertio 1.a in collectione finita auxiliorum, sive tentationum, deliberativarum et intrinsece independentium nulla potest esse necessitas metaph.ca, sive intrinseca et physica efficacia vaga. Ita communiorum theologi, quibus soli pauci PP. refragantur, male pro se allegantes P. Montoya, qui nimirum moralem tantum necessitatem in praedicta collectione defendit, et physicam adeo expugnavit, ut dubitare non possit, qui eorum legere velit in disp. 8 de praedestinatione sect. 5 num. 18 et sect. 12 num. 21, necnon disp. 10 et 4. n. 10

UVA.BHSC

Ubi praedefinitioni et scientiae divinae providenti aut praedeterminanti per medium moralitis infallibilis solum concedit eam metaphysice certitudinem, qua Deus securus sit de necessitate, et infallibilitate morali nostri consensus. ex quo propter ex citatis locis, et ex disp. 10 de voluntate Dei sect. 5 satis intelligi potest, gravem illum Doctorem, necnon P. Granadum, quem disp. 3 sect. pro infallibilitate metaphysica praedefinitionis in uno auxilio morali infallibili fundata allegavimus, sicut eos communiter allegant, non quidem infallibilitatem metaphysicam ipsius consensus, sed necessitatis moralis consentiendi tradidisse. ut dixi potest Granadus disp. 3 de voluntat. Dei. sed iam ad nostrum punctum redeamus &c.

Probo 1.º ochuiog intentationibus; Itemque si in dicem ex. g. tentationibus specialis divinae gratiae privilegio non exarmatis, daretur necessitas metaphysica succumbendi, Petrus succumbens per illas tentatus, etiam si spatium alicui ut decipere cederet minime peccaret, quippe reprehensibilis non fieret, quia posuit resistentiam, nec eam suppositionem, qua novem priores tentationes superavit: resistentia se honestum, et laudabile est; sed neque etiam peccaret, eo quod facta illa novem resistentiarum suppositione, succumbat: tumquam ea suppositio, seu conformis resistentia hodie iam mihi magis libera vel impedibilis non est, quam si numquam praecessisset: tumque etiam si libera diceretur, aut aliquo pacto evitabilis esset; nontamen est reprehensibile sed potius laudabile, quod non evitaverim illam: et aliunde ipsius necessitati resistere ego modo non possum; igitur sine peccato cedo. Non ergo alia aut minor difficultas in hoc necessitate peccandi, quam in physica praedeterminatione, aut saltem in decreto antecedenti efficacia intendente actionem tuam sub conditione alicuius libertatis, seu auxilij esse alioquin indifferentis excogitari potest &c.

2.º in auxilijs sic probo. Praesentibus novem auxilijs nequit esse necessitas consentiendi decimo. In primis quod peccata non possunt esse dispositiones infallibiles

UVA.BHSC

operandi honeste: peccata enim conducunt ad alia similia: tumque generant habitus: tumque irritant Deum, ad neganda auxilia effi-
cacia, et sufficientia, quae abundantia sint: atque ob illas causas
ait Propheta. Abyssus abyssum invocat: nec non etiam peccata
venialia disponunt de genere ad mortalia. Deinde quod alioquin homo
per revelationem sciens, se suscepturum decem auxilia ordinaria,
non peccaret, sed prudenter ageret, quamvis primo, vel prioribus
dissentiret, ut nimirum sic postremo consentiret, et non ob tristis isti
tenderet: melior enim est pessima vita finis optimus, quam
optima vitae finis pessimus: atque ita (adeo suppositiones chi-
mericae sibi ipsis implicant, et nocent), vita illa seu inceptio non
quidem pessima, sed certe bona, aut saltem non mala foret. Tan-
dem quia homo ille nihil mereret novem auxilijs dissentiendo.
Neque etiam, quia ea falsa dicenda suppositione in decimo
consentiat vocationi; hoc enim est iam omnino necessarium.

D.° Tam in auxilijs quam in tentationibus
sic disputo: Repugnat multitudini finitae vaga aliqua necessitas
intrinseca, seu efficacia causandi, quae non sit determinata mali
quo illius multitudinis individuo. Ergo. Probo antecedens. 1.°
argumentis praecedentibus. Praeterea quia ea regula sine propositione in
omnibus aliarum collectionum exemplis sine ulla exceptione fir-
matur &c.

Denique idem antecedens apriori, et per partes
comprobo. Necessitas illa neque consistit in uno determinato au-
xilio, sententia de ex quo incertum omnibus est: neque consistit
in collectione, seu aggregato omnium, ut simul et adaequate exis-
tente; hoc enim vel chimericum est, vel non est nostrae disputationis
subiectum; loquimur enim duntaxat de multitudine, quae suc-
cessive, sive per partes, et in diversis occasionibus existit. neque
consistit etiam in ipso aggregato ut per partes, sive successive exi-
stente: nam omne compositum successivum (ut tempus et motus) est incapax
sui complementi usque ad finem, sive antequam finem attingat

UVA.BHSC

Et etiam coalescit ex partibus, quarum nulla habet exercere, vel causare aliquid, nisi determinate, et distributive, sive priores causaverint, sive non: et necessitas vaga deum auxiliorum, et dicta pene complexi, coalescit que in primo illorum; et coalescit ex partibus, seu auxiliis, quorum aliquod non determinate, sed indeterminate habet causare et ultimum necessario causat consensum, si tantum priora eum non causarunt &c.

Neque consistit ea necessitas in omnibus deum auxiliis vage sumptis: tum quia vel unum, aut duplex tantum ex illis existeret, nulla daretur necessitas vaga, quod est contra rationem vage necessitatis, ut constat in necessitate oculorum, quorum unus, etiam alio deficiente, est necessarius: et constat etiam ex necessitate fundata in decreto, vel pacto divino extremo quo ut aliquis homo predestinetur peccato, etiam non existentibus aliis hominibus, erat in Petro exercenda. Tum praecipue, quia omnis necessitas vaga consistit in aliqua forma, seu entitate determinata, que intrinsece postulat non existere, cum carentia omnis termini, qui dicitur illi necessarius: at nulla est forma, vel entitas determinata, que postulet intrinsece non coexistere carentie efficacitatis deum auxiliorum: quippe ea entitas in primis divina non est, quia habet dominium, et potestatem convertendi humanas voluntates, et ipso esse conservat perpetuam immutabilitatem infinitam, que est prima ratio, seu forma necessitatis vage, aut potius ipsa formalis necessitas efficaciam collectionis gratiarum infinite, sive totius possibilis. Neque ea forma, seu entitas vagam necessitatem constituens est humana vel alia creata; quia neque nostra libertati requiritur talis necessitas, ut omnibus evidens est, neque alteri perfectioni creata ubilibet esse deprehenditur.

Opponunt 2° multa Scripture et SS. testimonia, quibus necessitas finite collectionis vaga probari videtur: qualis est illa, que per varias personas vagari designabatur a Xpto Domino Math. 18. Necesse est, ut veniant scandala; verumtamen vae homini illi, per quem scandalum venit. Ubi Hyeronimus sapienter dixit: Ideo vae ei est homini, qui quod necesse

UVA.BHSC

est ut fiat in mundo vitio suo facit ut grave faciat. Celebris est etiam necessitas illa, quam eadem persona per varias finita quoque multitudinis tentationes vagata, et in Tridentino ses. 6. Can. 22 sic definitur: Justificatus sine speciali auxilio Dei in accepta iustitia perseverare non potest.

Rxa et multi dementia dumtaxat esse mora lis necessitate vaga argumento nostro physice; nunc autem, neque moralem vagam in se ipsa talis, sed tantum in sua confusione, vel ignorantia constitutam persuadens: in longo enim vel perennans vel horarum numero contingunt vehementes admodum tentationes, adeoque nec voluntatis naturalis mutabilitas innataque inconstantia ex miseris tentationum resistentia fatigata, et illis refragari saepe impossibile moraliter sit: quapropter ea est dicendi necessitas tantum vaga, quam in uno eam plurimum vagiores, quam colligerent determinate videlicet.

Opponunt 2° paritatem necessitati morali, quae per varias tentationes, aut inspirationes, in mellius determinatae necessitate morali vagata. Rx talem necessitatem moralem esse commentitiam, nisi ea amitatque infinita collectionis necessitate perficeat, atque ipsi tentationibus et inspirationibus extrinseca, atque ab iisdem separabilis, ut sectione sequenti videbimus.

Opponunt 3° eam necessitatem esse extrinseca ex auxilio aut tentatio, quae scilicet suppositis resistentiam praecedentium ex stingens, et penitus extrinseca, sine qua certe ea inspiratio, quae desi ma vocatur, existere poterat. Et in hoc instanti, quo decernit auxilium habere omnia comprincipia, praesertim V. proxima sunt indifferentia, nil igitur nec libertati utrinque existit vaga, consentiendi necessitate in numero finito fundata esse potest.

Rx tam antecedens, quam utrumque consequens sibi ipsis implicant, ut satis ex nostro argumento constat. Ideo quae destructa ab adversariis suppositis adiposita: omnis enim necessitas determinata multitudinis de intrinseca omni, multis, vel omnibus deficientibus partibus illius collectionis quae successive necessitatem infert, causat. De inde distinguo antecedens: extrinseca nec voluntati, aut decimo auxilio, transeat antecedens (licet falsum non minus quam verum) extrinseca

UVA.BHSC

libertati nrae, nego. libertas enim non minus est utili praedeterminati omnibus extrinsecis, et nra substantia, creaturae tantum contingentibus atque separatis quam intrinsecis, et nrae voluntati realiter ut in scholis nrae certum est. quapropter libertas nra postulat intrinsece sibi seu omnino requisitis omni praedeterminationis carentia; quae certe alias non bene componitur cum decreto divino dandi Deus auxilia vagae necessitan[tis], ipso facto praedeterminante sua connexione essentiali, ut homo decies non peccet, seu (quod indignius Deo est) ut decies non solvat, sed semel saltem legem transgrediatur &c.

Sect. 4a

Andetur necessitas vaga moralis in tentationibus vel auxilijs &c.

Circa 3um punctum sed proxima iam premimur, atque inter molestissimas theologiae difficultates numerandum, sit assertio necessitas moralis nego consentiendi alicui ex multis tentationibus ex. g. mortem quaerentem di mulier[?] sine speciali gratia, aut non vitandi omnia peccata venialia sine singulari admodum privilegio, ea, inquam, necessitas proprie vaga non est, quippe non consistit in ipsa tentationum collectione per aliquod tempus animum nrum succedente pulsante, et cuius nulla pars, seu tentatio afferat moralem necessitatem determinate, aut distributive consequentem; sed consistit ea necessitas, in una, aut multis determinate, ac distributive consequentis tentationibus, quae per se, et secundum as[?] ... et citra orta poterat necessitatem inducere et exercere, quamvis scilicet caetera realiter non praecurrerit, vel non sint ventura. quae tam vehementi tentati idem infallibiliter antequam affirmata eventura intra aliquod tempus, tum experimento nobis notum est eam ex variis occurrentiis, et concursu causarum aliquid sibi nec multos intra parvi temporis hominis arbitrio mecum, qui quaerenti suadere. hoc vero esse adeo x[?] ordinaria quarum sanctitatum constat ex assertionibus Frederici eam necessitatem nobis explicantis &c.

UVA.BHSC

Itaque moralis necessitas propriè loquendo vagañ est
ut posse invenio eventus determinate vinigato consistens; sed impropriè, et ex pa
rte intellectus dumtaxat ignorantiæ; quatenus scilicet nescimus determinatè
quantum, et quale sit tempus intra quod naturaliter est necessarium, ut irre
ruat illa moraliter necessitans tentatio: neque miranda est illa ignorantia,
quando quidem termini intra quos illa necessitas necessitatis moralis physicæ
clauditur, fixi non sunt; sed ampliores, et arctiores pro varias causarum
secundarum combinationes, et mixtiones, quibus contingit, ut intra dies
plures, et in alia pauciores tentationes vehementes hominem invadant:
atque etiam contingit ut aliquando intra breve tempus nulla admodum impræs
siones animum pulsent, et alliciant, cum tamen aliquando in longiori tempore
non excitenta &c.

Causa autem est Deum sui ministerio, et occasione causarum secundarum, et obiectorum sensibilium in conferendo nobis gratias excitantes ex providentiam ordinariam supernaturalem: ita quidem, ut quando nos vidimus, vel audimus concionatores, sanctos aliorum verba, aut exempla, amicorum mortes, beneficium temporale, imaginem crucifixi, aliorum celestium historias, inferni, aut purgatorii picturas, hisque similia obiecta sensibus nostris patentia, quibus ad honeste operandum incitamur; tunc, inquam, Deus eis naturalibus excitationibus, et motionibus virium liberarum praeve nientibus interimmiscet, inserit que alias supernaturales, quae videlicet conducant, ut opera libera honesta sint etiam salutaria, meritoria nimirum aliquo modo vel impetratoria salutis eternæ. &c.

Quia cogitationes, et affectiones supernaturales nobis datæ per merita Christi, durante gratia ordinaria et communi, si illæ non excedunt mensuram, et intensionem cogitationum et motionum realium, quia nascuntur ab obiectis naturalibus, aut sensibilibus et inclinant ad opera honesta licet non salutaria, vel supernaturalia. Si vero cogitatio sancta, et salutifera, atque motione communi, vel speciali sensibilibus obiectis infusa, excedat intensionem, et vividitatem cogitationum honestæ naturalis, tunc in nobis existentes dicitur gratia specialis, et extraordinaria etiam intra genus auxilii sufficientis &c.

Sine qua gratia speciali, ut theologorum plurimi dentius docent, impossibile moraliter esse diu perseverare in iustitia suscepta, nec non vitare omnia peccata venialia, quæ necessarium physice est

UVA.BHSC

experientia quae nobis, in vita humana, quae merito apud Job dicitur tentatio superterram, saepe enim tentationes ita vehementes, quae proculdubio vincent, et decipient nos nisi illarum vires examenta, seu fallaces dulcedines monstrenti, repellantis quae per aliquam cogitationem honestam, maiorem effectivam, quam postulabant tunc obvia honesta sensibus, aut memoriae naturaliter occurrentia: quae cogitatio est supernaturali pariunt physice opus esse salutare, et quae intentionem supernaturalem cogitationem, aut supra obiectorum exigentiam opus moraliter sit possibile. Vel saltem Deus providentia extraordinaria, seu extrinseca protectioni suae gratia removeat, aut fulciat eas occasiones, quibus tam vehementer tentandi essemus.

Si nona ergo acca-

tioni sit, necessitatem moralem nullam esse, sive in auxiliis, sive intentationibus, quae sit re ipsa, aut possit secundum Dei vaga, sed omnis determinata est in uno seu auxilii seu tentationis individuo, et consistens in necessitate morali omnis certa, et determinata, licet nobis saepe ignorata; eam autem necessitatem satis explicat de C. 3 sect. 5: necessitas vero infallibilitas huius necessitatis moralis consistit partim, atque radicaliter in ipsa exigentia naturali obiectorum, seu honestorum, seu turpium; proximum vero est proximius in voluntate[divina] concedente illis concursum convenientem connaturalem. Cum propter necessitas ~~directe moralis~~[directa] exp.^t succumbendi[moralis] dici debet: usque ex ratione, quae scilicet est necessitas necessitatis, est partim physica, ut potest in natura causae necessaria, seu physice consistens; partim metaphysica, quae in divino decreto generatus insustrabili collocata est. Hac autem assertio facile comprobatur eisdem argumentis quibus sect. 3: necessitatem metaphysicam collectionem finita reiecimus &

Nam praeciser

bene aliquoties Petrum operatum esse requirit esse necessitas moralis peccandi: alioquin multum excusabilis esset ille peccator. Neque male saepe eque potest bene necessitas moralis bene operandi: alioquin parum laudabilis esset Petrus sic honeste operans ut potest ex necessitate, ea quae turpi obediens neque in multitudine finita possibili est aliqua necessitas, quae non sit propria, et determinata alicuius individui

UVA.BHSC

Ut ibidem in 3ª probat. late expendi; et magis statim patebit.
Argues theologi nonsolum
obtentaois gravitate, sed etiam obnimentiam nostram, et difficultate standi
in proposito, asserunt esse impossibile moraliter sine speciali Dei gratia
omnes tentationes vincere. Ergo datur aliqua necessitas proprie vaga ce-
dendi alicui tentationi etiam si nulli determinate necessario cedendum
sit. Distinguo antecedens; tamquam ob causas adaequate diversas, nego:
tamquam ob diversas ejusdem realitatis causas explicationes nostras, concedo.
qui enim diu tentationibus restitit venit ad punctum in quo ex praeteritis
victorijs nonsolum arma, sedetiam materia, et ita loquar, vulnera saepes
refert. Nam cum in unaquaque victoria pugnatum sit cum dolore, et mo-
lestia, idque speciem sui relinquat, successive que auget; in fine seu post
aliqua victoria praelia adeo grande, et vehemente species illa repraesentat
molestiarum, et difficultatum aspectate, ut homo non raro magis determinate
ab illis, quam roborata ab auxilijs ordinarijs, tunc a Deo secundum naturalis ex-
igitationem mensuram infusis &c.
Argues 2.º in nobis est aliqua moralis neces-
sitas honeste operandi per unum ex plurimis auxilijs, sed haec necessitas
est proprie vaga, quippe ea in auxiliorum multitudine, et non in numero i-
gere consistit: hoc enim raro datur, et aliquibus etiam numquam. Ergo tamen al-
tem in auxilijs datur vaga necessitas consentiendi. Distinguo maiorem
necessitas rarior et magis stringens, seu minus necessaria, quam necessitas
peccandi; concedo: aeque necessario vel frecuens, nego. Saepius enim, et
vehementius appetitus sensitivus in sua rapit obiecta, quam rationalis
in ma. rapiatur, maxime in hoc naturae lapsae statu. Ceterum aliquibus etiam
in ordine ad honesta, seu rationalia morales necessitates patimur, ut
constat in amore erga parentes et insignes benefactores, necnon in exer-
citio aliarum virtutum nobis admodum facilium quibus vel ab ipsa na-
tura vel peculiari temperamento valde saepe inclinamur; unde nego
minorem, quia ea necessitas determinate in vigore unius auxilij consistens
experimentis est nota, ut quando ingenti mortis imminentis timore
ad meliora vehementer trahimur &c.
Argues 3.º aliqua major est proba-
bilitas consensus in centum mille auxilijs, aut etiam in tot fidem hominibus,
quam in uno, cui cetera sunt aequalia. Ergo etiam est in illis aut in longe

UVA.BHSC

Maiori numero moralis aliqua certitudo, seu necessitas. Distinguo an-
tecedens, et consequens, si ipsa Vocationum, vel auxiliorum repetitione
generetur aliqua vigentior gratuitas ratio, seu nausea, aut tedium tot
tamque pertinacium resistentiarum, concedo: Si ratio, complacentia,
ac displicentia, nec non reliqua compraeincipia, semper sint paria, nego &c
Neque tanta conformitatis genus intel libe
tatibus, et hominibus invisibile videri debet. L.° q. Vt vulgaris paroemia commo
net, idem inquantum idem, semper est natum facere idem. 2.° q. per scien. media
agnoscuntur millies millia auxilia, aut etiam infinita; sive in uno, sive in
Plurimum hominibus repetita, quae etiam sine ulla morali consentiendi impossi
bilitate dissensum afferunt: q. hoc ipsum in statu absoluto eadem fatalitate
contingere potest: patet vero quia nulla ex illis scientiae mediae transmu
tata in otiariam, eo quod tota auxilia in statu conditionato sibi succede
rent, aut in statu absoluto ipsa succedant: nam scientia media substra
certa conditione, quam assumit, sem omnino sine varietate affirmat: con
ditio autem est duntaxat complexio principiorum non operis immediato
rum, in quibus non continentur resistentiae, vel praeterita, vel mihi ali
ena, sed in meis spectatam praesentem nullum praebentes influxum
Arguet 4.° Impossibilitas, et aliquorum
semper sub una figura appareant, et reagat: ergo etiam impossibilitas sem
per consentiendi tentationibus vel auxiliis. Nego antecedens; nam ea im
possibilitas consultis immediate in deformitate motuum manus ex g.
ludentis et illa deformitas fundatur in varietate positionum ipsius humeri,
et haec varietas in confusione nec intellectus, seu ignorantia ludentis
qui nescit discernere motum, et impulsum huic figurae requisitum
qua confusio vel ignorantia ipsi contritori ludorum, atque ludentium ratio
est penitus est necessaria, debetque speciorum, et aliarum causarum, tunc
occurrentium varietati, quam magis vel minus Deus pro suo beneplacito
illi potius homini quam alteri in hac vel nulla occasione providet,
et applicat, sic scilicet meliorem vel infeliciorem fortunam, alto consilio
distribuendo. Unde sic retorqueo argumentum: Si causa necessaria probabilior
proximo est eadem, idem debet producere effectum. q. si causa libera est.

UVA.BHSC

eadem, idem potest effectus evenire.

Atque si necessitas et aliqui hominum omne modo loquatur est vaga: ergo. nego antecedens, quia tantum est vaga penes nium intellectum, qui nescit determinare in quo homine vigeat necessitas moralis, vel magna loquendi omne inclinatio, quæ vigeat necessarium physice et propter causas exogenas constituendo moralem eam necessitatem physice influentes. Sed hic assertione sequenti altius penetrabit

Sect. 5

An detur aliqua necessitas moralis consequens fundata in metaphysica antecedenti

Succedit 3° et ambit premissum circa necessitatem vagam quandam scilicet tam physicam, quam moralem indubie proximis sectionibus, et assertionibus negavimus, loquentes nimirum de necessitate antecedenti, seu in primi collectionis succursiva finitæ rebus consistente. Nunc autem inquirimus, an possit admitti necessitas vaga moralis omnino consequens consistens videlicet non in auxilium, aut tentationum vigore vago, aut determinato, sed in ipsis humani arbitrij divinis operationibus, atque libertatibus omnino similibus, vel æqualibus valde frequenter tam varietate fungiant Deo illa se aliqua fine providente.

Sit ergo 3ª assertio: in necessitate antecedenti metaphysica collectionis infinitæ auxiliorum fundari potest necessitas vaga velut moralis collectionis finitæ, ratio est quia Deus necessario agnoscit in cumulo omnium auxiliorum etiam æqualium plura seu infinita efficacia et infinita etiam inefficacia, sed præsuppositis illis scientijs mediis divinis, et earum vaga, naturali quæ necessitate tam Deo possibilis ac libera est divinitus, auxiliorum efficacium, et inefficacium distributio annexa quæ ignorat, quamvis omnino gratia sufficientia, seu etc. effectus. 2° in necessitate antecedenti metaphysica fundari potest necessitas vaga

UVA.BHSC

Varietati auxiliorum aequaliter sufficientium, quae regia, seu ab utrute censerantur &c

Infero 1.º contrariae operandi necessitatem proprie moralem non esse, sed tantum quoad nos comprehensivam, nonenim consistit in aliqua ingenti vi et energia morali seu rati fortiter gravianta, sed tantum in communi et vulgari vi efficaci per liberam voluntatis electionem; ita ut voluntas nostra illo praecise non resistat, quia nonvult, non vero quia difficile, vel notabiliter molestum sit reluctari potius igitur dicitur ea consequens necessitas pracisa, et regia metaphysica vi potentiae in divina vocatione fundata &c

Infero 2.º Necessitatem praedictam non esse proprie vagam, quia non consistit in aliquo eventu nobis libero et vago, quid quid enim anobis eligitur determinatum est: neque consistit ea deformitatis necessitas in aliquo decreto volente universaliter, ut pro eius dissimilitate operetur; tale enim decretum repugnaret nobis videtur, ut libertati humanae contrarium, ut similiter diximus de praedeterminatione vaga scilicet media antecedente d. 3 sect. Tum quia divinae sanctitati indecorum videtur saepe culpasum procurationem. Itaque necessitas haec varie operandi, dumtaxat est vaga in nostro intellectu nesciente determinare, quando hic homo difformem operandi modum cum libertatibus aequalibus incipiet, vel instaurabit &c

Infero 3.º difficile omnino esse iudicare, cum in praesenti providentia, ea necessitas existat. Raro quippe contingit, ut interne nostrae dispositiones quibus movemur ad operandum sint longo tempore pares; sed ob necessariam causarum naturalium varietatem, at quae ob multiformia eius aliis hominibus commercia dissimiliter, et inaequaliter animum impellunt quaque certitudo, qua affirmamus Petrum venialiter saltem unum dies peccaturum, non pendet in hoc statu, et providentia praesenti a praedicta necessitate pure consequenti, et per suam mediam a Deo executioni mandata; siquidem satis firmitatis surgit a necessitate morali antecedenti, ipsa quae determinata, quam aliquoties eveniret necessitas physicae &c

ut experientia nostra est, et in seipsis quotidie videmus.

Accedit in probatione eiusdem illationis quod ex Conciliis, et Theologorum doctrina, nemo sine speciali Dei gratia perseverare diu potest in suscepta iustitia, vel diu vitare omnes culpas veniales. Ergo supponenda est in nostra natura aliqua maior debilitas, infirmitas, seu impotentia ad perseverandum, quam ad unum dumtaxat opus salutare, pro quo sufficit, ut possibile reddatur gratia sufficienti, et ut exerceatur gratia efficaci. At maior illa debilitas, et impotentia omnes culpas, seu mortales, seu etiam veniales vitandi, pro qua superanda requiritur maior, seu specialior gratia (sectione antecedenti satis ambitiose explicata) minime consistit in multitudine libertatum omnino aequalium: si enim libertas semper est aequalis, vel neque tentatio crescit, neque gratia auxiliatrix decrescit, nunquam datur maior, aut specialis debilitas ad perseverandum, seu ad vincendas omnes tentationes, quam ad unum, et quodlibet opus salutare. Quod debilitas operandi diu salutariter, et vincendi tentationes, quam in hac providentia docent Conciliorum, et Theologorum dogmata non consistit, aut necessario non fundatur in multitudine tentationum, vel auxiliorum semper aequalium.

Et quia: ea circa varietatem providentiae valde conducit, ut appareat cuiusque liberarum conditio: contingentia scilicet et volubilitas; necnon ut homo cadendo superbiam destruat, et humilitate valde foveatur; surgendo vero gratias Deo agat, atque ubique divinum patrocinium necessarium sibi agnoscens, Divinum adiutorium confitetur, et eiusdem opem continuis orationibus imploret, aliisque pietatis operibus mereatur, ea igitur varietas admittenda est in praesenti rerum constitutione, etiamsi per multum tempus vires nostrae omnino aequales sint. Ad negando suppositum consequentiae: nempe illam virium durationem aequalitatem: unusquisque enim apud se intra unam diem mille et impares impulsus sentit, qui inter se minime conveniunt. Inde videtur ille negari potest, consequens: nam toto eo tempore quo eamdem seu non imparem dispositionem experimur, eodem quoque tempore sine mutatione aut difformi varietate operari solemus, non enim sine nova ratione aut propensione propositum mutamus, quamvis mutare possimus.

Quae propter congruentia illa, quas magnum tantum adumbrantes probant quidem necessario esse illius providentiae, et varietatis possibilitatem, atque ita esse metaphysice necessarium, ut Deus

per ipsa media agnoscent auxilia multa efficacia, et multa inefficacia esse: non ergo probant existentiam prædictæ prudentiæ, et varietati, nisi tunc rerum statu in quo varietas atque multitudo honestarum et turpium operationum non haberet aliud principium et fundamentum quam illam tentationum, aut auxiliorum inæqualitatem, quale procul dubio hic præsens status, nam quæ varietas in operando habet penes ipsam tentationum, et gratiarum frequentem diversitatem satis collocatur.

Quæstio igitur illati omni homini pro statu præsenti est de libello non supponente, atque ita negative resolvenda videtur. Pro alio autem statu in quo non esset necessaria per tam frequens principiorum inconstantia, nihil nisi divinando dicere possumus, nam homo pro suo libito, et eadem facilitate aut difficultate interveniente posset vincere omnes tentationes, et dissentire omnibus inspirationibus, qua duas vel unam vinceret, nisi igitur Deus vellet modo efficacia modo inefficacia cuilibet homini in longo tempore conferre auxilia, tam credibilis foret uniformitas diuturna unius, vel etiam omnium hominum, quam difformitas. Deus autem quamlibet existentis prudentiis exercere posset semper vel difformem, vel conformem, aut etiam pro variis temporibus et subiectis ex utraque mixtam: nihil igitur de illo possibili aut conditionato statu affirmare modo possumus, nisi difformitas ex consequenti multis vicibus opportuna fuerit.

Sect. 6.

Argumenta contra necessitatem metaphysicam vagam efficaciæ collectioni omnium auxiliorum

Post longam de necessitate finitæ collectionis tam physica quam morali digressionem ad nostræ disputationis destinatum redimus scopum. Argumenta autem iam fere omnino præoccupavimus, sed 1^u^ et 2^u^ celebre tale habet; prædicata physica, quæ alicui rei secundum se acceptæ, et non ut coniunctæ cum aliis, neque ut ab aliis separatæ conveniunt, sicut

UVA.BHSC

affirmanti vel neganti de illa in sensu distributivo, sic etiã in collectivo et vago, vel contra, non enim opponi potest. Ex g. vt omnis homo currat, aut currat, et tñ quod aliquis homo vage acceptus, nec curret, nec currat, neque etiã si nullus homo determinate currit fieri potest vt aliquis homo vage curat; Ergo nulla efficacia intrinseca affirmari potest de auxilijs vage vniversalis, quæ dicuntur determinate negati ~

Distinguo antecedens aliqd: et ratæ materiæ concedo, semper vel rãe formæ, nego. Exempla autẽ, quæ in comprobatiõe adversarius afferebat, et eius generis alia, ingentura sunt; siquidem nec rãe vniversali, nec inductione legitima ostenditur consequẽ semper valere a distributivo ad collectivũ in prædicatis cum multitudine, et vnitate præscindentibus, similiter nos in sectione 1.a manifesta exempla adduximus, alia quæ in responsione ad 23 argumentum producemus, quibus regula illa clare reijcitur, et ex-emplorum vigor, per illa nobis de ĩs sectus abunde enervata. Cur propter nego conseqũ: Ratio quæ duximus satis ex dictis colligitur, magna sciliĉt Dei perfectio est sua omnipotẽ invincibilitas, perfecta quæ libertas cum nro arbitrio compossita; propter ea nimium vaga infinitarum efficacium necessitas requiritur: non enim spectat ad divinã vel creatã perfectionem, conceptantia intra se aliquẽ hominem vage vniversalium nonne currere, vel currentem, et omnes homines determinate currere vel currere, sive vt nullus, et aliquis homo curat ~

24.ũ argumentum. Si omnia vel singula determinate auxilia forent intrinsice efficacia infrustrabilia, aut prædeterminantia, certe non esset aliquod vage acceptum extrinsice efficax, seu intrinsece indifferens, et frustrabile. Ergo repugnat vt aliqua vage sint intrinsece efficacia, vel infrustrabilia, et veluti prædeterminantia, si omnia distributive, ac determinate sunt intrinsece indifferentia, et frustrabilia, atque ita extrinsece efficacia ~

Hæc argumenti forma sicut præcedens, et alia quævis adversarius nrũ 23 obijci posset, appositionibus dixerit, iudicijs est emendanda, et ante exempla, atque ratiocinijs destinanda. Exaute nuper ad præcedens argumentum, memoravimus: norma sit, si quælibet creatura, aut durão Petri determinata, esset impossibilis non esset aliqua vage possibilis, et tñ licet

qualibet sit possibili distributive, seu determinate, adhuc aliqua vage, imo infiniti multiplex est impossibilis. Quinimo, si quodlibet ex illum esset moraliter efficax non esset aliquid in sensu vage moraliter indifferens; et tamen 2ª communem attuversionum distinctionem, licet nullum sit moraliter efficax, aliquid vage dicta moraliter efficax, seu moraliter non indifferens. Patet 2^{a} si quolibet continui pars determinata esset indivisibilis, nulla etiam vage esset divisibilis: et tamen secundum vulgarem, et Aristotelicam decontinui compositionem, in 3° qualibet pars determinata est divisibilis, non v^{o} qualibet etiam vage sumpta ...

Nam pro omnibus distinguo Consequens. Repugnat aliqua vage sint intrinsece efficacia, vel infrustrabilia: in sensu absoluto, aut per efficaciam intrinsecam ipsius auxilii, vel alicui ex extrinseci ... et quasi passiva collectioni, Concedo: in statu possibilitatis, vel conditionata, aut per efficaciam intrinsecam sub omnipotentia (qua est actiua, aeterna, et extrinseca auxiliorum collectio, et possibilitas) postulanti vage infinito auxilio conditionalis efficacia ab homine in potentia determinabilis est conditionaliter determinanda, nego. Et quidem aperta est indifferentia, et efficacitatis ... indifferentia, sicut intrinseca, ita determinata est semper: alioquin in nullo casu, quaevis, sive multiplici determinato, ... Nunquam haberemus libertatem at efficacia, et extrinseca semper est ipsi auxilijs, et quae determinata dicitur, ipsa contingens est, quae v^{o} vaga, licet necessaria dicatur, non tollit actibus determinatis libertatem, seu frustrabilitatem: sunt impertransibilitas vaga dicatur in aeternum futurorum non tollit per transibilitatem earum determinatam, atque distributivam, q... scilicet est ipsa Dei aeternitas: similiter q^{o} q^{a} efficacia, et infrustrabilitas vaga solum est divina potestas connectendi, si voluerit, homine, ideo frustrabilitati auxiliorum determinate, etiam percurrenti aeternitatem non opponitur ~

3°. Si daretur illa vaga efficacia necessitatis ... possibile ... ui necessitate, seu Medio honestas actiones praedefiniens. Hinc

argum.° multi sequela recedunt. nec 1.° eam negavimus disp. 3. sect. 4. q.ª praedefinitio ea existens libertati n.ª adversaretur, et a pote non solum infrustrabilis sed etiam immutabilis antecessit. at auxiliorum infinita collectio existere non potest, atque ita neque cum n.ª libertate pugnare: omnipot.ª enim non est potestas collectioni, sed collectio potestatis ipsorum auxiliorum &.

4.° Repugnat necessitas physica, licet vaga, peccandi: q.º etiam bene peccandi. In hoc argum.º nec antecedens est firmum, neque conseq.ª bona. Vt iam ostendo.

Sect. vlt.ª

An tam repugnet hominem aliquem esse irreprobabilem, quam esse irrepraedestinabilem.

Assertio 1.ª Probabilius mihi videtur, omnino repugnare casum in quo aliquis homo vel Angelus aeternaliter praeservati numquam peccaturus atque ita, ut ipse irreprobabilis sit per liberam Dei voluntatem absolute peccatum permittentis. Rao est q.ª aliquem homine ille nullum speciale beneficium susciperet in bona operatione aut in praedestinatione, siquidem licet praedestinaret a Deo libere libertate contradictionis ad non praedestinandum, non tn̄ libertate contrarietatis ad reprobandum: beneficium ergo non speciale, sed commune fuisset. Deinde quia homo ille neque indigeret oratione bene postulantibus divinam protectionem; superflue enim rogaret Deum ne ipsum tentationem induceret. Divinae igitur libertate miserendi atque iustitiae vindicativae exercendi privaretur ab humano arbitrio. Confirmatur q.ª saepe non esset speciale beneficium etiam de facto et in hac providentia auxilium efficax prae inefficaci, nisi interdum tentationum, quae ob causas naturaliter debetur, plures necessarie essent vaga necessitate inefficaces. et illa necessitas negari non moralis hac enim vel supra vincimus, vel determinate, vel nulla est, ipsa igitur est physica, seu metaph.ca

Obijciunt. Deus eo q.ª habet excellentiam peccati

Etiam vage nuncupatam, sed ita ordinem haberet, si ex illius vaga
peccati existentia necessitas. Ergo ea non existit. Ego in hac et similibus
bus necessitatis peccandi impugnationibus non video quid vagae possi[t]
aut debeat. Quippe fatemur nullam esse peccandi necessitatem vagam, id
tantum agnoscendi conditionalita infinita peccata, si ue sint a Deo
libere permittibilia; est autem ea necessitas ipsa divina miserendi et spe
cialiter benefaciendi, atque ita culpas permittendi libertas, quam propterea
Deus odio non habet; at peccata ipsa in statu absoluto non sunt necessaria
quippe non sunt vaga, sed determinata, neque proveniunt ab aliqua propria
causa insuperabili sententiae intrinsece insuperabili, sed ab illa quae
libere superari per totam successione, vel sincathegorematice aeternitate
potest, et culpa nostra est, quod non superetur.

Ratio tertia nulla fit ex
ea necessitate vaga bene operandi conditionalite ad necessitatem vagam
conditionalite peccandi. Itaque minus ratio repugnat casus, in quo homo
semper bene operaturus conditionaliter praenoscatur, quam hypothesis contraria, in qua scilicet homo semper, et ubique turpiter operaturus praesciretur.
Minus igitur repugnantis apparet homo irreprobabilis, seu cui culpa gravis
me et pro arbitrio Dei permitti non posset, quam ut aliqui sit impeccabilis
declinabilis per tentationem aut periculorum victoriam &c.

Ratio discriminis est
in consequentia alia, si homo semper male, aut numquam bene operaturus conditionaliter esset, Deum conditionaliter vinceret, aut Deus ipse vinceret privatus libertate dandi homini victoriam, quam absolute, et
sine ulla Deo ingrata superditione amare, bonum est. At si homo ignorare
rete numquam conditionaliter peccaturus Deum non vinceret, neque contentus
contra eum pugnans, sed potius serviturus, et obediturus videretur, neque Deus
impeditus aut privatus esset libertate agendi aliquid ad quod ipse esse
et nullo facto detestabili appetitione inclinare posset. Quippe parcere peccare, et maxime reprobare supponunt peccata nostra.

Unde, ipsi communiter peccatorum, quorumque permissio, redemptio et poenitentia a primis theologorum

mittendi potest, et præfinitur a Deo ante prævisa absolute peccata, sicut et æterna damnatio: ideo excogitare possumus hypothesim, in qua homo, licet esset irreprobabilis, quia scilicet præcaveret mortalia sub nulla conditione peccaturus; ipse tamen ideo sine medio peccatorum venialium supponeret in Deo libertatem mittendi, et iustitiam vindicativam exercendi, nec non specialiter beneficiendi in distributione auxiliorum efficacium præ inefficacibus. Hæc autem omnia deficerent, si homo numquam venialiter operaturus esset; atque ita si et victor impedestinabilis fieret, hic igitur extrinseca impedestinabilitas cum pluribus titulis, evidentius quoque repugnat, quam extrinseca illa seu stringens reprobabilitas eius saltem hominis, vel Angeli, quem venialiter peccaturum agnoverit. Simpliciter tamen prædicta irreprobabilitas chimærica mihi videtur, quia deficeret divina libertas exercendi magnam illam misericordiam, quæ in remittendis culpis mortalibus consistit, et etiam potestas beneficia eas impediendi, et in 1ª assertione continetur ~

Disp. 5

An electio efficax gloriæ possit esse ante prævisa merita

De electione prædestinatione supra absolutam meritorum voluntatem prioritate tria præcipue disputari solent. 1º, an ea electio præcedere possit. 2º, an quæ cedere contingat. 3º, an præcedere debeat, quæ a nobis sequenti deciduntur.

Sect. 1

Aliqua supponuntur ~

Suppono 1º nullam externam electionem executibilem ante præcognita absolute merita, sed potius omnino necesse est post illorum scientiam mediam, ut disp. 3 late probavi. Quæ propter nomine prævisorum meritorum non quidem

UVA BHSC

simplicem intelligentiam neque scientiam conditionalem, aut mediam, sed absolutam, si praesumamus: haec sibi sola vel per excellentiam, vel proprie vocati visionis addito visionis et praescientiae: visio quidem, quae est intuitiva, seu cognitio rei simpliciter existentis, aut etiam praesentis ipsi cognitioni saltem in instanti seu duratione, seu tempore: praescientia autem, quae licet causalitate non tamen praecedat quam sequitur merita, qua intuetur, praecedit tamen aeternitate, ab aeterno nempe conspiciendo merita in tempore existentia ~

Suppono 2.º nomine electionis, aut praedestinationis modo significari efficacem eam voluntatem, qua 1.º decrevit Deus conferre adulto gloriam ut meritorum praemium: adulto enim in hac providentia non nisi ut coronas seu meritis praemium praemium vitae conferet aeternae. Caeterum eadem quaestionis resolutio tam in hac, quam in sequentibus disputationibus parvulorum electioni applicari potest; nam quod in nobis est finalis perseverantia, est in illis mori in gratia per baptismum seu fluminis, seu sanguinis. &c.

Suppono 3.º praecedentiam electionis duplicem intelligi posse positivam et negativam. positiva est illa; qua decretum seu electio gloriae influit, vel movet in decretum, atque etiam in visionem meritorum, et perseverantiae finalis, adeo quidem ut Deus prius vellet efficaciter coronam Petro, et ex hoc decreto moveatur ad aliud determinans merita atque in quantum tendat ad meritorum singularium visionem. Negativa est illa, qua gloriae decretum, licet prius non sit, posterius tamen non est decreto efficaciter volente merita in singulari visu pato: atque propterea neque caret ex meritorum visione seu singulari, seu universali. Itaque praecedentia negativa praestat, ut Deus non ideo eligat ad gloriam quia supponuntur, antecedenter absque absoluto merita, sed eligendo ad gloriam absque alio, vel posteriori, vel distincto meritorum absoluto decreto facit seu determinat, ut emanent causae, quae non supponebantur, meritorum extrinsece efficaces, et ex antecedenti vero conditionali omnino infallibiles, ut decretum concursus praeparativum, et gratiae auxiliatrix intrinsece indifferens. Unde ideo realiter existunt merita praedestinati, si electio eorum visionem negative praecedat, quia ipse eligitur ad gloriam

cuę proptę ordini dignitatis, vel alternatiue nec, ideo decernunt ex praeuidentia meritorum quos decreuit coronare; sicut enim dicitur prima dignitas, et rationę amandi media, etiamsi vno amentur affectu: ad hunc laxe ab actibus meis separatę dicimus ideo Deum videre effectus quos prius decreuit, et non econtra; sicut vt disp. 2. sect. notauimus, volitio diuina efficax et securi visionis eiusdem volitionis, et obiecti efficaciter voliti, nequeunt realiter distinguantur. Vnde electio gloriae ratione requirit positiue omnium etiam indeterminatam, seu vagam meritorum visionem cum qua sciat omnino beatificatum, antecedere &c.

Suppono 4.° totam quaestionem praecedentiam esse istarum disputationum obiectum, quamuis praecipue PP. et Theologorum scopo negatiue prioritatis examen sufficiebat, hoc nimirum illi controuertunt. An vitae aeternae electio supponat vel non supponat merita, et meram perseuerantiam finalem: siue an electio illa habeat vel non habeat causam in nobis, scilicet merentibus, et perseuerantibus per opera salutaria, quae per gratiam diuinam illustrantem efficiantur vitae aeternae meritoria.

Sect. 2.

Electio efficax gloriae potest esse ante praeuisa merita

Haec est constans omnium thomistarum et scotistarum, quae etiam in nostra schola longe communior fecere Doctor eximius lib. 1 de Praedestinatione cap. 3, et in opusculis lib. 3 de auxiliis cap. 15. P. Molina q. 23 art. 4. disp. 1 membro 6. et clarius membro 11 conclus. 6. Montoya a disp. 6 vsque ad 12 Jannerus disp. 3 q. 5 dubit. 3 et 4. Faurtus quaest. 23 art. 2° dubitatio 3.ª et apud ipsos alij innumeri &c.

Ratio huius probatio est, omnis voluntas potest efficaciter amare finem licet media non supponantur, aut pariter videantur absolute existentia, si ergo tam constituta sint in arbitrio, et dominio eiusdem voluntatis, scilicet non supponantur absolute existentia mediante

quenta, nempe auxilia efficacia, vel merita adiutaria, ad finis nri seu Coronæ consequutione, illa Dri sunt constituta in arbitrio voluntatis diuinæ ratione scie mediæ, ea auxilia, et merita infallibiliter sua futuritione
[illegible] representantis. Ergo licet merita coronæ æternæ non supponantur abso-
lute in sua temporis existentia; voluntas diuina potest efficaciter amare
ipsam coronam, seu finem. Consequentia est euidens: maior. pene nota, et
humanis, diuinis que exemplis comprobata. Minor non minus certa
quam ipsa Nra Medio ab aduersariis etiam suggesta ~

2a probatio

Reijcit præcipuum aduersariorum fundamentum, petitum scilicet ab hu-
manæ libertatis detrimento; nam licet illud efficacissimum, et euidens sit
contra omnes scie mediæ aduersarios, quia nimirum electione coronæ præce-
dente, tempore futurorum, quam [illegible] libertas sine scientia media
[illegible] perirent: secus vero res se habet, ubi ea supponitur Nro, aliam
ostendo. Ubi omnia principia proxima, et requisita operandi sunt
indifferentia, requirit non esse proxima, et requisita libertas, seu indifferen-
tia. Sed quamuis coronæ electio, sit ante præuisa merita, vel non [illegible] post
ipsorum præuisionem, omnia principia proxima, et requisita operandi per
seuerantiam finalem sunt indifferentia, si ipsa prædestinatio non determinat
nec ponat alia principia proxima, et requisita, nisi illa quæ per scientiam me-
diam vere præuenit esse in differentia ex propria natura, et efficacia
ex libero nræ voluntatis [illegible]. Go licet prædestinatio, seu electio illa
sit ante meritorum præuisionem, vel post illam non est, data libertas in
nobis, si prædestinatio sequatur scientiam mediam, conditionem que eius exequatur,
aut purificet, sequentia est legitima. Maior omnibus, et pene nota. Mi-
nor constat, quia prædestinatio non dedit principium proximum, nec requi-
situm nri conuersum, sed tantum remotum, et irrequisitum, [illegible] e-
abundans, ut omnibus sit manifestum ~

Respondent aliqui RR

simul que nobis objiciunt, decretum cum humana voluntate concur-
rens non fore immediate liberum, si ipsum præcedat electio coronæ
efficax, abjecta intrinsece [illegible] a decreto ni supponente tali electione

Agebat immediate libere, quod decretum illud omnino et concursus praeparatorium, quod immediate, et requisitum nostri concursus principij est, contrahit intrinsecam connexionem cum electione, seu praedestinatione, quam prius supponit et propter quam incapax est, si coniungatur cum divino, seu nos per concomitantia finali. Destruit igitur praedestinatio illa praecedens nostram dicentiendi libertatem: ac agnitione sit atque radicaliter, secundo, ut unum principium proximum non sit indifferens vel prius coniungibile etiam cum divino. Quae licet ea opinio distinguendo per se, et essentialiter actum immediate liberum a libero remoto, seu proxime necessario etiam indivinis decretis modo vera, seu opertune, seu imperatione, quod oppositum et loqui communiorum supponatur: eadem praesenti difficultati non quadrat, nisi per rationem aptam verisimiliter potest. Nam decretum concursus praeparatorium immediate liberum est, sive praecedat, sive non praecedat coronae electio, quod praecedentia electionis praedestinativa non immutat principia concursus nostri immediata, sibi antecedenti: nam coronae electio, vel est vaga saltem in ordine ad media, auxilia, et cooperationis opera: vel est omnino determinata. Si vaga: quod relinquit immediatam, et intrinsecam libertatem in decreto, cui insuper auxilij, et concursus determinati, quamvis enim imperium efficax omnino determinatum a non nullis credatur destruere, seu impedire, sed imperati, et intrinsecam actus imperati (ut actum extrinseca immediatam) libertatem, nullus tamen sensu dicit, imperium vagum praevenire libertatem actus imperati immediatam, sive ea intrinseca, sive extrinseca, et contingens sit etc.

Si autem coronae electio determinata, seu determinatrix etiam circa media fuerit, iam non variatur se ratio concurrentis nostrum, nisi positive, seu per modum principij influentis et operae determinantis praecederet illud decretum, ut adversarij credunt, et praecedentia non debet esse positiva, sed sufficit negativa, ut saltem praemia supposita, concurrentia dicta potest in electionis ad coronam praedestinantis, ut et efficacia infallibili non quidem praedeterminativa, et praemotiva decreti, auxiliorum, et concursus fi[illegible], sed ut pure determinatrice, qua se habeat in intellectioni superabundantis, quae Deus gerit, et quasi producit decretum illud, auxilia conferens, et concursus praeparans, atque ita potius quidam actionis modus, quam actio est, constituit quod fallitur directionem, seu antecedentia, scientia media, nec non efficacem nostri operis praefinitionem, ut latius in concordia expendebam disp. 12. 13. et 14. Iam autem, in nobis, et ubique alia, licet ipsa requisita sit (qualis non est praedestinatio respectu decreti insufficientis), quae praeducitur vel determinata amica, minime destruit, illius proximam libertatem etc.

Sectio 3a

Argumenta contraria

Disputant contra nos P. Vazquez disp. 89. P. Lessius in suo opusculo de Praedestinatione. Henric. disp. 23. Arrubal disp. 15. Vecanus cap. 14 et Monetus disp. 4. Ubaldus disp. 41. Martinon disp. 19. Alarcon disp. 2. Suarez lib. 6. de Concurdia cap. 20 et alij R.R. passe allegantes Alensem, Bonaventuram, Albertum, Anselmum, Ocam, et alios antiquos, quos nulli ex ijsce nobis applicat eruditissimus Scholius citatus &c.

Arg. 1. igitur argum. 3. sumitur a libertati nostrae destructione: nimirum, Praedestinatio illa antecedens est suppositio, et necessitas antecedens nostrae perseverantia: sed omnis suppositio antecedens est contraria nostrae libertati. ergo. Obsolet satis refutata est supra proxime. Confirmat. distinguo maiorem: necessitas antecedens, secundum quid, sive est quid remotum, et minime ad perseverantiam requisitum, dicto: simpliciter, sive est quid proximum, aut requisitum, nego. Aliter ex distinguo: necessitas antecedens perseverantiam nostram, ut conditionale futuram, nego: ut absolute futuram subdistinguo, prout vel ex necessitate, et exigentia perseverantiae, aut illius principiorum: nego; per accidens, et sine ulla, vel terminis vel principiorum exigentia, concedo. Tandem eamdem propositionem distinguo. Necessitas antecedens, et simul consequens (et quidem maior quam antecedens) et evitabilis ambobus, concedo: prius antecedens, nec inevitabilis ambobus nego. qui plura velit videat in Concordia disp. 11 sect. 2. et disp. 12 sect. 4.

Arg. 3. Gloria et corona neque non esse meritorum premium: sed revera est premium, si non decenter ex praevisis meritis. ergo gloria et corona nequit decerni nisi ex praevisis meritis. Probatur minor: meritis non acquirimus id quod ante merita non erat determinatum. Confirmatur voluntas dandi coronam est remuneratiua: sed voluntas dandi coronam ante praevisa merita non est remunerativa: ea enim non supponit adhuc merita, nisi possibilia et conditionata

quæ certe remuneratione aut corona digna non sunt, quo voluntas dandi corona non est ante præuisa merita &c.

Ad argumentum 2.^m distinguo maiorem: vt executioni mandata, siue Dexulius concedo; vt primo intenta: nego: distinguo Minorem: si non decernenda ex præuisis meritis, sed decreto nego: si ex forte illud dato: concedo: Item probatio falsam propositionem continet: nam quod ante merita determinatum erat, post merita habenda acquirimus tamquam meritorum præmium, vt est manifestum exemplo Regis intendentis subditum præmijs nobilitare, atque illo præstantiam armorum expugnationem commendantis, vt existant merita quibus premium conferat, præmium ad quod priori decreto electus fuerat ille subditus, quando non dum fuerant pugnæ merita præuisa &c.

Ad confirmationem distinguo maiorem: est remuneratiua actiue, seu intendens remunerationem ex meritis habendam, concedo: passiue, seu voluntas ex meritis habita, nego: neque dissimilis, licet obscurior, videtur vulgaris illa distinctio; est remuneratiua terminatiue, seu obiectiue, concedo: formaliter, aut subiectiue, nego: non enim voluntas illa, quæ merita antecedit remunerat merita vt sunt præexistentia, sed terminatur ad obiectum, quod est vera meritorum absolute præexistentium remuneratio et corona &c.

B 3. Nulla voluntas conferendi præmium est omnino indebita, et liberalis, ideoque a Deo tamquam auctore indebite meritorum coronam expectamus, sed omnis voluntas non præsupponens absolute merita est omnino indebita, et liberalis, ergo nulla voluntas conferendi præmium est non præsupponens absolute merita &c.

Hoc argumentum eamdem cum præcedenti habet solutionem; formaliter, seu passiue nego: obiectiue, seu actiue, concedo: habet enim, et agit obiectum quod est ipsis meritis debitum, licet ipsa voluntas diuina in se, et in se debita, et liberalis omnino sit, vt pote non nascens ex meritis, sed ostendens merita coronare. Distinguo minorem, indebita, et liberalis, in se, seu formaliter, concedo: in suo obiecto, aut termino: nego. Atque autem hoc explicata tum Regis exemplo ad secundum argumentum producto, tum exemplo vulgari mercatoris

intendenti vendere merces, ante oblatum, vel premium pretii, quod datur ex illa intentione, qua minime debita, sed gratiosa est, movetur ad procurandum, et exequendum meritum emptoris, et oblato premio quaerit teneri tradere merces, atque ita haec tradendi merces exequutio, et postea voluntas iam non liberalis, sed iustitia vere debita est.

43 Decreta divina non possunt habere inter se alium ordinem, nisi illum, quem servant ipsa in re obiecta. Sed obiectum decreti eligentii coronam requirit esse ante obiectum decreti eligentii merita: non enim corona physice influit in merita, nam quo decretum coronae electionem requirit esse ante meritorum electionem, et sic.

Nego maiorem, cuius falsitas manifesta est: tum quia alioquin Deus nullum medium posset amare propter aliquem finem, nisi in tempore prius executioni mandaretur finis quam ipsum medium: quo nihil absurdius excogitari potest, siquidem finis, et tempore solet media subsequi, et in illorum existentiam, qua ipse acquiritur, nullam physicam causalitatem exercet. Tum quia auxilium non propter consensum datur, sed consensus propter auxilium, siquidem illud habet ordinem prioritatis naturae supra illum. alias impugnationes dedimus disp. 12 de voluntate Dei sect. 3ª.

Denique transeat maior, de qua discurrimus, si ea tantum de prioritate positiva fiat sermo: nam licet ipsam etiam possibilem esse credamus; nostro tamen disputationis scopo sufficit negativa prioritas, qua dicitur praemium aeternum non intendi, ante post merita praedefinita, aut praevisa: et ista quidem antecedentia argumenti falso nititur reiecta, quae solutis; siquidem gloria a meritis nisi physice non causatur.

Disp. 6.

An praedestinatorum electio possit esse in Deo possit esse in Deo post absoluta ipsorum merita

UVA.BHSC

A possibilitate electionis merito praecedentis ad possibilitatem electionis merita
subsequentis; nempe ad 3um punctum saltemus, atque opportuna doctri
nae methodo inquirimus: An gloria nostra possint esse merces, dignitas, impetratio,
seu causa meritoria primi aeterni decreti efficacis ad coronam eligentis et
ita, an haec electio possit esse posterior posterioritate meriti, ut absolute existen
tibus etiamsi nunc meritorum existentia, aut vice versa posterior prior illa
coronae electione. Quod autem de facto contingat in questione optima exa
minandum est.

Sect. 2a.

Intentio eligens ad coronam potest meritis nostris acquiri, seu posterior esse

Hac affirmativa assertione titulo disputationis respondemus, dicimus quo-
que Deum dare nobis auxilia perseverantiae finalis efficacia, et quamvis
nec ante auxiliorum decretum, neque post eorumdem decreto quidquam (ef
ficacis saltem) circa gloriam conferendam statuerit, potest ipse alio et
posteriori decreto propter perseverantiam in gratia nobis liberam ab aeterno prae
definitam, et praevisam, atque in tempore existentem, eligere gloriae coronam
voluntate Dei remunerante, sequente, et supponente nostra merita finalia.
Istam assertionem sic explicatam defendunt in primis
Vazquez et alii theologi disp. 8 sect. 3a pro impossibilitate electionis merita
praecedentis citati. Deinde etiam illi, qui utrumque ordinem possibilitatem
concedentes, amplectuntur in providentia actualem posterioritatem, et esturam
electionis ex meritis nostris defendunt, ut Petavius, et alii disp. sequenti re
ferendi. De aliis vero nostris theologis, qui seu possibilem, seu praesentem etiam
electionis coronativae antecedentiam affirmant (disp. 5 sect. 1 allegati)
nihil in universum certe affirmari potest, quod licet hanc nostram conclusionem
vel supponere, vel docere debeant, ut libertatem nostram et doctrinam conse
quenter tueantur, maxime qui nec absolutas operationum antecedentes praedefi
nitiones etiam a sua maiori regulatas tamquam requisitas admittunt,
ut P. Suarez et alii: et aliqui modo obscure loquuntur, modo nihil di
cunt: alii vero dum possibilem electionis coronae prioritatem totis viribus
probare conantur, tot argumentis aliquando disputant, ut omnino necessariam
seu debitam, et metaphysice requisitam prioritatem illam minime desiderare videantur

UVA.BHSC

Jam ostenditur primum fundamentum sit a libertate petitum.
Omnis qui habet libertatem consequendi salutem æternam, habet omnia, aut
saltem libere habere potest omnia requisita ad salutem illam consequendam.
Sed Judas ex q.a habuit libertatem consequendi salutem æternam, q.o habuit
vel saltem habere libere potuit omnia requisita ad salutem æternam conse-
quendam. Discursus in modo Darij legitimam formam habet. Minor est
veritas catholica. Maior est per se nota, nam propositio illa sine requisitis
operandi, aut consequendi, nemo operatur aut sequitur est veritatis necessariæ
nulla quidem potestate falsificabilis, et ex ratione omnium requisitorum prorsus
ditæ evidenter confirmabilis, exemplis quæ alarum, scalæ, et similibus alijs prom-
pte comprobanda, ut in disputatione notavi disp. 3.a sect. 4. § Quod posterior
et pro maiori evidentia legat sect. 2. maxime a § Sextum inde. et Ratio
eiusdem a priori sit q.a nulla est etiam antecedens potestas, quæ possit abundare
essentialiter indiminuibilia, ut consequutionem effectus, seu finis ab existen-
tia conditionis, seu causa omnino requisitæ. Nulla etiam est libertas ante-
cedens, quæ possit componere essentialiter incompossibilia, ut existentiam, seu
consequutionem alicuius effectus, seu finis cum carentia causæ essentialiter
necessariæ pro illo fine consequendo, nempe Nulla est potestas, aut libertas
faciendi chymeras, alioquin illæ non quidem impossibiles, sed simpliciter pos-
sibiles essent. ~

Jam progrediatur sic noster discursus: Sed Judas nec habuit
efficacem coronæ electionem ante merita, neque libere eam prius electionem
habere seu adipisci potuit; alioquin efficax, et divinum illius coronæ
propositum jam non ante merita, seu meritorum causa esset, (ut praetereo)
sed post merita ex meritis nascens, et per illa impetratum, quod evidenter
pugnat cum proposito decreti, seu electionis antecedentis conceptu, et defi-
nitione. ergo electio antecedens merita, seu quæ meritorum causa sit, non
est coronæ consequendæ requisita. potest igitur intentio coronæ electiva me-
ritis nostris acquiri, et ipsis posterior esse. ~

Recurrunt Thomistæ, et aliqui Scholæ
ad vulgatum sensum compositum, et divisum asserentes Judam habuisse om-
nia requisita ad salutem consequendam in sensu diviso reprobationis.

UVA.BHSC

negatiua, seu impraedestinationi antecedenti, seu (quod idem valet) negationi et carentiae electionis merita praecedenti, licet non habuerit omnia requisita ut consequenda salutem in sensu opposito eiusdem reprobationis seu carentiae praedestinationis, atque ita, inquiunt, Judas, et omnes reprobi habuerunt omnia requisita, quae ad libertatem perseuerandi, et salutem consequendi sufficientia sunt &c.

Caeterum hanc eius remotam conditionalem, imaginariam, atque neque ab ipsis Caluinistis negatam libertatem; nondum satis ostendimus in Concordia disp. 4 sect. 5. et disp. 5. sect. 2: sed etiam argumentum ambo nuper factum perspicue confirmat; cui certe praedicta solutio neque in materia neque in forma aptari potest: est enim vitiosus circulus, et aperta terminorum implicatio. quippe. Nemo libere operari potest perseuerantiam in sensu diuiso quem non habet, nec libere consequi potest; sed Judas ex adversariis nec habuit sensum diuisum praedestinationis antecedentis, seu reprobationis negatiuae, neque sua libertate illum sensum acquirere potuit; ergo Judas in eo sensu et explicatione non potuit libere operari perseuerantiam, qui syllogismus iterum clare confirmatur exemplo Dei, qui scilicet non aliter potuit libere dare Judae perseuerantiam, et salutem in sensu diuiso illius impraedestinationis, seu non electionis antecedentis, nisi quatenus sensum diuisum, quem propria libertate non fecit, facere libere potuit, ut fide et euidentia certum est &c.

Quamuis eadem arguendi arte sibi construxero, sit illa sensuum, ~~[illegible]~~ distinctio, numquam libertati inimica esse monstrare; Hinc: Nemo potest libertate antecedenti operari, nisi in sensu composito eorum, quae ipsi sine illius libertate coexistunt: nemo enim libere potest facere de illis sensum diuisum, absque tantum potest facere sensum compositum seu compositionemque operationis suae cum ipsis, ut patet etiam in nostra libertate; in praesentia caeli, impura terrae Adami, in praedestinatione D. Petri, et in quibusque aliis extra, et vel ante libertatem nostram, seu libertatis usum, existentibus, cum illis enim necessario componimus omnem nostram operationem, sed Judas, et quiuis reprobus ex 3o sententia non potuit libertate antecedenti operari perseuerantiam in sensu composito reprobationis, seu impraedestinationis negatiuae, ergo eam ... Judas non potuit libertate antecedenti operari perseuerantiam: et in summa Judas neque diuidere a potuit illam impraedestinationem neque ipsi resistendo componere cum illa perseuerantiam. Quia ergo

UVA.BHSC

infelix reprobus fieri potest, aut qui servabit, quando neq. sermo divinus, neque compositus ab ipso fieri potest? Satius igitur erit nobiscum asserere, Judam etiam in sensu composito illius impraedestinationis perseverare potuisse, atq. ideo oppositam praedilectionem salutis et perseverantiae requisitam non esse.

Sect. 25ª

Alia rejicitur solutio. Ubi an trinitas requiratur ex parte solius perfectionis Dei.

Praetermissa praeg. et impugnata Thomisticam responsione, aliqui nostrates per similem nobis fundamentum currere videntur, affirmantes tam coronae praeelectionem non esse requisitam ex parte perseverantiae operandae aut gloriae conferendae, sed tantum ex parte perfectionis addiuvantis providentiae spectantis; cui enim Deus primi amantissimum quam multas, aut saltem non pessimas. Unde inquiunt, quilibet reprobus habet libertatem perseverandi, nempe quam habet sufficientiam ab ipso determinabilem ad poenitentiam finalem, quamvis non habeat alia requisita, quae non ad ipsam poenitentiam, vel ad suas causas immediatas, sed ad divinam praedestinandi excellentiam necessaria sunt: sicut etiam reprobus non habet sibi coexistentes scientiam mediam, scientiam absolutam, et praedefinitionem aut aeternam complacentiam sue poenitentiae, et tamen vivam poenitendi libertatem habet, cum nemo propter poenitentiam, et eius causis requisita.

Haec tamen solutio ...
...guina, et falsa mihi videtur: importunitatem ostendunt ipsa scientiae datae visionis, et praedefinitionis exempla, quippe si Judas non habuisset sufficientiam acquirendi, vel determinandi scientiam mediam, divinam visionem, et praedefinitionem requisitam perseverantiae, ipse nullam habuisset perseverandi libertatem, ut ex dup. 3 cum adversariis suppono. At Judas nulla

habuit sufficientiam, aut libertatem acquirendi, seu determinandi sibi prae
electionem coronae, ut potest praecedentem, et conantes merita, quibus acqui
rere posset eam prae electione. Ideo quamvis ea praedestinatio dicatur duntaxat requi
sita ex parte Dei et non ut causa, neque ex parte effectus; Iudas tamen eo modo
non praeelectus, nullam habuit libertatem finaliter perseverandi, et salutem con
sequendi; illa ergo requisitorum distinctio non arguit voluntatis ingratitudinem.

Falsitatem ergo doctrinae et applicationis ostendunt ea
dem exempla: Nam scientia media, vera absoluta, et praedefinitio, nec non etiam
complacentia ideo non requiruntur ex parte causae et effectus, sed tantum
ex parte Dei ut perfectionibus sapiendi, et volendi, ultra causandi effectum abun
dantis, quia Iudas etiam si non perseveraverit, neque sit praecognitus, praemini
et praedefinitus, ut perseveraturus, habuit tamen sufficientiam, atque ita omne men
tem requisitum tam creatum, quam increatum (nempe gratiam, et omnipotentiae decreto
generali praeparatam) ad perseverandum si vellet, et consequenter etiam ad
terminandam, et obiective determinandam scientiam mediam, et absolutam, necnon
praedefinitionem, aut quamlibet requisitam volitionem cum perseverantia, et scientiam ab
solutam connexam, ita quidem ut tantum defuerit ipsum Iudae velle, neque ad
velle, quod quidem ipsi idem velle defuit. At ex adversario Iudas
volendo, aut voluntate sua non poterat acquirere, et determinare primam etiam
ni praemiis electionem, resultat istam debitam aut potentiam meritis sit, quod praemia illas
et antecedens coronae electio non solum ex parte Dei, ut perfectionem prae
valoris, sed etiam ut causae concurrentis, necnon ex parte effectus, gloria scilicet
productae, requisita est ad perseverantiam, et coronam.

Itaque duplex est requisi
torum genus; alterum adaequate acquiribile, alterum inacquiribile.
Primum potest requiri, ex parte Dei, ut perfectio sapientis et providentis, quin re
quiratur ex parte ipsius, ut causa, seu ut omnipotentiae et voluntatis sufficien
ti concurrentis, vel efficaciter concurrentis: atque ita neque requiritur ex parte
causae creatae completae per divini concursus praeparatam et sufficientiam a nobis
determinabilem: neque tandem requiritur ex parte effectus producti: huic enim
sufficit concursum plene possibilem. Secundum genus, si requiritur aliquo modo ex
parte Dei, etiam ex parte ipsius causae, tam creatae, quam increatae, et consequenter
ex parte effectus, a quo scilicet non acquiritur vel ponitur sed potius supponitur, atque ita
inter causas numeratur.

Sed atque Seriatas personarum, et decretorum
aeternitas acquiruntur ex parte Dei, ut ... genus ad effectum causae in ...

UVA.BHSC

et perfectionis: creaturis omni producendis sufficiebat Deus unus et omni potens necnon decretum in tempore cum creaturis existens at nec Trinitas, nec decretorum saltem generalium aeternitas aeternitas ambo acquiri, vel determinari per opera nostra poterunt. Ergo quamvis antecedens corona electio non sit ambobus ac quibibus potest tamen esse ex parte solius Dei requisita.

Hac tamen sex argumentatio seu responsio inprimis humanam praesumtandi, et coronandi libertatem, non ostendit, sed agere docent. Quia rennere sine aeternitate decreti generalis homo non habet libertatem operandi, neque eam habere potest sine generans Trinitate, quamvis aeternitas, et Trinitas dicantur requiri ex parte solius. Ergo si multis homo sine antecedenti sua corona divina electione libertatem non habet licet ea ex parte solius Dei asseratur requisita. Exempla ergo Trinitatis, aeternitatis et similia nostra, et non adversariis prosunt.

Deinde circa vulgarem illam ex parte Dei solius, et ex parte causae vel effectus requisitorum differentiam, sit nostra confirmatio quae auctoris. Trinitas, decretorum aeternitas, et alia eiusmodi requisita ex parte causae et effectus, et non solum ex parte aliqua vel abundanti perfectionis divinae, requirentur. Unde praedicta distinctio praecisionibus, et imaginationibus nostris accomodari potest; realitatibus autem, et reijs dependentijs non potest, Nam quae pure logica et non physica est, et nihil duntaxat ternis praecisiono aut logico non semel illa Trinitatis, et aeternitatis exempla ambobus nuncupata sunt; intelligi quae similiter proponunt Victoria, Suarez, Vazquez et alij, qui nobis specie tenus diversantur &c.

Praeterea multa eruditionum praebet circa Trinitatis requisita P. Montoia disp. 109 de Trinitate; illamque non leviter admonet Scriptura ad psalmos 32 ibi, Verbo Domini caeli firmati sunt, et spiritu oris eius omnis virtus eorum: ubi PP. constanter de Verbo divino, et Spiritu Sancto omni caelorum, et omnium effectrice, necnon Trinitatis causalitatem commentantur: et plerumque cum eadem sacra pagina saepe appellant brachium, manum et digitum Dei: nominatim etiam de Verbo dumtaxat Joannes 1° omnia per ipsum facta sunt, non ipsum persona divina se habent

UVA.BHSC

quasi peraccidens, et concomitanter circa creaturarum productionem.

Deinde ratio secundo. Deus intra propriam essentiam intelligendo et volendo habet fecunditatem ad intra, imo etiam ad omnium, et vere, 13 dup 6 de Trinitate omnibus comprobatum, habet nihil prae decernere, et facere nisi praesuppositus ordine causalitatis divinis generationis quae inquantum causa cuiuslibet creaturae nuerat et fecundus et Trinus, atque similiter etiam aeterne decernens. Et explico illum discursum; Causa creata et effectus ex parte eius non sunt indeficientes, et ut pendeant ab ipso, vel ab illo, Deo, imo praesenti essentiali et unice intrinsece annectuntur. Sed Deus in sua essentia habet esse fecundum in personis Trinum, et nihil nisi aeterne decernere non minus quam quorum substantialiter aeternum, infinitum, et ens a se esse: quae causa creata, et effectus etiam ex parte sui habent, seu requirunt, ut Deus sit fecundus Trinus, et aeternus ipsorum decretis.

Dices quod Angelus naturaliter comprehendens lapidem vel hominem naturaliter etiam et evidenter, licet abstractiva quantitate, agnosceret Trinitatem. Nego sequelam. 1° quia Angelus non adeo creaturam sive metaphysice comprehendit creaturam sibi inferiorem, et omnes eius terminos penetret; non enim agnoscit omnia possibilia, alioquin in nihilo errare posset et nihil ignoraret ex propria natura: neque agnoscit ipse unionem beatam hominis possibilem saltem illo, qua ad Trinitatem ex parte spectat, et in Trinitate perse terminatur ex parte obiecti, et medius, tunc et homo Deum Trinum videt, tunc vel radicaliter, seu obiectaliter Deum Trinum potens videre. 2° quia nullus intellectus positivus in creatura agnoscere naturaliter esse habens difficultatem supra lumen naturale superiorem. qualis est comparatio omnis creati intellectus et eius identificatio cum Tribus, vel ut Trina. Unde Angelus videns naturaliter hominem, et illius ad Deum relationem, necessario scilicet praescindit a relatione eiusdem hominis ad Deum ut Trinum.

Sect. 3

De 2.a eiusdem possibilitatis fundam.ta

2.m fundamentum sit. Deus ante praevisum peccatum positive non reprobat, aut saltem reprobare non debet, et contra aliquos Thomistas tenet communius, eaque dignissima Deo innuicendo in anobis dup. 8 probanda quaequidem vera praecipue est si reprobatio illa inmutabilis etiam dicatur; sed Deus non

UVA.BHSC

posset positiuè reprobare, nisi ante præuisa peccata, sicut non posset prædestinare, nisi ante præuisa merita. g.º Deus potest ad æternam eligere post merita præuisa. Minorem explico 1.º q. sæpe notaui aggregatum duorum decretorum connexum cum aliquo effectu amabili constituit verum decretum amans efficaciter illum effectum. Ut patet suppositis in diuinam. Est necessaria subst.^{tia} formam perfectissimam amandi omne amabile. At duo sunt decreta positiua, antecedentia, et ineuitabilia; nempe voluntas prædigendi ante præuisa merita et volitio conditionalis infligendi pœnam æternam; quæ decreta constituunt aggregatum antecedens, et ineuitabile connexum cum pœna positiuâ æterna Iudæ existens in Deo ante illius peccata; si repugnat est Deus in sensu composito illorum decretorum Iudam perseuerantem faciat, et eligat ad Coronam. g.º Deus n.º posset, nisi ante præuisa peccata reprobare positiuè.

Explico 2. Deus voluntarie et ante omnem nostram culpam, atque omnino ineuitabiliter voluit comminationem nostram aut omnium præ electionis cum decreto comminandi pœnam æternam. g.º voluit illam comminationem; et quidem cum ipsam fecerit nulla ratio quare illam positiuè non voluerit, cum ea velle potuerit. At velle illorum decretorum comminationem antecedentem et ineuitabilem ambis est positiuè et ineuitabiliter prædefinire ipsam pœnam: sicut velle efficaciter conditionem euitabilem, sola media, et decreti esse indifferentis est prædefinire euitabiliter speciem nostri amabilem. Et quidem licet aliquis vi hujus argumenti fugiat, renuant appellare reprobationem positiuam illum amorem comminationis ineuitabilis decretorum: ipse tamen negare debetum reprobationis positiuæ, antecedentis, et ineuitabilis nomen admitteret, nempe voluntatem aliquam positiuam ambis ineuitabilem, culpas antecedentem, causantem, aut procurantem.

Bº Fundam.^{tum} At quidquid habet bonitatem amabilem in se, et independenter a conducentia, et consequutione alterius finis sicut est amabile per se, et alio fine non amato, sicut est amabile ante illum finem. Id autem videtur manifestum, tum ob rationem bonitatis per se et finalis qualem quidem sancta nostra opera habent independenter

seu praeveniendo ab utilitate, et ratione medii conducentis ad gloriam exemplo nostrae voluntatis, quae saepe amat prius scientiam v.g. aut virtutem propter se, et postea alios fines, ut dignitates, honores, et spiritualia proximi commoda, quibus scientia et virtus congruae sunt. Tum exemplo divinae voluntatis: hac enim 2a sententiam Christi primo amavit Deus, et 2o illum ad eundem finem nostram ordinavit, ut id sine inconveniente credunt D. Thomas, et reliqui nam solum in hac providentia eum ordinem existentium negant. Adversum etiam non pauci existimant priori decreto permissum esse peccatum, et posteriori Deum accepta peccati occasione praedestinasse Christum.

4o Deus non habet necessitatem efficaciter amandi coronam, quamvis amet media gratiae, nisi quatenus ea media sunt connexa cum ipso fine, seu corona; sed connexio gratiae, et meritorum cum fine provenit ex praevia gratia, et meritis ad salutis. ergo Deus non habet necessitatem amandi efficaciter finem, seu coronam, saltem ante suppositum absolutum gratiae, et meritorum, connexionem et existentiam. Consequentia liquet. Maior est certa, et comprobata exemplo reproborum, quibus non amatur efficaciter finis, quamvis efficaciter amentur media cum fine non connexa.

Minor probatur, quia sanctitas et opera salutaria non habent connexionem cum gloria, nisi quatenus sunt finalia, et ratione finalis perseverantiae constituuntur per decretum divinum, quo Deus statuit hominem nullum omnino rapere, vel ubicumque peccandi libertate privare, sed hoc decretum nasci debet ex gratia et operibus nostris praevisis: siquidem neque ipsum praecedere debet ante decretum gratiae, et meritorum, neque debet esse idem omnino cum gratiae et meritorum decreto, ut constat evidenter in reprobis, neque decreto gratiae et meritorum licet primo, et aliam pro electione non supponente finem ut Deus impediens, intelligat nobis bonam mortem, tum quia eam merentur de congruo impetrare qui ponunt gratiae et opera; atque ita extra habent, ut ex ipsis possit Deus moveri, et allici ad felicem mortem decernendam, etiamsi hae non fuerint priori decreto: tum quia media praevisa et extra conducentia ad finem seu intermedium, seu ultimum non possunt esse impedimentum, ut ille finis intendatur. ergo etc.

Sect. 4a

Argumenta contra possibilitatem electionis orientis ex meritis

UVA BHSC

1.º arguitur ex doctrina D. Thome in 1.ª p. q. 23 art. 4 et in 3.º [sic] proximo distinct. 41 q. 1 art. 2 ad primum, et saepe alibi sic discurrentis: Electio divina est qua aliqui ex ordine sua sapientia ordinantur ad finem beatitudinis: et praedestinatio est 2.º quod praeparantis eis ea quae per ducunt in finem. sed voluntas ordinans in finem praecedit actum voluntatis praeparantis ea quae ducunt in finem: ergo electio praedestinationem praecedit. Confirmatur celebri Scoti argumento 2.º dist. 41 q. 1 sic disputantis. Ordinate volens, prius amat finem, quam ea quae sunt ad finem: quia propter finem alia vult. ergo Deus prius debet velle efficaciter beatitudinem, quam gratiam et merita —

R. ad argumentum distinguo minorem quae ducunt in finem reduplicative, quatenus ducunt, seu formaliter ut media, concedo: specificative, sive secundum omnem bonitatem eorum, quae respectu ducunt in finem, nego. Distinguo etiam consequens, praedestinationem formaliter ut talem, sive ut ordinationem mediorum concedo: materialiter, sive ut amorem eorum quae honesta sunt, et utilia cum gratia formi per voluntatem perfecte efficaciter amabilem. Nego. Nos autem non ponimus amorem gratiae et SS. operum ut mediorum atque amorem, negative saltem praecedente, et intendente finem aeternum, sed tantum amorem gratiae, et operum ut inde, et per se amabilium independenter ab illo fine saltem ut efficaciter amato: nam quamvis opera non praeveniente a Deo ex amore inefficaci coronae, praecedat eorum mediorum praedestinationem electio finis inefficax nihil ingerenti controversiae de nunc nos concludit, ea enim de electione efficaci tantum dicerent —

Ideo quod aliter 2.º distinguo minorem et consequens: voluntas ordinans, seu electio, inefficax, vel efficax, concedo: determinate seu necessario efficax, nego: quia propterea ego credere non possum D. Thomam de electione efficaci determinate loquutum esse; maxime cum ipse, necdum huius antecedentis necessitatem probaverit, neque probare potuisset; sed id arbitrio suo illi erat de electione ingenere venturatum: electio enim sive efficax, sive inefficax praecedit saltem negative, aut secundum rationem voluntatem mediorum ex sua natura conducentium, et inclinantium ad finem existentiam. Ad 2.º distinguo etiam minorem et consequens: si ea voluntas

aut p(rae)destinas mediorum extendat ad media, vel intrinsece, vel extrinsece connexa cum fine: concedo, vel admitto: si non extendat, nego. Distinctionem autem explicatam habemus sectione proxima in 4ta r(ati)o(n)e s(ecun)di fundamento. Ad confirmationem similiter distinguo antecedens, quae ea quae sunt ad finem reduplicative ut talia, concedo: specificative vel in(?) se, nego. Vel aliter sic distinguo: cum connexione relative ad ipsum finem: concedo: sine illa connexione, nego. Distinguo Consequens in ea providentia, qua gratiam et merita amet unice propter gloriam efficaciter amatam: concedo: in alia, qua gratiam et merita prius amet propter se, vel saltem non propter alium finem efficaciter intentum, nego. Hanc autem providentiam esse possibilem, constat manifesto ex probatum exemplo, et gratiam efficacem amorem posse etiam esse priorem amore saltem efficaci gloriae, ex n(ost)ro fundam(en)to ostenderunt, et illa argumenta neque sententia impugnant.

2° arguitur: Nos nullum influxum etiam moralem, seu rationem habere possumus circa divinam praedestinationem, nam ut prudenter definit D. Thomas 1 p. q. 23 art. 5. Nullus fuit ita insanae mentis, qui diceret merita esse causam divinae praedestinationis ex parte actus praedestinantis. Ergo merita n(ost)ra non possunt esse ante praedestinationem etiam coronae. Haec et similia argumenta, quae omnino relegenda sunt a D(octo)ribus et S(anct)i Aug(ustini) et Al(iorum) itaque exemplo decreti executivi, nec non S. Augustini pro loquendi more, ad eam incausabilitatem a D. Thoma sequenti et communi statutam non esse intelligendam respectu denominationis, seu connexi Dei eligentis, vel coronae electa, sed respectu ipsius actus substantialis, et necessarij electivae praedestinationis in abstracto sumpti, ut satis monstrat ipse S. Thomas, et similiter D. Bonaventura 1° dist. 41 art. 1 q. 2 n. 16. Cum de intentiva voluntate, seu de executiva tantum loquatur, illud expresserat: Si quaeratur, quare magis voluit salvare Petrum, quam Judam. Respondetur quod ille habuit bona merita, ille vero mala.

3° arguitur. Deus neminem eligere potest ad coronam, nisi ante illius merita velit conferre media absque Deo praecognita et efficacia, seu infallibiliter coniungenda, cum fine seu corona aeterna. At hoc est ad gloriam eligere ante ipsius praedestinati merita. Ergo Deus neminem eligere potest ad coronam, nisi ante merita ipsum eligat. Consequentia est legitima. Minor est mihi certa, cum quia, ut saepe diximus, omnis Dei absoluta connexio cum aeterna corona constituit ipsum efficaciter amantem, et absolute volentem eamdem coronam. Tum quia amare efficaciter propter finem media efficacia, seu infallibilia (maxime r(ati)o(n)e ubi amor comprehensivus est, et prosequens omnem bonitatem remedij praevisam ut divinus) est amare efficaciter, seu infallibili connexione ipsum finem

UVA.BHSC

Dum̄ quam in actibus voluntatis valet axioma, Propter quod unumquodque tale, et illud magis: quod remedium est coniungendum cum fini amati effi calita propter ipsum finem, hic etiam efficacita et praecipue amata sterev iungendum cum illo medio.

Iam maior ita suadetur. Deus neminem po test eligere ad coronam, nisi velit ante praevisa merita conferre gratiam, aut gratias; sed illa ante omnia merita absoluta debent per scientiam mediam agnosci efficacia, ut nobis familiare est. quod Deus neminem eligere potest ad coronam, nisi ante illius merita absoluta agnoscat, et velit gratiam, seu media eius efficacia.

R°. Nego maiorem. In probatione distinguo minorem efficacia ad conversionem, seu iustificationi gratiae concedo: ad glorificationem nego. Et nego etiam consequentiam. Distinctionis ratio est quia per scientiam mediam solum agnoscitur ea gratia auxiliantis efficacia, qua homo bene operaturus erit: Contra quaglo rificandus est. Dum̄ quam hominis singuli gratiis consentiente potestat absolute Deus nolle ipsum coronare, sive quod cum immunitatem relinqueret, sive quod sancta opera praemiatos aut decreto suo ad meritum et praemium non ordinaret, sive quod aliis minoribus licet supernaturalibus, et aeternae felicitatis actibus remunerare tantum vellet. Dum̄ quam potest eam gloriam meriti non praemit tere, neque decernere antecedente efficacia cum conditionali, sed tantum consequenti per decretum solvit propter merita iam absolute praevisa volens conferre gloriam, atque ita gratiam non merito efficaciae et infallibilitatis corona mi nime cognita a scientia media, ut ipse non homini sed Deo soli libera, et ipsius decreto consistentem.

Iam probatur quod etiam in antecedente conditionali praemissione, decernat Deus coronam, tam tamen non decernit sub conditione cuius que iustificari, sed perseverantis et finalis: esse autem finalem, proveniet ab uno decreto, quod sicut potest ante merita non statuere, ut illa iustificatio sit finalis, nisi ut alia auxilia, aliave pericula ulterius non conferantur; sic etiam potest venire, seu statuere post merita, ex quibus sibi ulterius vacantia, etiam carentia ex se praescindentibus meritis, et statuere valet, ut illa iustificatio finalis sit. Haec igitur perseverantia, seu finalis iustifica-

UVA.BHSC.

circumstantia; cum Deus libera sit, per scientiam mediam non praenoscebatur

Dices. Ergo si Deus in hac Providentia ante praevisa merita non solum praemium, aut decrevit coronam sub conditione perseverantiae, sed etiam (ut credibile est) praedefinivit absolute ipsam perseverantiam, seu mortem, saltem statuit ante absoluta praedestinatorum merita, iam electio coronae efficax fuit ante merita illa etiam finalia. Patet consequentia: duo enim illa decreta, nempe coronae conditionale, et perseverantiae absolutum constituunt connexionem absolutam cum ipsa corona, atque ita voluntatem efficacem merita praecedentem, et praedestinatorum electionem. Modo sic obiectio procedit. Sed Iudas neque sortitus est eam Dei voluntatem, ut patet experientia: neque merito suis eam comparare potuit, ut pote ipsa merita antecedentem. Ergo vel Iudas in hac providentia nullam habuit libertatem comparandi salutem aeternam, quod haereticum est: vel ea libertas non indiget sensu composito seu coexistentia illius divinae voluntatis, qua saluti comparandae requisita est, quod nos sect. 1 negavimus.

R.° 1.° concedo 1.ᵃᵐ consequentiam seu illius distinguo consequens: fuit ante merita, ita ut alia eius dem coronae electio non possit esse post merita, nego: ita ut possit esse, concedo: Nam homo per divinam gratiam et praemium positum in sua potestate habet, ut quacumque hora Deus velit finem meritis imponere, libertatis que suum terminare, perseverantem constituat, et que ita gloria aeternitate coronet, ut disp. 3 sect. 2 iam explicui. Deinde concedo minorem subsumptam, et nego secundam consequentiam; quia Iudas potuit libere habere sensum compositum, seu coexistentiam illius divinae voluntatis praemii aeterno requisita, nempe ipsius decreti Iudae sub conditione ipsi liberam promiserat.

R.° 2.° distinguo 1. consequens: ubi electio corona efficax fuit ante merita antecedenter 2.ᵃᵐ (?) et non solum evitabili, sed etiam acquisibili ambobus, concedo: antecedenter simpliciter tali, seu indeterminabili ambobus, nego: Ea enim praedestinatio quae coalescit, et veluti componitur non solum ex corona praemium finali, et voluntate vita, aut libertati nostrae limitatione antecedentibus sanctam operationem atque anima libertate minime acquisibilibus: sed etiam ex scientia media efficacis auxilii repraesentante, et nostram operationem volitate consigno eiusdem libertati ad salute non praecedente, immo libertatis ipsius exercitium subsequente, necnon praedestinationis per ipsam libertatem acquisibili, et ambobus determinabili: quia ingressus, ex qua destinatio ex scientia illa media coalescit, potuit libere acquiri a Iuda sicut ipsa eius sanctitas perseverans, aut poenitentia finalis. Ratio aperta est, quia omne complexum cuius una pars comparari libere potest, reliquis iam existentibus sup

penante ut simpliciter acquisibilis, ut in simili notavi circa praedefinitionem completam ex iis media et decreto indifferenti constitutam antecedenti resultantem, in concordia diei. 6.

Tandem arguitur multis sacrae paginae Conciliorum et PP. testimoniis, quae electionis coronae supra nostra merita antecedenter ostendere videntur: quale est illud Pauli ad Ephesios 1. elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti: unde Augustinus cap. 18 de Praedest. SS. acute intulit, Non ergo quia futuri eramus, sed ut essemus sancti. et cap. 19. Non quia credidimus, sed ut credamus elegit nos.

Istis et similibus testimoniis facile responderi potest: ibi nullam fieri mentionem electionis ad gloriam, sed tantum ad gratiam, praecipue quaerentem cuius solius electio docetur esse ante fidem nostram, et operationem, ut catholici contra Pelagianos, et eius reliquias Ecclesia credit. Neque de corona electione in illis testimoniis sermonem fieri, constare potest 1.° quia Apostolus ad coronam non dicitur elegisse Divum Petrum, ut sit sanctus, sed elegisse sanctitatem eius, ut ipse sit gloriosus, sicut medicus non dicitur eligere sanitatem ut infirmus suscipiat medicamenta, sed eligere medicamenta ut infirmus sanus sit, vel fiat. 2.° quia Deus omnes qui sancti sunt, elegerunt elegit ut essent sancti, non tamen coronae electione omnes ad illam sanctitatem elegit ut patet in reprobis sanctis, quamvis certe etiam de illis diceret, et deberet Augustinus, electi, ut essent sancti: quia non quia futuri erant. 3.° quia ipse Augustinus capitulo 19 de sola electione ad gratiam, seu vocationem salutarem, et Apostolum sic interpretatur, nos nos inquit, Ille, si ergo elegi vos, nec quia credidimus sed ut credamus, vocamus

Deinde responderi potest, Haec et id genus testimonia, si de corona electione loqui credantur nihil de necessitate antecessionis, vel de posterioritatis impossibilitate afferre, sed ut summum antecessionis eius existentiam, et posterioritatis negationem in hac providentia contingentem vel indicant, vel ostendunt, quod quidem nobis in hac disputatione de sola posterioritatis possibilitate agentibus eamque asserentibus adversari non potest

Caeterum quia alii supersunt testimonia, quae de corona electione

UVA.BHSC

aperte agunt, et non solum huius providentiæ contingentiæ, scientiæque veru rientias, gratiæ, et prædestinationis naturæ concernunt: ideo hæc difficultas altius scrutanda est, et quia Augustinus, qui primus fuit Pelagianorum impugnator, summam inter reliquos PP. authoritatem habet, et pro gratia Dei, Christi, qui redemptione præcipue erga prædestinatos propugnandis omnia sacra pagina evolvit, et retorsit testimonia: ideo dum primus Augustini mentem erroresque Pelagij et Asseclarum in hoc puncto penetremus, reliqua sibi penetrata esse merito censebimus.

Sect. 5a

Qui fuerint Pelagiani circa Prædestinationem errores, et quæ adversus ipsos Augustiniana impugnationes

Pelagius quatuor præcipue erroribus contra Prædestinationis gratiam dentatus est. 1us error fuit sanctitatem salutarem, sive saluti æternæ idoneam nobis naturalem esse, atque ita viribus naturæ sine ullo adiutorio indebito, sine gratia per Christum et sine favore divino comparari libere posse.

2us et consequens error dicebat eam connaturalem sanctitatem esse rationem ob quam Deus eligit ad gloriam, quæ propterea etiam naturali nobis esse conciliata.

3us Sanctitatem seu iustitiam eam naturalem esse rationem non solum impetratoriam, aut meritum congruum, vel aliqualem dispositionem salutis æternæ (quod certo nimium, et falsum erat) sed etiam esse rationem seu causam efficacem, dignitatemque infallibilem, necnon meriti condignum ut divina iustitia debeat nobis decernere, et conferre vitam æternam.

4us error, qui Semipelagianis etiam familiaris fuit ut manifeste ostendit Petavius lib. 9 cap. 2: quartus, inquam, error negabat esse in Deo aliquod decretum æternum, aut immobile, quo ipse prædestinet aut reprobet: sed dumtaxat decretum temporale, et mobile: ita scilicet, ut unusquisque decreta facultatem habeat transeundi de statu salvandorum ad perditionis, seu reproborum statum; de illo quoque ad illum etiam regrediendi. Propterea (dicebat Faustus Regiensis semipelagianorum antesignanus) non iudicandi nascimur, sed iudicati. Inde

sicut nobis liberum est ab amicitia Dei ad eius inimicitias, et ab ista ad illam millies mutari, et recurrere, sic ab electis ad reprobationem, et a reprobatis ad electionem tobidem gressus, et regressus in hac mortali vita nobis liberi dicebant. Nam (sic refert Divus Hilarius eorum fundamenta) si in eos destinati sunt, inquiunt, ad utramque partem, ut de aliis ad alios nullus possit accedere, quò pertinet tanta extrinsecus correptionis instantia ~

Primum errorem impugnavit Augustinus argumentis desumptis ex ratione grãs, quam Christus moriendo nobis meruit: Si enim per legem iustitia (sic argumentatur ipse Apostolus ad Galatas 2º) ergo gratis Xptus mortuus est. nempe otiose et sine necessitate, quam propterea gratiam Deus non ex operibus nostris, sed ex sua benigna liberalitate elargitus nobis est, nam ut optime convincit idem Apostolus ad Romanos 11. Si autem gratia, iam non ex operibus, alioquin gratia iam non est gratia ~

2um errorem refutat Augustinus argumentis desumptis etiam ex ratione gratiæ quæ cum adeo insigni splendeat in liberali gloriæ æternæ beneficii constitutæ, negavit non exiguum fundamentum habere: Atque quia ut 2º primum errorem disputabat Christus provida salute æterna non tam aut ultimæ, non minus quidem, ac si mortem subiret, ut igni calefaciat, ut homo ambulet, vel sui corporis salutem amet; tum quod meritis suis naturalibus in maxime omnium exigitis, nempe in salutis æternæ adeptione si suum homo discerneret, atque demum tenuibus, et meritis iustæ extollentur (ut recitare arguit Augustinus præcipue libro de correpť. et grã cap. 2.) gloriari quæ posset quasi beatitudinem a divina misericordia, et Salvatore gratis non acceperit; quod sane discernendi et gloriandi genus damnat, ac reprobavit Apostolus 1ª ad Corinthios &c.

3um errorem impugnant apud Augustinum etiam fidei Catholicæ assertores in primi et 2i erroris argumenta, quæ contra 2um errorem obiecta: deinde alia similia, quæ sunt desumpta ab authoritate monstrant sancte illam specialem quo Deus ultra vocationes et sanctitatis grãas multis concessas prædicante in Scripturis etiam confessæ aliis licet paucis perseverantiæ: dignum enim, ut ipsi liberali

UVA.BHSC

donatori gratias agant praedestinati; qui salvi sunt et non illi, secundum propositum Apostolus vocati sunt: qui ex electis fuerunt: qui ipsi, et non alij, ait Ioannes Evangelista, exiunt ex nobis: qui Deus est qui electos a bruptis dividit et massa perditionis separat. 4° Deinceps rejiciunt non solum praecedentia argumenta, sed etiam alia, quae sunt in primis aeternitas decretorum quibus Deus electos ante mundi constitutionem; et ante quam quidquam boni aut mali egerint Iacob dilexit, Esau autem odio habuit: deinde, divinae voluntatis constantia, et gratiae incapacitas, quae decreta semel statuta, aeternitatemque gratiae glorificantis aliquando nobis stabilitam deserere Deus non potest.

Sect. 6

Confirmatur denuo ex praedictis impugnationibus nostra sententia

Iam ex quatuor illis tridem exterum impugnantibus, quas in Petavio, Ruitzio et alijs, probat, et sine ordine scriptas legere licet, habemus efficacem nostrae sententiae confirmationem, quippe Augustinus et alij PP. tunc potissime vel maxime commentari debuerunt Scripturam et Theologica dogmata pro antecedentis electionis necessitate, quando Pelagium et alios Christianae gratiae desertores, impugnabant et fidem catholicam firmabant, et omnibus indubitatam; sed ipsi tunc electionem coronae meritis antecedentem Commentarij aut interpretare, vacare debuerunt, nec potuerunt, nisi extra chorum saltando impertinentem et futiliter arguendo de qua electione ad coronam supra merita praecedentia causalitatem nunquam fuit ab Augustino et alijs PP. auctor.

Explico minorem: Nullus ex erroribus supra recensitis postulat ad sui impugnationem, electionem coronae esse causa meritorum. Nam primus error, qui omnem internam gratiam, et eius necessitatem negabant rejicitur per necessitatem gratuitam ad gratiam vocantem et sanctificantem electionis antecedentis et causantis illam gratiam, quae reperitur etiam in reprobis. 2° vero et 3° qui omnem in gloria gratiam et liberalitatem destruebant refutantur per gratiam tum vocantem et iustificantem nobis infusam, tum glorificantem meritorum excellentia, et liberali concessione receptam. 4° tandem qui aeternitatem et immobilitatem decreti divinae eligentis negabant, impugnatur per aeternitatis supremae etiam merita ante

UVA.BHSC

cedentium. Iam vero quam auctoritate firmiter probatum. At nulla corona gratuita electio, quae causaliter etiam antecedat meritorum, gratiae contineretur aut contineri debuit nullis impugnantibus, ut evidens est, sequitur nulla gratuita corona electio, quae in sequenti solo signorum ordine liberalem gratuitate electionem in erroribus impugnatis memorabatur. Ergo Augustinus et PP. non nisi extra sequentem totam quaestionem potuerunt electione corona aeterna tamquam meritorum causa, atque ut aliqua (vel prima vel unica) ipsorum electione adversus Pelagianos aut pro fide Catholica pugnare.

Confirmatur secundo. Ne Pelagianus esset qui diceret praescitum ante praevisa merita ad coronam electione non liberali, sed nobis debita, et connaturali; vel ante praevisa merito connaturalia, et viribus gratiae non indigentia. Secus vero si diceret neque gloriam neque merita haberi, nisi per gratiam Dei catholicus censetur, sive ipse meritorum, sive potius corona gratuitam electionem ordine signorum anteponat: ergo prioritas electionis ad coronam non magis fugit Pelagianismum, quam posterioritas; et utraque aeque discedit a Pelagianorum haeresi, utrum in praedestinatione ad coronam, quam in praedestinatione ad merita veram Dei gratiam imperatet.

Confirmatur iterum. Nam in summa duo erant Pelagianorum et aemulatorum errores: nempe, salutem esse nobis debitam, et mediate in tempore post merita decretam. Sed ridiculus et aperte mendax haberetur qui diceret salutem esse debitam, et in tempore decretam, si Deus ipsam ex praedefinita liberaliter gratia sanctificante eligat liberaliter ab aeterno. Ergo ridiculus esset qui argumentis contra Pelagianos excursus factis, vellet impugnare inhabilitatem gloriae electionis aeternae, quae illa gratis meritoria praedefinitam et praemissam solo signorum ordine sequi dicitur.

Sect. XIIa

Eadem doctrina. et Augustini mens illationibus illustrantur

UVA.BHSC

Infero 1.° neminem esse turbandum, eo quod in Augustino aut aliis PP. aliquando indicari velut videatur divinam praedestinationem esse originem gratiae, et meritorum salutariumque: nomine enim praedestinationis intell. ut vidimus in 2.° Thema) seu solum gratiae praeparatio significatur maxime cum gratia in communi rogata auxilii, seu occasionibus merenti, sive solitati insufficienti, nec non ipsi gloria, et omnis dono gratuito, ac salutari nomen convenit: nam et perspicue dixit Augustinus cap. 10 de Praedestinatione S.S. Inter gratiam et praedestinationem hoc tantum interest, quod praedestinatio est gratiae praeparatio: gratia vero iam ipsa donatio, sive (ut ponderant) gratia vero est effectus ipsius praeparationis. Quae ergo praeparatio vocationis, atque iustificationis est praedestinatio, seu electio, et gloria est vera gratia praeparata, nihil igitur minus si inferas Augustinianam praedestinationem sit ante gratiam, quam scilicet ut effectus temporalis ab aeterno praeparat, at non propterea specialis, et stricta praedestinatio quae est gloriae praeparatio, debet esse ante gratiam vel electionem meritorum, sicut nec meritorum gratia, aut praeparatio debet esse causa praeparationis gloriae: sufficit quod ut unicuique gratiae sua praeparatio, electio vel praedestinatio antecedens, seu aeterna, tanquam effectui suo correspondeat.

Infero 2.° non esse necessarium assentiri Bellarmino lib. 2 de gratia cap. 15. Suarez q. 23 art. 1 num. 71 et aliis asserentibus ab Augustino iam seniore retractatum esse electionem post praevisa merita, quam ipse prius docuerat lib. 1 ad Simplicianum q. 2. dicens: electionem praecedit iustificationem, sed electionem iustificatio. Nemo enim eligitur, nisi iam distans ab eo qui reijcitur: unde quod dictum est quod elegit nos Deus ante mundi constitutionem, non video quomodo sit dictum, nisi praescientia.

Ratio est quia tamen illis verbis electio non solum executiva (quamvis oppositum opinetur P. Suarez), sed etiam intentiva iustificationis et meritis praevisis postponitur, si ipsius propositionis negativae satis ostendunt, quamvis universales et de omni electione sint, nequeunt sic exponi. At Augustinus nullam postea habuit causam retractandi electionem illam iustificationis et fidei praescientia postpositam, nisi fortè Augustinus, dum eo ad Simplicianum libro scripsit in illum, quem deseruit [a] semipelagianismum, nempe salutis initium nobis naturale, sive a Deo praescitum duntaxat, et non liberalitate electum, neque gratuito datum) quem aliquando inadvertenter probaverat, et postea sapiente reiecit, ideo qui deinceps electionem omni iustificationi aut fidei praeponendam esse censuit; electionemque, non quidem determinate eam quae ad coronam praedestinat, sed eam quae gratiae vocationis et iustitiae praeparat, sive ista electio sola praecedat, sive etiam

[a] unitis

UVA.BHSC

cumulatione eaque ad coronam etiam praedestinare dicta: quod ante istam co-
ronae electio debuerit praecedere iustificationem, seu merita Deo praegnantes
Augustinus ut fidei catholicae defunctae assimmaverit pluries: dicentemque
rem et falsam, et inutile, Aur saltem in hac providentia ex Augustinus
atque Agrariatum Doctores ea providentia concedenda sit generis praesentis,
sed sequentis disputationis obiectum

Infero 3° magis fundamento existimari a
Petavio citato et aliis eruditissimis viris Augustinum contrarium fuisse
antiquioribus P.P. praecipue vero graecis, qui coronae electionem post merita prae-
visa docuerunt. Ratio est, quia etiam si tempore Augustini orta fuerit hae-
resis Pelagiana prius, et postea Semipelagiana, illa tamen non magis impugna-
ta antecedenti, quam subsequenti Coronae electione ut vidimus ~

Infero 4° me-
rito decretum esse a Celestino Pontifice summo in capitulis de Baptismi
titibus apud P. Annatum lib. 3 contra doctrinam Iansenianam cap. 1. Augus-
tinum, et eius discipulos in Pelagianorum reliquiis diiudicandis aliquando nimis
crevisse: ideo quod Pontifex dixit. Profundiores vero, difficiliores quae partes occur-
rentium quaestionum quas latius pertractaverunt, qui haereticis restiterunt, sicut
non audemus contemnere ita non necesse habemus adstruere. Merito in-
quam, quod etsi Augustinus, et sui nihil de necessaria praedestinationi an-
tecedentia scripsisse dixerint; at de ipsa antecedentia contingentia, semper
sentia, vel dissensum videntur, vel tam de ipsa, quam de necessitate loquentes
contra Pelagium, et ardore magno disputandi ardore in longe oppositam
partem veritis saltem inclinaverunt ~

Namque Divus Bonaventura 2° sentent.
distinct. 33 q. 2 art. 3. prudenter observat de Augustino Pelagianos
adeo vehementer impugnante, ut videatur ipse in partem aliis etiam sine baptis-
mo decedentibus sensibiles cruciatus admittere: nempe, carentiam visionis
Dei, et vilitatem loci, valde abundanter exprimit, plus dicens, et minus
volens intelligi. Nec sine causa loquente sic; ipse enim facit ad extinguendam
illam haeresim, quae dicebat parvulos nulla poena puniri. Seraphicum
Doctorem imitatus ubi Subtilis graviter affirmans: sancti loquuntur

, excessive contra haereticos aliquando in declinando penitus ad contrarium: et
, nimis excessive vadunt ad aliam partem. et ita multum ponderandum est
, contra quos haereticos Sancti sunt loquuti, sicut Augustinus contra Arium
, videtur declinare ad Sabelium, et econtra; similiter videtur contra Pe-
, lagium declinare ad Manicheum: atque ut prudenter dixit Caietanus
1ª p. q. 70 art. 3 excusans D. Thomam animum Averrois animam
nobis assistentem somnianti impugnatione, Similiter verba Evangelio-
, rum, quae quando contra Arrianum erat sermo facit erat declinare in
, oppositum ut Augustinus contra Pelagianos facit. cui plura velit
legat Annatum citatum iam. Dicitur negari non potest eam electionis
ad gloriam praedestinantis supra merita antecedentium necessariam non esse
privilegijs gratiae, et gloriae propugnandis, ut satis supra monstravimus.

Disp. 7ᵃ

An de facto praedestinati eligantur ad gloriam ante vel post ipsorum merita.

Lucicimus utriusque causae seu providentiae possibilitatem nunc breviter examine ex[illegible] decidenda est.

Sect. 1ª

Aliqui eliguntur ad coronam ante praevisa eorum merita.

Haec assertio a fortiori probabitur illis qui cum communiori doctrina affirmant omnes [illegible] sic praedestinari. Deinde eam docuerunt Ocam et Gabriel, quorum in praesenti egregie imitatur Lambertus existimantes solum aliquos magnae sanctitatis praeditos a Deo qui eximie dilectos tam in virtutum ideas nobis dedit, ex antecedenti praedestinari electione. Neque alia fuit sententia Caterini in libello tantopere repudiato affirmans, non omnes

beatos sed tantum primates cum praedestinatio dicatur solum merito ordine signorum et veluti causalitatis praeposita: modus tamen loquendi, ut PP. et theologis contrarius vitandus est, et merito in illo autore reprehenditur.

Concludimus tamen probamus quod omnes electiones antecedentes specie, et possibiles sit ut in quanta dignitate probavimus, et excellentissima inter omnes habeatur, ut pote maximam liberalitatem importans, et ipsa in visibili revelatis circa praesentem providentiam opponatur, et tandem non obscure monstretur ab excellentia donorum supernaturalium, quibus nobilissima sanctorum adeo usque in finem praeveniuntur: cum, inquam, haec ita se habeant nulla est ratio negandi eam in omnibus praedestinationibus, sed potius non levis est causa, illam in aliquibus saltem contendendi.

Explicatur: quicumque efficaciter amat media praestantissima, et valde specialia propter finem, amatque efficaciter ipsum finem censendus est non amare efficaciter finem post media, sed potius incedere vel antecedenti signo cum ipsis mediis amatis. At Deus pro aliquibus praestantioribus beatis amat efficaciter merita valde singularia et eximia propter coronam aeternam, quam etiam ipsa illis efficaciter amat. Ergo etc. Consequentia et minor sunt manifesta. Maior prudenter probatur in primis exemplis voluntatis humanae, quae obvia ubique sunt. Deinde divinae etiam voluntatis exemplis, quis enim credat Altissimum destinasse Angelum Gabrielem ad Mariam Virginem examen tantum inefficaci ut ipsa pro Verbi divini Incarnatione consensum praeberet? aut quis opinetur tam eximium, et heroicum consensum tot tantisque auxiliis procuratum donatum esse Deiparae examen, non quidem efficaci, sed inefficaci ipsius Incarnationis? Ratio: nemo efficaces praedefinitiones dixerit possibiles quae eas in perditis etiam in omnibus casibus existentes non concernit.

Arguitur 2.º in hac providentia Deus etiam sanctissimus promittit conditionaliter gloriam, et comminatur paenam: at promissio et praecipue comminatio non est compatibilis cum praedestinatione ad gloriam ante praevisa merita. Ergo. Minor probatur: nemo sub conditione promittit quod absolute dare decrevit. Nemo etiam paenam serio comminatur

qm proprio statuit n̄ infligere ~

Nego minorem: ad probaēq distinguo utraq̄ propositionem: per eamdem voluntatem, qua fit promissio, vel comminatio, concedo: per diversam voluntatem, nego. Ratio est q̄ una et eadem voluntas nequit simul absolute promittere gloriam, cum omnia habet absolutam connexionem, aut comminari conditionaliter pœnam, cui locus esse, et qua carere non potest. at alia etiam antecedens voluntas gloriæ absolute statuens, potest nunc retinere medium præcognitum utile ipsius conditionalis, seu promissiones, seu comminationum, cuius gratiam veritatis apud nos non desunt exempla ~

Arguitur 2.º Voluntas intentiva gloriæ si esset meritorum causa simpliciter, respectu mediantibus decretis indifferentibus prædefiniens et causans hominis operationem, tunc etiam esset causa immediata, seu executiva, ipsius gloriæ. Sed hoc est impossibile in hac præsidentia: ergo etiam, ut voluntas intentiva gloriæ sit meritorum causa. Consequentia est legitima. Minor est mihi certa, quia Deus fidelis, et iustus iudex considerat: nos merita nostra moveant immediate ad consequentiam æternam, seu executionem physicam præmii; sed distinctam, et intentionalem, nempe ad voluntatem suadendi, aut physicam dandi, et exequendi præmium a nobis Deo promissum, ut sæpe diximus; ubi igitur in Deo voluntas exequutiva posterior distincta ab intentiva prior ~

Minore eiusdem argumenti suaderi solet, dum voluntas efficax alicuius effectus ut ipsum producat, vel exequatur, non indiget alia voluntate, sed solum causis, et mediis requisitis: ergo voluntas efficax gloriæ ubi iam existunt media requisita, nempe merita nostra atque ita ipsorum etiam divina voluntas, non indiget alia Dei voluntate distincta, et executiva eiusdem gloriæ prius intentæ. Dum quæ ex nostra doctrina nobis familiarum repugnat in Deo affectus liber, neuter vel data in differentia, seu præcedente a connexione cum objecto amando: at nulla est indifferentia ad gloriam amandam, et producendam a Deo, ubi præsupponitur electio efficax ipsius gloriæ: ergo ipsa electio est causa immediata et executiva eiusdem gloriæ ~ Circa istam difficultatem probavi disputationem multi contra rectores sunt: deinde quia plura nostro instituto opportuna scripsi de voluntate Dei. In præsenti autem doctrinam totam prædestinationis negotio applicando breviter expedite quam oportet ~

Sectio 2.ª

An prædestinatis ante prævisa merita concedendum sit aliud decretum post prævisa merita

Dico 1.° absolute loquendo, nec in omni providentia possibili non est necessarium, ut decretum intendens sit virtualiter intrinsece aut denominative realiter distinctum a decreto executivo gloriae hominibus collatae; sed idem omnino intendere, et exequi potest, ut late probant supra disp. 4. sect. 3.

Dico 2.° quoties decreta intentivum, et executivum gloriae sunt distincta ita inter se comparantur, ut intentivum saepe se habeat tamquam amor efficax vaguus non determinans omnino illam gloriam communicandam individuatae, activae, durae, et causa illius quaelibet immediata in singulari propagatio: saepe vero se habet, aut habere potest tamquam amor efficax determinans penitus gloriam cum suis nuper enumeratis circumstantiis, neenon causae sui intrinsecae et per se ipsum connexus cum alio decreto gloriae causanda requisito per modum cuiusdam superabundantis determinari, seu actioni. at Decretum executivum gloriae, sive supponat, sive non supponat intentionem priorem ab ipso quidem distinctam, determinat omnino gloriam, et non se habet tamquam actio determinata, ut alterius decreti, vel signius dicitur decreta superabundanta productiva, indeclinabile: sed penitus requisitum ipsi gloriae in tempore producendae, sive ea appellata aeterna divina omnipotentia, sive alia aeterna concausa actionis glorificativa temporali, et externae.

Inde 3.° dico, si ergo pono decretum gloriae intentivum ab differentia distinguo pone ab executivo: ut scilicet intentivum corona non est causa requisita illi producendae: sicut vero executivum; nam illud ipsius coronae substantiam cum omnibus circumstantiis intrinsecis determinate, et directe amat, illud vero ipsam substantiam non nisi vel in genere vaga, vel a modis eius aliis abstractam decernit, vagum, et indeterminatum est; si autem determinatum, vel determinatum illius coronae causarum, et actionum fuerit, non tam directe quam reflexe illam determinat, nempe amando efficaciter amorem directum, et determinativum eiusdem coronae, necnon modorum, quibus ipsa in tempore causanda est. Inde 3.° dicitur illorum decretorum differentia, qua scilicet intentivum dicitur se habere remote, executivum vero proxime: illud enim nullam aliam volitionem infert qua gloriam nobis causet: secus vero illud, quod mediante alia, vel determinatiori, vel saltem directiori efficaciter

UVA.BHSC

per ipsum intentivum voluntatis producit et confert in tempore coronam &c.

4.º dico et suppono decretum gloriae ante merita praevisa praedestinatorum praecedens neque omnino determinatum: vel ratione finis, vel ratione mediorum. Quia scilicet potest determinare finem, quin determinet media, et e contra. Rursus potest simul finem, et media determinare: potest tandem, neque finem, neque media determinare.

Vide sis dubia et supposita resolutio qualiscumque sit. In praedestinatis ante praevisa merita admittendum est aliud decretum post praevisa merita collativum gloriae prius intentae; idque verum est, sive prior ea et intentiva voluntas non determinet omnino finem individualem, et circumstantialem vel ex parte, sive eum determinet. Conclusio est contra Vazquez disp. 89 cap. 7 et Ruiz disp. 22 sect. 7, quem imitantur Granados, Montoya, Ruesta, Ripalda, et alii non nulli nostrates; necnon Alvarez et quamplurimi thomistae; nobis tamen patrocinatur communis sententia cum eximio Doctore lib. 1 c. 15 et 3 de auxiliis cap. 19 et aliis expensis et allegatis ab Aldrete disp. 26 de Incarnatione, et Ribadeneira disp. 14 de Praedestinatione &c.

Ratio est, quia in hac providentia, opera nostra salutaria sunt causa meritoria vitae aeternae; sed causalitas meritoria nonnisi exercetur, quatenus movet aut allicit voluntatem remuneratoris, ut ipse velit seu decernat praemium, ex meritis praevisis: ergo in hac providentia ex meritis praevisis datur aliquod ultra intentionem executivum decretum. Maior, et consequentia sunt certae. Minor constat.

1.º a priori, quia meritum ut tale movet etiam ut sua bonitate, moralique honestate: at bonitas ut talis praecise movet voluntatem immediate ad amorem, et medio amore ad alios effectus. 2.º a paritate demeriti, non aliter causantis poenas, nisi ut irritantis sive impellentis iudicis, aut vindicis, iracundiam, et voluntatem puniendi. 3.º ab exemplo orationis; illa enim nunquam movent, nisi aliquo cognoscentes ut excellentes, atque ita benigne recipientes: at nos pro gloria consequenda Deum oramus, quam speramus, ut ipse orationibus allectus benigne gloriam decernat; 4.º quia ut dicebat Augustinus, Deum rogandus est ut velit: Ecclesia quae orat, ut omnium fidelium nomina beatae praedestinationis libro adscripta retineat, quod certe nihil aliud est quam ut omnes fideles ad gloriam destinati, et electi simus: quapropter in ipso Missae sacrificio Deum sic rogamus: et in electorum tuorum iubeas grege numerari. Iubere autem divinum est velle. Videantur quae diximus disp. 3 sect. 11.

Ecclesia

m

An in hac providentia decretum ante merita gloria intendens sit vagum, vel determinatum

Responsioni suppono, omne decretum executivum esse determinatum respectu obti efficaciter a Deo amati, ut pote requisitum, et proximum illius obti consecutioni. at nec omne decretum intentivum est determinatum, ut omnibus liquet, neque omne est indeterminatum seu vagum, ut patet exemplo praedefinitionis operationis nostrae singularem amantis, quae determinata est, non tamen intentiva, et non executiva appellari ipsa potest, nempe ea se habet singularis actio, et determinatio non necessaria sed tamen resultans superabundans decreti indifferentis libertatem nostram exequentis, nec non omnipotentiae Dei nobis immediate ad illam operationem praeparantis, et applicantis: Unde etiam praefinitio se habet tamquam non requisita ipsi operationi saltem ex parte illius, vel necessarium, quae pro operatione requiruntur.

Dico 1º. Nullum esse fundamentum unde dignoscere possimus, an Deus de facto gloriam ante merita praeintentam eligat decreto vago respectu meritorum seu gratiae, vel potius determinato. Ratio est quia nulla pars constare nobis potest, vel ex natura rerum vel ex revelatione.

Dico 2º. Nullum etiam esse fundamentum unde affirmare possimus gloriam praeintendi decreto vago respectu gradus gloriae, ex amante praemium ut talem, et non potius determinate illis ut coronam, et illis ut hereditatem. Ratio eadem est cum praecedenti.

Dico 3º. in hac providentia decretum gloriae ante merita intentivum esse semper et vagum respectu specialis, seu individualis gloriae hominibus collatae: itaque Deus Petro coronam gloriosam primo decrevit: 2º gratiam et merita providit erga vidit: ultimo statuit illam quam modo dedit conferre coronam, hic enim decretorum ordo in primis nihil praesenti providentiae contrarium habet: deinde ipse valde connaturalis est corona, quae non solum liberalitate, sed ex meritis

UVA.BHSC

et omissioni debito decerneti: tandem necessarium mihi videtur salus gloria sor-
tis conferenda, quae repraesentat ipsi beato peccata praeterita, eorumque poenitentiam et remis-
sionem; nam si primum decretum determinasset absolute omnes beatos ut illorum pecca-
torum memorativa, eam ipso decreto praedefiniret poenitentia, necnon remissio,
sunt clara peccati memoria: at praedefinivi poenitentiam ante praevisionem peccati
nos ipsi negabimus.

Dixi autem fere semper eam praedestinationem gloriae neganda
admittendam esse, q. de praedestinatione Deiparae, Angelorum, et aliorum (si qui sunt)
quos non pariter, sed innocentia ad gloriam et coronam perduxit si habemus tam
efficax fundamentum ad persuadendum, non fuisse in Deo primam intentionem
omnino determinatam, etiam si respectu ipsius gloriae, siquidem ista non est repre-
sentativa peccatorum, et pariter praeterita, quod gloriae genus ante peccata praedefi-
niri non posse neque indicavimus et modo supponimus, aliunde incom-
possibiliter non sunt duo decreta intentionis et executionis, etiam si primum
decernat gloriam omnino determinatam; quippe decreto primo intersederet
secundum tamquam eius obiectum partiale, et non connexum cum illo, habens
etiam diversum et contrarium modum tendendi, siquidem intentionem amat
liberaliter et ante merita non solum gloriam ut futuram, sed etiam ut post merita
et ex meritis decernendam, decreto scilicet, novo, et distincto, quod ipse possibile
est etiam si reflexe non amet, aut praescindat per intentionem: nam sic amari est
denominatio extrinseca, et contingens executivo decreto ex utroque quod decre-
ti intentivi genere, semper seu vage, seu determinate iam patet solutio ad ar-
gumentum 2 et 3 quod in fine sectionis primae proponebamus.

Sect. 4.ta

De facto multi eliguntur ad gloriam post praevisa ipsorum merita.

Haec assertio a fortiori grata est Lenis, Vasquez, et aliis disp. 6 sect. 1. citatis
et non aliam possibilem agnoscentibus coronae electionem. Deinde eadem ex dis-
tinctione etiam pro omnibus praedestinatis probat Petavius lib. 10 cap. 1 et 2
quamvis ipse non solum possibilem nostrorum agnoscat praedestinationem coronae
ante praevisa merita; sed etiam ingenue lib. 9 cap. 3 et 5 nullam aliam ab Augu-
stino cognitam esse, l. 3 seu intentivam coronae electionem, nisi ante praevisa
merita; quamvis alii PP. etiam coetanei, ex posterioribus in hoc negotio ab
Augustino dissenserint, et ipsa praedestinationem post merita eligenti adhaeserint ra-
tionis efficacitate probavit. Nostram autem conclusionem etiam praedestina-
tos aliquos ab illa posteriori electione excludendo, defendunt Ocam, Gabriel

UVA.BHSC

Catarinus, et Jansenbrubus citati &c.

Suppono, id quod mihi, et omnibus, et omnibus nostrae scholae theologis certum esse debet, nempe in manu cuiusque esse, ut si ipse non sit praedestinatus ante praevisa merita, attamen praedestinetur post merita, et meritis, ut ex dictis disp. 3 maxime sect. ultima, et nuper sect. proxima satis constare potest. Nam Christus Dominus [illegible] petite et dabitur vobis, quaerite, et invenietis, pulsate, et aperietur vobis: omnis enim qui petit accipit, et qui quaerit invenit, et pulsanti aperietur. At omnes libertatem habemus petendi, et quaerendi gloriam, nec non pulsandi ad ianuas caeli. Ergo omnes habemus libertatem, ut salus aeterna detur nobis et inveniatur, nec non ut ianua caeli aperiatur; sed Deus non dat aut aperit, nisi volendo dare, et aperire. Ergo libertatem praemissam, et gratiam divina instructam, habemus, ut si Deus ante petitiones, inquisitiones et pulsationes nostras ab ipso aeternitatis non habuit voluntatem efficacem dandi gloriam, aut caelestem ianuam aperiendi, illa tamen saltem ex petitionibus, inquisitionibus et pulsationibus nostris ab ipso habeat velitque efficaciter dare, et aperire.

Confirmatur: omnis voluntas, aut promissio conditionalis efficax potens est transire in absolutam ex arbitrio illius qui potest absolute purificare, seu ponere conditionem; nisi promissor, incendens, aut fallax sit. At Deus constanti, et minime fallaci voluntate decrevit, et promisit, sincereque promisit sub conditione perseverantiae omnibus gloriam aeternam, et quidem etiam illis qui ante merita non sunt ad gloriam praedestinati; alioquin neque vere vellet omnes homines salvos fieri, neque gratia ad salutem sufficienti donaret, nisi qui ad gloriam sunt praedestinati, neque Christus pro omnibus mortuus esset: ergo sub omnium arbitrio, et libera potestate constituit Deus ut voluntas sua conditionalis salvandi nos, transeat in absolutam, sive cum absoluta coniungatur. Omnibus igitur liberum est, ut licet sine meritis, et ante merita voluntate divina solum conditionali sint electi; post merita tamen, et ex meritis ipsi voluntate absoluta ad aeternam eligantur. Alia videri possunt disp. 6 sect. 1 &c.

Suppono 2 voluntatem, qua Deus de facto ante omne peccatum statuit, ut omnis homo vel iam

neta vel salute, esse veram, et positivam negationem vel commune, scilicet
divina voluntate non praedestinandi. Unde si semel dicatis Deum ante omne
Pharaonis peccatum habuisse decretum non praedestinandi illum, sive ante, sive
post praevisa merita; iam Pharao ante omnem suae libertatis usum fuit non
solum a gloria exclusus, sed etiam poenis aeternis puniendus destinatus, nam Pharao
primo ille et ab omnibus theologis concesso decreto patitur necessitatem gloriae
vel inferni, seu impossibilitatem evadendi infernum, nisi regni caelestis possessione.
2º autem decreto pateretur impossibilitatem possidendi caelum. Ergo ambobus decre-
tis simul sumptis et divina voluntate peccata Pharaonis antecedente, inter
se connectis passus esset ille ante omne peccatum impossibilitatem evadendi
infernum.

Suppono 3º incredibile, seu moraliter impossibile esse, ut nullus
ex infinitis prope hominibus ante praevisa merita non praedestinatis, videlicet
cum finali perseverantia decedens, atque ita ut nullus etiam ex illis reputetur
dignus, qui propter merita sua eligatur ad coronam, nisi Deus ante illorum pec-
cata decreverit nemini ex ipsis conferre perseverantiam finalem, et electionem coronae
ex meritorum vi vel etiam removere; ideo quia in numera illa antecedenter ingredes-
tinatorum multitudo peculiari Dei consilio, et studio caret perseverantia finali,
quod scilicet neminem vult Deus praedestinatum nisi antecedenter, et ante praevisa
merita, si contingit nullum eorum post merita eligi.

Ratio est: quia in tanta ho-
minum, occasionum, causarum, et auxiliorum perseverandi varietate non potest
non imputari speciali Dei voluntati, et industriae, quod nullus quidem perseve-
raverit, cum tamen omnes tenera patria, et multi magna cum facilitate, imo
et non leni propensione, sicut speciali Dei consilio tribuerentur, quod nullus ex his per mo-
rum per multos annos vellet quidquam boni agere, aut tempore mortis defecisset
aut parentibus prudentem curam adhibere: si igitur nullus eorum, qui antece-
denter praedestinati non sunt, coronam ex meritis praemium consequeretur, seu post
eligeretur, argumentum foret manifestum dari in Deo ante omnem humanae
libertatis exercitium voluntatem efficacem excludendi ipsos a gloria aeterna,
atque ita etiam eos positive reprobandi, et ex 2ª suppositione colligitur tam cons-
clusionem sic probo. Ideo nullus ex non praedestinatis

Ideo nullus ex non praedestinatis salvaretur post electionem
seu praedestinationem ex meritis. 1º vel quia Deus ipsam habere non potest. 2º vel
quia ipse Deus esse, et ante omne peccatum, et meritum absolute decrevit ne-
minem post eligere: 3º vel quia nullus ex illis hominibus merita eam postulabit.
Omnem coronam, et sic Deus in gratiam peccati illos neque post praedestinare vellet.

UVA.BHSC

At ex 1.a rationum, seu dilematis partem militat ratio acquirendæ gloriæ libertas, nec non divinarum promissionum veritas, ut ex prima suppositione constat. Deinde contra secundam partem militat repugnantia, indecentia, crudelitas, vel indignitas reprobationis gratuitæ, peccata antecedentis; ut ex 2.a suppositione colligitur. Tandem 3.a partem militat evidens incredibilitas, seu moralis impossibilitas, ut nullus tot hominum cum divina gratia perseveraverit; sicut in 3.a suppositione monstratum. Quocirca confirmatur multo in hac prudentia ad gloriam eligi post praevisa dumtaxat merita

Sect. ultima

Argumenta contraria

1.um In actibus Apostolorum cap. 13 dicitur. Crediderunt quotquot erant praeordinati ad vitam aeternam. Ergo ratio ob quam illi crediderunt seu meruerunt, fuit vitæ aeternæ praedestinatio. Nego consequentiam, quia ex testimonio tantum significatur crediderunt eos qui per fidem efficacem a Deo praedefinitam, praedestinati erant, sive efficaciter, sive inefficaciter ad vitam aeternam, non determinate efficaciter: quis enim censeat S. Lucam ibi dicturum, ut omnes, qui tunc crediderunt essent praedestinati et reliqui concioni praesentes, reprobi.

2.m In Concilio Valentino can. 3 haec habetur confessio: Fidenter fatemur in electione salvandorum misericordiam Dei praecedere meritum bonum, in damnatione autem periturorum meritum malum praecedere iustum Dei iudicium: ergo misericors electio semper praecedit merita. Distinguo consequentiam, electio ad gratiam, concedo. ad gloriam, subdistinguo, efficax nego, inefficax saltem concedo.

3.m Ex 1.a ad Corinthios 4 nemo te discernit: sed hoc de supernaturalibus, et maxime de vita aeterna intelligi debet, ne unus adversus alterum inflatus. Ergo nemo se discernit in acquirenda meritis suis electioni vitæ aeternæ, sed potius eam acquirit ut prius a Deo discretus, et electus. Distinguo maiorem cum ipso Apostolo, necnon cum Augustino lib. de gratia et lib. arb. cap. 6: nemo se discernit, divina electione non accepta a Deo, seu qua possit gloriari, quasi non acceperit

concedo: per discretioem acceptam liberalite a Deo, nego: aliter destinguo, di
ctione proprie tali, formali, seu comparatiua ad reprobum, concedo, materiali
seu absoluta, nego. De quo plura infine nr̃ae concordiae.

Quamuis multi P.P. precipue
Chrisostomus Ambrosius, et Origenes, ita in electioem meritis posterioem
inclinarunt, vt sine exceptione quam tradidisse videantur, q nobis producta cum
limitatione loquentibus refragantur. Recte loquuntur cum de electione in sensu qua
dixinus, nempe abstrahendo ab intentiua, et executiua, vt plures arbitrantur.
vel, vt ego existimo, intenui conditionali, etiamsi predestinatus, seu beatus,
ante merita, non sit, intentiue electus sed saltem post merita intentiue electi
ua donatus. Addimus vnicuique saltem esse liberam facultatem sequendi
in hoc puncto quamlibet opinioem vt ex Celestino r̃ nota constitit, atque
apud Annatum lib. 8 citato cap 5 plures affirmant, et precipue Cardinalis
Perronius, et Valerius, nec non Gabriel Penotus, et ipse Augustinus.

Rogabis. quinam igitur sunt ante, et quinam
post merita electi? R. ante merita electioem satis verisimilem esse in mari
matribus [illegible] vt dixi, eam etiam affirmare licet in alijs, quibus deum per
seuerantiae, aut penitentiae finalis valde extra ordinarium, et nimis specialem est
vt in sancto latrone: an autem ex reliqui non nullis saltem ante merita
etiam prelegantur, nec affirmare, nec negare audeo: idem q in vniuersum
de sanctis Angelis dicendum esse arbitror, quis enim consiliarius Dei fuit,
aut qui cognouit sensum domini?

Disp. 8

An reprobationis causa sit, aut debe at esse peccatum?

Sect. 1ª

Qualis sit differentia inter positiuam, et ne gatiuam reprobatioem.

Reprobationis negatiuae conceptus, nec vnus, nec clarus est apud A.A.
In primis ea videtur significare negatioem praedestinationis, sicut igno
bilitas negatiua negare nobilitatis, et error negatiuus defectum sapientiae

UVA.BHSC

significat; deinde ea reprobatio si omnino negativa sit non solum signifi-
cat carentiam praedestinationis, sed etiam reprobationis; sicut ignobilitas om-
nino negativa, et nobilitatem, et maculae negationem significat: error etiam
negativus pure talis non solum defectum sapientiae, sed etiam errorem im-
portat, et opposite pura ignorantia, impeccabilitas etiam negativa lapidis, vel
hominis amentis culpam, et sanctitatem negat. Haec autem reproba-
tionis pure negativae genus daretur in statu purae naturae, in quo si relinquet
Deus homines ad gloriam supernaturalem non elevaret. Tunc enim saltem in ordi-
ne supernaturali nulla vel praedestinatio, vel reprobatio propria, seu po-
sitiva daretur.

Tandem reprobatio negativa sumi potest, et solet non-
pro negatione tam reprobationis quam praedestinationis, sed praedestina-
tionis solius: atque in hoc sensu accipitur communiter a Theologis, et
potest specialiter ad providentiam praesentem. Caeterum haec reprobatio adhuc
est duplex, altera negativa secundum quid: altera simpliciter.

Reprobatio negativa secundum quid
est negatio, seu voluntaria apud Deum exclusio, non quidem praedestina-
tionis omnium, nempe antecedentis, et consequentis, sed tantum unius, sive
antecedentis. Et in hoc sensu nos supra non semel dedimus reprobationis
negativae nomen impraedestinationi antecedenti, qua scilicet illi qui ante prae-
visa merita non eliguntur ad coronam, carent ea speciali, et antecedenti prae-
destinatione, ideoque eiusmodi negativa reprobatio se et intrinsece spec-
tata non est simpliciter talis, sed tantum secundum quid; tum quia adhuc potest
coniungi cum vera praedestinatione post merita ad coronam eligente, ut disp.
6. et 7 propugnavimus. Tum quia non habet connexionem cum reprobatione po-
sitiva, seu punitiva, sed ab illa omnino praescindit: nam licet Deus ali-
quos homines ante merita praeeligat, aliis procedendo sine praeelectione si-
gne, eta relinquit, aut relinquere potest in praedestinatos, aliqui in sen-
su composito illius praetermissionis, seu impraedestinationis negativae
maneant adhuc indeterminati non solum indifferentia contrarietatis ad
praedestinationem, et reprobationem, sed etiam contradictionis ad reprobationem et non
reprobationem, nam posset Deus illis vel omnem peccandi libertatem negare

UVA.BHSC

vel peccata pure condenare, ipsos scilicet in statu purae naturae relinquendo &c.

Reprobatio negativa simpliciter talis, dicitur exclusio ab omni praedestinatione, necnon a regno caelesti, praecindendo tamen a reprobatione positiva, seu poenae aeternae concedendae, nam si haberet connexionem non esset purae exclusionis, sed etiam cum inductione poenarum, tamen esset non quidem negativa sed positiva reprobatio ut usque diximus et infra magis constabit. Exemplum hujus reprobationis negativae sit voluntas divina decernens efficaciter ut Judas nec ante nec post merita praevisa consequatur vitam aeternam, ea enim voluntas nisi cum alia seu antecedenti, seu consequenti iungatur, qua scilicet infernus decernatur, aut poenae divina conventia per modum privationis seu poenae inducatur, ea, inquam, non habet rationem Judam in carcerem aeternum detrudendi; atque ita non est positiva reprobatio &c.

Jam prima assertio sit. Reprobatio negativa, quae simpliciter reprobatio dicitur, vel ab alia specie quae secundum quid appellatur, non differt a positiva, et strictiori reprobatione ex eo praecise, quod ipsa sit mera suspensio voluntatis divinae pure ommittentis praedestinationem Judae ex. g. pro eo signo, quo D. Petrum ad coronam ante merita praevisa Deus eligit. Assertio est P. Silvium 1º dist. 41 q. 1, sive ipse loquatur de pura ommissione etiam sine actu positivo reflexo illam amante, ut aliqui intendunt, sive de pura ommissione illi actui reflexo adiuncta, ut frequentius illius discipuli interpretantur apud Smisingum tract. 3º disp. 6 num. 729. Probo 1º quia secundum veram et communiorem theologiam, purae ommissio in voluntate divina repugnat de quo disp. 7 de voluntate Dei. 2º quia etiam si Deus non se haberet pure ommissive circa gloriam Judae, sed positive nollet ei gloriam electorum, vel (ut Smising et alii minus accurate loquuntur) vellet carentiam aut negationem illius electionis: id tamen sufficit ut Judas dicatur non praedestinatus ad gloriam. Ergo pura ommissio praedestinationis non est differentia necessario constitutiva reprobationis negativae, eamque ei distinctiva a positiva. Probatur 3º quia licet Deus pro signo aequali cum D. Petri praedestinatione pure ommisisset praedestinationem Judae, non propterea excludebat omnem praedestinationem et gloriam Judae, sed tantum illam praedestinationem quae ante merita ad gloriam eligit, etenim enim in eo signo potest dari ommissio praedestinationis qua possibilis ut existat in eodem signo: ergo ommissio illa praedestinationi antecedenti non negat praedestinationem posteriorem, non igitur est reprobatio simpliciter negativa, sed tantum secundum quid,

UVA.BHSC

Assertio 2.a Decretum divinum, quod pro signo quo aliqui ante merita praedestinantur nullatenus alios praedestinare, Non semper fuit reprobatio negativa simpliciter et proprie: Sed tantum aliquando. Duas habet assertio partes. 1.a constat quia Deus decretum antecedenter praedestinat potest circa Judam ita se habere: nolo Judam ante merita praedestinare: et haec nolitio non est affectus excludens, aut negans omnem praedestinationem, sed tantum antecedentem, ut supra diximus, quia alia merita postea per illud decretum non excludit, tale igitur decretum non est negativa reprobatio simpliciter, aut proprie talis. 2.a assertionis pars inde constat, quia non repugnat ut Deus ante omne peccatum decernat excludere omnino a regno caelesti hominem, nam cum hoc nobis debitum non sit ullo sine ullis demeritis negari nobis potest, ergo etiam ante illa. Decretum igitur, quod Judam a caelesti regno rejiceret, omnemque praedestinationem negare statueret, jam ante praevisa peccata esset simpliciter et proprie, seu theologica reprobatio negativa. Qua propter vi illius decreti Judas non diceretur damnandus, sed non beatificandus, neque privatus gloria, aut illius absentia puniendus, ut S. Michael carere dicitur unione hypostatica, atque ad illam ab aeterno impraedestinatus non quidem positive, aut privative per modum poenae, sed pure negative per modum boni indebiti a Deo negati.

Assertio 3.a Reprobatio negativa, et positiva differunt tamquam voluntas, seu decretum nolens aut negans collationem boni indebiti, et tamquam voluntas decernens gravationem mali aliquo modo, seu independenter a peccatis, indebiti. Est igitur negativa reprobatio voluntas praedestinationis denegans: atque ita est negatio praeparationis beneficiorum quibus certissime salvarentur omnes qui de facto damnantur: positiva vero reprobatio est voluntas divina puniendi in aeternum creaturam rationalem propter peccatum finale. Ideoque reprobatio negativa est voluntas divina negans aut nolens negare gloriam, necnon media, seu beneficia ad illam requisita, praescindendo ab omni peccato tam antecedenti quam subsequenti: At positiva reprobatio requirit gloriam negare

nisi dependenti ab aliquo peccato tamquam causa meritoria ipsius reprobationis ut nos existimamus, vel saltem tamquam ab effectu sibi sequenti, ut male non nulli opinantur infra refutandi.

Sectio 2.a

Quae sit causa reprobationis negativae

Conclusio 1.a Reprobatio negativa quae secundum quid talis est potest existere in Deo sine ulla omnino causa ex parte nostri. Conclusio est manifesta; nam eiusmodi reprobatio opponitur (seu contradictorie seu contrarie) praedestinationi ante praevisa merita in Deo existenti. at ea reprobatio non indiget aliqua causa ex parte nostri, seu peccato eam reprobationem merente, nam quod liberaliter et sine ullis bonis meritis conceditur, negari sine malis meritis libere potest. ergo reprobatio secundum quid negativa gloriae non indiget in nobis ulla causa sui meritoria, sed ut opposita praedestinatio Petro sine meritis concessa, Ioanni sine peccatis negari potest.

Conclusio 2.a Reprobatio negativa gloriae secundum quid si sumatur in sensu comparativo seu discretivo nullam in hac providentia causam habet ex parte illorum, qui negative reprobantur: nempe, nulla est ratio ex parte hominum ob quam potius Petrus praedestinetur ad gloriam ante praevisa merita et Iudas (vel alius qui positive non est reprobus) ante praevisa merita non eligatur, sive quare, cum unus praedilectus fuerit, alter etiam non praeeligatur. Ita Solutio quae etiam est manifesta, est Theologorum communis apud Faustum art. 5 dub. 1 et Bellarminum lib 2 de gratia et libero arbitrio cap. 6: ita probari potest.

Causa reprobationis illius negativae, seu negata praedestinationis potius in malo quam in Sancto latrone neque [illegible] fuit peccatum personale, dum peccatum personale utrique fuit commune, dumque de facto ante omne praevisum peccatum mali latronis negata est illi praedestinatio quae est ante praevisa merita, sicut Sancto latroni sine illis meritis concessa fuit. Deinde neque peccatum originale est causa illius discretionis quandoquidem ambo latrones aeque infecti erant

quo motiuum, causa seu ratio illius comparationis discretionis aut differentiae non fuit illum peccatum: Vel igitur illius discretionis causa voluntas sola diuina &c.

Concluso 3.a Reprobationis negatiua simpliciter talis et considerata in sensu comparatiuo discernente et discriminante Esau ex. g. a Jacob non repugnat esse aliqua causa ex parte hominis peccantis. Conclusio est Theologis et aut certe esse debet gratuissima —

Primo quidem quia ille Jacob praedestinari potuit post praeuisa eius merita, et Esau non praedestinari, seu praetermitti, et negatiue reprobari praeuiso eius peccato. ergo differentia sumi potuit ex meritis et peccatis. 2.o quia etiam si Jacob supponatur ante merita praedestinatus adhuc tamen praedestinatio sufficiens, et quae antea merito eum absolute nauita negari potuit Esau ex praeuisis eius peccatis, nam tunc peccando esset ratio et causa, ob quam non praedestinaretur seu illi negaretur praedestinatio esset igitur causa ob quam differret a Jacob in ratione praedestinati &c.

3.o quia non repugnat hominem peccando impedire praedestinationem etiam illam, quae est ante praeuisa merita: Deus enim ex praeuiso peccato Esau potuit illi negare eam praedestinationem, quam non obstante peccato, atque abstinens sua misericordia maiore potuit eidem concedere. At non obstante peccato, eoque praeuiso potuit Deus concedere Esau praedestinationem ante praeuisa merita, nisi 1.o decreto statuere dare auxilium (unum aut multiplex) quod ab illius hominis praua voluntate redditur inefficax; et Deus post illud praeuisum peccatum vellet 2.o decreto non supponente merita absoluta eum hominem ad coronam, et meritorum gratiam eligere, aut e contra 2.o decreto nollet ante merita praeuisa ad coronam eligere eum quia ipse praeuisus est peccando. ergo homo potest impedire suis peccatis etiam illam coronae electionem quae ante praeuisa merita habetur

Argues. Electio coronae praecedens ordine signorum seu causalitatis merita nostra, neque ex meritis haberi, aliquo quia electio esset ante et post merita. ergo praedicta electio nequit impediri peccatis nostris.

Probatur 2da pars conclusionis quia peccatum impediri potest eodem habitu, et elimi nari potest per oppositam carentiam seu fugam peccatorum at autem fuga, et carentia semper, seu saepe in opere meritorio consistit.

Quid quid de conne qua satis firma ni est, dicendum videatur. Respondetur distinguendo antecedens: ex meritis operis quod praecedit seu causat ea corona electio: concedo: exclusive nego. non enim repugnat, ut praedestinatio ad gloriam, simul post merita, et ante merita sit, nempe omni potest a sua virtute quemvis quemvis opus, et ex prae definire seu causare tale sancta opera, perseverantiam seu finalis similiter gloria intenta post illa prima merita. Unde quod decretum sic se habeat: 1º decrevit auxilium praecognitum conditionaliter efficax, unde ab eo habet videretur opus sanctum: 2º in premium illius operis eligeret hominem ad coronam, nec non ad maiorem gratiam, maiora quae merita, quibus respon deat corona etiam maior quam debebatur priori operi. 3º meritis istis perseverantiae finali viri Deus decerneret voluntate extentiva eamque magnam coronam propter ea maiora merita, quam ante ipsa decreverat liberalitate, si potest quae tantum erat merita de congruo dispositiones, aut im petrationes maioris, tum gratiae, tum gloriae.

Dices: quod de facto in hac providentia Deus aliquos simul ante, et post merita eligere ad gloriam amicandum est. Distinguo dicendum: saltem, concedo: scientifice, nego. Non enim habemus aliquod fundamentum vel certum, vel positive probabile, quo ducamur ad affirmandam talem praesentem providentiam, quamvis ea possibilis sit. sicut licet possibiles evidenter sint stellae et Angeli in numero pares nemo vel negare vel affirmare potest Angelorum numerum parem esse potius quam imparem: neutrum enim ex Angelorum natura, causa, perfectione, aut revelationibus constans nobis est, si an aliqui propter varietatem praedestinatorum, atque ita ob aliqualem illorum pulchri tudinem vellet praeter duas extremas praedestinationes ambis supra de hac providentia firmatas, nempe antecedentem et subsequentem, aliam etiam mediam asserere, ei me licet: ceterum fundamentum, non tam scientificum, aut probabilibus auctoritatibus, quam suspicionibus mere aptum mihi videtur.

Conclusio 4a in hac tamen providentia parvuli in exclusionem a gloria mei praemii impeditur peccato originali; adulti vero ab ipsa etiam

Angeli non nisi prævio peccato personali. Itaq causa reprobationis parvulorum in perditionis massa relinquentis est peccatum originale ab ipsis contractum: adultorum v.° nec non Angelorum reprobationis ejici entis ipsos a cælo, seu prætereuntis extra gloriam æternam, est peccatum ipsorum personale.

Isti conclusionis altius penetranda, quæ præcedentis finis et scopus est, notari debet in parvulis peccatum originale non esse causam comparativam, sive directivam reprobationis a vita æterna, sed tantum communem, et absolutam. Similiter peccatum personale in adultis non est causa discriminis inter prædestinatos, et non prædestinatos, quandoquidem pauci etiam prædestinati ab omni culpa gravi innocentes sunt: imo multi ipsorum non minus turpiter, quam alii reprobi delinquunt; proqua solutione sic in sensu absoluto intellecta; videantur Fasolus art. 5 dub. 2 Vazquez disp. 95 cap. 5 et 6 et Montesa disp. 14 et quamvis multi contrarium sentire videantur, ipsi tamen non de reprobatione a gloria, sed a gratia loquuntur, ut constat ex ipso Montesa disp. 15.

Iam prior conclusionis pars, quæ parvulorum reprobationem concernebat, probatur, quia in hac providentia eodem decreto fit parvulorum rejectio a gloria ad pœnas, sed causa rejectionis ad pœnas est peccatum originale, ut de omni reprobatione positiva sentit communis, et vera sententia, ergo causa rejectionis parvulorum a gloria est peccatum originale. Maior constat, quia Deus ardenti et sincero desiderauit salutem æternam omnium parvulorum, saltem quatenus voluit, et procurauit, ne peccarent in Adamo, ipsum ex sua tantum bonitate constituendo totius reipublicæ caput ad legis observantiam: solum igitur dejecti sunt parvuli a vita æterna per decretum supponens permissionem, et visionem peccati originalis. At tale decretum est punitivum, seu rejiciens ad pœnas, vel ad gloriæ æternæ carentiam propter peccatum illatum: quia uno decreto a gloria ad pœnas parvuli transmittuntur.

Posterior autem conclusionis pars quæ de adultis et Angelis a cælo exclusis loquebatur, constat in primis argumento nuper facto, quod sua proportione idem de peccatis personalibus

UVA.BHSC

concludit: si enim Deus ante omne peccatum decrevisset efficaciter in ferrum Judae, et Luciferi, non posset sincero animo intendere, et persuadere, necnon ipsorum vitandam damnationem. Ergo etiam si Deus ante peccatum personale decrevisset ut Judas et Lucifer sint exclusi a salute aeterna non posset cum veritate intendere, et procurare ipsis salutem aeternam consequentiam.

Deinde. Deus saepissime dicit: nollo mortem peccatoris, sed magis ut convertatur et vivat; necnon. Perditio tua ex te Israel. Ergo quod Judas gloriose non vivat, quodque perdiderit coronam aeternam non habet initium a voluntate divina efficaciter decernente, ne Judas vivat, seu ut ipse perdat vitam aeternam, sed a solo Judae peccato. Tandem quia in Scriptura, Concilijs aut P.P. nunquam legitur Deum voluisse amminiorum vita aeterna, nisi velut castigatione peccati, abjectis quod sanitatum. Ergo in hac providentia nulla alia est carentia vitae aeternae, quae non sit privatio aut poena.

Confirmatur ex eo quo utraque conclusionis pars. Quia nullum decretum excludens a gloria sit post absolutam peccati existentiam seu visionem, ipsum poni deberet ante illam saltem in sensu negativo, tamquam non posset ipsam. At tale decretum simul cum alio nolente ut Judas maneat extra caelum et infernum facit seu constituit reprobationem positivam, ut saepe diximus: ergo si in ista providentia hoc secundum decretum non pendet a peccato Judae, tum ipsa reprobatio positiva esset independens a peccato Judae, quod dici est falsum; et divinae benignitati indignum rejiciendum esse, modo supponimus. At 2um illud decretum quod medium locum a gloria et poena abstractum excludit, non datur in Deo dependenter a peccatis, antecedenter nam: in hac enim providentia necessarium est ut omnis homo, aut Angelus vel bonus vel malus sit, quia ipse libertate sua facere potest, ut vita sua sine macula et omni sanctitate terminet. Ergo est videatur Doctor Eximius lib. 5 de praedestinatione cap. 3. qui ad oppositum multa plures rationes affert, et multas contrarias refert.

Sectio 3a.

Argumenta contraria

1um Apostolus ad Rom. 9. ait. Cum enim nondum nati fuissent, aut aliquid boni egissent, aut mali (ut secundum electionem propositum Dei maneret) non ex operibus sed ex vocante dictum est ei, quia maior serviet

UVA.BHSC

et minori, sicut Scriptum est Jacob dilexi, Esau autem odio habui. q. odium saltem negativum, quo Deus noluit eligere Esau non ex operibus illius ortum duxit. Huic argumento, varij assertores reponerent &c

1.o Nullum ibi textum fieri mentionem anterioritatis in genere causandi, vel in ordine signorum, sed tantum in duratione, quasi velit odium illud ab aeterno esse ante opera Esau, quamvis semper propter illa esset, et ab illis vt praevisis penderet, et posterior esset. Caeterum solutio insufficiens videtur, q. contextus anterioritatem etiam causae satis monstrat, maxime vero in illis verbis, non ex operibus, sed ex vocante.

2.o respondent ibi fieri sermonem, non de reprobatione excludente a regno caelesti, sed tantum a temporali, seu familiae maioratu ideo inferri videtur, tum ex illis verbis quia maior serviet minori, tum quia minime constat ex ullo sacrae Scripturae testimonio Esau reprobum esse. Solutio tamen non satis quadrat, q. licet Esau reprobus fortasse non fuit; ipse tamen vt exclusus a benedictione paterna, et domestico principatu adducitur ab Apostolo vt figura reproborum, vt constat non solum ex textu eo cap. 9. sed etiam ex commentarijs Augustini, et aliorum PP. qui praedictum testimonium pro isto praedestinationis, et reprobationis mysterio saepe inveniant &c

3.o Est opportunior solutio, quod odium illud negativum seu reprobatione excludente, quam Apostolus exemplo Esau a benedictione paterna exclusi, atque a prima genitura dignitate exclusi proponere nobis voluit, vt inde ostenderet ab operibus, esse dumtaxat reprobationem, a gratia efficaci, seu vocatione congrua exclusivam, non vero a gloria, vt ex ipso toto capite constat, in cuius medio ita concludit. q. cuius vult (Deus) miseretur, et quem vult indurat. atque in hoc sensu si praedestinatio sumatur in ordine ad media perducentia ad finem, nempe non pro electione gloriae sed pro voluntate eligente et praeparante media efficacia, quibus praedestinatus certissime liberetur, seu salvus sit vt a Deo volente, finem vitae imponere libere et ex caritate: Imo, inquam sensu, negatio praedestinationis in genere divinae libertatis

UVA.BHSC

per hanc mediam constitute ranitis ardorem dureratate Dei indurantis, seu non lentis concursus misericordiamq., et emollie corda nrã prout oportet ad aeternam salutem suscipiendam; quamuis in ergo nrã libertatis per auxilium, et sumere sufficiens, constitutu ex ti anno voluntate negatiue praedefinitionis, et misericordia emollientis corda nrã, ita ut si Deus vellet nullam merendi, et demerendi [illegible] dare, ex emollitiõ, seu misericordia, non sit tantum ad salutem gratiã sanctificantis temporale, sed etiam ad aeternam gloriã.

2 ℞. Augustinus, et alij PP ac Scholastici D. Paulum interpretantes illud proferre solent, Cur Deus hunc trahit, et alium non trahit noli iudicare, si non vis errare. At si ex operibus praeuisis traheret, aut saltem non traheret ad gloriã, sine temeritate vel errore liceret iudicare hunc trahi, quia bene, et alium non trahi, quia male operatur. Ergo non tractio, seu non electio ad gloriam independens est ab operibus praeuisis. ℞. 1.º axioma illud loqui detractione, et non tractione ad gratiam congruã bene operandi et salutariter perseuerandi; non vero de tractione, et non tractione ad gloriam, ut circa primum argumentum explicui. ℞. 2.º axioma etiã illo quatenus de ipsa gloria genuinum euidenter comparatiuum; in quo sensus non sine temeritate velle iudicare, quare potius unus ex duobus peccatoribus, quam alius tractus sit ad fidem vel charitatem, sed etiam non minus temeritas et imprudentia foret iudicare, seu discernere, quare unus potius quam alius ad gloriam tractus fuerit, cum uterque aliquando fuerit Dei inimicus aut uterque Sanctus.

3 ℞. Peccatum originale est causa sufficiens, ut non praedestinetur ad gloriam homo etiam adultus quippe ita maculatus indignus est gloria. Ergo Deus tamen originali, et tamen omne personale iam reconciliat reprobos adultos a gloria; distinguo antecedens: ut non praedestinetur imo praedestinatio, seu reprobatio secundum quid negatiua, concedo; ut non praedestinatio, seu reprobatio simpliciter gloriae negatiua, sub distinguo, in alia prouidentia, concedo: in ista, nego. Ita distinctio consequentia. 2.ª satisfactum.

4 ℞. ob solam culpam originalem negat Deus gratiam vel sufficientem vel saltem efficacem adultis: ergo etiam gloriam: Omitto antecedens quod omnino incertum est, siquidem Deus nisi peccati originalis per visione inducet ad negandam gratiam efficacem, ut patet in Angelis, et in primis parentibus, nego consequentiam et quidem argumentum retorqueri potest, 1.º quia sine ulla culpa praeuia etiam originali negat Deus gratiam, non tamen gloriam, si argumentum culpam originalem pro gloria ne

UVA BHSC

ganda requisat. 2° quia Deus ad permittendum in executione seu paene peccatum non indiget nisi homo ipsius peccaverit; et tradendum hominem in executione ag[illegible] necesse est utique prius peccet. Ratio ergo discriminis est quod negatio gratiae efficacis saltem executione paena peccati, secus negatio gloriae. [illegible] in hac providentia habita vel [illegible] 70

Exercita

Sect. 4

An reprobationis positivae sit ali qua causa ex parte nostri

Ex dictis satis constare [illegible], imbui providentia nullam [illegible] reprobationem gloriae simpliciter negativam, quia est distincta a positiva et poenitentia. Nam sicut Deus neminem ab inferno liberat nisi per gratiam et consequens, ita neminem excludit a gloria, nisi per infernum inflictum. Loquimur ergo nunc primum illud decretum quo Deus statuit in aeternum puniri praesupponat hominum peccata absolute praevisa atque ita habeat in nostris causam sive meritorum &.

1° Assertio, nullam ex parte reprobi dari causam reprobationis positivae, eam enim dicit a Deo haberi non [illegible] sed ante gravia peccata. Ita communiter moderni Thomistae, qui referunt et sequuntur Carmelitani Salmanticenses tract. 5 disp. 8. et Joannes a S. Thom. disp. 10 art. 1. Ipsi auctoritate P. Granadus qui licet vitae media sua aetate non parum argumentationis ab illa opinione removeret, laudandus tamen esset si magnam [illegible] [illegible] [illegible] vel videret, vel horruisset. Nam necessaria sunt aliorum censura, eamque crudelem appellat Suarez l. disp. 4 [illegible] q. 1. Suarez improbabilem, et alienam a sana doctrina lib. 5 cap. 3. atque apud ipsum Calvinus horribilem et omnium piorum aures vulnerantem, et quam Augustinus ipse omnino magnum detestatur. Orantibus, et Staple tonius Calvinianam, atque Deum atrocem et ferocem, iniquitatisque authorem confingunt Calvinus et Beza. Alia quae etiam acerbiora pronuntiant Joannes a Bononia et alii. Censuras tamen neque probamus neque improbamus quamvis [illegible] admodum Beccanus post tractatum

UVA.BHSC

Reprobat. et reprob. cap. 16 q. 2 et Petabius lib. 10 non aliter sui ac Calvini de reprobare sub ipsius verbi confirmant ~
2a. as affirmat
de facto reprobationi positiva causam esse in ipsi reprobare peccatis, contra repugnare meteg. Ad sine illa causa, vel ante peccatum absolute pro sua Deus reprobare vellet: sed reprobaret post peccatum conditionalitr per scia media praecognitum, ita aliqui R.R. idque probabile esse ait Arriaga disp. 39 num. 8 ~
3a. as
Communissima et docet negat praesente neque possibilem esse reprobationem positivam, nisi per peccatum absolute peccatum, ita quidem ut reprobationi peccatoris causa debeat esse originale adultorum vero personale. Videantur P. Suarez lib. 5 cap. 6. Vazq. disp. 95 Faustus art. 5 dubit. 1 Smisingus disp. 6 q. 11. et Ribadeneira disp. 75 ~
Ia. conclusio. in hac providentiat Deus neminem positive reprobat, nisi ratione vel causa peccati pravini. Proba. 1o. Expressa Concilij Valentini definitione supra citata illis verbis: Fidenter fatemur, in electione salvandorum misericordia Dei praecedere meritum bonum: in damnatione autem periturorum meritum malum praecedere iustum Dei iudicium. Sic enim argumentor; sicut misericordia praedestinans praecedit bona merita, ita iudicium reprobans praecedit a malis: sed ipsa misericordia intentiva praedestinans, non vero executiva, neque eius effectus praecedit merita bona. ergo ipsum iudicium intentive reprobans, et non tantum executivum seu effectus, nempe aeterna poena praecedit a malis meritis pravis ~
2o. Si illi qui reprobantur ideo reprobantur, quia praedestinati non sunt, quia a Deo ab aeterno praesciti sunt seu praevisi, sine connectione generales defectus, ergo causa sunt eorum non praedestinanti et positive reprobanti; sed ideo non praedestinanti, quia eo modo defectus quod videntur. ergo reprobi peccatis suis causa sunt eorum reprobanti. Conseq. et maior sunt evidentes. Minor autem apud P. Pelebeninam et ut videre licet in theologis citatis: sufficiat modo D. Prosper, qui ut veluti alter echo Augustinianae mentis mens, et ad capitula Gallorum circa principium ipsius mom. num. propositiones sic exprimit: ideo praedestinati non sunt, quia sine correctione poenitentiae et voluntaria praevaricare praesciti sunt, et eodem sequitur in ult. septima nostram thesim sic firmat: quamvis Omnipotentia Dei potuerit viros standi praebere Capruri, gratia ita eius non prius de

serunt quam ab eis deserentur (Ecce quam evidenter rejiciat gratiam intrin-
sece inefficacem, seu malignam praedeterminationis conditionem qua Deus qui-
bus decrevit quam deceat) Atqui hoc ipso voluntaria futurae ac
felicis gratiae, ideo in praedestinationis electionem illam non habuit. In sequi-
bus testimoniis, ipsa etiam negativa reprobatio aeterna excludens peccatis
ut causis imputatur.

Bo. Si Deus ex se vellet aeternam hominis per-
ditionem, non aliter eam vellet nisi ipsum ante culpam ad poenam praeordi-
nando, seu ad infernum praedestinando, atque ita positive reprobando. Sed
Deus ex se non vult aeternam hominis perditionem quia nec praeordinat ipsum
ante culpam ad aeternam inferni poenam. Sequela est legitima. Maior est
aperte nota, tum quia velle aliquid ex se est velle ipsum sine illo mo-
tivo illius voluntatis digno, et extrinsece movente vel sine causa
merente ut illud intendat, sed tantum ex propria electione, et quasi libe-
ralitate. Tum quia non aliter Deus ex se aeternam hominis salutem dicitur
velle, nisi quatenus ante omne meritum homini illam vel efficaciter
vel saltem inefficaciter voluit. Tum quia Calvinus apud Petavium libro 10
cap. 8 non alio modo explicat reprobationem illam, quam ipse horrendum decretum
appellat, et qua Deum mortis aeternae auctorem dicit, nisi quia ipsorum
culpas earumque praevisionem antecedit: neque enim ille aut alius finxit ho-
minem sine culpa poenae, sed tantum affirmavit hominem perire cul-
pis suppositionis, et non sua praevisione praecedentibus decretum damnationis:
atque in summa, unumquemque perire quia Deus latenti suo consilio
ita voluit &c.

Iam minor nostri Theologis adeo certa est, adeoque
insita fidelibus pectoribus, ut nihil frequentius audiatur, et quae si e-
firma illius veritate homines tristissime, et sine lucro plerumque perirent.
Ubi enim benignitas, et misericordia Dei tanto opere praedicata? Ubi
celebris ea differentia qua magnitudo discriminari dicuntur glorificatio,
et damnatio, ut divina voluntate, ista ab ipsa voluntate sponte
et nullis operibus nostris mota nascitur? Atquidem nulla veritate, nulloque
sensu dici potest Theologis delectari in perditionibus nostris: et Vlatsi

UVA.BHSC

Numquid voluntatis meae est mors impii? nonest voluntas ante Patrem vestrum, ut pereat unus de pusillis istis, atque 2. Petri 3.° Patienter agit propter vos nollens aliquem perire. Ratio aperta est, nam qui efficaciter et ex se ab ante omnia motis amat eius perditionem, eam quidem amat omnibus modis sibi possibilibus, imo etiam omnibus intellectus imaginabilibus, ergo nulla veritate dici potest eam non velle.

Unde stulta impugnati manifeste vulgaris responsio, quae ad conciliandas voluntatem, et nolitionem perditionis humanae vel Angelicae confugere solet ad tutum illud, et importunum mercatoris merces projicientis exemplum, Tum quia Deo nunquam Scriptura praedicat ipsum amare homini perditionem, sed potius semper affirmat eam nolle; at si Deus ex se, et efficaciter ante omnem culpam amaret perditionem hominis, regia indignum esset, et illud in Scriptura praedicare, regio cum veritate negare, siquidem voluntas efficax non minus est amor quam voluntas inefficax, sed potius magis. Tum quia si mercator extra et nullo gravius naufragio, seu nullo periculo projicerent merces in mari, ille quidem eam projectionem vellet, nec ob aliam rem diceret velle eam simpliciter non amare, sive in rigore nolle ipsi voluntarie, quia cum ex se et ante cognitum naufragii periculum merces conservare velit eas non velle projicere antecedenti voluntate, sed tantum subsequenti, sive (ut ita loquar) maris tempestatis, vel culpam supponente.

Conclusio 2.a Deus amat etiam diminute, et homo vel Angelus ante praevisa absolute peccata positive reprobetur. Ista conclusio una praecedente maxime confirmat contrariam persuaderi potest. 1.° Quia terminus 2.ae illius, qui ista media negant, in quo etenim nullus nostrorum theologorum, imo etiam aliorum ante haec tempora affirmavit aliquam esse in contraria probabilitatem. Ratio est eiusmodi. Repugnat sane aeterna quae non sit aliquando vitabilis absque patiente, sed a patiente non est aliquando evitabilis poena aeterna ante praevisa culpa efficaciter praesentata. Ergo repugnat poena aeterna ante praevisa culpa efficaciter praesentata. Consequentia est manifesta. Maior est veritas catholica, nam omnis poena est damnati illata propter culpam cuius est effectus est. Ergo sicut culpa omnis est evitabilis, etiam poena. Minor persuadetur manifeste omnia argumenta supra tradita disp. 3.a sect. 2 praecipue in 2.° et ult.° argumentandi genere, nec non sectione 4 quoad suavius, et sequentibus, atque disp. 6 sect. 1.a et tandem multis in locis in Concordia loco allegato.

UVA.BHSC

Summa autem vitium et qua omnem intellectum contin[g]ere potest ea est. Nemo enim vitare, aut fugere potest, quod sit reprobus per illam antecedentem reprobationem, ut ipsi adversarii affirmant, neque etiam fugere potest, quod sua reprobatio inducat aeternas paenas, ut etiam adversarii asserunt, esset enim posse frustrare infrustrabilem divinae voluntatis efficaciam. Rursus, nemo suis operibus facere, aut mereri potest ne reprobetur ante omnia opera sua, ut omnibus est manifestum: neque etiam quis facere potest ut illa reprobatio non sit efficax, siquidem efficacia est ipsi essentialis et inefficacia repugnans. Tandem nemo fugere potest infernum in sensu diviso illius reprobationis, siquidem talis sensus fugiendi neque conceditur a Deo, neque ab illo acquiri liberis operibus potest: Neque infernum fugere valet quis quam in sensu composito praedictae reprobationis ut omnibus etiam est constans. Patet igitur manifeste miserum reprobum nihil facere posse, ut aeternam fugiat damnationem.

2º persuadetur conclusio procedendo cum sua mechanica. Nam reprobatio ante culpam ad paenas aeternas praedestinativa, est vera crudelitas aut quid ignotum. Sed Deo crudelitas repugnat ergo etiam illa reprobatio. Consequentia et minor sunt certa. Maior probatur. Crudelitas est liberalitas in puniendo, sicut clementia est liberalitas in condonando: Sed reprobatio ante praevisas culpas est liberalitas in puniendo siquidem non supponit merita, sicut praedestinatio ad gloriam ante praevisa bona opera est liberalitas in remunerando ergo etc.

Respondebis. Deum nemine puniri, nisi praecedentibus culpis, et quidem non excedendo poenarum modum, seu mensuram in paenis infligendis. Contra; nam hoc non tollit rationem crudelitatis rationem. Deus enim benignus, et liberalis est in praedestinando, quamvis in executione causam habeat remunerandi, nempe in bonis meritis existentem, et quamvis non excedat, autem excederet modum, seu mensuram eorum meritorum liberalis certe esset, eo praecise quod sine causa vel merito antecedente praedestinet, ergo etiam est liberalis in puniendo eo praecise quod sine causa vel merito antecedenti re

UVA.BHSC

prebet etiã si in executiõe post culpas et secundum earum mensuram puniat

Confirmatur sequentia crudelitatis definitione tradita a Seneca lib. 2 De clement. cap. 4 et ab omnibus laudata; nempe crudelitas est inclinatio animi ad aspera: sed voluntas efficax, cum et ante merita decernens pœnas æternas, est inclinatio animi ad aspera, quippe tendit ad asperrima mala, quorum homo dignus non est, aut dignus non esse cognoscitur; ergo est crudelitas, &c.

Cæterum ne inter tanta alia quæ vocabis questione aut facere aut pati videamus, ego facile permitto, in illa reprobatione non reperiri formalem vel strictam crudelitatem, sed virtualem, aut æquivalentem, aut certe majorem turpitudinem, ut Sepe loco citato quem allegat D. Thomas 1.a 2.æ q. 157 art. 2 ad 3 alti quidles vocantur qui puniendi causam habent, modum tamen non habent. Deus autem nullam habet causam sic volendi puniri, idem quia eo modo reprobare non videtur. Dicitur ista crudelitas accepti strictè, aut pura crudelitas, est tamen vera sævitia, seu feritas, quæ ipsa crudelitate longe pejor est, nam, sicut eodem Seneca docet D. Thomas 1.a 2.æ quæst. 159 art. 2. Ille qui non est læsus, nec peccatori irascitur, non dicitur crudelis, sed ferus sive sævus. Sed Deus sic se reprobet, nec læsus est, neque peccatori irascitur, concipit enim illam ira, ante quam sit læsus, vel prius quam homo sit peccator; ergo.

Iterum explico eamdem doctrinam optima Ratio D. Thoma ibidem dicentis, proprie loquendo feritas vel sævitia dicitur secundum quam aliquis in pœnis inferendis non considerat aliquam culpam eius qui punitur, sed solum hoc quod delectatur in hominum cruciatu. At Deus ita se habet si ante culpam consideratam decernit inferre pœnas æternas; ergo etc. Tandem sicut velle punire post culpam est vera misericordia, et velle punire post culpam est iustitia, ita velle punire ante culpam est voluntas iniusta: Nam ut ait Augustinus epist. 106 Hæc massa si esset ita media, ut quemadmodum nihil boni, ita nihil mali mereretur, non frustra videretur iniquitas, ut ex ea fierent vasa in contumeliam.

Objicies. Deus ante prævisam culpam prædefinit, aut prædefinire potest pœnitentiam et Redemptionem nostram; ergo etiam pœnam æternam. Respondemus in primis retorquendo argumentum Theologum, & ab hoc posito antecedenti ad oppositum consequentis; Secundo antecedens falsum ut in hoc tractatu vidimus. Deinde primum antecedens. Nego consequentiam. Ratio discriminis

UVA.BHSC

est, sumqua Deum esse primum nra damnatonis et redemptionis auctorem neque fidei oraculis neque lumini naali [contra] repugnat, secus vero esse primum nrae damnaonis autorem et procuratorem. Sumendo praedefinire peccati velleitatem vel permissionem, ut illud per poenitentiam deleatur, et Xsti redemptione remittatur; magis est odisse quam amare peccata, et certe est diligere hominis unicum bonum tandem peccata resistenda sunt. At praedefinire autem permittere peccata, ut homines in aeternum puniantur, magis est amare quam odisse peccata, aut saltem se vera est hominem sine causa odisse, quandoquidem peccata permittuntur ex intentione efficaci, ut peccata sidam num homini aeternum restante. Hoc autem manifeste est gloriari et delectari in hominum cruciatu ~

Iterum objicies Deus pro suo dominio potest hominum innocentem aeternis cruciatibus torquere, et etiam ante culpam praeordinari ad poenas. In primis nego antecedens: qui enim non agnoscat insignem crudelitatis turpitudinem in illo aeterno cruciatu. Bonus est Deus (inquit Augustinus lib. 3 advers. Julianum cap. 18) potest sine bonis meritis liberare quia bonus est: Non potest sine malis meritis damnare quia justus est. Deinde nego consequentiam. Sum quod inferret Deus poenam sine culpa, imo potius propter ea quae ipse crearet, sum quam poena, sine et ab intenta supponit culpam tamquam causam meritoriam ~

Disp. 9

An Christus sit causa nra Praedestinaonis

Sectio 1.ra

Quae suppositiones praemittuntur

UVA.BHSC

Suppono 1.º Praedestinationem tribus modis posse considerari. 1.º quoad entitatem
Dei moralem, seu actum substantialem eligendi. 2.º quoad effectus, qui ex prae-
destinatione nascuntur. 3.º quoad externam denominationem contingentem, seu liberam
eligendi homines, et quidem praedestinationi in 1.º sensu nulla potest esse causa
etiam meritoria, ut est per se notum. Deinde quoad effectus plurimos potest dari
causa non solum moralis, sed etiam physica, et non solum divina, sed etiam creata.
Nos enim physice multos praedestinationis effectus causamus, quales sunt actus
salutares, et gloria ipsa, procedunt enim vitaliter a nobis, uno gloria saltem
quae praecipuus est praedestinationis effectus a nobis moraliter, seu meritorie cau-
satur, et a Christi meritis habemus omnes praedestinationis effectus supernatura-
les, qui in nobis existunt, qualis est omnis gratia nobis inhaerens, et alii
sunt Christi meritis distincta, ut theologis familiare est, et infra manifestum
erit —
Tandem in 3.º sensu quatenus praedestinatio consideratur in ipso con-
creto contingenti et libero praedestinantis, ea est unicum huius disputationis sub-
iectum. Rogamus enim an Christus meruerit ut Deus libere voluerit ab aeterno ho-
mines ad gloriam eligere, et quidem non de qualibet Dei voluntate loquimur, sed
de intentione absoluta efficaci dandi gloriam determinatae: nam de execu-
tione certum omnino est, eam a Christo Domino meritorie causari, nemo enim potest
Christus mereri ut nobis conferat gloriam, nisi mereatur etiam, ut ipse Deus digne-
tur, seu velit eam nobis conferre. Namque scimus, et responsum ex-
ploratum est, causa meritoria ipsum influit, praecise quatenus cognita et
consideratur allicit aut movet sua dignitate voluntatem donatoris, in quo sensu
nos etiam aeternam nostram praedestinationem quoad eius executionem, seu quoad se-
cundum decretum meritorie causamus, ut communiter theologi affirmant,
alioquin non bene diceret Christus Dominus in die iudicii, possidete paratum vobis regnum;
esurivi enim, et dedistis mihi manducare. An autem nos ipsi primam
gloriae dandae efficacem intentionem, praesupposita liberali voluntate conferen-
dae gratiae, mereamur, satis supra tribus disputationibus controversum est —
Suppono 2.º Christum Dominum tribus modis intelligi posse
causam moralem, de hac enim vere disputatur, seu meritoriam aeternae electionis.
1.º indefinite, seu in genere, nempe quod Deus velit praedestinare eorum
praevidendo ob speciali applicatione meritorum praedestinationem in particulari.
2.º determinate et specialiter applicando sua merita pro aliquibus. 3.º com-
parative ad unam electionem, nempe postulando aliquorum praedestinationem

UVA.BHSC

et aliorum meritum de his ergo tribus modis seorsim disputandum est

Sect. 2ª

An Christus meruerit nos-tram praedestinationem

Prima conclusio. Non repugnat providentia in genere Christum meruerit aeternam nostram praedestinationem, neque etiam providentiam, in genere illa non meruerit. Conclusio, si nominum aequivocationes excipias communis est, et indubitata etiam videtur adhibenti distinctionem per legitimo disputationis supposita adducta, est bene, et latius ostendit P. Suarez disp. 42 de Incarnatione sect. 4, nec non Montesinos disp. 3 de Praedestinatione. Impugnatur conclusionis pars probata quod Christus Dominus potuit praedestinari (nempe decerni ut existeret) per voluntatem, qua nostram gloriae praedestinationem non supponeret, quod potuit praedefiniri Christum, ita ut independenter a Deo absolute cum libertate et sanctitate operaturus, sed omnis ea Christi operatio esset meritum condignum nostrae praedestinationis etiam intentivae quod potuit Christus nostram gloriae conferendae primam electionem nobis mereri.

Posterior conclusionis pars probatur, nam Deus potuit homines praedestinare, inde (sive immediate, sive intermedia peccati permissione) Christum decernere ut ipse sit nobilium exemplar, et co-rone praedestinatae via, seu omnis praedestinationis effectus, et medium, aut etiam peccati permissionis, et ferre quid redundantis medium, et Redemptorem.

Conclusio 2ª. Iuxta Providentiam Christus Dominus meruit nobis aeternam, et intentivam gloriae electionem. Haec est si valde com-munis Theologorum cum P. Suarez loc. citato, atque lib. 2 de Prae-destinatione cap. 24 et aliis quos afferunt Montesinos disp. 57, et Albertinus de Incarnatione disp. 84 sect. 1 contra Scotum et suos, atque generaliter quos illustrat Zumelius disp. 6 quaest. 3, quippe Scotus quamvis opinetur Christum esse primum omnium praedestinatorum, dicat tamen ipsum ad gloriam praedestinatum in signo priori, antequam merita Christi

ordinarenti a Deo adipscendum Praedestinatoꝫ. De S. Thoma et multis ve-
terum Theologorum nihil simpum dicere praesumat, et sapiente obseruat
Doctor eximius locis citatis.

Probatur conclusio; nam Prouid.ª quae in se pos-
sibilis est et Christum reddit gloriosiorem, seu, et ita eaquae, magis saluato-
rem, eaque in nihilo opponitur reuelati, imo quidem valde conformis ostenditur;
illa inquam Prouid.ª tamquam praesens assumenda est, sed ita se habet Pro-
uid.ª quae Christi meritis ipsam coronam electionis praedestinationis attribuit
ergo ea assumanda est. In hoc discursu varias aliorum probationes compleci-
mur; consequentia enim legitima est. Maior omnibus perspicua. Minor vero
partibus persuadetur. 1.º scilicet possibilitas illius prouid.ª constat manifeste
ex conclusione praecedenti. Deinde maior Christi Saluatoris gloria dubitari
non potest, si illi non solum ipsam salutem aeternam et gratiam salutarem et
beatitudinem, atque ita non tantum decreta vitae aeternae, et gratiae nostrae executiua
eiusdem Christi meritis imputemus, sed etiam intentiua, seu primas Dei
nos iustificantis et beatificantis determinationes. Praeterquam quod ea prouid.ª reue-
latis oppositionem non habeat constat, tum ex facili argumentorum solutione
et impugnatione; tum ex conformitate sequente probatione.

Tandem conformitas
cum illis, quae nobis in Sacra Scriptura reuelata, probatur quia Deus ait Paulus ad Eph. 1.º
benedixit nos in omni benedictione spirituali in caelestibus in Christo: at electio ad gloriam
est benedictio spiritualis in caelestibus, dum nobis bona decernit, praescribit, seu
aeterno iudicio, et diuino bonae voluntatis consilio optima nobis determinat, hinc
quae Mathei 25 electi appellantur per excellentiam benedicti. Ergo in Christo seu
per Christi merita benedicimur aeterna Patris benedicentis electione. Deinde Pa-
ulus immediate eam comparationem annectit, sicut elegit nos in ipso ante mun-
di constitutionem. Ergo non solum creata benedictio habetur ex meritis Christi, sed etiam
ipsa increata quae aeterna electio est. Probo 2.º seq.ª et simul impugno vul-
garem solutionem quae in hoc testimonio solam gratiae electionem Christi me-
ritis imputandam esse, contendit.

Probo, inquam, primo, quia vel electio gloriae
est ante electionem gratiae, vel post, vel simul in uno decreto ex signo ambo
colligante, si est ante, ergo electio gloriae habetur ex meritis Christi praeui-
sis, siquidem ex eo praecipue testimonio colligunt eam electionem esse mer-
itis antecedentem, quicquid illa in hac saltem prouidentia ex omnibus
praedestinatis assumant. Si est post ergo merita Christi, quae mouerent

UVA.BHSC

Deum ad electionem gratiae antecedentem, movere potuerunt ad electionem gloriae subsequentem. Eodem que modo philosophamur: si ambae electiones aut simul aut unum decretum sint. 2º q[uia] D[ivus] Paulus, sicut Deus nos elegit in Christo, ita in Christo benedixit nos omni benedictione spirituali in caelestibus; sed electio ad gratiam habetur ex meritis Christi, ut adversarii quoque affirmant. ergo etiam omnis benedictio spiritualis. At electio gloriae est benedictio spiritualis in caelestibus, ergo habetur ex meritis Christi. 3º q[uia] nulla est ratio attribuendi Christi meritis potius gratiae quam gloriae electionem; sicut enim iustificator est, sic etiam glorificator etc.

Respondent particulam in Christo non semper significare causam meritoriam, sed vel meritoriam vel finalem, vel exemplarem, vel executivam, et adimplentem ea, quae antea illa sunt intentione pro electis. Contra 1º quia ex nullo testimonio licet colligere elegit nos ad gloriam per Christi merita, omnia enim de alio genere causae quisque interpretari posset. Contra 2º nam illa particula in explicatur a PP. praepositione illa per, itaut in Christo idem sonet ac per Christum; hoc autem causam meritoriam, quod omnes significat, alioquin male probarent PP. et interpretes, nos per merita Christi suscipere adoptionis gratiam, ex eodem Apostolo ibidem dicente, qui praedestinavit nos in adoptionem filiorum per Iesum Christum etc.

Tandem nostra conclusio confirmatur et solutio impugnantis optima paritate quam a voluntate generali Dei volentis omnes salvare nostri DD. desumunt, nempe ea voluntas habetur ex meritis Christi. ergo etiam voluntas specialis eligens aliquos de gloria. Consequentia videtur legitima, tum quia voluntas generalis salvandi videtur ante specialem collocari, tum quia etiam si generalis esset post specialem et electivam, nihilominus procederet ex meritis Christi; saltem ea quae pro electis data, nisi quatenus immediate penderet ab speciali voluntate seu electiva, oriente ex vi nec meritorum Christi; tamquam pro electis nulla data voluntas salvandi (nisi ipsa ante alias sit), quae distinguatur ab speciali electiva, necnon accollativa auxiliorum: est omnino superfluum, et fortassis ridiculum, ut post efficacem voluntatem salvandi nos Deus habeat aliam inefficacem

etiam salvandi, qua non sit inclusa in voluntate vocandi, et iustificandi

Antecedens probatur ex Paulo 1ª ad Thim. 2 dicente: Deus vult omnes homines salvos fieri, et ad agnitionem veritatis venire. Unus enim Deus, unus et mediator Dei et hominum homo Christus Iesus, qui dedit se redemptionem semetipsum pro omnibus nobis: quæ verba expressis clara illustrat Augustinus epist. 91 q. 6 admonens, ut illud quod dixerat Apostolus omnes homines vult salvos fieri, nullo modo intelligatur præstari nisi per mediatorem hominum Christum Iesum. Ergo Christus voluntatem illam generalem nobis promeruit

Sect. 3ª

Argumenta contraria

Obiiciunt 1º Electio nostra tam est gratuita, ac ipsa Christi prædestinatio ut Augustinus admonere solet. At Christi prædestinatio ita est gratuita, ut nulli meritis ipsius etiam Christi debeatur. Ergo etiam nostra. Hoc argumentum nimis probat: 1º quia inde inferri liceret, prædestinationem nostram neque in ordine executionis deberi ob Christi merita, sicut Christi prædestinatio a meritis eiusdem neque in ordine executionis quoad substantiam Incarnationis nas... cit, nonenim Christus mereri valuit ut sit Christus, siquidem principium meriti omnino requisitum et immediatum non nascitur ... rito. Secundo quia inde probaretur repugnantia, ut electio gloriæ sit ex meritis nostris

Deinde inslo argumentum 3a q. ... celebre Augustini axioma, eadem gratia qua nos facti sumus Christiani, factus est Christus, et tamen nos per merita Christi facti sumus Christiani, licet ipse homo Iesus per merita sua non fuerit factus Christus. Ergo similiter, licet ipse meritis suis non sit prædestinatus, secus nos. Quapropter distinguo maiorem tam ... gratuita respectu nostri; concedo, respectu Christi, subdistinguo radicaliter concedo, formaliter seu proxime nego; namque nobis obmerita Christi data licet respectu ipsius supposita fideli gratia sua excellentia sint debita, respectu nostri semper sunt gratiosa, ut exemplis fidei et iustitiæ nostræ satis constat.

Obiiciunt 2º Decretum primum et efficax dandi electis gloriam prius est decreto volente, ut Christus nobis vitam æternam mereatur, ergo decretum electivum gloriæ non dicit ordinem ad prævisionem

UVA.BHSC

Meritorum Christi. Consequentia est evidens, antecedens probatur. Christus etiam si electus fuerit ante nos omnes, non fuit ordinatus ad merendum nisi post praevisionem peccati, quippe qui non meruit nisi salutem nisi in carne passibili, et sanguinem pro nobis effundendo. Haec autem redemptionis species non fuit a Deo ordinata, seu primo intenta, nisi occasione accepta ex praeviso peccato, sed decretum eligens nos ad gloriam fuit ante permissionem, et praevisionem peccati, quia fuit causa gratiae Adamo ante peccatum collatae (aut etiam permissione ipsius peccati) utpote medii conducentis ad vitam aeternam. Ergo decretum primum, seu intentivum efficax dandi electis gloriam fuit ante decretum volens, ut Christus nobis vitam aeternam mereatur.

Argumentum hoc multa et integra una concernit. Nego antecedens. Ad probationem in primis respondeo esse maior, et quidem Christus intelligitur merendo ante scientiam peccati absolute, non solum in sententia eorum, qui affirmant, eum etiam ut Redemptorem, et in carne mortali passurum decretum esse ante praevisionem absolutae peccati, sed etiam in opposita sententia eorum: si Christus, ut intendit Scotus et modo cum ipso supponimus, ut praevius decreti definitus est secundum suam substantiam antecedenter ad nostrorum peccatorum scientiam, et praeveniendo a Redemptoris circumstantia iam procul dubio vi eiusdem decreti operatus erat honeste cum libertate, licet non redimeret nos: erat enim quasi noster salvator, vel nostrarum virtutum exemplar, vel noster intercessor: atque in summa plura naturalia, et supernaturalia nobis mereretur. Christus ergo ante peccati nostri praevisionem iam intelligebatur saltem aliquid, vel saltem operaturus. Neque est ea sancta operatio, ut meritum aut aliquid condigne impetrare possit Christi oratio, requisita pro nunc, aut pactum antecedens, sed sufficit acceptatio subsequens, ut in nostris orationibus, et meritis saltem congruis satis constat, quod si Christus fuit definitus ante nostram praedestinationem bene potuit esse causa illius meritoria.

Neque obstant ratio redemptionis, sanguinis effusio et vita mortalis passiones, quibus duntaxat de facto meruit pro

nobis Christi; nam licet in executione et in specie omnia merita Chri
sti fuerint in carne mortali exercitum, atque ita culpas nostras sup
poneuit non solum in tempore, sed etiam in divina ordinatione: at me
ritum ingenere, et praescindendo accidentalitatibus passibilitati, et im
passibilitati, optime postrat movere Deum ad eligendos homines, quos
postea, praemisso peccato, reparare alio decreto voluit; praedefiniendo Sub
st meriti Christi contrahentis de passionis, et mortis speciei; atque ita
ipsa per illas dumtaxat a peccato redempti sumus. Deinde
Deinde negamus
etiam minorem, quia licet in pluribus signis quae infra examinabimus
praedestinatio nostra praecedat praevisionem personalium operum praedestina
ti peccatorum: at de peccato originali aliter sentiendum esse indico; prius
enim, quam aliqui hominum ad gloriam praedestinarentur praevisi su
mus in Adamo peccare, Deusque in sequenti signo pro generis humani
redemptione statuit adventum Christi vel secundum eius substantiam, ut Apla
res docent, vel tantum secundum circumstantias Redemptoris et patientis,
ut alii opinantur. Deinde in 3° signo Deus ob merita Christi habuit
voluntatem generalem omnes homines salvandi: Rursus in quarto vel
sextant in eodem textu ex massa illa corrupta quosdam misericorditer
segregavit in vasa honoris, neque enim in Scriptura verbis observat
Augustinus apud Montoia disp 13 sect. 5 sit mentio alterius praede
stinationis nisi illius, qua ex eadem massa damnabili et communi
peccato infecta voluit aliquos misericorditer praedestinare, alios vero
iuste in peccato originali relinquere, aut etiam ob personale suum
quoque pœna punire ~
Merita ergo Christi etiam ut Redemptoris
in conspectu Dei absoluto erant ut Deus propter illa vellet homi
nes ad gloriam eligere, neque gratia primo Parenti ante culpam originalem
collata fuit praedestinationis effectus, aut praedestinationem supponebat; deque infra
indignitate de praedestinationis effectibus ~
Obijciunt 3° Paulus supra de Deo
praedicans, quod elegit nos in Christo subiungit id factum esse, secundum pro
positum voluntatis suae: ergo, antequam Deus nos eligeret in Christo habuit
propositum efficax dandi nobis gloriam, et secundum talem voluntatem, seu
propositum, atque ipsi se conformando decrevit per voluntatem secundam

UVA.BHSC

siue executiue, eligeret nisi in Chro. 2do igitur seu intentiua voluntas homines predestinans non resultat a Chro. ut causa meritoria, sed tantum modo, ut exemplari vel finali ~

Huic argumento multi varia respondent, a quorum examine abstinentes respondere possumus 1o. ly secundum propositum voluntatis diuinae significare, non quidem propositum antecedens merita Christi, sed subsequens, quatenus Deus praeuisis meritis Christi proposuit, et voluit ubi determinate hominibus gloriam conferre, ita quidem ut electio ista discernens hos homines ab illis non oriatur ex meritis Christi discernentibus, et comparatiue applicatis, sed tantum in genere, et sine discrimine pro omnium electione oblatis. de quo disputatione sequenti ~

2o. respondere potest illud propositum voluntatis diuinae secundum quod Deus propter Christi merita homines elegit esse eam voluntatem specialem, qua ipse (etiam si a Christo inaequaliter applicarentur sua merita pro electis) elegit ad eadem vel tantum gloriam homines quos Christus dumtaxat designat ad eandem gloriam in genere, et sine inaequalitate designata, &c.

3o. respondere possumus illud propositum esse etiam subsequens Christi merita, non tamen esse electiuum ad gloriam, sed tantum praedefinitiuum orationum specialium Christi postulantis illos ali gi ad gloriam: ita quidem, ut post merita Redemptoris incommunicata habeat Deus eam praedefinitionem, quae sit ante specialem illorum applicationem et tandem post illam existat in Deo electio decernens hos homines glorificare ~

4o. Tandem respondere possumus praedictum propositum esse confirmationem electionis factae in Chro esse ante merita Christi: vel quia ut multi opinantur ante ipsa iam Deus proposuerat aliquos vage ad gloriam perducere et post merita Christi praeuisa elegit non solum maiorem gloriam dispensare, sed etiam istos determinate homines beatificare, vel quia Deus ante merita Christi habuit voluntatem efficacem conditionalem saluandi istos homines (ut non nulli conformiter ad nuaperam ...icera decernunt) si Christus pro illis specialiter postularet, atque ita et ...

UVA.BHSC

libere postulande, libere etiam praestitit, ut isti homines determinate et absolute eligantur, vel tandem ut probabilius videtur, quia Deus ante omne ita Chi habuit decretum efficax conditionale salvandi plures, aut omnes homines, nisi ipsi peccato fiant indigni; qua indignitate praevisa De[us] postea propter merita Chi, renovavit propositum primum, et confirmavit de illis multis hominibus in Chro eligere voluit. Quorum pacto reciderunt disputatione sequenti decidendum est

Disp. 20

An Christus fuerit specialis causa ut praedestinentur isti determinate homines

Sect. 1ª

Non repugnat, ut Christus applicuerit specialiter sua merita designando illos homines.

Praescindimus modo a facto quod sequenti sectione examinabimus, et solam possibilitatem ut Christus pro eligendis specialiter oraret affirmamus. In quo puncto duplex est conclusio affirmativa, altera quoad praedestinationem quae ipsam verbi divini incarnationem extiterunt, in quo Theologi communiter videntur convenire, Alarcon excepto; alia circa veterum PP praedestinationem in qua nobis refragantur Vazquez disp 97 cap 3 num 21, Gaspar Hurtado, et Alarcon, aliique pauci. Priorem igitur conclusionem breviter probatam supponimus nulla enim erat repugnantia, ut Chus specialiter vellet benefacere uni vel multis discipulis suis, Petro, Joanni, aliisque [illegible] quo erat nulla repugnantia ut specialiter pro illis postularet praedestinationis beneficium, idque a fortiori ex posteriori conclusione constabit.

Posterior ergo conclusio probatur: cuilibet postulare specialiter et exposcere aliquod beneficium, quod nec concessum, neque negatum supponitur. Sed Chus poterat supponere, nec

negatum, neque concessum determinate esse praedestinationis beneficium et praeter PP. Incarnationem praecedentibus: J. Christus potuerat specialiter et designate illud postulare. Deinde est legitima. Maior ipsis adversariis, atque exemplis praedestinationis Christianorum, nec non redundantis alicuius diversi beneficii collatione evidenter comprobatur: alioquin nec Christus, neque purus homo aut Angelus, quidquam a Deo postulare posset, si non sufficeret in postulante praecisio a negatione, et concessione beneficii quandoquidem ex ipsa nihil est quod Deus ab aeterno non decreverit conferre vel negare ~

Minor autem constat in primis a priori, quia etiam si Christus per visionem beatam agnoscebat omnes praedestinatos, neque id erat simpliciter necessarium, ut certum est, neque propterea impossibilis erat alia cognitio infusa repraesentans praecise ut problema illorum hominum electionem, nunquam necessarium venerit ut omnes sua Christi parte aut similes sint, sicut neque scientia divina tum quia visio Christi beata potest repraesentare existentiam electionis Abrahami, ut pendentem ab oratione speciali ipsius Christi: ea igitur visio non impediebat orationem Christi.

Constat deinde a paritate evidenti praedestinationis Christianorum, etenim haec non minus aeterna est quam praedestinatio antiquorum, neque minus nobis Christi per scientiam beatam Abraham peculiarem, ac nostra est Adami, et Abrahami electio: quae sicut potuit esse, et re ipsa fuit, scientia aliqua praescindens ab existentia et carentia praedestinationis Sancti Petri, sic etiam praedestinationis Abrahami ~

Arguitur in contrarium. Oratio non fit pro praeteritis, praeterito enim erat, ut Deus produxerit Adamum: ergo Christus non potuit saltem prudenter orare ut eligerentur praedestinati veteris testamenti iam enim ipsi erat vel in securitatis loco, vel in aeterna damnationis exilio. Distinguo antecedens, pro praeteritis, quatenus cognitis ut talibus concedo, quatenus praescindentibus a praeteritione, et non praeteritione subdistinguo, ut pendentibus a voluntate creata concedo, ut pen-

UVA.BHSC

dentibus a divina, nego; itaque non rogamus, ut Deus produxerit nostros Parentes, quia ea productio manifesta nobis est per quamlibet cognitionem repraesentativam; rogamus tamen, ut Deus sponsum etiam defunctorum animas salvas esse velit, et ne videat illas Satanas; quia sunt decretis divinis ignoramus; non tamen rogamus Petrum, utique heri voluerit nobis conferre beneficium, etiam si ignoremus eius aeternam determinationem. Quia solvet Petrus modo neque mereri ad habendam voluntatem hesternam et heri non habuit suam huius nostrae orationis, si autem talem etiam haberet non video repugnantiam utique propter orationem et futurum hodie iam heri mereretur. Sed circa Deum nulla est difficultas tum quia per totam aeternitatem agnovit nostras orationes, eas quae sibi praesentes habet, tum quia voluntas, qua decrevit conferre nobis beneficium non est praeterita sed aeterne permanens. Unde nulla est maior difficultas in orationibus circa electionem praeteritorum, quam praesentium aut futurorum, ut ex terminis notissimum apparet

Sectio 2.a

An Christus de facto fuerit causa libera ut illi homines praedestinarentur, pro illis potius quam pro aliis intercedendo ~

1. Sententia prima absolute negat eam quam defendit Magnus Suarez lib. 1 in 3 p. d. 41 sect. 4 necnon in praesenti lib. 2 cap. 24 num. 24 existimans electionem istorum praedestinatorum non esse a Christo sed a solo Deo determinatam, quia in re libile indicat, ut divina voluntas, maxime in gravissimo omnium negotio humanarum requirit, et non e contra; esset enim inversus ordo. 2.a sententia negat de his quae praedestinati eorum qui ante Verbi Incarnationem mortui sunt, affirmat de reliquis; sic opinantur P. Vazquez disp. 99 cap. 3. et Montoya disp. 57 s. 7. n. 22. 3.a sententia absolute affirmat de omnibus quam tuentur Herice d. 29 cap. 3. Arriaga disp. 37 s. 5. Aldrete disp. 24 sect. 2 et Ribadeneira disp. 22 cap. 3

Assero 1.o nulla est difficultas quoad hoc punctum inter novi et veteris Testamenti praedestinatos. Haec assertio est contra 2.am sententiam et persuadetur hoc modo ~ Christi anima non minus nota erat praeteritorum posteriorum, quam priorum: nec magis patebat status praeteritorum defunctorum quam futurus viventium, et aliorum qui nondum nati erant, agnovit enim semper omnia pariter divina decreta, Christus ut homo; nec minus in

compertum habet, futura quam praesentia, quod nulla est ratio vel difficultas qua persuadeat vel impugnet magis orationem Christi postulantis unum potius quam alium praedestinatorum seriem, sicut ipse Christus Dominus habuit decere seriem quamdam, qua a praesenti Christianorum electione praescinderet, et quia congruum fuit ut ipse pro nobis postularet, sic etiam decorum fuit ut simili serie postularet pro veteribus &c.

Confirmatur 1º Christus meritis suis causa fuit ut antiqui ad gratiam et gloriam eligerentur, sicut a nobis etiam postulando datis fuerit pro novi testamenti hominibus. Antecedens suppono cum adversariis ex dictis praecedente; quod certe in sententia Patris Vazquez indubitatum est, non alia intelligibile ut meritum influat in donum gratiae et gloriae, nisi meritorie influendo in voluntatem primam illius doni collatricem; quippe Doctor iste negat possibilem esse causam seu executricem ab intentiva diversam voluntatem. Patet inde quod Christus proponens ante merita sua sciebat ea sufficere etiam pro antiquis, quod habebat in sua libertate postulare pro illis tum unge, seu ingenere pro Sinagoga, et Lege naturali, tum designate pro Abrahamo David et aliis.

2º confirmatur. Nam Christus operatus est sciens, quod omnia dedit ei Pater in manus quod sicut ex hoc et similibus testimoniis colligunt adversarii cum multis aliis, Christo datum esse arbitrium ut eligerentur isti potius quam alii Christiani, idem omnino de Sinagoga et lege naturae sentire debent &c.

Arguo 2º ut Christus dicatur causa meritoria praedestinationis ut isti potius quam illi ad gloriam eligantur, requiritur quod ipse ea determinaverit, nec sufficit quod universaliter pretium obtulerit Deo, indeque Deus suo arbitrio istos potius quam illos designaverit. Haec assertio est Patris Vazquez quem sequitur Pater Ruiz disputatione 57 sectione 7 numero 3: excellentius enim Christum fuisse causam ut inter veteres, potius isti quam alii praedestinarentur, etiam si ipse praevisile postulaverit determinate. Ratio

Ratio conclusionis nostrae manifesta est quia in moralibus nulla causa dicitur influere directive et comparative inter duos effectus, nisi exigendo unum potius quam alium. Et ideo Christus ipse -

UVA.BHSC

ē causa comparativa faciens meritorie, ut deinde homines praedestinati potius quam non praedestinati, quod satis manifestum est, imo et postulavit ut potius sint homines praedestinati quam illi non sint praedestinati: quod si Christus non meruisset, nec postulavit, ut isti potius quam illi praedestinarentur, ipse non fuit causa meritoria, faciens, ut isti potius quam alij ad gloriam sint electi; Idem que argumentum circa differentiam, et donorum liberalium ex eius fieri eadem cum facilitate poterit. Unde facile retorquentur vulgaria adversariorum argumenta ex nonnullis exemplis deducta; quale est illud regis tribuentis argentum vel aurum sufficiens pro decem captivis redimendis, quos tamen minime designat quinam determinate redimendi sint, quippe Rex ille fecit ut redimantur absolute decem homines, non vero comparative ut hi decem potius quam alij, ut ex communi loquendi modo, et ex proprio comparationis conceptu observare licet, alioquin ut bene observat Arriaga, solemnitas paschae apud Iudaeos causa fuit non solum absoluta, sive ut unus reus dimitteretur, sed etiam comparativa, nempe ut Barabbas Christo praeferretur a Iudaeis, quod certe ridendum et absurdum est. Verum haec in puncto [illegible] cali sufficiant.

Assero 3.° Deus non reliquit in libera electione Christi numerum Praedestinatorum, sive ut eligerentur ad gloriam quotquot ipse Christus vellet. In hac conclusione conveniunt cum Magno Suarez Montoya disp. 52 sect. 9 num. 5. et alij multi RR. et quidem res mihi videtur clare nota, nam Christi domini ardentissima charitas, quae voluit pro omnibus hominibus tanta cum ignominia, et afflictione mori non pateretur, ut tot homines in aeternum perirent, si arbitrio suo illorum etiam salus commissa fuisset. Sed quia ipse eadem facilitate nec maiori incommodo poterat omnium, et paucorum praedestinationem concipere: et nemo ut S. Dominus, nemo etiam nostrum, quantumvis charitas erga proximum, et erga Deum valde frigeat, si cum Christi charitate conferatur: Nemo, inquam, si modo in sua electione haberet ut omnes Christiani, et omnes etiam nunc infideles adiungerentur, et ad et gloriam aeternam deducantur, illud statim non eligeret, si eodem labore, quo pro se ipso, aut parentibus postulat, posset pro reliquis efficaciter orare aut si eadem cum honestate postulavit. Ergo permitteret illorum hominum aeternam praedestinationem vel salutem. Confirmatur ob eandem charitatem Christi et Redemptoris, quae nobis incredibile esset, ut ille nullum omnino praedestinatum

UVA.BHSC

vellet si irrigenis libertate constitutum fuit et dante vel non dante peccc
donati: ergo neque Adeo gravi, seu non omni praedestinante. 3.º si Christus
fuisset constitutus Angelorum Redemptor, nemo sibi persuaderet ipsum
libere noluisse applicare mortem suam saltem pro aliquibus Angelis pecca
ntibus, si libere potuisset: ergo cum ipse sit omnium hominum Redemptor
pro omnibus, aut pluribus saltem ex sua Incarnatione, aut passione post eius
applicuisset efficaciter mortem suam, si applicatio a Deo fideliter libere fiere
ri potuisset. Et ratio aperta est, quia officium Redemptoris est propter eius
exercitium, valde autem connaturale est perfecto agenti exercere officium
sibi commune omni cum perfectione possibili ~

Charitate Christi accedit eius oratio
qua tandem continuatum efficaciter eis probat. Christus oravit, et mortuus est
pro salute omnium hominum et contra Jansenium et asseclas demonstrant
Petavius t. 1 lib. 10 c. 5. Ripalda disp. 23 contra Baium sect. 10 et 10
et Annatus in Augustino de Baiani vindicato lib. 2 cap. 5 et lib. 4 c. 5..
Sed Christus non oravit pro omnibus, si Deus in omnibus libere electione con
stituisset numerum praedestinatorum: ergo etc. Explico minorem: nemo enim
oravit pro aliquo omni consequendo, quod ideo quisque non consequitur, quia non vult
consequi. ergo Christus non oravit pro omnium praedestinatione, si illa ideo non con
sequutus est, quia consequi noluit ~

Tandem non est debile eiusdem auxili
orum argumentum auctoritas SS. PP. existimantium Christum sudore san
guinis obrutum esse ex vehementi apprehensione tot hominum quidam
nam de mente, et aquae eiusdem causam ipsorum suggerit Hieronymus lachry
mas effudisse: ergo Christus valde voluisset ut omnes (saltem vero aut maxime
qui post eius mortem venirent) salutem consequerentur: ergo ipsi evidentius
est fuisse quantum potuit, et tamen non potuisse consequi, tamen homines
libere abutuntur divina gratia per Christi Redemptionem ipsis collata; licet
ergo Deus obilleorum peccata noluit aliam maiorem et saluti aeternae
congruentiorem alteram dare ~

Sequitur 1.º Charitas Dei maior et
exigens quam charitas Christi: et vere Deus libere noluit maiorem numerum

UVA.BHSC

praedestinatorum constituere ut non assumamus. 2º etiam licet Christi Charitas fuerit ardentissima, potuit tamen ipse nolle maiorem numerum eligere, confirmati: sicut Christus oratione et morte sua est pro omnium salute, ita Deus serio desiderat aut vult omnium salutem: et sicut Deus non obstante illo desiderio noluit libere plures praedestinare, ita etiam Christus potuit nolle libere pro pluribus praedestinandis specialiter sua efficaci orare.

R. Dico nimis hac obiectione nimis probari. 1º Nam etiam potuisset Christus neminem, imo etiam nullum praedestinandum postulare: atque ita omnium aut ferme omnium salutem Redemptor noster libere despicere valuisset, sicut Deus potuit omnium electionem summa cum libertate praetermittere. 2º quia Charitas Christi ut potentia creata finita fuere debebat, quae Dei charitas facere non tenetur: licet Theologi existiment Christum debuisse mori pro nobis, sive quia ipse naturali obligatione teneretur homines redimere, ut plures opinantur, sive quia physica aut morali impossibilitate teneretur, sive id imperfecte vel non perfecte, vel saltem non minus perfecte operaretur, de quibus nos disp. 13. 14. et 15 de perfectionibus Christi late diximus. Alioquin modi vinculo Dei charitate minime stringebant, non enim erat in illo talis vel Redemptorem dandi vel peccata condonandi obligatio, seu alia necessitas.

Iam pro omnibus distinguo maiorem. Charitas Dei maior est, immo, et intensive, atque in ordine ad omnia dona nobis congrua, quae habemus, et quibus finem tenere possumus, concedo extensive, et in ordine ad alia gratiae dona, quibus indigemus, et quae habere possumus, nego maiorem, vel eorum suppositum, est scilicet alius divina charitatis infinitae, amat nobis omnia bona quae habemus et recipimus tanquam per media contra quae nume[?] ratis ipse Christus nobis intendit vitam aeternam, eamque sua potestate constituit: at alia media minime amat, non enim vult respectu providentiae specialem omni conatu, quo potest aut quo sibi licet, secus vero se habet creata Christi charitas, quae licet longe inaequali divina sit, convenientia, tum in efficacia seu causalitate, attamen affective se extendit ad universum peccatorum, cuiusque reprobi, et ad conversionem per alia gratiae dona, quae Deus neque inefficacia voluit.

Ratio autem disparitatis constat, tum ex nostris probationibus supra, tum ex impugnationibus huius argumenti nuper factis, tum ex differentia essentiali utriusque charitatis: divina enim est propterea et non propter nos atque ita remaneret perfecta et summe contenta, etiam si nihil nobis conferre vellet aut nullum donum amaret: at creata exsurgit etiam propter homines quibus propterea amat quidquid ipsis amare sibi licet, letitiamque ex assequutione et tristitiam ex carentia assequutionis concipit. Unde patet etiam responsio ad confir-

UVA.BHSC

maiorq. &c.

Arguitur 7.° Potuit Deus humanae Christi libertati committere electionem numeri praedestinatorum et simul ostendere illi mains suum beneplacitum esse, ut numerus sit quam maximus tantus ex. g. millies millenus: quo in eo casu Christus quamvis liber ad eligendum ampliorem numerum, eum tamen non eligeret. Antecedens videtur certum et exemplo aliorum Christi consiliorum comprobabile. Consequentia ostenditur; nam Christus erat addictissimus Paternae voluntati et morali necessitate consulta divina, maiorem quod perfectiorem semper exequebatur &c.

Inprimis responderi posset distinguendo antecedens, Christi libertati physicae tantum committeret antecedens: morali, seu moraliter non praedeterminatae, et quasi circumscriptae per mandatum, vel consilium Paternum, nego antecedens. Nobis autem satis erat loqui de illa Christi electione quam ipse omnino libere et sine ullo incommodo, vel honestatis suae et obedientiae detrimento habere poterat, quamque ipse electionem a Deo facile exorare, et facile seu humano modo cuique mortem applicando potuerit; ita ut nulla alia sit eligendi ratio vel causa moraliter infallibilis praeter ipsam Christi electionem &c.

Deinde absolute 2.° aliter distinguendo antecedens: potuit Deus potestate metaphysica admitto antecedens: potestate physica, seu reducibili ad exercitium physice possibile, et non naturaliter credibile, nego antecedens. Ratio est quia maior illa complacentia quam Deus haberet, et monstraret Christo Hominis ut scilicet ille duntaxat esset specialiter prae tanto numero, non solum est moraliter reliquorum exclusio aliqua sed etiam praebet argumentum physice et moraliter infallibile persuadens in Deo voluntatem efficacem praedestinativam tantum illius numeri, et ulteriorum exclusivam seu reprobativam; eamque specialis complacentia, seu consilium intendens, ut oratio peculiari pro reliquis hominibus omitteretur nequit non fundari in voluntate efficaciter exclusiva, sicut etiam connaturale est ut maior voluntas divina consulens Christo specialem suae mortis applicationem prae aliis hominibus consultat vel fundetur in voluntate eorum praedestinativa: illa enim opposita divina consilia, seu beneplacita inseruiunt distinguere reprobos ab electis. Signa autem reproborum et electorum distinctiva sunt reprobativae et intentiva praedestinationis, maxime vero quod nullibi deprehenditur Deus assumere media moralia

UVA:BHSC

et connaturaliter connexa cum fine, vel eius intentione efficaci (qualia sunt praedicta consilia et speciales Christi preces), et quod non praecedat efficax illa finis intentio.

Fondem 2º negando antecedens quoad eius 2ª et 3ª partem. Non enim obstat maius Dei beneplacitum inefficax terminari erga carentiam electionis quam Christus gloriae in cathalogo, seu petitione praedestinandorum recenseret. Ratio est quia illa complacentia maior illa, neque posset conniventiae magis intentione ut de actibus divinis certum est, neque consistebat autem in sola ex maioritate bonitatis obiecti, non enim melior est carentia praedestinationis, quam praedestinatio, neque desumitur ex maiori esse aut premio inferendo per obedientiam Christi, siquidem neque ipse maiorem apud Deum gratiam adeptus esset non orando, quam orando specialiter pro omnibus. Neque homines minora bona perciperent, licet Christus pro omnibus pari cum efficacia oraret. Confirmatur quia Deus vult duo obiecta, alterum amata inefficaciter. Nequit amare magis quod omnibus inspectis est minus relative bonum ut disputatione 10 de voluntate Dei late explicuimus, ergo Deus nequit magis amare carentiam petitionis quam petitionem, quamvis forte inde melioremque, ex adiunctis non inferiorem, et a Deo sufficienti decreto libertati Christi amata.

Atque 3º et replicabis quod non praedestinarentur plures erat maior Dei gloria, et maior quae praedestinatorum utilitas, si et omnium iustitia, et misericordia Dei maxime splendebant, ergo licet Christus liber fuerit ad postulandum efficaciter pro omnibus, pro illis tamen non postulavit.

Nego in primis antecedens, tum quia maior Dei gloria extrinseca (de hac enim loquimur) est maius bonum non intrinsecum quale requiritur quod pauci sint electi, tum quia iustitia Dei satis splendere poterit in minori, vel etiam in nullo reproborum numero infligendo poenis temporalibus vel aeternis omnibus daemoni, et reliquis comminando: misericordia etiam procul dubio magis exerceretur, et appareret pluribus, aut omnibus quoque parcendo, ipsis que remissionis beneficium, eorumque peccatorum perspicue monstrando, et saepe relucet, et futuris ostendi deinde incarnatione sed 3º.

Praeterea admisso antecedenti, nego consequentiam, nam si maior Dei gloria et utilitas nostra fuit paucitas illa praedestinatorum, non potuit Christus etiam generaliter pro omnibus orare, et pro omnibus mori, non enim congruum vel decens erat maxime ipsius erga Deum et homines Charitati postulare, ut non fieret, quod etiam maior erat Dei gloria, et utilitas nostra. Unde

UVA.BHSC

utrorumque argumentis et conclusionem nostram confirmo. Christus non praetermitteret plurium vel aliorum praedestinationem, nisi vel illud esse conduceret ad maiorem Dei gloriam; vel divina voluntate ita determinatum esset. sed Christus non habuit sibi commissum, ut eligeret, vel contra id quod esset maior Dei gloria, vel divina determinatum Dei voluntate; ergo non habuit sibi commissum, ut eligeret pro suo beneplacito omnium praedestinationem plurium vel reliquorum hominum.

Sectio 3.a

Christus habuit libertatem saltem physicam eligendi praedestinatos, non tamen causalitate meritoria

Haec est postrema huius disputationis assertio et quae titulo sectionis praecedentis directius respondet. Ea autem duas continet partes: prior talis est quae ab omnibus fautoribus sententiarum Authoribus innitis proxima sectione allegatis affirmanda videatur. Nam Magnus Suarez solam causalitatem meritoriam pro omnibus et P. Vazquez pro reliquis negabant: Nos autem non quidem meritoriam, sed gratuitae determinationis omnium potius quam alterius praedestinati electionem affirmamus.

Persuadetur ipsa ea prior assertionis pars: imprimis quia illud potestatis genus nec impossibile est, nec divinis litteris, aut SS. commentariis oppositum, et aliunde valde conducit ad gloriam ipsius Christi, atque ad perpetuas gratiarum actiones quibus ipse ut noster exstiti elector honorandus, et amandus est, eo scilicet quod nos reliquis liberaliter praetulerit etc.

Deinde quia sacra Pagina, nisi ad violentas vel importunas interpretationes torqueatur, satis connaturali verborum significatione hoc ipsum ostendere videtur. Nam Lucae 22 dicebat Christus, Ego dispono vobis, sicut disposuit mihi Pater meus, ut edatis, et bibatis super mensam meam, et Matthaei 28. Data est mihi omnis potestas in caelo et in terra. Joannis 13. Sciens Jesus, quia omnia dedit ei Pater in manus. Et cap. 17. non pro mundo rogo, sed pro his quos dedisti mihi

UVA.BHSC

Ex quibus et similibus testimonijs colligere licet Chõ datam esse potestatem ut superaret certis hominibus mensam aeternam, eosque hominus datos esse a Patre Chõ roganti, et postulanti peculiariter iuxta illud Psalmi 2 Postula a me et dabo tibi gentes haereditatem tuam.

Hoc tamen non tollit, quominus pro omnibus Chrus sincere oraverit, et suam mortem applicuerit, se sibi resignando omnino Patris voluntati, ipse enim Chrus in cap. 17 Joan. dicit. Non pro eis autem rogo tantum, sed et pro eis, qui credituri sunt per verbum eorum in me. Et Lucae 24 sic rogabat Chrus. Pater dimitte illis non enim sciunt quid faciunt: at nemo auditur ibi Chi orationibus censebit omnesque impiorum erant exclusum, et omnes illius crucifixores nec non singulos eius persona et doctrina blasphemantes praedestinatos esse. Aliqua ergo Chi oratio non fuit omnibus hominibus quoad salutem aeternam efficaciter utilis, atque ita neque absolute aut peculiariter pro singulis effusa.

Objicies. Deus inspirabat Chõ quinam essent pro quibus speciatim et designate orandum erat. Sed Chrus necessitate saltem morali tenebatur sequi inspirationem divinam, ergo non habuit libertatem saltem moralem postulandi et eligendi potius istos quam illos ad gloriam aeternam &c.

In hoc argumento Maior valde probabiliter negari potest cum P. Montesino disp. 52 sect. 3 n. 11 et 14 quod nulla maiori perfectioni Chi aut divinae gloriae obstabat, ratio inter quod ille potius quam alius praedestinaretur, et ideo non expediebat. Sed aliquid circa eam differentiam Chõ inspiraretur sicut nihil inspiratum est circa partem aquae bibendae absque Chõ iuste plurimum bonitatis. Deinde probabiliter etiam eadem maior propositio videtur affirmanda cum P. Aldrete et alijs: nam aliquibus, ita diviniter praedestinati dati a Patre Chõ, attendenda datio paterna ut tamen subsequens, quam antecedens petitionem Chi, et in aliqua speciali commissione et mi[...] gratiae consistens, et sic videtur exsuperandum illud cap. 6 Joannis, Hoc est voluntas Patris, ut omne quod dedit mihi Pater, non perdam ex eo. Et cap. 17. Manifestavi nomen tuum hominibus, quos dedisti mihi de mundo tui erant, et mihi eos dedisti. Accedit eiusdem Christi testimonium cap. 12 Joannis Consilium, seu mandatum manifestans, nempe qui misit me Pater ipse mihi mandatum dedit quid dicam, et quid loquar.

Inter has duas vero sententias illarum inspirationum negativa, et affirmativa prior est mihi probabilior. 1º ob fundamentum quod affert Montesinus supra a nobis explicatum: deinde ob ea quae sectior proxime ad secundum argumentum in 2ª et 3ª responsione diximus: quia contra illam inspirationem non invenitur obiecti possunt saltem quoniam amor

datis et consilijs divinis non distinguantur. Denique quae testimonia pro sententia affirmante producta sacris congrue suadent, vel de datione subsequente petitionem Christi, vel saltem de illa antecedente quae non in praedictis impossibilem [illegible] constat: sed in providentia divina per scientiam mediam et praedefinitionem [illegible] ex homines Christo ut ipse, pro illis oraturus erat, et curam gerat, sicut in posteriori quaestionis parte magis elucebit. Testimonium autem illud quod mandatum videbatur afferre nihil de ipsa praedestinatione saltem comparativa negotio dicebat, sed tantum de morte et exaltatione Christi atque de gratia et gloria in genere danda ut ex ipso contextu evidenter constat.

Circa Minorem eiusdem argumenti propositionem non levis occurrit difficultas, an scilicet inspiratione divina movente Christum (si ea daretur) ut oraret pro istis potius quam pro alijs afferret secum moralem necessitatem orandi pro illis. Et ego ad negandum valde propendeo, sive quia consilia Christo data, adeo ampla conditionis erant, ut quidquid ipse faceret aeque perfectum, et Deo gratum foret, ut de omnibus consilijs Christo datis graves Theologi cum Hurtado, et Bernal affirmant, sive quia Christus ipse aeque gratus Deo futurus erat omittendo, ac exequendo quae consulebantur, ut ego disp. 14 de Perfect. Christi propugnavi: sive quia etiamsi consilia moralem necessitatem Christo afferrent non propterea idem de inspirationibus est censendum, sunt enim inspirationes a consilijs distinguibiles quatenus solum inspiratio consistat in maiori claritate seu energia cognitionis suadentis etiam si in obiecto maiorem honestatem non repraesentet; secus vero consilium, licet enim obscurius sit, quam opposita cognitio in illo sibi honestatem Deo gratiorem monstrat. In hoc autem puncto quod ex se obscurum est, et facile praesens in Scriptura non satis patet maiori cum firmitate loqui non possumus, ideoque prout eo quibus contraria sententia consiliorum, et necessitati moralis ancillaria magis fortius placebit, notanter in ipso sectionis titulo monstravi libertatem saltem physicam orandi potius pro istis quam pro illis Christo concedendam esse.

Posterior vero quaestionis pars indeprobata, quod oratio specialis Christi non est facta sine divina praedefinitione ut modo ex communi Theologorum sententia supponimus, quod cum ea praedefinitio habeat connaturalem connexionem cum praedestinatione, illius hominis, sicut pro eo orati-

UVA.BHSC

praedefinita non est habita a Deo, nisi quatenus velrgo est etiam praedestinatio illius hominis, vel saltem nexus ab ea praedestinatione tamquam voluntas medij realiter infallibilis a voluntate finis. At praedestinatio quae vel contribuit vel infert praedefinitionem orationis Christi, requirit causari absque oratione in genere causae meritoriae, seu cum proprietate impetrantis eandem praedestinationem et praemium, sed tantum potest determinari per illam orationem, sicut per illius carentiam impediri. Omnis enim causa meritoria, et impetratoria, ut supponitur absolute existens ante suum effectum ut ille nam non ponit ab illa ut conditionaliter praecognita; quippe meritum praecedere causat quod existit, sive a videtur existens, et non ut exstat meruit fieri, qui tamquam possibili vel conditionate futurum praenoscitur, ut omnibus est certum; praedestinatio autem gloriae praedefinitionem orationes Christi sive parte, sive per illatam praedefinitionem orationum parum, nascitur a scientia conditionali ipsarum orationum, sicut omnis liberae operationis praedefinitio. Ergo illa praedestinatio non causata meritorie ab orationibus Christi illius hominis praeferentis.

Unde patet solutio ad difficultatem quam obijciebat P. Suarez, nempe voluntatem humanam Christi debere conformari cum divina, et non e contra. Respondemus enim voluntatem Christi conformem fuisse divinae praedefinienti illius orationes, atque ita illum hominem praedestinanti, fuisse etiam conformem voluntati inspiranti, et illarum orationum inspirationes speciales admittenti; cum hoc tamen componitur divinam voluntatem secundario conformem fuisse humanae Christi voluntati, tamen quatenus Christi postulatio per scientiam conditionalem praecognita licet non meruerit praedestinationem primam, sive intentivam Petri, est tamen in statu absoluto ex communicatione divina, rugerenda si statuerit ratione objectiva libera Christi, et connexa cum praedestinatione illa Petri: tamquam meruit et impetravit comparativa causalitate secundam sive executivam Petri praedestinationem; haec enim omnino supponit statum absolutum seu existentiam praemissam orationum, quibus Christus Petri gloriam plenissime a Patre aeterno postulabat. Disp: 11.

An Christus fuerit causa reprobationis.

Sect. 1.ª

Assertiones nostrae

Prima assertio. Christus non postulavit de facto, ut alicui homini daretur gratia inefficax potius quam efficax. Probatur 1.º quia talis petitio nullibi apud Scripturam legitur. 2.º quia Christus potius pro peccatoribus postulavit auxilia efficacia dicens, Pater dimitte illis; siquidem dimissio non nisi per auxilium efficax erat facienda. 3.º quia ad officium Redemptoris et mediatoris potius pertinebat, ut Redemptionem magis quam captivitatem procuraret, ideo quia ipse Christus cap. 9 Lucae dicebat filius hominis non venit animas perdere, sed salvare.

2.ª assertio. Neque potuit Christus postulare, ut alicui darentur auxilia inefficacia qualia, sive potius inefficacia quae efficacia. Probatur 1.º quia auxilia esse inefficacia est vel esse coniuncta cum peccatis vel infallibiliter cum illis annexa, nihil autem eorum Christus postulare potuit: esset enim revera postulare et amare peccatum, seu saltem aequivalenter ut postulatio adiungi foret; alioquin nobis etiam liceret commode rogare pro nostris proximis, seu potius 3.º illos. 2.º quia illa Christi postulatio esset quaedam adversus hominis ira, quae, saltem si culpa non praevenisset, foret crudelitas; sicut postulare auxilia ut efficacia est benignitas, et liberalitas bona. 3.º quia Deus non posset annuere illis precibus, nisi praedefiniendo actiones humanas turpes, amaret vellet efficaciter gratias inefficaces qualesque: atque ita ipse fieret peccatorum author non minus quam operum bonorum. Licet non dicatur achomo sui peccati author et amator est, nempe entitatis, seu bonitatis physicae malitiae vel constituentis vel inferentis ut sapedicimus. Quarto quia auxilii inefficacia non est bona vel Deo vel Christo vel nobis. Ergo neque esse orationum praemium, seu donum.

3.ª assertio de facto non postulavit Christus, ista vel simili oratione praebeatur Petro hoc auxilium, quamvis scit ipsum inefficax fore. Probatur 1.º a fortiori ex illius orationis impossibilitate quam assertione 4.ª firmabo. 2.º quia talis oratio etiam si possibilis sit

ex nullo Script.ª testim.º vel probabilita probari potest at facta non
sunt praesumenda sed probanda, quae ipsa non sunt connexa cum persona vel
officio, ut si non existerit orationes praedictae, in quibus certe Christus neque magnae
benignitate, neque Redemptoris, aut mediatoris officium exerceret. Secundo quia
Christus orabat ut Pater daret auxilia, quibus homines converterentur, postu-
lubat enim peccatorum remissionem: ergo non orabat ut Pater daret auxilia
sufficientia, quibus ipse Christus sciebat homines nec eos convertendos, nec
condonandos. Cum o

Assertio 4.ª Neque potuit Christus orationes praedictas effun-
dere. Probatur quia essent contra charitatis ordinem obligationem, et ideo turpiter quis oraret
hoc modo: Domine, da Petro haec auxilia, quamvis sint inefficacia. Certe ego
nec auderem ita orare, nisi existimarem peccato tam imprudentem orationem. Atque
orare liceret, si Christus eo modo oraret. Tum quia ipse est noster virtutum exemplar
prohibita quaeque legem gratiae prohibita non sunt, ut circumcisionem aut sugarium
... irae non convenienti, ut jejunium continuum quadraginta dierum: Tum quia
cum Christo orare sanctum est, sicut etiam per ipsum orare. Atque propria ora-
tionis postulare, ea quae omnibus inspectis benefica esse agnoscuntur; oratio enim
in spe boni futuri fundatur: at auxilia, quae inefficacia sunt, saltem vero
si fortea cum gratia non jungantur, benefica omnibus inspectis non sunt,
nempe melius esset homini illa non habere quam habere: ergo ea per orationem
utilem postulari non possunt ~

Assertio 5.ª Christus nec fuit, nec esse potuit
causa meritoria, vel absoluta vel comparativa reprobationis, seu negativae
a gloria excludentis et poenam congruam negantis, seu positivae poenam aeter-
nam destinantis. Utraque autem reprobationis species in hoc providentia
ordinem convenire nobis videtur Statu ... notavi. Explico assertionem:
In primis Christus Dominus meritus non est, ut aliqui reprobetur: non enim
est praemium Christi, ut homines in aeternum damnentur, neque peccatoribus
tanto adjumento ad reprobationem, et poenam indigebant, quandoquidem
tam esse abunde merentur. Neque instituta sunt Christi merita, ut ho-
mines pereant, non enim misit Deus filium suum in mundum,
ut judicet mundum, sed ut salvetur mundus per ipsum. Joannis cap. 3.
Unde constat Christi merita neque positive influere in reproba-
tionem: nam meritum esse causam dumtaxat potest quod est bonum
et ipsius merentis vel alterius, cui bonum meretur ~

UVA.BHSC

Deinde neque fuit aut esse potuit causa meritoria comparativa Reprobationis Christi, non enim potuit aliquem proprie et positive postponere applicando scilicet merita sua contra illius, seu postulando directe et positive ut ipse reprobetur. Ratio quia etiamsi ea postulatio esset vel conditionalis nempe sub conditione peccati vel praevisam peccato absoluta ab omni conditione; adhuc tamen genus illud orandi, seu meritum applicandi contrarium illi charitati est quam Christus exercere debet erga homines et plene natura sua consortes, necnon per gratiam Filios et cohaeredes necnon omnes Dei et Parentis nostri communis qua Creatoris, imagines. Et quis non videat esse contra quidditatem meriti et pretij ut illud offeratur pro supplicio et calamitate. Quis etiam non agnoscat durum admodum, et turpe fore quod aliquis nostrum contra peccatorem reprobationem eius postularet, mortem ejus suam Deo pro eo fini offerret?

Deinde Apostolus ex rerum natura argumentum fecit comparando culpam, quae esse ad vindictam provocat, cum Christi meritis et orationibus pro nobis intercedentibus, dum cap. 12 ad Hebraeos affirmabat esse testamenti novi mediatorem Jesum et sanguinis aspersionem melius loquentem, quam Abel. Tandem Christum etiam comprehendebat et obligabat illa iuris naturalis regula, quod tibi non vis, alteri ne feceris, et quidem non solum quatenus nemini licet ex minus hypothetica destructionem postulare, sed etiam et praecipue, quia sicut ea natura humana, quae modo Christi est, non vellet sibi, ita natura quae est Christi, seu verbo divino subsistens postularet reprobationem naturae huius individualis, quae modo Christi est, si ipsa non in divina sed in humana persona extitisset ut certe contingere potuit si modo natura humana praesenti Christi licite non potest procurare seu facere ut reliqua natura vel illarum aliqua reprobetur a Deo.

Assertio ultima. Per accidens tantum et tantum negative atque omnem veram influentiam removente merita Christi appellari possunt causa reprobationis, seu negativae seu punitivae. Haec assertio quae ex disputatione proxima colligitur, inde persuadetur, quod si Christus Dominus oravit pro illis qui modo reprobi sunt ne tales essent, sicut oravit pro illis qui modo praedestinati

UVA.BHSC

sunt, ut sol praedestinarenti, illi non fuissent reprobi. Verumque Christus non potuit praestare ut omnes omnino eligerentur, ideo dum pro illis qui modo sunt reprobi non voluit postulare, sicut pro aliis, habuit se in ordine ad illorum reprobationem tanquam causa pracise negativa: contrario rum modo, quo se habet sol in ordine ad tenebras, quae modo in alio hemisferio contingunt, sive eo modo quo se habet ad frigus in locis ab ipso nimis distantibus per alia principia positivi causatum: nempe sol tenebras et frigus inducit duntaxat quatenus utrumque hemisphaerium simul illu minare et calefacere non potest ~

Sect. 2.ª

Objectiones contrariae

1.º 2.ª 3.ª Quaestionem obijcit P. Alarcon disp. 3. c. 5. n. 15. existimans assertam non esse impugnabilem. Collatio auxilii pure sufficien tis, sive incongrui, bona est, atque utilis, ut Deus voluntatem suam ostendat de peccatis, necnon ut eius iustitia in vasa irae et contumeliae manifestetur, aliisque etiam ad alios fines praedestinatis bonum ergo credibile est Christum eam gratia congrua, finalis perseverantiae postulasse reprobis. Nego consequentiam, non enim omnia, quae fini bonitatis utilia sunt, postulari, aut procurari a Christo, vel ab aliis licite possunt, ut patet in ipsis peccatis natis ut talibus quae pariunt Redemptionis, misericordiae, atque iustitiae vindicativae utilia et necessaria sunt, et tamen rogari a Christo vel ab alio non possunt. Caetera dedimus in quaerum assertionum fundamentis.

2.º P. Arriaga disp. 37 sect. 5. num. 40. Pater Hurtado disp. 30 cap. 6 anum 36 et P. Alarcon citatus obijciunt 2.ª 3.ª 4.ª Deus vult permittere reprobis peccata, atque ita dare auxilia inefficacia potius quam efficacia, quia solet ea permissio si est odibilis tur pe et quia inefficacia intentionali consistens in concursu et auxilii indifferen tis et seria voluntate repraesentantis peccatum turpis non est; licet inefficacia realis, seu obiectiva, et materialiter peccandi collata turpis sit. Ergo Christus honeste potuit postulare et impetrare reprobis permissionem peccati seu

UVA.BHSC

inefficacis intentionalem auxilij, licet n̄ postulet per minimum obiectivam suam inefficaciam realem expressam. Nego consequentiam et in isto argumento ex voluntate etenim, cui n̄ licet postulare, ut Deus nos omnes, et ipsam Christi humanitatem in nihilum reducat, in reprobos tradat sensus, atque in aeternas damnationis reijciat, cum tamen haec omnia Deo licita sint.

3° ... et ... prae

dicti A. A. et P. Ribadeneira disp. 22 anum. 75 obijciunt argumentum a divina bonitate, et charitate Christi inculcatum. Nempe licet Deus nunc ait filium suum ut homines vitam habeant, et abundantius habeant adhuc ei confert auxilia, quamvis praecognita incongrua, ut homines vitam habeant: ergo etiam si Christus non venit perdere, sed salvare, postulet quaerit dari auxilia quamvis ab ipso praecognita ut incongrua. Nego sequelam, dumque inexplicabile est, ut Christo postulante auxilium ab se praecognitum ut inefficax, Deus non conferat illud, quatenus inefficax (atque ita ... collatione et praedefinitione peccati) sicut etiam, si Christus postulat nobis auxilium efficax, Deus nequit illud conferre propter Christum nisi quatenus efficax et praedefiniendo opus honestum nostrum. Ommittimus alias causas in praedictis assertionibus, nec non in 5.a et 6.a productas, dum alias quam ... tem obiectionem producemus.

4° Praedicti A. A. 9. assertionis praecique

... obijciunt nostram reprobationem sequente peccato et ... hominis amabilis et a Deo ipso amari. Igitur etiam a Christo. Respondemus disparem esse etiam ... seu non tunc ... quae honestati vel charitati divinae ... et creaturae, ut ... proxime ... 2.a primum argumentum expendimus, atque etiam non semel in hac disputatione ex conditione naturae, et obligatione nostra creatae et ... opera ... exigentia: maxime ex illa nisi naturali regula quod tibi non vis alteri ne ... enim Deo non quadrat, ... essentialiter incapaci subiectioni ... sed quadrat nostrae Christi, ut ... omnino nobis conditionis, et capaci ... peccati, et reprobationis.

Caeterumque ista a Deo desumpta paritas multis commendatur et innumeris modis

Quod omnia nostra fundamenta torqueri ab adversariis solet, opere pretium erit sequenti quaestione efficaci divinam illam examinare, nempe quod Deus possit conferre auxilia quamvis inefficacia, et illa permittere peccata nec non peccatores reprobare; pertinet ad ipsos Dei et hominis veritates, necessarium quod est ut homo sit capax peccandi et bene merendi, atque in summa, ut homo sit et non Deus, si enim Deus hominem reprobare non posset homo dignus non esset poenis aeternis, ut ipse chimericus, qua propter neque mereri posset per vilitatem tentationum, impossibilium nimirum: quod autem Deus faciat id quod facere solet, absurdum non est, neque contra ipsius obligationem, aut charitatem.

At quod Christus licite possit postulare auxilia incongrua aut reprobationem nostram non est necessarium, ad nostram essentiam vel proprietates essentiales peccabilitatem scilicet et punibilitatem: non enim pendemus essentialiter a Christo, seu in essendo, seu in peccando, seu in patiendo, sine illo enim peccare et pati possumus, ergo Christus sine illa necessitate procuraret culpas et poenas aeternas nostras, maxime cum istae poenae adiunctam habeant infallibilitatem semper peccandi; hoc autem reprehensibile esset, quippe non ob aliam rationem Deus in concursu suo erga actiones nostras tenetur, et in nostra peccatorum condemnatione aut poenitentia vel negare, non est, nam omnes Theologi nisi quod praebere illum concursum et posse condemnationem necessarium est, ut homo possit peccare et peccet: et contra: propterea Praelatus vel Pater humanus non potest licite deducere subditum vel filium per viam perditionis, aut periculo cum poenitentia et condemnationi negare, quia ea severitas non est necessaria ut subditus vel filius libertatem peccandi habeat &c.

Sed insurgunt adversarii: saepe in Scriptura Prophetae spiritu divino, imo illi deprecabantur contra peccatores petendo Dei vindictam, et poenitentiam condemnationis et reprobationis; ut Hieremias cap. 18: Ne propitieris iniquitati eorum, et peccatum eorum a facie tua non deleatur: et David psal. 68. Deleantur de libro viventium et cum iustis non scribantur: ergo &c.

Nego consequentiam, dum quod ea et similia testimonia non de imprecationibus aut vindicta petentibus, sed de pluribus Prophetiis plures DD interpretantur, tum quia illae imprecationes si tales ibi continentur, practicae non sunt, sed speculativae non enim postulant Prophetae tantum malum hominibus sed gaudent propter Charitatem erga Deum videntes quod eius voluntas efficax impleatur aut implenda sit et quod homines poenas dent

UVA.BHSC

ut Deus multis magis laudandus, atque timendus sit, tum quia etiam si ibi semperaliter imprecationes contineantur, illae tamen licitae non fuerunt, nisi Deus in lege naturali cerneret erga proximum dispensationem Prophetis illis dederunt (si forte ea lex etiam quoad odium dispensabilis sit) Talis autem dispensatio in Christo praesumenda non est, sed probanda erat ut esse pertineat ad factum rerum naturae non consentaneum, ut satis ex officio gratiae et charitate Christi videmus, cuius non bene relatum cap. 9 Lucae increpasse Discipulos, qui ignem de caelo contra duros et inrebelles Samaritanos postulabant, dicens, nescitis, cuius spiritus estis, filius hominis non venit animas perdere sed salvare, Ubi noster Maldonatus cum D. Ambrosio ait illud Apostolum sua mansuetudine & spiritum opportunum, et gratiae spiritui agere in Elia et legali, quem Discipuli illi imitari velle videbantur.

Disp. 6ª

An purus homo sit causa meritoria Praedestinationis

Haec disputatio breviter ex aliis decidenda nobis est. Dicimus ergo 1º Ab homine prave meritis de congruo, de hoc enim tantum loquimur, impetrari, et mereri causam omnis Praedestinationis effectus, atque ita etiam ipsam praedestinationem, sive propriam, sive alienam. Haec est duplex: 1ª quae in disp. 6 diximus Praedestinatio potest esse post merita praevisa ergo homo operibus ex gratia editis potest mereri praedestinationem et eius effectus ex. g. Aliquis auxilio efficaci Baptismi aut alterius Sacramenti verum susceptionem, et mortem felicem seu propriam, seu alienam. 2ª est quod non repugnat ut Deus conferat Petro gratiam ad orandum pro se et pro suo parente, statim ea gratia non detulerit voluntate saltem efficaci deducendi eos ad gloriam sola ea fine, nempe ut Petrus bene operetur, At Deus potest ex illa oratione Petri postulantis suam, et paternam salutem aeternam moveri ad decernendam illam ergo.

Dicimus 2º de facto aliquos homines fuisse causam omnium effectuum suae Praedestinationis, atque ita totam praedestinationem integram

moraliter influxerit sumendo seilicet ea, non pro omni decreto ad gloriam conducente vel integra secunda dante prater electionem omnem grām, quæ deducit ad gloriam, sed pro omni decreto ultra gloriam dante gratiam ex intentione efficaci transmittendi ad eamdem gloriam, itavt Deus ex suppositione gratiæ auxiliantis ab ipso collatæ, et ab homine etiam cum honestate, et meritoria operatione coniunctæ, moveatur ad decernendam efficaciter gloriam, et etiam alia media quæ ad ipsam consequendam supererunt, et sunt necessaria vel vtilia vt perseverantia finalis, infirmitas, perturbatio iudicij, et mors. Hæc conclusio satis propugnata est in disp. 7 sect. 4 et 5. et aliunde ex certo discrimine vtriusque prædestinationis, nempe vt efficaciter finem et media propter finem decernentis, alterius totam providentiam circa prædestinatos involuentis, facile et nunquam erit aliqua testimonia incontrarium obijci solita explicare, et genuino sensu donare.

Sed dices: ergo de facto data prædestinatione quæ sit post præuisa merita, et simul ante præuisa merita. In primis consequentia bene nectitur, quia ad illa sufficit, si aliqui homines suis meritis influant moraliter non solum in gloriam datam vel eius executionem sed etiam in primum efficacis gloriæ dandæ decretum, atque ita etiam in alios effectus ipsius decreti, si alij decernantur effectus: at in illa neque necessarium est vt per illa merita sint alij effectus electionis ad gloriam ordinantis (si etsi aliqua, propter prædestinatione fortassis ni autem gloriam) licet vt apte media beneficia non præparans, siquidem etiam ex præuisis meritis sancte posset Deus immediate et primo decernere gloriam, quin aliquid aliud ei necessarium, neque aliquid vt effectus prædestinationis, qui sunt media ad gloriam, ante merita: Deus enim præmium omnibus meritis absolutis Deus potest decernere gloriam, quæ est effectus præcipuus, seu finis prædestinationis, et aliqua media a meritis genitus dimanavit vt præuisionem iudicij mortem, purgatorium, et lumen gloriæ.

Cæterum quamuis quod inde inducitur, consequi non verum mihi videtur aut saltem nullo excogitare potest facultatis redarguit: satis enim verum mihi apparet, vt Deus circa eos prædestinatos, qui ex præuisis meritis eliguntur (siue omnes, siue aliqui) ita se habeat, vt sicut prævia merita sunt causæ moralis et de congruo impetratoria prædestinationis, ita prædestinatio sit causa physica vlteriorum seu vltimorum meritorum, et sic gloria respondeat vtriusque generi meritis.

Dicimus 3º Nullum esse fundamentum affirmandi opera meritoria alicuius puri hominis influere debere in alienam prædestinationem, seu in omnes eius effectus. Hæc assertio est contra PP. Vazq. disp. 94 cap. 3 et 5

Lessium. Arrubal, necnon Cartagena apud Montoya disp. 58 sect. 1. Eadem
Sti. docuerunt S. Thomas art. 2 P. Suarez lib. 1 cap. 21 et 24 et lib. 3
cap. 5 atque reliqui communiter Theologi quos refert et sequitur Montoya
disp. 25 sect. 1 ad 3.

Ratio est quia quod unius orationem ad alterius praedestina-
tionem conducere a SS. PP. dicuntur, satis est intelligere influxum mora-
lem quem praedestinationi effectus praedestinationis executivum: imo etiam ipsi PP.
videndi apud Montoya clare significant orationes unius rogantis pro alio
qui praedestinatus est fuisse effectum praedestinationis ipsius commendati. Tandem
hac excellentia soli Christo esse concessa tamquam perfectissimo totius Ecclesiae
capiti satis monstrata ex disp. 9 et 10.

Advertere tamen iuvat non nullos Doc-
tores quos sequitur Ribadeneira disp. 23 cap. 1 a regula praedicta ex-
cipere beatissimam Virginem quam PP. significant, et Scriptura indicat,
ipsam suo modo, nempe meritis congrui, etiam esse Redemptricem, et
Mediatricem totius generis humani sicut Eva cum veteri Adamo illud
perdidit et captivitati commisit. Exceptio autem satis probabilis mihi
est maxime post contra meam n. 3 quam tradidi disp. [illegible]
Virgini Maria exista decreta fuerit ex meritis Christi Redemptoris tam-
quam nova creatura tam gravissimo peccato originali ante alios omnes homi-
nes praedestinata. Deinde illud saltem privilegium concedere Virgini ne-
sumus, esse ea sit causa meritoria omnium gratiarum, quas unusquisque re-
cipit, suscepit a Deo, ea enim praedicata esse caelum Ecclesia et vera hominum
Mater et nutrix. Ego tamen nunquam concedam illi, etiam mundi
creationem natam esse ex meritis Virginis, haec enim redemptione prae-
servata fuit ipso mundi et peccato originali, alioquin comprehensionem fuisset
indebite praecisione atque in parte generali contrahendi maculam peccati
originalis, ut loco citato monstravi. Neque etiam credibile mihi videtur
Deiparam orationibus suis obtinuisse praedestinationem sacerdotii, hoc enim pro-
prium est Christi, maxime cum in ipso etiam graves difficultates illud privi-
legium patiatur, ut disp. 10 videmus &c.

UVA.BHSC

Disp. 13.

Sect. 1ª

An permissio peccati sit effectus praedestinationis

1ª assertio valde communis est Theologis, inter quos videri possunt Magnus Suarez lib. 3 cap. 5, P. Molina disp. 3 ad art. [illegible], Montesinos disp. 23 et [illegible] art. 7 dubitatione 4, nec non alii [illegible]; nobis autem contradicunt P. Vazquez disp. 93, Arrubal, Becanus, [illegible] aliique RR.

Suppono permissionem peccati [illegible] hominem ipsum liberum non impedire. In hac autem permissione tria Deus exercet effecta: 1um est velle dare eam libertatem ex qua ipse praevidit nasciturum esse peccatum: 2um dare ipsam eam libertatem. Ista duo effecta saepe explicantur ab Auctoribus per conceptus negativos: nempe permittere est negare libertatem congruam, seu gratiam efficacem: conveniunt quae ea duo effecta, quatenus se habent ex parte actus primi constituendo rem permissionem activam, seu permittentem, [illegible] ad actum 2um, qui est peccatum ipsum permissum, seu passiva permissio: est tamen inter utrumque observanda differentia, quod primum est aeternum, intentionale, et secundi causa est ipsa divina voluntas: secundum vero est temporale, reale, seu [illegible], nempe effectus agnitus a natura et creatus, est enim ipsa libertatis nostrae existentia vel gratiae sufficientis infusio, et efficacis subtractio.

3um effectum Deus exercet concurrendo per omnipotentiam actualiter cum voluntate nostra ad [illegible] peccati actum: etiam in [illegible] [illegible] [illegible], qui [illegible] ab omnibus appellatur [illegible], [illegible] [illegible] cum operatione nostra, seu ipse [illegible] quem Deus non vult impedire sed voluntati nostrae sinit [illegible] se et omnipotentia ad illum determinet; ideo [illegible] solum disputamus de permissione peccati [illegible] duo [illegible] effecta, seu constituentia permissionem activam et [illegible] 1° [illegible] [illegible] [illegible] quae sufficienti ideo amari a Deo quia ipse amat efficaciter gloriam aeternam hominis [illegible] auxilium sufficientis vel saltem [illegible]. Nam de ipso peccato, quod est [illegible] [illegible] 2a permissio Theologi constanter affirmant non esse praedestinationis effectum, quia peccatum nec gratia est, nec [illegible] effectus Dei, [illegible] [illegible] amantis sed potius detestantis: qua [illegible] [illegible] praedeterminatores et praedefinitores entitatis peccati illud asserant, ego quidem nec video, neque [illegible] [illegible]. Iam [illegible] [illegible] 1° In permissione peccati [illegible]

duo ostenoi: 1.ª quod ipsa non sit obiectum turpe. 2.ª quod sit honestum saltem ratione finis nempe gloriæ prædestinati, cui scilicet ea permissio utilis est. at hoc sufficit ut permissio peccati sit effectus prædestinationis: ergo etc. Declaratur et eadem solutione videtur, quia nota. quia peccati permissionis esse prædestinationis effectum nihil aliud sonat nisi peccatum permitti propter ipsius qui prædestinatur, vel ex intentione ut ille consequatur suum finem: ideo ea permissio amatur tanquam utilis illi fini quem Deus suis electis efficaciter intendit.

Iam maior quoad primam eius partem seu conditionem clare colligitur ex nostra suppositione: eleemosyna permissio, donatio libertatis, qua potest impediri, et non impediens peccatum, ea autem libertas, seu eius donatio, non est obiectum Deo turpe, alioquin non amaret, et causaret ipsam. 2.ª vero conditio non minus manifesta est: quia obiectum non turpe redditur honeste amabile ratione finis honesti, cui medium utile est; quis autem non videat permissionem peccati esse valde utilem gloriæ prædestinati, occasionem scilicet præbendo humilitatis, timoris, charitatis, gratitudinis, pœnitentiæ aliarumque virtutum ad gloriam æternam conducentium. Unde nata est celebris Augustini sententia libro 14 de Civitate Dei c. 13. Audeo dicere, superbis esse utile cadere in aliquod apertum, manifestumque peccatum: unde sibi displiceant etc.

Probatur 2.ª et simul præcedentis argumentatio solutio præoccupatur. Deus potest peccatum permittere et permittit ob aliquem finem honestum a se efficaciter intentum: ergo etiam ob gloriam prædestinatorum ab ipso intentam. Consequentia videtur legitima: Antecedens vero in omnibus militat [illegible] ratio et difficultas, tum quia aliis finibus utilis est permissio peccati integro sit etiam ipso peccato et ratione huius interpositionis quatenus et Deo minime amabilis, adversarii negant posse Deum amare permissionem peccati ex fine prædestinationis gloriæ quod vult amandum etiam foret ut inquiunt ipsum peccatum etc.

Probatur Antecedens 1.º quia ut optime observat Recens, permissio peccati non est per se et intrinsece mala, aut bona, ut sit propter se amabilis, sed est per se obiectum quasi indifferens, quod honestatur ex fine honesto per se intento. 2.º quia sapientissima Dei bonitas non permittit

UVA.BHSC

eueniat mala nisi ex illis aliqd bonum vg. ex illis manifestaog suam gloriam, suam misericordiam, iustitiam, aut patientiam; vt frequenter affirmant PP. confitentur fideles et idque docet Scriptura vt cap. 8 ad Rom. vt ostenderet Deus diuitias gratiae suae in vasa misericordiae, sustinuit in multa patientia vasa irae. Et 1a ad Timoth. 1o tradidi illum Satanae vt discat non blasphemare. Et confirmatur insigni pulchraq. Augustini Sti. lib. 11 de Ciuit. cap. 18 dicentis: nec enim Deus vllum Angelorum vel hominum crearet, quem malum futurum esse praesciret, nisi pariter nosset quibus eos bonorum vsibus commodaret. Alia innumera videri possunt in P. Mendoza disp. 16 sect. 7a.

Sect. 2a

Obiectiones soluuntur

Obijciunt 1o. Omnis effectus praedestinationis est gratia per Christum: sed permissio peccati non est gratia per Christum: ergo permissio peccati non est praedestinationis effectus. distinguo maiorem: est gratia ratione sui, vel saltem ratione effectus inferendi ex permissione, ex ea ita saltem ratione voluntatis diuinae intendentis bonum effectum, concedo: praecise ratione sui, nego: plura enim sunt effectus praedestinationis et gratiae per Christum, quae intrinsece non sunt bona aut gratiae vt mors, infirmitas, orphanitas, paupertas, et similia, quae potius sunt bonorum priuationes. Distinguo minorem: non est gratia vt intrinsece permissio, concedo: vt extrinsece ordinata Deo propter merita Christi ad gloriam: nego.

Obijciunt 2o. Christus non est mortuus vt Deus permittat nobis peccata, sed tantum vt ipse impediat, atque vt salutaria opera conferat, sed nec non vt sic facta est permissio peccati, nisi ex eius suppositione velit bonum aliquid supernaturale colligere, ergo ipsa permissio peccati inordinata ex Christi merito ad gloriam praedestinati non est effectus praedestinationis &c.

Distinguo illam propositionem: Christus non est mortuus vt Deus permittat nobis peccata, positiue, concedo: negatiue, nego, nemo non est mortuus vt Deus permittat peccata, sed ne permittat nisi ordinando efficaciter vt ipsa permissio in bonum alicuius praedestinati bono. Et sicut 2a ad Corinth. etiam mortuus est Christus vt Deus postquam permisisset peccatum vellet ex permissione educere bona pro suis praedestinatis, ita 2o non Christus mortuus dicitur vt Deus non permittat peccata, nisi prius vel simul quaerenda efficaciter educere insigne praedestinatorum commodum. Argumentum 3 etiam claram habet instantiam 3 et similiter in istis propositionibus Christus non est mortuus vt moriamur: vt aegroti simus vt diuites intemporalibus

UVA BHSC

Respondeo cum D. Aug. quia tn̄ omnia praedestinatis prosunt, iuxta illud Pauli ad Rom. 8, Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, etiam peccata ipsa in bonum ipsorum a Deo destinantur, ordinantur, et intenduntur, ne sibi cedant nisi pro bono suo.

Obijciunt 3º si permissio peccati est effectus praedestinationis, eum posset illam postulare praedestinatus, ut effectum atque remedium aut necessarium, sive utile ipsi fini consequendo, immo et quilibet velut sibi peccati permissionem tamquam suae praedestinationis effectum rogare licite posset. Hoc autem videtur absurdum et piarum fidelium aurium, atque moribus Aug. repugnatur. &c.

Hoc argumentum difficile quidem est contra sententiam Patrum communi dominicae orationi, nam P. Herrera disp. de omn. 38 n.º reformidat eas orationes Christi et nobis concedere, quod sola permissio peccati vere antecedens cum communiter nihil habet malitiae, neque postulans eam permissionem amat directe aut indirecte ipsam malitiam, non enim est ea permissio, vel malitia vel causa malitiae, vel quid necessario connexum cum malitia, sed tantum contingenter et ex suppositione consequenti, ac libera ipsi peccatori. Alij vero ut P. Mendoza disp. 23 sect. 2 n. 9 et Ribadeneira disp. 2 4.5 firmant posse quem postulare per aliam permissionem peccati, ut praedestinationis effectum non tn̄ pro se ipso quia videlicet unusquisque magis tenetur fugere proprium peccatum quam alienum &c.

Mihi autem utraque responsio displicet ob multas causas quas disp. 11 collegi et infine firmavi: omnes enim dominicam orationem militant etiamsi peccati permissio sit effectus praedestinationis. neque efficientia illa postulantis praecedit quo alio demittendo est: primo ob rationes utriusque rogationi communes lococitato expensas. 2º quia oratione dominica admonemur ita rogare et nos induci in tentationem, qua oratio pro nobis etiam proximi, et maxime pro sua divina habetur. 3º quia hic valet regula quod tibi non vis alteri ne feceris. 4º quia si fructus permissionis peccati nempe eximia gratia et gloria, honestatem postulet petitionem illius permissionis pro meo proximo, ille etiam similiter petitionem permissionis pro me ipso honestabit, nam sicut peccatum proximi

magis fugiendum est quam alienum, sic gratia et gloria propria magis procuranda est quam aliena: Secundo nam licet magis teneamur fugere proprium quam alienum peccatum: at non minus tenemur non permittere alienum quam proprium; postulare autem est procurare.

Quae proposita non consequuntur ad illa quae circa 2.am objectionem diximus distinguimus sequelam argumenti nempe Christus potest postulare permissionem praedestinationis ejus oratione rogante, ut Deus permittat peccatum nisi oratione rogante, ut non permittat peccatum, nisi prius aut simul decernat remedium et perducat ipsum peccatorem in bonum peccatoris, concedo, &c.

Objiciunt 3.o Permissio peccati potius est effectus gratiae quam gratia, quo non est praedestinationis ejus. distinguo antecedens. Permissio non pia primarii, nempe pro voluntate vel collatione auxilii sufficientis, negatur. pia posterior, nempe pro intentionali quae connexione cum peccato, subdistinguo, praecise et intrinseca talis, concedo, ut extrinsece ordinata ad gloriam praedestinati, nego.

Objiciunt 4.to ex communi difficultate. Permissio peccati, nequit esse effectus praedestinationis gloriae, nisi sit effectus praedestinationis poenitentiae. Sed permissio peccati nequit esse effectus praedestinationis poenitentiae. ergo nequit esse effectus praedestinationis gloriae. Consequentia est legitima. Maior probatur quia nihil potest esse effectus intentionis finis nisi quatenus est medium conducens ad consequutionem illius finis. sed permissio peccati nequit esse medium conducens ad consequutionem gloriae, nisi sit effectus praedestinationis poenitentiae; permissio enim illa ex se potius retrahit a consequutione gloriae et nulli trahit ad ipsam, quatenus est medium poenitentiae sine qua tenus eligitur ad amorem poenitentiae ut damnum peccati mortientis: ergo permissio peccati est &c.

Jam minor praecipui syllogismi probatur. Ex necessitate amoris peccati; nempe nullum medium poni potest cui amoris ergo finis, seu esse effectus illius amoris nisi amatum seu eligatur quatenus conducens ad consequutionem finis. Sed permissio peccati non conducit ad poenitentiam quae est finis intentus divus, seu intentus a Deo praedefinite, nisi ut connexa cum peccato, nam poenitentia peccato. ergo permissio peccati nequit poni, seu esse effectus amoris ergo poenitentiae, nisi ut connexa cum peccato, sive ratione propositionis peccati. At ipse peccati ... ratio eius ... a Deo amari non potest ut in ista schola sancitum est et in omni etiam saltem quoad malitiam sub qua peccati in ratione peccati continuet [illegible]. ergo permissio peccati nequit esse effectus amoris, seu praedefinitionis poenitentiae. Secundo probatur ab impossibilitate odii divini adversus peccatum: nemo enim ex amore intendente finem movetur potest ad odio habendum, sive et tenetur, medium omnino requisitum ad illum finem: sed peccatum omnino

pridem, remitti, et ad remittendum poenit.e qd Deus ex amore ignis poenitentis
merceri non posset adeo habentem ipsum peccatum &c.

Hoc argumentum gravis
simum quidem est, theologos terruit, et dividit, variae solutiones explicare.
... atque illis ... celebrem disputationem movet, An scilicet
poenitentia possit praedefiniri a Deo ante praevisionem peccati. Cum nos circa de
...tionem ingens eadem vel maior difficultas tractavimus disp. 11 de lib.
... sect. 2. Cum tamen omnino praetermittere non possimus
aliqua huc etiam adnotabimus

Sect. 3a.

An permissio peccati sit effectus praedestinationis ex fine poenitentiae

Sententiae

1a. sententia negat ita Dominicus Bannes ... lib. 3 cap. 8 ... bonaedita, qui
... supponunt peccatum non posse a Deo praedefiniri ante praevisionem ab
solute peccati. Consentit P. Vasquez disp. 93. ... sequitur maior pars recentiorum theologorum ..., quam allegat Ribadeneira disp. 8 cap. 3. 2a.
sententia affirmat tamen docent P. Montoya disp. 12 sect. 2 et disp. 23 sect. 3 ...
... disp. 15 sect. 5 annum 172 Arriaga disp. 38 sect. 4. et alii non nulli, qui
bus suffragantur Thomistae et faverunt etiam P. Molina q. 23 art. 4 et 5 disp. 5a.
memb. 7 Granadus, Ruiz, et alii, quatenus ipsi ... decreto ...
... praedefiniri poenitentiam et ... peccatum. Ac novissime P. Suarez disp.
5 de incarnatione sect. 6 dixit eam probabilem &c.

Suppono 1o. poenitentias, humilitas, et honor ex peccati me
moria ... posse a Deo praedefiniri sine ulla etiam ... antecedenti,
vel committenti, vel subsequenti permissione peccati. Ratio est quia poenitentia
ex ... optime haberi potest cum eadem existentia reali, et morali honestate,
sive peccata re ipsa praecesserint, sive tantum praetexi ... existimentur, ut ...
... est ... Quod sine ulla peccati permissione possit a Deo praedefiniri
...a De humilitate ... aliunde ... ea enim ...
... erga ... quae neque re ipsa, neque in ... ex ... peccatum.

UVA.BHSC

Ut in 2ª suppositione constabit.

Suppono 2º Deum ex fine intentionis ante merita praevisa praedestinantis, movere ad agendas, seu exercendas virtutes nrãs in ea intentione, quae illae tantam mereantur gloriam. Inter eas autem virtutes enumerantur humilitas, et paenitentia saltem si praecesserint actuali permissione et commissione peccati, sicut revera praecesserunt: quod praecipue de humilitate omnes assumere debent, siquidem homo humilis esse potest excipi tentationibus ex gratia etiam si victor evadat, agnoscendo nimirum in illas ruinae propriam debilitatem, et periculum cadendi, necnon indigentiam divinae gratiae specialis et providentiae, idque etiam verum esse de paenitentia patet ex praecedenti suppositione constat et de paenitentia saltem conditionali, qualem de peccatis dubijs agere solemus res adhuc exploratior est.

Suppono 3º praesupposita divina voluntate decernente, ut homo humilis sit, aut etiam paenitens, ex fine scilicet et intentione alterius gradus decreti ad gloriam praedestinantis; praesupposita inquam illa debilitatis exparte praedefinitae Deus potest movere moveri ad dandum D. Petro auxilia debilia seu parum fervetia, sive ad subtrahenda ea quae tentationibus potentiora sunt; ut sibi ipse Petrus in eorum tenuitate, et in respondente tentationum, seipsum agnoscat debilem fateatur, et humilitatem exerceat, atque etiam ut saltem dubius de peccati commissione remaneat, aut inmesor cum illius agnitione: necnon, ut si illis tentationibus succumbat, et minus auxilijs abiectis habeat, seu firmiora, seu determinata principia ad veritatem peccati paenitentiam, atque ita ad agendam paenitentiam &c.

Suppono 4º ea divina voluntate conferens auxilium tenue, seu negans gratiam, vel omnem vel abundantem, et permittens aut praevidens Petrum vigentes illas tentationes remisse, et plerumque vel etiam semper et frequenter, scilicet tentationi et subtractioni gratiae est permissiva peccati, seu intentionalis et aeterna permissio, nam quamvis decretum subtractionum talis gratiae non sit per se ipsum praetatque aut physica connexione permissivum peccati, at quia difficile semper est, et plerumque etiam impossibile moraliter, ut Petrus in illis circumstantijs constitutus non peccet ideo semper aut saepe contingit, ut illud decretum habeat sibi gradualiter [illegible] mediam quadam terminata peccati permissionem.

Itaque licet Deus velit vires debiles per D. Petrum superare [illegible] ut debiles ut debiles, sive potius subtractionem abundantiores gratiae, etiam intra genus sufficientiae decreverit, nihil scilicet examine absoluto humilitatis, nec non et paenitentiae, etiam absoluto, ut dixi, vel

UVA.BHSC

saltem conditionali ex eisdem finibus, et intentionibus decrevit Petro vires gratiae inefficaces, specificative denegatas, nempe illas quae inefficaces quoniam erant ideo impedire noluit, quia humilitas, et penitentia praedefinita, atque ut tales independenter a reali peccatorum futuritione per ipsa peccata non reddebantur impossibiles aut difficiliores Petro, imo potius connaturaliores et faciliores atque in summa humilitas et paenitentia praevisa movebunt ad eligenda, substractione gratiae, atque adeo non odio habenda efficacitate, sive adeo non impediendam inefficaciam libertati vel gratiae datae, substractio [illegible] amata quia utilis est humilitati et paenitentiae, sed inefficacia permittenda seu non impedita quia illis virtutibus praevidentis [illegible] noceret, aut etiam quia ipsi est apta ello necess.o noceret.

Iam ex qua dubii suppositionibus et explicationibus assertio nostra sic explicanda venit, permissio peccati materialiter munupta nempe collatio auxilii futuri inefficacis est effectus praedestinationis ut eligentis ultimum finem seu gloriae praedestinatae humilitate et paenitentia tamquam ipsi fini proximioris sive tamquam finis inter medios, quibus collatio illius auxilii, licet necessaria, vel utilis est, et propter quod eligitur etiam eiusdem auxilii collatio seu alternus intra sufficientiam specialioris negatio, tamquam medium primum seu ultimum fini et eius intentioni remotiorum licet intentione prius sit quam humilitas et paenitentia, ab eximinis peccati in sensu reduplicativo, seu formaliter sumpta nempe collatio auxilii inefficacis ut tali non est effectus praedestinationis, et electionis humilitatis et paenitentiae intendentis tamquam eligentis permissionem, sive formaliter sive intentionale, propter finem sub humilitate et paenit.e sequentes, sed dumtaxat tamquam permittentis seu non impedientis praedictam peccati permissionem. Ex quibus infero primo: In ista provid.a triarum ordinatione directa praedestinationum seu intentionum gloriae praedefinitionum humilitatis sequentia ad quos substractionem, seu negationem speciali sufficienti gratiae quale abunde explicuimus d. 4 s. 4 § simul etiam et permissionem peccati seu negationem grat. efficacis qualenus a qua medio sibi extrinseca efficacitate praenocente impediri poterat, praedestinatio enim influit in praedefinitionem[?] [illegible] finis in electionem mediorum, et haec praedefinitio in volitionem substractionis sicut intentio ultimi in electionem primi medii, in volitionem vero eandem quatenus permissionem influit, sicut intentio finis influit in accidens

[illegible] quod licet non amet non impedit, et licet non moveat, non retrahit.

Infero 2.° solutionem [illegible] deceptionis Theologorum [illegible] contrarium, et qua illam [illegible] quod [illegible]: dum enim distinguendo [illegible] permissio peccati requiritur effectus praedestinationis parte materialiter [illegible], nego; formaliter [illegible], subdistinguo, effectus [illegible] seu [illegible], concedo; [illegible] permissionis seu non impeditur, nego: [illegible] quae [illegible] illam [illegible] nostram [illegible] confirmant. Infero inde 3.° [illegible] inter [illegible] [illegible] dubio.

Infero 4.° [illegible] celebri illius difficultatis, nempe, an et quomodo Deus puniat unum peccatum permittendo aliud. Dicimus enim Deum ex voluntate puniendi peccata praeterita aliquo [illegible] absolute [illegible] subtrahere gratias, aut [illegible] sufficientem negare; [illegible] [illegible] a Deo tamen [illegible] poena [illegible] per [illegible] contingit et humanam malitiam permissio [illegible] peccati, quam Deus [illegible] talem non intendat [illegible] veteris peccati. Non [illegible] [illegible], aut retrahit [illegible] illius subtractione, quae est permissio [illegible] a Deo per modum supplicii [illegible], atque ita contingit indirecte et per accidens. [illegible] permissio [illegible], [illegible] connexa cum peccato, ut supplicium, quatenus nimirum a Deo non impeditur. [illegible] homo peccans [illegible] illius gratiae [illegible] etiam [illegible] peccata etiam venialia, et multo magis mortalia [illegible] [illegible] peccata. [illegible] [illegible] est [illegible] ad Rom. 1 dum [illegible]: propter quod (nempe idololatriae peccatum) tradidit illos Deus in desideria cordis eorum in immunditiam, ut contumeliis afficiant corpora sua etc.

Infero 5.° [illegible] et ordine [illegible] [illegible] SS. Martyres dum bonorum sua martyria procurarent: primo enim amant vitam aeternam, deinde ex hoc fine [illegible] amorem [illegible] martyrii [illegible] [illegible] 3.° [illegible] ad amandum eum [illegible] statum [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] martyrii [illegible] [illegible] habeat sibi [illegible] tyrannorum [illegible]; illam Martyr non impediat, [illegible] fugiendo [illegible] occasionem martyrii, vel illud non procurando, [illegible] permittit [illegible] [illegible] seu [illegible], quod [illegible] valet non opposita martyrio intento.

Sect. 4.

Argumenta contraria reijciuntur

[illegible] primo [illegible] [illegible] quae probant esse praedestinationis [illegible] quae praecedunt [illegible], illud [illegible] intendendum, [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible], quae praecendat [illegible] peccati [illegible], et nimirum [illegible] [illegible] effectus praedestinationis [illegible] [illegible] permissio [illegible], [illegible] 2.° [illegible] est qui [illegible] aliquem finem non [illegible] ad amandum [illegible] [illegible] ad finem [illegible] ad consequendum [illegible] [illegible] [illegible] peccatum [illegible] [illegible] peccati [illegible]

UVA.BHSC

et indirectum, quia Deus intendens permittit peccatum ut dependentes a tali peccato, et
non tantum ab eius consequentibus ignorantibus aut falsis indicijs non cognitis amare
peccatum solum tantum permittere.

Dist. Atque Adam premiat, quando virtute
intentionis finis necessario ponenda mediorum electio, sed tamen supponendo peritiam, con-
cedo, quia ponenda est, nego; in nostro autem casu eligitur et ponitur facultas permissivae
peccati ex intentione permittendi, quae ultra virtualem finitam realem culpae requirat;
ideo ex his minime eius requisita, et substantia permittendi non est et tale culpam praede-
finita, nisi sub conceptu generico multis virtutibus communi ex quo velle humi-
litatis abstrahentis a qua, et apprehendente, vide licet peccatorum, vel aliarum vir-
tutum quae obtineri possunt independenter a peccato. Ut haec videtur esse causa ob
quam Script.a et SS.PP. quoties permissionem peccati indicant eius aliquas virtutes
praeintentae effectum, de sola humilitate in communi, et non de peccato ipso mer-
tionem faciunt, ut constabit legenti sol testimonia adducta a P. Montoya d. 16
s. 3.

2.is Affectus absolutus, et efficax amans aliquem finem non est
incompossibilis cum odio conditionali, et inefficaci eiusdem finis, ut constat
exemplo vulgari volentis absolute et efficaciter divitiarum proiectionem in mare
et tamen in illa displicentis, necnon exemplo Dei volentis efficaciter damnationem
illam tamen aliquali odio prosequentis. Ergo Deus etiam si efficaciter et absolute praein-
tendat permittere, potest inefficaciter odio habere illius existentiam, dum ad hoc non est
peccatum illi requisitum.

Distinguo antecedens: cum odio nascente ex amore
finis, nego; cum odio non nascente ex amore finis, concedo; iterum distinguo
antecedens cum odio procurante omnino et serio ne existant media requisita
ad finem, nego; cum alio odio minori seu simplici, concedo vel omnitto. Dico
autem quod Deus exercet adversus peccatum est procurationis omnino et suf-
ficiens illius non existentiae, quia si peccatum est medium requisitum permittendi, Deus
post illius amorem nequit moveri ad odium peccati, aliquin intentio finis
moveret ad odium ipsius finis, quale est omne odium medij requisiti ad finis
consecutionem, exemplum contraria non repugnante de odio nascente ex amore finis,
neque de odio procurante sufficienter ne existant media requisita, nempe
ne proijciantur divitiae, et ne homo poenas det, sed ea aliquali praeterdefinitio

Dist. Redemptio Christi praedefinita me

UVA.BHSC

pendenter a permissione peccati: at requirit omnino mundi executione prævam existentiam peccati, ut ex se constat, et nos etiam supposuimus disp. illa 11 de Incarnatione. Quod etiam si pœnitentia etc.

Distinguo maiorem: prædefinitione antecedente permissionem peccati, nego: concomitanti: concedo. Et in hoc sensu licet illud idem affirmaui de pœnitentia possibile sub iudicium, et intelligo, ut Deus per duo decreta concommitantia definiat pœnitentiam vel redemptionem sequentem, ut vera existat peccati existentia et permittat etiam peccatum: quod illa definitione non obligat ad procurandam permissionem vel existentiam peccati, nempe illam licet non sint præsupposita, supponunt tamen, seu pendent videntes peccantem pœnitentiæ solutione; non tamen professo sentio cum Patre Molina et aliis supra citatis possibile esse, ut decretum definitiuum pœnitentiæ aut redemptionis et decretum permissiui permissionis sit unum decretum, tum ob nullas causas loco citato expensas: tum et praecipue quod Deus, dum liber erat ad pœnitentiam, poterat etiam liberum impedire pœnitentiæ prædefinitione, non tamen peccati præteriti permissione etc.

Deinde respondere possumus assignando discrimen inter pœnitentiam et Redemptorem quatenus illa pœnitentia utilis est homini, etiam si ipse non peccauerit, atque ideo ea decerni potest antecedenter ad peccati permissionem: at Redemptio, quia solum peccatorum a captiuitate liberat decerni non potest, nisi vel prius, vel simul permittendo videndo quod peccatum etc.

4um permissio culpæ Iudæorum et aliorum qui de Christi mortem concurrerunt, fuit effectus prædefinitionis mortis illius, ut cum illa tamen vel in executione supponentis veram præcedentium culpam. Quod consulto permissio eiusmodi alterius culpæ. Nego antecedens. Deus enim considerans duo est primo decreuerit Christi mortem cum hac acceptatione prædefiniens, quæ sub hac consideratione præscindit a Iudæorum culpa sine illa enim peccato poterat executioni mandari: Deinde 2º decreto reliquit Iudæos in cæcitate et duritie nempe in defectu maioris lucis et incorrigibiliter pertinaci a prouidentiam ordinariam, et causis naturalibus debitam. Non tamen ex intentione ad Christum occidendum, sed ex intentione et officio generalis prouidentiæ, nolens impedire Iudæorum culpam, ut pote finis præintentæ mortis Christi minime opposita: postea 3º decreto præfiniuit alios vestitutum Christi actus supponentes Iudæorum et crucifigentium culpas, quam Deus iam rationem 2i decreti absolute præuiderat

Disp. 14

De alijs prædestinationis effectibus.

UVA BHSC

Quaerit 1º An gratia praedestinat. substantia sit effectus praedestinationis. Quaestio ista et sequentibus quaestionibus supponit non admittens praedestinationem ante praevisa merita. Affirmant P. Suarez lib. 8 cap. 7 Ruiz disp. 24 Arriaga, Herice Ribadeneira et communiter Thomistae. Negant P. Vazquez disp. 93 cap. 4 Tanner art. 2 dub. 3. Meratius et alij quibus consentiunt multi sectistae.

R. 1º utramque providentiam esse possibilem et ex secunda stat ut que exiis quae disp. 6 diximus. R. 2º substantiam praedestinati esse effectum praedestinationis vage. Ratio est quia in hac providentia Deum decuit producere mundum ex fine beatificandi creaturas rationales, quod credibile, et connaturale omnino est, ut prima illa intentione voluerit efficaciter aliquas inconfuse saltem vi naturae beatificare. R. 3 substantia praedestinati nempe effectum praedestinationis determinatae, quia (ut diximus disp. 9. s. 3) nos praedestinati non sumus, nisi post praevisum Adami peccatum: at hoc peccatum iam supponebat existentem substantiam nostram, ut potest peccare potentis: quod etiam nostra praedestinatio supponebat nostram substantiam. Hoc etsi confirmari solet quia Christus, aquo venit omnis nostra determinata benedictio, et praedestinatio non fuit decretus, nisi praevisis iam Adami, et posteris natura, caeterum eo argumento non utor, quia de illo signo inquo Christus fuerit definitus nihil etiam cum probabilitate saltem intrinseca dici potest, ut late probavi disp. 10 de Incarnatione.

Quaerit 2º An dona naturalia ut ingenium, genius, complexio, et similia sint effectus praedestinationis. R. affirmative etiam si dona illa sint ita naturalia ut exercitium exigant ex suis causis naturalibus ita P. Suarez et reliqui proximi s. in quaestione prima citati. Ratio est quia haec dona naturalia non supponunt determinata in nostra absoluta videntes peccatum Adami, ut pote quae neque per illo peccato erant necessaria, neque sunt ... naturalibus invariabilia, nihil ex peccato originali variata... ergo a praedestinatione praeparari, et determinari credenda sunt. Idemque de secundis bonis extrinsecis ut de amicis, nobilitate, educatione et alijs dicendum est: atque etiam de operibus naturalibus, quae ad gloriam aliquo modo conducunt.

Quaerit 3º an Incarnatio, et merita Christi

UVA.BHSC

cuique sacramenta sint effectus praedestinationis. Negant Suarez lib. 2
cap. 21 et Vazq. disp. 97 cap. 5. Affirmant Valentia et Medina
quos prope allegat Ruiz disp. 57 sect. 4. Ego cum negantibus sentio, solo
quamvis a praedestinatione determinata, nam illa principaliter fuit Christus
Incarnationem ut aliunde videmus. Cum affirmantibus 2° sentio si de gradu lo-
quamur ut confusum sermo fiat, nam, ut habetur Joannis 3. Sic Deus di-
lexit mundum, ut filium suum unigenitum daret, ut omnis qui credit
in eum non pereat, sed habeat vitam aeternam: illa autem divina voluntas
qua Incarnationis fuit causa, quatenus intendebat aeternam hominum salutem
procul dubio saltem in confuso efficax erat nostrae salutis amor.

Quaeritur 4.° an gratia et merita interrupta
per peccatum mortale etiam, ut in praedestinatis primo exhibeantur, sint effectus
praedestinationis. Negant Vazq. disp. 93 cap. 3 [illegible], Vecarius, et Alarcon.
Affirmant Suarez lib. 3 cap. 4 et communiter alii apud Ruiz art. 2 num. 23.
Quibus ego consentio, sicut praedestinatio confert gratiam et merita interrupta ob
[illegible] dandi gloriam ipsis respondentem; et intentione conditionali [illegible]
illa merita si peccato mortificentur, et reparandi gratiam, si peccato fuit amissa.

Quaeritur 5.° an auxilia inefficacia [illegible]
concessa sint effectus praedestinationis? Affirmative 1.° cum Magno, Suarez
lib. 3 cap. 6 et aliis apud Ruiz num. 29: nam, ut tenet celebris [illegible]
Magistri sententia praedestinatos [illegible], ut non cadat, vel si cecide-
rit resurgat. Caeterum hoc affirmo dumtaxat de auxiliis illis quae
[illegible] inefficaces remanent in memoria nostra, et sic movent
[illegible] alias. De reliquis enim auxiliis
inefficacibus quae in nihilo de gloria perducentibus, contrariam sententiam
Salmeronis, Valentiae, et Vazq. longe probabiliorem mihi est. Et sic de prae-
destinatione tractatu.

Index Disputationum, et sectionum, quæ in hac Materia continentur

Disp. 1.a De Prædestinationis essentia
Sect. 1.a De multiplici Prædestinationis significatione et definitione fol. 1
Sect. 2.a Comparatur Prædestinatio cum Providentia fol. 2
Disput. 2.a An Prædestinatio consistat in actu intellectus, vel voluntatis fol. 4
Sect. 1.a Utrum in Deo sit aliquis intellectus actus, qui proprium ad prædestinandum determinet fol. 4
Sect. 2.a Quæ alia circa idem punctum [illegible] fol. 5
Sect. 3.a An præter internos electionis requiratur involuntate prædestinativa [illegible], atque ita peculiare illius imperium f. 7
Sect. 4 An ad eum externum requiratur intrinsecum imperium divinum f. 10
Sect. 5. Cui actui divino directe tribuenda sit prædestinationis appellatio fol. 11
Disp. 3.a An Deus antequam prædestinet debeat cognoscere merita nostra non solum ut possibilia, sed etiam ut conditionate futura fol. 14
Sect. 1.a Status controversiæ, et præcedentia scientia naturalis explicatur fol. 14
Sect. 2.a An Deus prædestinet post scientiam meritorum conditionalem, ubi scientiæ mediæ existentia, necessitas et utilitas ostenditur fol. 17
Sect. 3.a Prædestinatio, quæ post prævisa merita dicitur ad gloriam, possit ne etiam intelligi cum præmio, et a sua ratione præcedentia nostra cum eius exclusione fol. 20
Sect. 4 Quæ parte Prædestinationis ante prævisa merita supernaturalium [illegible] scientia media fol. 22
Sect. 5 An etiam ubi auxilia sunt moraliter infallibilia prædestinationis requiratur scientia media fol. 25
Sect. 6 Judicium inter secunda communis sententia limitatio fol. 27
Sect. [illegible] Argumentorum [illegible] f. 28
Disp. 4 An possibile sit ut aliquis homo sit imprædestinabilis, aut saltem [illegible] probabilis, ubi de impossibilitate resistendi omnibus auxiliis fol 32
Sect. 1.a Impossibile etiam moraliter est aliquem hominem generatim [illegible] omnibus auxiliis resistentium fol. 32
Sect. 2 Alterum ab omnipotentia fundamentum, et an Deus possit prædestinare hominem quem semper resistentium agnoscit f. 34
Sect. 3, fundamentum 3 ancessit, [illegible] morali ubi quid ea sit, et an meritum supernaturale [illegible]

UVA.BHSC

multitudini finita auxiliorum f. 36
Sect. 4 An detur necessitas vaga moralis intentatrionibus vel auxilijs f. 39
Sect. 5 Vindetr aliqua necessitas moralis consequens fundata in metaph. antecedenti. f. 41
Sect. 6 Argum. pro necessitate metaphysicam vagam efficaciæ collectiveni omnium auxiliorum fol. 43
Sect. ult.a Tantum impugnetur hominem aliquem esse rati probabilem quam esse impore distinabilem. f. 44
Disput. 5 An electio efficax gloriæ possit esse ante prævisa merita f. 45
Sect. 1.a Aliqua supponuntur fol. 45
Sect. 2 Electio efficax gloriæ potest esse ante prævisa merita fol. 46
Sect. 3. Argutæ obiecta f. 48
Disput. 6. An prædestinatorum electio consistere in Deo post absolute ipsorum merita fol. 49
Sect. 1.as Intentio dignitate ad coronam potest merituræ acquiri temporaliter esse fol. 49
Sect. 2 Illa reijcitur solutis qs. Arg.s intentas ignoratur
Ex parte rationis perfectioni Dei f. 51
Sect. 3 Alia eiusdem possibilitatis fundam.ta f. 52
Sect. 4 Arguta pro possibilitate electionis orientis ex meritis f. 53
Sect. 5 Qui fuerint Pelagiani circa prædestinationis errores, et qua adversus ipsos Augustini ratione impugnatione f. 56.
Sect. 6 Confirmatis demum ex præcedentis impugnationibus mea sententia f. 57
Sect. ult.a Eadem doctrina ex Augustini mentis illationibus illustrata f. 58
Disp. 7 An de facto prædestinati eligantur ad gloriam ante vel post ipsorum merita f. 59
Sect. 1 Aliqui eliguntur ad coronam ante prævisa eorum merita f. 59
Sect. 2 An prædestinati ante prævisa merita concedendum sit aliud decretum post prævisa merita. fol. 60
Sect. 3. An in hac providentia decretum ante merita gloriæ intendens sit vagum vel determinatum f. 62
Sect. 4 de facto multi eligunt ad gloriam post prævisa ipsorum merita f. 62.
Sect. ult.a Argumenta obiecta fol. 64

UVA.BHSC

Disp 8 An reprobationis causa sit aut debeat esse peccatum f. 54
Sect 1 Quid sit differentia inter positivam et negativam reprobationem Fol. 64
Sect. 2 Quid sit causa reprobationis negativae Fol. 66
Sect 3a Argumenta contraria f. 68
Sect 4 An reprobationis positivae sit aliqua causa ex parte nostri f. 70
Disp. 9 An Christus sit causa nostrae Praedestinationis f. 73
Sect 1a Duae suppositiones praemittuntur f. 73
Sect 2a An Christus meruerit nostram praedestinationem? f. 74
Sect 3 Argumenta contra f. 75
Disp: 10 An Christus fuerit specialis causa, ut praedestinentur isti determinate homines? f. 77
Sect 1a Non repugnat ut Christus applicuerit specialiter sua merita designando istos homines fol. 77
Sect 2 An Christus de facto fuerit causa libera, ut isti homines praedestinarentur pro illis potius, quam pro alijs intercedendo? f. 78
Sect 3a Christus habuit libertatem saltem physicam eligendi praedestinatos non tamen causalitate meritoria. f. 82
Disp 11. An Christus fuerit causa reprobationis? f. 83
Sect 1a Assertio negativa f. 84
Sect 2a Objectiones contrariae fol. 85
Disp 12 An purus homo sit causa meritoria Praedestinationis? fol. 87
Sect 1a An permissio peccati sit effectus praedestinationis 88
Sect 2a Objectiones soluuntur fol. 89
Sect 3a An permissio peccati sit effectus praedestinationis ex fine paenitentiae? f. 91
Sect 4 Argumenta contraria reijciuntur f. 92
Disp. 14 De alijs Praedestinationis effectibus ~ fol. 93

UVA.BHSC

BIBLIOTECA DE SANTA CRUZ VALLADOLID

UVA.BHSC

UVA.BHSC

UVA.BHSC

UVA.BHSC

Bibl

UVA.BHSC

148.

MS
blioteca de SantaCruz
406

UVA.BHSC